ΑΠΑΤΡΙΣ
εφημερίδα δρόμου

50 κείμενα για την κρίση

Εφημερίδα δρόμου *Άπατρις*

50 ΚΕΙΜΕΝΑ ΓΙΑ ΤΗΝ ΚΡΙΣΗ

Τυπώθηκε από τις εκδόσεις Άπατρις σε 1.000 αντίτυπα. Τα κείμενα που περιέχονται είναι αναδημοσιεύσεις από τα 30 πρώτα φύλλα της εφημερίδας δρόμου Άπατρις. *Η εφημερίδα δρόμου* Άπατρις *διανέμεται πανελλαδικά σε 15.000 αντίτυπα με ελεύθερη συνεισφορά, στο δρόμο, σε στέκια και καταλήψεις.*

Η έκδοση πραγματοποιήθηκε με έξοδα της αγροτικής κολλεκτίβας «Λάδι στα γρανάζια του κινήματος» (Ηράκλειο Κρήτης), η οποία στηρίζει οικονομικά κινηματικές δράσεις και εκδόσεις, καθώς και φυλακισμένους αγωνιστές.

ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΑΠΑΤΡΙΣ
Αθήνα, Δεκέμβρης 2015
apatris.news@gmail.com
http://apatris.info

ISBN 978-960-9446-14-3

Κεντρική διάθεση
Εκδόσεις Ισνάφι
Ιωάννινα
Τηλ 26510 70703/27066

Πρόλογος

Τη στιγμή που γράφονται αυτές οι γραμμές, διανύουμε τον όγδοο χρόνο από τη εμφάνιση της παγκόσμιας οικονομικής κρίσης, που αλλάζει ταχύτατα τα οικονομικά δεδομένα και τις κοινωνικές σχέσεις σε όλο τον πλανήτη. Η δικιά μας εμπειρία, περιλαμβάνει μια εξέγερση και μια ταραχώδη τριετία (2010-2012) γεμάτη εξεγερσιακές στιγμές, έξι αλλαγές κυβερνητικής εξουσίας, περίπου δέκα χιλιάδες αυτοκτονίες, την κατάρρευση όλων των πολιτικών φορέων που διαχειρίζονταν την εξουσία μέχρι τότε και την εδραίωση ενός ναζιστικού κόμματος στη βουλή, τις μισθολογικές μειώσεις κατά 50%, περισσότερες από είκοσι γενικές απεργίες, τρεις μνημονιακές δανειακές συμβάσεις, την εξαφάνιση της κοινωνικής πρόνοιας, τις κεντρικές ιδιωτικοποιήσεις κρατικών υποδομών, την εγκαθίδρυση της αστυνομοκρατίας και την εμφάνιση του παρακράτους στο προσκήνιο. Μαζί με την καταγραφή εμφανίζεται και το ερώτημα: τι έπεται από εδώ και πέρα;

Τα ερωτήματα που γεννάει η οικονομική κρίση είναι πολυσύνθετα και άπτονται του συνόλου του κοινωνικού βίου. Το κατά πόσο υπάρχει ή όχι δομική κρίση του καπιταλισμού λόγω της ανεπάρκειας περαιτέρω επέκτασης του και συνεπώς οι πόλεμοι είναι στρατηγική επιλογή ή εάν η σχέση «καταστροφή–ανοικοδόμηση» θα είναι το μοτίβο της αναπαραγωγής του κεφαλαίου από εδώ και πέρα είναι ένα μόνο ερώτημα σχετικά με το πού οδεύει η κατάσταση. Ταυτόχρονα, δεκάδες άλλα ερωτήματα εμφανίζονται: μπορεί ένα σύστημα κοινωνικής οργάνωσης να επιβιώνει εξυπηρετώντας τα συμφέροντα μόνο μιας τάξης και πως θα επέλθει έτσι κοινωνική ισορροπία; Είναι ο ολοκληρωτισμός η κεντρική επιλογή του κεφαλαίου ή έπεται νέο κοινωνικό συμβόλαιο και εάν ισχύει το δεύτερο τι μορφή θα έχει αυτό; Αλλάζει ο ρόλος του κράτους και πλέον νοηματοδοτείται σαν ο μεγάλος ρυθμιστής μικρότερων συγκρούσεων στο χαώδες εσωτερικό της κοινωνίας; Θα εμφανιστούν

«ιδιωτικές» παροχές ή μετατοπιζόμαστε προς μια κοινωνία όπου η μοναδική κοινωνική πρόνοια είναι η αστυνομία και η αντιτρομοκρατική;

Οι αλλαγές που συνέβησαν στον κοινωνικό ιστό όλο αυτό το διάστημα είναι αδύνατο να περιγραφούν σε λίγες γραμμές. Αδύνατο, επίσης, είναι να περιγραφεί επαρκώς η ένταση και η ύφεση των κοινωνικών παθών, όπως συντελέστηκε κατά την διάρκεια των αντιμνημονιακών ταραχών μέχρι – και μετά – την ήττα τους ή με την ψυχρολουσία που επιφύλασσε στον πληθυσμό της χώρας η ανάληψη της εξουσίας από την αριστερά, το δημοψήφισμα και εντέλει ο εξευτελισμός της με την υπογραφή του τρίτου μνημονίου. Αυτό, όμως, που είναι δυνατόν να γίνει είναι η συρραφή κειμένων σε ένα βιβλίο, κάτι σαν στιγμιαίες φωτογραφίες των κοινωνικών γεγονότων, που πραγματεύονται τις εκφάνσεις και τις συνέπειες της οικονομικής κρίσης την τελευταία επταετία. Κείμενα, είτε ατομικά – με το ψευδώνυμο του συντάκτη τους –, είτε συλλογικά, άλλες φορές με σωστές και άλλες με λανθασμένες προβλέψεις, με ποιητική διάθεση ή δημοσιογραφικό ύφος, μερικές φορές ιδεοληπτικά ή επηρεασμένα από την ορμή των γεγονότων και άλλες φορές νηφάλια, πάντως καταγεγραμμένα και μοιρασμένα σε χιλιάδες αντίτυπα από τις στήλες της *Άπατρις*. Κείμενα που συντάχτηκαν κατά την διάρκεια των κοινωνικών διεργασιών και, σχεδόν πάντα, στον πυρήνα τους.

Η εφημερίδα *Άπατρις*, γέννημα και αυτή της οικονομικής κρίσης, αλλά και της εξέγερσης του Δεκέμβρη που συνέπεσε χρονικά με την αρχή της, καταθέτει 50 κείμενα προς ιστορική καταγραφή. Όλα τα κεντρικά γεγονότα βρίσκονται εδώ: οι δολοφονίες Γρηγορόπουλου και Φύσσα, η έλευση του ΔΝΤ, η υπόθεση της Μαρφίν, το δημοψήφισμα του ΣΥΡΙΖΑ αλλά και το δημοψήφισμα που δεν έκανε ποτέ η κυβέρνηση Παπανδρέου τέσσερα χρόνια πριν, οι μέρες των αγανακτισμένων, οι ταραχές της 12ης Φλεβάρη, η άνοδος των νεοναζί και το μαχητικό αντιφασιστικό κίνημα, η «οικουμενική» κυβέρνηση Παπαδήμου, οι

συγκρούσεις με το ΠΑΜΕ στην είσοδο τη βουλής τον Οκτώβρη του 2012, η εμφάνιση και εξαφάνιση του φαινομένου των λαϊκών συνελεύσεων, ο ολοκληρωτισμός της διακυβέρνησης Σαμαρά, καθώς και άλλες πολλές κοινωνικές διεργασίες περιγράφονται και αναλύονται στις σελίδες αυτού του βιβλίου, όχι εκ των υστέρων αλλά τη χρονική περίοδο που συνέβαιναν. Στόχος του βιβλίου είναι η παροχή του υλικού στον αναγνώστη προκειμένου να βγάλει ο ίδιος τα συμπεράσματα του και να αντλήσει την κινηματική και ιστορική παρακαταθήκη και όχι να την πάρει έτοιμη από πολιτικούς αναλυτές ή επαγγελματίες ιστορικούς, κοινωνιολόγους – και επίδοξους τέτοιους –, ή από πολιτικές ομαδοποιήσεις που έχουν κατασκευάσει την αφήγηση τους μέσα από το συγκεκριμένο πρίσμα με το οποίο αξιολογούν την πραγματικότητα. Προφανώς δεν έχουμε αυταπάτες ότι τα ίδια τα κείμενα δεν χαρακτηρίζονται από την υποκειμενικότητα της αντίληψης – ακριβώς το αντίθετο συμβαίνει, μόνο που στο βαθμό που η *Άπατρις* διατήρησε μια αυτονομία της ύλης της, εκφράζει και μια σχετική πολυμορφία.

Με αυτό το βιβλίο σηματοδοτείται και η δημιουργία εκδόσεων από την εφημερίδα δρόμου *Άπατρις*, που πλέον μετατρέπεται σε συνολικότερο εγχείρημα αντιπληροφόρησης. Ελπίζουμε να διατηρηθούν και στις εκδόσεις τα χαρακτηριστικά που πιστεύουμε ότι έχει και η εφημερίδα: εξωστρέφεια, πλουραλισμός απόψεων και ευρύτητα αντιλήψεων.

Τα κείμενα είναι αναδημοσιεύσεις από τα πρώτα 30 φύλλα της εφημερίδας και από τις τρεις φάσεις που αυτή έχει διανύσει μέχρι τώρα: σαν εφημερίδα που εκδιδόταν και μοιραζόταν στο Ηράκλειο Κρήτης, σαν παγκρήτια και πλέον σαν πανελλαδική εφημερίδα. Το εισαγωγικό σημείωμα το συνέταξε η Ασύμμετρη Απειλή, η διαχρονικότερη συνεργασία της εφημερίδας στα οχτώ χρόνια της ύπαρξης της.

Άπατρις / Συντακτική Ομάδα Αθήνας

Εισαγωγικό σημείωμα

Από το ξέσπασμα της καπιταλιστικής κρίσης το 2007-8 μέχρι σήμερα έχει γίνει ακόμα πιο σαφές πως δεν μπορούμε να την αντιμετωπίζουμε σαν μια απλή οικονομική κρίση, οριοθετημένη από στατιστικούς πίνακες και δείκτες. Οφείλουμε να την κατανοούμε ως καθολική κρίση αναπαραγωγής του συστήματος, που αναπτύσσεται πολυεπίπεδα και δημιουργεί τις αναγκαίες (αλλά όχι ικανές) συνθήκες για τη μετατροπή της σε επαναστατική κρίση. Η ανθρωπιστική κρίση, η βίαιη φτωχοποίηση και απαξίωση της εργασιακής δύναμης, η εντεινόμενη λεηλασία του παραγόμενου κοινωνικού πλούτου και της δημόσιας περιουσίας, και πάνω απ᾽ όλα η ευρεία απονομιμοποίηση της αστικής πολιτικής διαχείρισης, γεννούν εκείνες τις συνθήκες που δημιουργούν ένα μεγάλο κενό, αλλά και μια αδήριτη ανάγκη. Σήμερα ζούμε στην εποχή των τεράτων, στην εποχή που το παλιό ψυχορραγεί, αλλά το καινούριο αδυνατεί να γεννηθεί. Η ιστορία «σαν αδέξιος νεοσύλλεκτος» ξερνάει από τα σπλάχνα της ξανά τον φασισμό, για να καλυφθεί αυτό το κενό. Αυτό μας δείχνει ολοκάθαρα και το παράδειγμα της ιμπεριαλιστικής διείσδυσης στην Ουκρανία, που «δημοκράτες» και φασίστες δε διστάζουν να βαδίζουν χέρι-χέρι, να ρίχνουν πραξικοπηματικά μια κυβέρνηση που δεν είναι της αρεσκείας τους για να εξασφαλίσουν την πρόσδεση μιας ολόκληρης χώρας στην ευρωατλαντική λυκοσυμμαχία. Το ίδιο βλέπουμε και με το ισλαμοφασιστικό κατασκεύασμα του ISIS, το οποίο εξέθρεψαν και γιγάντωσαν η Δύση, η Τουρκία και το Ισραήλ και οι σύμμαχοί τους, για να εξυπηρετήσουν τους γεωστρατηγικούς τους σχεδιασμούς.Το ότι οι ισλαμοφασίστες σαν τυπικοί σύγχρονοι Φρανκεστάιν, στρέφονται πλέον εναντίον της Δύσης, δεν μεταβάλλει στο ελάχιστο το γεγονός αυτό.

Η κρίση, λοιπόν, δεν παράγει νομοτελειακά την κίνηση προς μια επαναστατική κατεύθυνση. Η άνοδος των αντιδραστικών δυνάμεων (ακροδεξιά, ISIS κλπ) έρχεται να καλύψει το κενό που παράγει η παγκόσμια καπιταλιστική κρίση. Ακόμα κι όταν

λαϊκές εξεγέρσεις ξεσπούν με μια πρωτόγνωρη δυναμική, όπως ήταν η λεγόμενη Αραβική Άνοιξη, η απουσία ενός συγκεκριμένου επαναστατικού σχεδιασμού και η στασιμότητα στην ηγεμονία του αυθορμητισμού, επανεντάσσουν τις λαϊκές εξεγέρσεις στις στρατηγικές επιδιώξεις του κεφαλαίου, το οποίο είναι πιο οργανωμένο και έτοιμο κάθε φορά να απορροφήσει τις αναταράξεις που προκαλούνται.

Αυτό βέβαια δε σημαίνει πως οι εξεγέρσεις των προλεταριακών και πληβειακών μαζών είναι μάταιες. Κάθε άλλο. Ήταν, είναι και θα είναι η ατμομηχανή της ιστορίας. Η αναγκαιότητα, όμως, που αναπτύσσεται είναι κομβική: πως θα οργανωθούν οι καταπιεσμένοι ενάντια στους δυνάστες τους; Πως θα (ξανα) ενωθούν οι κολασμένοι κάτω από τις δικές τους σημαίες; Πως θα (ξανα)γίνει κτήμα των από τα κάτω το όραμα για την επαναστατική μεταβολή της κοινωνίας, για το χτίσιμο ενός κόσμου χωρίς κράτος και εκμετάλλευση; Τα ερωτήματα μένουν ανοιχτά και μένουν να απαντηθούν μόνο από την ίδια μας την πρακτική δραστηριότητα. Μέσα από την ανάπτυξη του επαναστατικού κινήματος που οφείλει να ενώσει την σκεπτόμενη με την πάσχουσα ανθρωπότητα. Μέσα από έναν συνεκτικό σχεδιασμό που θα οδηγήσει ένα βήμα μπροστά την αυθόρμητη και απελπισμένη εξέγερση των κολασμένων.

Η κρίση τους γεννά τον πόλεμο και το φασισμό. Είναι η δική μας σειρά να γεννήσουμε ένα καινούριο κόσμο…

Ασύμμετρη Απειλή, Νοέμβρης 2015

εμείς το ανθρώπινο πλεόνασμα
οδηγούμενοι προς απόσυρση...

ΠΡΩΤΟ ΜΕΡΟΣ

Δεκέμβρης 2008 – Νοέμβρης 2009

«Το Φάντασμα της Ελευθερίας
έρχεται πάντα με το μαχαίρι στα δόντια.»
(Τίτλος κειμένου που μοιραζόταν τον Δεκέμβρη του 2008)

Το καπιταλιστικό οικοδόμημα αρχίζει να τρίζει. Η κρίση κάνει αισθητή την εμφάνιση της σε ένα πληθυσμό που μέχρι τότε αρέσκεται να πιστεύει ότι ζούμε το τέλος της Ιστορίας. Στον απόηχο της εξέγερσης του Δεκέμβρη εκατοντάδες εγχειρήματα αντίστασης εμφανίζονται σε πόλεις και γειτονιές όλης της Ελλάδας. Ένα από αυτά, η εφημερίδα δρόμου Άπατρις εκδίδει τον Μάρτη του 2009 το πρώτο της φύλλο.

1

Τελικά ουτοπιστές ήταν αυτοί που πίστεψαν… (πως όλα θα μείνουν ως έχουν)

Κείμενο του εξωφύλλου
του πρώτου φύλλου της Άπατρις,
αναφερόμενο στην εξέγερση του Δεκέμβρη
Κυκλοφόρησε το Μάρτη του 2009

Πως την ευτυχία την αποκτάς με 12/24/36 άτοκες δόσεις, για ένα αυτοκίνητο, μια τηλεόραση, ένα καναπέ. Πως φτάνει να κοιτάζεις την δουλειά σου, να υπακούς, να λειτουργείς με τον τρόπο που θα σου υποδείξουν και όλα θα πάνε καλά. Πως φτάνει να συρθείς κάθε 4 χρόνια στις κάλπες, να ψηφίσεις και πως οι πολιτικές παρατάξεις θα λύσουν τα προβλήματα για σένα. Πως οι κάμερες παρακολούθησης, τα ΜΑΤ, ΥΜΕΤ, ΤΑΕ, ΕΚΑΜ και τα ελικόπτερα προσφέρουν ασφάλεια. Πως αν πετάξεις την νιότη σου στα σκουπίδια και πήξεις στα φροντιστήρια για να αποκτήσεις κάποιο πτυχίο εξασφάλισες το μέλλον σου. Πως επιτυχία σημαίνει καριέρα και εκατομμύρια…

… Πρέπει να παραδεχτείτε πως πιαστήκατε κορόιδα .

ΚΑΙ ΕΣΕΙΣ που με περίσσια περηφάνια διαλαλήσατε την παντοδυναμία και την ανωτερότητα αυτού του συστήματος.

Εσείς που αρπάξατε την ευκαιρία από τα μαλλιά και εκμεταλλεύεστε αδίστακτα ανθρώπους και φύση για να θησαυρίζετε, αλλά και εσείς που προσπαθήσατε αλλά δεν τα καταφέρατε.

Εσείς που αγνοείτε την πολυ-επίπεδη και σχεδόν ολοκληρωτική καταστροφή που επιφέρουν οι αδηφάγες ορέξεις των παραπάνω, μόνο και μόνο για να μαζέψετε τα ψίχουλα που πέφτουν κάτω από το μεγάλο φαγοπότι…

...Πρέπει να υπολογίσετε ότι έρχεται ο καιρός να θερίσετε αυτά που σπείρατε.

Κοιτάξτε τώρα τα χρηματιστήρια σας να καταρρέουν, τις οικονομίες σας να παραπαίουν, τις φούσκες σας να σκάνε. Βλέπετε το μίσος στα μάτια όλων αυτών που τους στίψατε σαν λεμονόκουπες και τώρα τους πετάτε στον δρόμο; Είδατε τις ορδές μας; Τους δέκα κουκουλοφόρους, τις αισχρές μειοψηφίες; Είδατε τους φρουρούς της έννομης τάξης πως τρέμουν πίσω από τις ασπίδες τους;

Μας διασκέδασε ο τρόμος στα μάτια σας.

Ας είμαστε Ρεαλιστές. Αυτός ο πολιτισμός που τόσο κοπιάσατε να οικοδομήσετε καταστρέφει, αφήνει πίσω του καμένη γη και καμένα μυαλά, γι᾽ αυτό και για χίλιους άλλους λόγους του αξίζει ένα θεαματικό τέλος. Ο Δεκέμβρης ήταν μόνο η αρχή…

Δεν θέλετε ισότητα;

ΠΑΡΤΕ ΧΑΟΣ.

2

06/12/08

Κείμενο του εξωφύλλου
του δεύτερου φύλλου της Άπατρις (Μάης 2009)

...η ζωή μας είναι άσκοπα λαχανητά
σε κανονισμένες απεργίες, ρουφιάνους
και περιπολικά. Γι' αυτό σου λέω.
Την άλλη φορά που θα μας ρίξουν
να μη την κοπανήσουμε. Να ζυγιαστούμε.
Μην ξεπουλήσουμε φτηνά το τομάρι μας ρε...

Κατερίνα Γώγου

Η εξέγερση του Δεκέμβρη έβγαλε στο προσκήνιο πολλά ζητήματα που για δεκαετίες όλο το σινάφι των αστών, των δημοσιογράφων, των μεταρρυθμιστών και ρεφορμιστών της αριστεράς αποφεύγει όπως ο διάολος το λιβάνι. Η βία που όλοι μας είδαμε στις μεγάλες πόλεις της χώρας, δεν είναι κάτι καινούριο για αυτούς που έχουν διαλέξει αυτό το δρόμο, αλλά ήταν μια καλή ευκαιρία για αναβάθμιση της δράσης τους.

Πρακτική και μέσο της τάξης των καταπιεσμένων από τότε που υπάρχουν κοινωνικές συγκρούσεις, όπλο σίγουρο κι αποτελεσματικό μέσα στο οπλοστάσιο του ταξικού-κοινωνικού πολέμου. Η ταξική βία βγαίνει όλο και πιο πολύ μπροστά και διεκδικεί τα αυτονόητα: την καταστροφή του καπιταλισμού που τρέφεται από την εκμετάλλευση και το θάνατο, την διάλυση του κράτους κι όλων των δομών εξουσίας από τα κάτω, έχοντας ως σκοπό την ελευθερία του ανθρώπου. Αυτή τη βία,

που όταν χρησιμοποιείται σαν πρακτική στο εξωτερικό οι εγχώριοι έμποροι της επανάστασης την εκθειάζουν, την δικαιολογούν, την υποστηρίζουν. Όταν όμως οι κοινωνικοί αγώνες στην Ελλάδα αποκτούν επιθετική διάθεση και αντιμετωπίζουν το κράτος στα ίσα, οι ίδιοι σπεύδουν άμεσα να δηλώσουν πως «οι συνθήκες δεν είναι ώριμες» ή «εντάξει να διαμαρτυρηθούν τα παιδιά αλλά όχι και να σπάνε» ή ακόμα και το αμίμητο του Κ.Κ. Εξουσιαστών πως «στη δική του εξέγερση δε θα σπάσει ούτε ένα τζάμι». Εργατοπατέρες, φοιτητοπατέρες, ειδικοί, διανοούμενοι και λοιποί εκφωνητές της ασφάλειας και της τάξης, ενορχηστρωμένα βγαίνουν και φωνάζουν για τους «κουκουλοφόρους τρομοκράτες των Εξαρχείων που δε λογαριάζουν τίποτα». Μάλλον φοβούνται πως και το παιδί τους είναι ένας από αυτούς.

Αυτή η βία δεν ελέγχεται, δεν εκτονώνεται και κάνει αισθητή τη παρουσία της σε όλα τα πεδία των κοινωνικών συγκρούσεων, δείχνοντας ταυτόχρονα το μέλλον. Η αντιβία έχει όλα εκείνα τα χαρακτηριστικά, που τη μετατρέπουν σε αναπόσπαστο μέσο των κινημάτων, απόλυτα εναρμονισμένο με τις διαδικασίες τους. Είναι ταξική, δηλαδή ασκείται από τα κάτω και αντιστέκεται με όλους τους τρόπους στο κράτος και το κεφάλαιο. Μπορεί μερικές φορές, να είναι συμβολική αλλά η μαζική της παρουσία και διαρκής σφοδρότητα της, όπως στα δεκεμβριανά, αφήνει πολιτική παρακαταθήκη για τις κοινωνικές συγκρούσεις που αναμφίβολα έρχονται. Μία καμένη τράπεζα μπορεί να μη σημαίνει πολλά, αλλά εκατοντάδες τράπεζες που καίγονται επανειλημμένα για 15 μέρες (και ακόμα καίγονται), μπορούν να προκαλέσουν πολιτική αστάθεια. Πράγμα που το μαζικό κίνημα δεν κατάφερε τηρώντας τη νομιμότητα. Ποιος θα μίλαγε για το Δεκέμβρη, αν η απάντηση των εκμεταλλευομένων στη δολοφονία του Αλέξη δεν ήταν άμεση, οργανωμένη, επιθετική και καταστροφική;

Υπάρχουν και είναι πολλοί αυτοί που βλέπουν την εξέγερση μιας γενιάς να ξετυλίγεται από τηλεοράσεως και την απολαμ-

βάνουν σαν χολιγουντιανή ταινία, βυθισμένοι στην ασφάλεια του καναπέ. Υπάρχουν όμως και είναι πολλοί επίσης, αυτοί που δεν έχουν αυταπάτες για την φύση του συστήματος και γνωρίζουν πως, όσο ο καπιταλισμός βρίσκεται σε κρίση, τη σκυτάλη παίρνει η κρατική βία, που είναι και η ουσία του αστικού κράτους.

Εμείς είμαστε, λοιπόν, αυτοί που φοράμε μια κουκούλα και προστατεύουμε τον εαυτό μας από τις αστυνομικές ορέξεις αλλά και τις παρακρατικές συμμορίες ασφαλιτών και φασιστοειδών. Στη τελική φροντίζουμε να συνεχίζουμε να αγωνιζόμαστε με όλους τους τρόπους και σ᾽ όλους τους τόπους. Δεν είμαστε δέκα, ούτε πράκτορες αλλά ούτε και τουρκοεβραίοι προβοκάτορες που θέλουν να αποδομήσουν τη φυλετική καθαρότητα. Είμαστε όλοι αυτοί που οι καθοδηγητές δεν θέλουν να είμαστε. Μισθωτοί σκλάβοι των 700-400-300-200 ευρώ και των αφεντικών, που κατέλαβαν τη ΓΣΕΕ. Άνεργοι που ξεροσταλιάζουν καθημερινά έξω από τον ΟΑΕΔ, για να πάρουν ένα επίδομα που ίσα βγάζει για τσιγάρα. Φοιτητές που σαμποτάρουν την εκπαιδευτική διαδικασία. Μαθητές που φτύνουν τη διδασκαλική βέργα και ξεκινάνε τα πρώτα τους βήματα στο δρόμο. Μετανάστες που μπορεί να εξαφανιστούν στην Πέτρου Ράλλη ή να ξεφτιλίζονται καθημερινά στη Χανιόπορτα, για ένα μηδενικό μεροκάματο, από ντόπιους εργοδότες. Συνδικαλίστριες και συνδικαλιστές, όχι οι επαγγελματίες, αλλά αυτοί που μπορεί να καούν με βιτριόλι από τα αφεντικά, σαν αμοιβή για την ανυπότακτη δράση τους. Παρείσακτοι, απόβλητοι, χουλιγκάνοι και περιθωριακοί που ξοδεύονται στις πλατείες, τα γήπεδα και τους σταθμούς των τρένων δεμένοι απόλυτα με την πραγματικότητα. Εμείς πήραμε πέτρα, ξύλο και φωτιά και επιτεθήκαμε στο φασισμό.

Η στάση των κομμάτων και της πλειοψηφίας των οργανώσεων της αριστεράς δε μας εκπλήσσει. Είναι αυτοί που προωθούν τα εκλογικά πανηγυράκια, τις 24ωρες απεργίες που έχουν γίνει πια γραφικές, τους ειρηνικούς περιπάτους και τη καθιερωμένη πια «σύγκρουση» στα λουλουδάδικα. Που αυνανίζονται με πικετοφορίες και τηλεοπτικές καλύψεις και μετά βγαίνουν στα

τηλεοπτικά πάνελ και θέλουν να ρίξουν τη κυβέρνηση. Εκείνοι που θα εύχονταν να μην υπάρχουν ούτε κουκουλοφόροι, ούτε εξεγέρσεις αλλά ξέρουν πως δε γίνεται. Δε μπορείτε πια, κομματόσκυλα μεγάλα ή μικρά, να καταδικάζετε την βία από όπου κι αν προέρχεται. Δε μπορείτε να λέτε ότι οι συγκρούσεις εκτονώνουν τους αγώνες και δίνουν πάτημα για καταστολή. Την εκτόνωση την φέρνουν οι εκλογές, ο κοινοβουλευτισμός και η επιμονή να μένουν οι αγώνες στα πλαίσια της αστικής νομιμότητας και της μη βίας. Τα κινήματα δεν μπορούν να διαπραγματεύονται τη πρακτική και το λόγο τους σε κανένα θεσμό και γραφειοκρατία, γιατί σ᾽ αυτό πατάει η καταστολή.

Ο δρόμος που πήραμε είναι γεμάτος καρφιά, αλλά αυτός είναι. Πρέπει να έχουμε στο νου μας ότι θα χρειαστεί να βγάλουμε συντρόφους από τη φυλακή ή να εκδικηθούμε για άλλον έναν Αλέξη. Αυτοί δεν συγχωρούν, δεν έχουν έλεος και όταν οπισθοχωρούμε, εντείνουν την εκμετάλλευση και τον τρόμο. Εμείς πρέπει να οπλιστούμε, αλλιώς κάνουμε κύκλους γύρω από τις συμβάσεις μας και δίνουμε οξυγόνο στο ετοιμοθάνατο σώμα του κράτους και του κεφαλαίου.

Η τρομοκρατία σπάει στα οδοφράγματα. Ο Δεκέμβρης θα μείνει στις συνειδήσεις μας για αυτό που ακριβώς είναι. Ένα λαϊκό ξέσπασμα ταξικής αντιβίας που έδειξε ολοκάθαρα τις προθέσεις μας στους ανθρωποφύλακες. Τίποτα δε παραχωρείται σε γονατισμένους ανθρώπους.

Αντί για το όπλο της κριτικής να προτάξουμε τη κριτική των όπλων (Καρλ Μαρξ).

durutti

3

…MERRY CRISIS…

Κείμενο-αφιέρωμα στην ιστορία
των οικονομικών κρίσεων του 20ου αιώνα
Κοσμεί το εξώφυλλο και το σαλόνι
του τρίτου φύλλου, καλοκαίρι 2009

Κεφάλαιο, χρήμα, τράπεζες, πλούτος, κέρδος, τόκος, επιτόκιο, χρέος, συσσώρευση, δάνειο, αποπληρωμή, ρήτρες, υποθήκες, μετοχές, ομόλογα, αξίες, κτήση, προσφορά, ζήτηση, πληθωρισμός, έλλειμμα, κατανάλωση, ανάπτυξη, παραγωγή, προϊόν, πίστωση, ισοζύγιο, προϋπολογισμός, εξαγορά, συγχώνευση, απορρόφηση, ανταγωνισμός, επιδοτήσεις, χρηματιστήριο, υποτίμηση, φούσκα, απάτη, ληστεία, κρίση, κραχ.

Αμέτρητες οικονομικές έννοιες, άμεσα συνδεδεμένες μεταξύ τους. Δημιουργήματα του καπιταλιστικού συστήματος οικονομίας, που εκπληρώνουν τον κοινό στόχο, τη μεγιστοποίηση του κέρδους με οποιοδήποτε αντίτιμο. Αναλύσεις επί αναλύσεων, εδώ και περίπου ένα χρόνο για τις αιτίες της οικονομικής κρίσης που βιώνουμε. Βιώνουμε; Τον τελευταίο χρόνο; Αρκετοί οικονομικοί αναλυτές παρουσιάζουν την κρίση που εμφανίστηκε τα τελευταία δύο χρόνια στις δυτικές οικονομίες ως ιστορική εξέλιξη αρκετών οικονομικίστικων σφαλμάτων και διαχειριστικών λαθών.

Χαρακτηριστικό τέτοιο σφάλμα αποτελεί το κραχ του 1929 στις ΗΠΑ. Η μεγάλη περίοδος κερδοφορίας των επιχειρηματιών και των τραπεζών που παρατηρούμε μετά τη λήξη του Α' Παγκοσμίου πολέμου, κατέληξε στην πιο οδυνηρή, έως και σήμερα, ήττα της ελεύθερης αγοράς. Στην δεκαετία του '20 οι

προσπάθειες για ανασυγκρότηση των εμπλεκόμενων δυνάμεων σε Αμερική και Ευρώπη απέφεραν μεγάλες οικονομικές συμμαχίες και απελευθέρωση των αγορών. Αυτό είχε σαν αποτέλεσμα τη συσσώρευση κεφαλαίου σε κατασκευαστικές εταιρείες, σε μεσιτικά ιδρύματα και τραπεζικούς ομίλους. Γίνεται μόδα η μετοχοποίηση κεφαλαίων των εταιρειών αυτών και η διάθεσή τους στο ευρύ κοινό που μέχρι τότε απλά αποταμίευε ή αγόραζε γη. Η σύσταση της Κοινωνίας των Εθνών, κατά τη συνθήκη των Βερσαλλιών, συντέλεσε ώστε αρκετά κράτη να υιοθετήσουν τις νεοφιλελεύθερες στρατηγικές διεθνών οικονομικών-νομισματικών σχέσεων, στο όνομα της δημοκρατίας και της ανασυγκρότησης. Στην πραγματικότητα γίνεται η πρώτη σοβαρή επίθεση στις καταθέσεις εργατών και μικροαστών προς όφελος των μεγάλων τραστ και των τραπεζών. Στόχος των τελευταίων, όπως αναφέρει ο Keynes στο βιβλίο του *Treatise on Money* (1930), ήταν το εισόδημα των παραγωγικών τάξεων να χρησιμοποιείται σαν αμοιβή των παραγωγικών συντελεστών, σαν μέσο κατανάλωσης των προϊόντων που οι ίδιοι παρήγαν και κυρίως ως μορφή επενδύσεων. Το εισόδημα δηλαδή τοποθετήθηκε σε τίτλους μετοχών που η αξία τους πολλαπλασιάστηκε λόγω της μεγάλης ζήτησης. Με τον τρόπο αυτό και με την πίστη για γρήγορο κέρδος αρκετοί αγόρασαν μετοχές (Bull Market) δημιουργώντας την ψευδαίσθηση ότι οι τιμές των μετοχών θα έχουν συνεχώς αυξανόμενη τάση. Τι γίνεται όμως όταν τα χρήματα που απαιτούνται για την αγορά μετοχών εξαντληθούν; Τότε παρουσιάζεται έλλειψη ρευστότητας και η τάση του κόσμου για πώληση των μετοχών που κατέχει. Ταυτόχρονα οι τιμές των μετοχών επιβεβαιώνοντας τον κανόνα της βαρύτητας ακολουθούν την ελεύθερη πτώση. Εν μία νυκτί εξαφανίζονται περιουσίες και επενδύσεις χρόνιου μόχθου και όλως τυχαίως παραμένουν στα ταμεία των τραπεζών αλλά σε διαφορετικούς κατόχους. Το μεγαλύτερο κόλπο όλων των εποχών αποτελεί απλά την αρχή και την έμπνευση για την χρόνια εκμετάλλευση της εργασίας, της συσσώρευσης πλούτου και της παγκόσμιας κυριαρχίας των τραπεζών.

Η κατάρρευση της Wall Street το ᾽29 παρέσυρε σαν ντόμινο και τις ευρωπαϊκές εύθραυστες οικονομίες. Η ανεργία ανέρχεται στο 30%, οικονομική εξαθλίωση, φτώχεια, πείνα, ρατσισμός, περιθωριοποίηση και αποκλεισμός των οικονομικά εξαθλιωμένων κοινωνικών ομάδων και η προσπάθεια των κρατών για τη μετατόπιση του προβλήματος στα άτομα σαν μονάδες. Ο φασισμός γεννάται στην Ευρώπη, ο πόλεμος που θα ακολουθήσει θα ξαναδώσει τη δυνατότητα για ανασυγκρότηση των κατεστραμμένων οικονομιών. Όπως ο Βεργόπουλος αναφέρει στο βιβλίο του *Παγκοσμιοποίηση η μεγάλη χίμαιρα* το 1999, η σημερινή εξαθλίωση δεν είναι ούτε υπολειμματικού ούτε μεταβατικού χαρακτήρα, είναι διαρθρωτική εφόσον απορρέει από τις επιλογές και τις δεσμεύσεις των κοινωνιών μας. Η εξαθλίωση, συνεχίζει, δεν θα παύσει να διογκώνεται, οι κοινωνικοί αποκλεισμοί δεν είναι προϊόν της μοίρας αλλά συνέπεια των προτεραιοτήτων που θέτουν οι κοινωνίες μας. Η επιχείρηση εκσυγχρονισμού ενός μόνο μέρους της κοινωνίας, μεταθέτοντας το κόστος της κρίσης προς τα κάτω, στην πράξη θα έχει τροφοδοτήσει μάζες εξαθλιωμένων και απόκληρων που θα εγείρονται ως φραγμοί σε κάθε είδους εκσυγχρονισμό. Η όλη αυτή διαδικασία εξαπάτησης εκτός του ότι παρουσιάζει αρκετές ομοιότητες με την κομπίνα που ζούμε αυτές τις μέρες, έχει επαναληφθεί πολλές φορές κατά το παρελθόν. Τα ίδια σενάρια εφαρμόστηκαν και τις δεκαετία του ᾽70 και ᾽80 σε ΗΠΑ, Γερμανία, Μ. Βρετανία αποδυναμώνοντας ταυτόχρονα την εργατική τάξη και διαλύοντας κάθε μορφής κίνημα ενάντια στο καπιταλιστικό μοντέλο. Η ιστορία επαναλαμβάνεται σαν φάρσα (Karl Marx).

Άλλο ένα οικονομικό σφάλμα του συστήματος είναι η δυνατότητα των τραπεζών να καθορίζουν τη ρευστότητα, τη διάθεση και την αγοραστική δύναμη του χρήματος. Μέσω των δανείων έχουν την ικανότητα να παράγουν χρήμα το οποίο στην πραγματικότητα δεν υπάρχει, μέσω των καταθέσεων που διαχειρίζονται εκδίδουν δάνεια τα οποία υπό την μορφή χρέους απαιτούνται από τους δανειολήπτες. Πλασματικά λοιπόν απαι-

τούν χρήματα τα οποία ποτέ δεν υπήρξαν (με καταθέσεις 100 ευρώ η τράπεζα εκδίδει δάνειο 90 ευρώ το οποίο επιστρέφει μέσα από την αγορά στα ταμεία της αυξάνοντας το κεφάλαιό της σε 190 ευρώ κ.ο.κ, τα 90 ευρώ όμως στην πραγματικότητα δεν υπάρχουν) μετατρέποντας τα ατομικά χρέη σε τραπεζικό κεφάλαιο. Η τάση των εργαζομένων και των μικροαστών για αποταμίευση μετατρέπεται με μαθηματικές εξισώσεις γεωμετρικής προόδου σε κεφάλαιο που διαχειρίζονται λίγοι. Η μέθοδος αυτή παραλλάσσεται αρκετές φορές από το 1900. Άλλοτε το χρήμα που κυκλοφορεί στην αγορά έχει αντίκρισμα σε χρυσό (Bretton Woods, 1914), άλλοτε είναι ελεύθερο και άλλοτε ένα νόμισμα (δολάριο) καθορίζει μέσω της νομισματικής ισοτιμίας την οικονομία κάθε χώρας. Εάν η ισοτιμία ενός νομίσματος κλειδωθεί αμετάκλητα μέσω διεθνών συμφωνιών, τότε ο μοναδικός τρόπος προσαρμογής της εθνικής οικονομίας στο διεθνή περίγυρο απομένει η αύξηση της ανεργίας και η συρρίκνωση του εργασιακού κόστους. Διαψεύδεται με τον πλέον κατηγορηματικό τρόπο η προφητεία των Lenin-Bukharin το 1915-16, σύμφωνα με την οποία η παγκοσμιοποίηση θα οξύνει τον ανταγωνισμό ανάμεσα στα καπιταλιστικά έθνη, αλλά δικαιώνεται η σκέψη τους πως η μακροχρόνια ύφεση στην Ευρώπη εγκαινιάζει ένα ανώτερο στάδιο σήψης και αποσύνθεσης του καπιταλισμού, στο οποίο κυριαρχούν παρασιτικά εισοδήματα, ραντιέρηδες, χρηματιστήρια, τράπεζες σε βάρος του παραγωγικού κεφαλαίου και της απασχόλησης. Το κεφάλαιο πλέον παύει να υφίσταται εθνικά αλλά πλανάται παγκόσμια καταδιώκοντας το φάντασμα του κομμουνισμού. Ανάλογα με την συγκυρία της κάθε εποχής η κερδοφόρα αυτή λογική ετεροκαθορίζεται, επιλέγοντας σε περιόδους πολιτικής ρευστότητας να μειώνει τα κέρδη της, παραχωρώντας δικαιώματα και πλούτο στα άτομα ενώ αμέσως μετά επιτίθεται ληστρικά στα εισοδήματα. Έτσι, την περίοδο κατά την οποία οι τράπεζες μοιράζουν δάνεια, το κράτος επιδοτήσεις και τα αφεντικά δίνουν αξιοπρεπείς μισθούς, ακολουθεί το ξαφνικό κλείσιμο της κάνουλας όπου η ρευστότητα μηδενίζεται, οι τράπεζες απαιτούν

την αποπληρωμή δανείων και τόκων και τα κράτη ισοσκελίζουν τους ελλειμματικούς προϋπολογισμούς τους. Αποτέλεσμα η μείωση της αγοραστικής δυνατότητας, ο πληθωρισμός, το κλείσιμο επιχειρήσεων και η ανεργία.

Έτσι η οικονομική πολιτική στο καπιταλιστικό σύστημα διαιωνίζοντας τα σφάλματα που η ίδια εφηύρε, κατορθώνει να ανακυκλώνεται δημιουργώντας υπεράριθμα φτωχούς από τη μία και ισχυρές κάστες από την άλλη. Αυτοσυντηρείται διαρκώς παράγοντας εντέχνως άχρηστες ανάγκες και προϊόντα, καταστρέφοντας ανθρώπινες ζωές που εγκλωβίζονται στους πενιχρούς μισθούς και στις ανέσεις που δημιουργεί για κάποιο χρονικό σημείο, μέχρι την κατάρρευση και μετά ξανά από την αρχή, σαν video game που χάνεις πάντα και στην οθόνη αναβοσβήνει insert coin to continue...

Με την βοήθεια Οικονομικών Οργανισμών (GATT, ΠΟΕ, ΔΝΤ) και την εξαγωγή πορισμάτων, κάθε χώρα οφείλει να εναρμονίσει τους νόμους της στην πλανητική κυριαρχία του χρήματος, του κεφαλαίου και της εξουσίας τους. Όπου αυτό δεν συμβαίνει ή υπάρχει δυσκολία στο να επιτευχθούν οι συμφωνίες, τότε ένα πραξικόπημα, μια χούντα, ένας πόλεμος μπορεί να πείσει και τους λιγότερο συνεργάσιμους για τον καπιταλιστικό μονόδρομο. Η παγκοσμιοποίηση του κεφαλαίου μέσω των χρηματιστηρίων επέτρεψε σε πολυεθνικές εταιρείες, τράπεζες και επενδυτικούς ομίλους να ρυθμίζουν την καθημερινότητα του μέσου πολίτη.

Μέχρι τη δεκαετία του ’90 το καπιταλιστικό μοντέλο ακολουθούσε τις κλασικές οικονομικές μεθόδους που αναφέρονται με ελαφρές παραλλαγές. Τότε αρχίζουν τα πιο μεγάλα κόλπα με οικονομικές αναλύσεις αποτελούμενες από αρκετές αράδες μαθηματικών εξισώσεων. Αρχίζει σαν επιδημία η πολιτική των επιχειρηματικών συγχωνεύσεων, των διακρατικών συμφωνιών και των ιδιωτικοποιήσεων. Στην Ασία ξεφυτρώνουν αμέτρητες εταιρείες υψηλής τεχνολογίας και κατασκευαστικές, συγκεντρώνοντας κεφάλαια από όλο τον κόσμο και

ενώ έχει ήδη καταρρεύσει ο (αν)υπαρκτός σοσιαλισμός δημιουργείται η εντύπωση πως η νέα αυτοκρατορία της χώρας του ανατέλλοντος ηλίου θα επιτύχει τους μεγαλύτερους ρυθμούς ανάπτυξης που έχουν επιτευχθεί ποτέ. Χάρη στο φθηνό εργατικό κόστος και στα καθεστώτα δουλείας που επικρατούν στις χώρες της νοτιοανατολικής Ασίας, παράγεται αμέτρητος αριθμός προϊόντων βαριάς και μεσαίας βιομηχανίας. Οι πολυεθνικές, εμπλουτισμένες από το διεθνές κεφάλαιο που κινείται ελεύθερα πλέον σε όλα τα κράτη, ξεκινούν ένα κύμα εξαγοράς επιχειρήσεων πετυχαίνοντας οριζόντια και κάθετη παραγωγή σε ελάχιστο κόστος. Όμως όλος αυτός ο πλούτος που παράχθηκε εκτός του ότι ήταν αδύνατον να καταναλωθεί, ήταν και πολύ δύσκολο να ελεγχθεί. Η εξέλιξη της τεχνολογίας είναι πολύ δύσκολο να ελέγχεται τιμολογιακά και δεν άργησαν να έρθουν τα πρώτα αρνητικά σημάδια. Οι πρώτες πτωχεύσεις επιχειρήσεων νέας τεχνολογίας στις χώρες της νοτιοανατολικής Ασίας παρέσυραν αρκετές επιχειρήσεις σε όλο τον κόσμο και τα χρηματιστήρια κατέρρευσαν σε πολύ σύντομο χρονικό διάστημα τόσο σε Ασία όσο και σε ΗΠΑ. Ταυτόχρονα προκύπτουν μεγιστάνες στις τηλεπικοινωνίες, στην πληροφορική και την ενέργεια που καρπώθηκαν την ανακατανομή των κεφαλαίων της ασιατικής αγοράς.

Η Ευρώπη μετά το 1990 παγίδευσε τα ίδια κράτη-μέλη της, σε μία πολιτική νομισματικής σύγκλισης με αργόρυθμη οικονομία ύφεσης και διαρκώς ελεγχόμενη ανεργία (depression – deflection). Όσο πορεύονται οι ευρωπαϊκοί στόχοι προς την απορρύθμιση και τον νεοφιλελευθερισμό, τόσο η επιταχυνόμενη εσωστρέφεια καθηλώνει τους προϋπολογισμούς και αυτοαναιρεί τις κοινές ευρωπαϊκές πολιτικές, όπως ήταν η Κοινή Αγροτική Πολιτική. Εγκαταλείπονται ενεργειακά και τεχνολογικά προγράμματα που θα μπορούσαν είτε έστω να εκσυγχρονίσουν τα γηρασμένα ευρωπαϊκά κράτη, είτε να περισώσουν ότι απέμεινε από το κατεστραμμένο περιβάλλον. Επικεντρώνονται, αντίθετα, στο νατοϊκό δόγμα με αμείωτες αμυντικές δαπάνες, προσπαθώντας να επωφεληθούν από τις κρίσεις σε

Ιράκ, Γιουγκοσλαβία και Μέση Ανατολή. Η εξωτερική πολιτική της ΕΕ επιτάσσει την οικονομική επέκταση προς ανατολάς, την απομόνωση της Ρωσίας που ανακάμπτει και την εκμετάλλευση των λαών της ανατολικής Ευρώπης και των Βαλκανίων.

Κάπου εκεί στα τέλη της δεκαετίας του ΄90, τα πράγματα στην παγκόσμια οικονομία περιπλέκονται ακόμη περισσότερο. Στις ΗΠΑ αρχίζει να υλοποιείται το ύστατο κόλπο. Μοιράζονται δισεκατομμύρια δολάρια με μορφή στεγαστικών δανείων με σκοπό την τόνωση της επενδυτικής αγοράς. Ιδρύονται χιλιάδες εταιρείες τόσο στον κατασκευαστικό κλάδο όσο και στον κτηματομεσιτικό (real estate), αναθερμαίνοντας έτσι το παγωμένο οικονομικό σκηνικό. Εκεί στήνεται η μεγαλύτερη οικονομική απάτη στην ιστορία της ανθρωπότητας. Οι τράπεζες όχι μόνο κερδίζουν από τις αποπληρωμές των δανείων και τους τόκους, αλλά πουλάνε ταυτόχρονα τις υποθήκες των δανείων σε ασφαλιστικές πολυεθνικές, δημιουργώντας νέο κεφάλαιο και μεγεθύνοντας τη φούσκα των χρηματιστηριακών αγορών. Οι ασφαλιστικές αυτές πολυεθνικές με τη σειρά τους συσσωρεύουν υποθήκες και εκδίδουν ομόλογα τα οποία πουλάνε σε διάφορους εθνικούς οργανισμούς οι οποίοι καταρρέουν. Γίνεται λοιπόν ένας απίστευτος κύκλος ροής χρηματιστηριακών αξιών, όλος πλασματικός, από τον οποίο ωφελημένοι βγαίνουν οι συνήθεις ύποπτοι, τράπεζες, χρηματιστές, μεσίτες, ασφαλιστές, οικονομολόγοι κ.ά.. Με σημείο αναφοράς την κατάρρευση της Lehman Brothers, της τέταρτης μεγαλύτερης επενδυτικής τράπεζας των ΗΠΑ τον Σεπτέμβρη του 2008, σηματοδοτείται η έναρξη της μεγαλύτερης κρίσης στην μεταπολεμική περίοδο, η οποία έγινε παγκόσμια κυρίως λόγω του εντόνως διεθνοποιημένου, πολύπλοκου και υπερμεγέθους χρηματοπιστωτικού συστήματος. Τα αποτελέσματά της δεν έχουν γίνει ακόμη ορατά, μάλλον όμως αυτός ο χειμώνας θα είναι πολύ κρύος.

«Το τραπεζικό σύστημα συνελήφθη στην ανομία και γεννήθηκε στην αμαρτία. Η γη ανήκει στους τραπεζίτες, αν τους την πά-

ρετε και τους αφήσετε το δικαίωμα να δημιουργούν αποθεματικά, τότε ακόμη και με ένα ποσοστό της πένας θα δημιουργήσουν τόσα αποθεματικά ώστε να την αγοράσουν ξανά. Εάν όμως τους αποστερήσετε αυτό το δικαίωμα τότε όλες οι μεγάλες περιουσίες όπως και η δική μου θα εξαφανιστούν. Και οφείλουν να εξαφανιστούν για να γίνουμε πιο ευτυχισμένοι και να ζήσουμε σε ένα καλύτερο κόσμο. Εάν όμως θέλετε να παραμείνετε σκλάβοι των τραπεζιτών και να πληρώνετε το κόστος της σκλαβιάς σας, αφήστε μας να συνεχίζουμε να δημιουργούμε αποθεματικά» (Sir Joshua Stamp, πρόεδρος της τράπεζας Αγγλίας 1920).

thecure

MARFIN EGNATIA
BANK
23

ΔΕΥΤΕΡΟ ΜΕΡΟΣ

Νοέμβρης 2009 – Μάης 2010

«Λεφτά υπάρχουν»
Προεκλογική ρήση του Γ. Παπανδρέου

Ένα μήνα μετά την εκλογή του, ο νέος πρωθυπουργός ανακοινώνει στους εμβρόντητους τηλεθεατές την επικείμενη πτώχευση της χώρας. Μαζί με τα πρώτα μέτρα λιτότητας πυροδοτούνται και οι πρώτες σοβαρές ταραχές σε όλες τις μεγάλες πόλεις. Το πολιτικό σύστημα απαξιώνεται ταχύτατα από μεγάλο μέρος του πληθυσμού. Λέξεις όπως δημόσιο χρέος, εταίροι, δανειστές, ΔΝΤ, περικοπές εμφανίζονται στο προσκήνιο και μονοπωλούν τους τηλεοπτικές εικόνες. Τον Μάιο ψηφίζεται το πρώτο μνημόνιο εν μέσω της μεγαλύτερης συγκρουσιακής πορείας των τελευταίων δεκαετιών. Κατά τη διάρκεια της πορείας βρίσκουν τον θάνατο τρεις εργαζόμενοι εξαιτίας του εμπρησμού της τράπεζας Μαρφίν στο κέντρο της Αθήνας...

4
Η πραγματική κατάσταση

Κείμενο που δημοσιεύτηκε
στο πέμπτο φύλλο, Νοέμβρης 2009

«Γενιά ελαφρόμυαλη στρωθήκαμε σε σπίτια
που λέγαμε πως θα κρατήσουνε παντοτινά»
(Μ. Μπρεχτ - Vom armen B.B.)

Τίποτα δε λείπει από το θρίαμβο του πολιτισμού. Ούτε ο πολιτικός τρόμος, ούτε η συναισθηματική μιζέρια, ούτε η οικουμενική στειρότητα.

Η έρημος δε μπορεί να εξαπλωθεί περισσότερο, είναι παντού αλλά μπορεί να γίνει ακόμη πιο βαθιά.

Μπροστά στη προφανή καταστροφή υπάρχουν εκείνοι που αγανακτούν, εκείνοι που παρατηρούν, εκείνοι που καταγγέλλουν κι εκείνοι που οργανώνονται.

Όσον αφορά τη κυρίαρχη τάξη, όλοι ξέρουν περί τίνος πρόκειται: Η Αυτοκρατορία βγάζει μάτι.

Ένα κοινωνικό καθεστώς που πεθαίνει δεν έχει άλλη δικαιολογία για την αυταρχική του φύση παρά μόνο την παράλογη αποφασιστικότητα του να παραταθεί.

Η αστυνομία, παγκόσμια ή εθνική, έχει λάβει το ελεύθερο να ρυθμίζει τους λογαριασμούς της με αυτούς που λοξοδρομούν και η ανθρώπινη μάζα συμβιβάζεται μ᾽ αυτή την τάξη πραγμάτων μέσω ψεύδους, κυνισμού, αποκτήνωσης ή αδιαφορίας.

Κανείς δε μπορεί να ισχυριστεί ότι τα αγνοεί, το βραβείο της αχρειότητας απονέμεται σε αυτούς που προσποιούνται ότι ξαναανακαλύπτουν κάθε πρωί τη δυστυχία και τη διαφθορά που είχαν διαπιστώσει την προηγούμενη μέρα.

Η Αυτοκρατορία δεν είναι κάποιο είδος υπεργήινης οντότητας, μια πλανητική συνωμοσία κυβερνήσεων, οικονομικών δικτύων, τεχνοκρατών, επιστημόνων και πολυεθνικών. Η Αυτοκρατορία είναι πανταχού παρούσα όταν τίποτα δε συμβαίνει.

Είναι παντού όπου τα πράγματα λειτουργούν, οπουδήποτε βασιλεύει η κανονική κατάσταση. Εκεί που βλέπουμε τον εχθρό σαν ένα αντικείμενο που βρίσκεται απέναντι μας αντί να τον αντιλαμβανόμαστε ως μια σχέση που επιδρά πάνω μας. Κάθε στιγμή συμμετέχουμε σε μια κατάσταση. Σε μια κατάσταση δεν υπάρχουν αντικείμενα και υποκείμενα, μόνο ένα σύνολο σχέσεων. Υπάρχει ένα γενικό πλαίσιο, καπιταλισμός, πολιτισμός, αυτοκρατορία -πείτε το όπως θέλετε- που όχι μόνο σκοπεύει να ελέγχει κάθε κατάσταση αλλά ακόμη χειρότερα προσπαθεί να εξασφαλίσει την όλο και πιο συχνή απουσία κατάστασης. Παντού οι κόσμοι έχουν διαμορφωθεί έτσι ώστε να μπορούν να γλιστρούν παράλληλα ή να αλληλοαγνοούνται. Η «κανονική κατάσταση» είναι αυτή η απουσία κατάστασης.

Το να οργανώνεσαι σημαίνει να ξεκινήσεις από τη κατάσταση και όχι να τη βγάλεις από το μυαλό σου. Να διαλέγεις πλευρά μέσα σ᾽ αυτήν υφαίνοντας την απαραίτητη υλική, συναισθηματική και πολιτική αλληλεγγύη. Το να οργανώνεσαι σημαίνει να δίνεις νόημα στην κατάσταση, να την κάνεις αληθινή, αντιληπτή, πραγματική. Η θέση μέσα σε αυτή καθορίζει την ανάγκη να συμμαχήσουμε εγκαθιστώντας διαύλους επικοινωνίας, αυτοί με τη σειρά τους αναδιαμορφώνουν την κατάσταση.

Έχουμε ανατραφεί σαν μηχανές επιβίωσης. Μεγαλώσαμε με την ιδέα ότι η ζωή συνίσταται στο να περπατάς μέχρι να καταρρεύσεις, να καταρρεύσεις ανάμεσα σε άλλα σώματα που με τη σειρά τους καταρρέουν μέσα στην αδιαφορία. Η μόνη καινοτομία της εποχής μας είναι ότι αυτό δε μπορεί να κρυφτεί πια, ο καθένας γνωρίζει.

Η πρόοδος συνεχίζεται με βάση την κατάπνιξη του συναισθήματος.

Η καταπίεση γίνεται το επίκεντρο της ιστορικής προόδου της ανθρωπότητας.

Εξ ου και οι τελευταίες σκληρύνσεις της Αυτοκρατορίας - το μέσα της είναι απογυμνωμένο, δεν ωφελεί σε τίποτα να κάνουμε πως δε το βλέπουμε.

Η συνήθεια να μιλάμε για να μην πούμε τίποτα, να χανόμαστε μέσα σε λάθος προβλήματα, ν᾽ ακούμε αυτούς που μιλάνε έτσι και δρουν αλλιώς, ν᾽ αφηνόμαστε στη φθορά της καθημερινής ηλιθιότητας και της μονότονης επανάληψης είναι ένας ακόμη τρόπος για να εμποδιστεί ο καθένας ν᾽ αναγνωρίσει την πραγματική κατάσταση.

Κάθε παρέμβαση που δεν καταλήγει σε πρακτικά μέσα αποτελεί φλυαρία και ματαιότητα. Κάθε πρακτικό μέτρο που δεν καταλήγει στην καλυτέρευση της ζωής του καθένα, δυναμώνει την καταπίεσή του.

Οι καιροί της πιο σκληρής καταπίεσης είναι τις πιο πολλές φορές καιροί όπου γίνεται πολύς λόγος για μεγάλα και υψηλά πράγματα. Χρειάζεται θάρρος για να μιλάς σε τέτοιους καιρούς για πράγματα τόσο χαμηλά και τόσο φτηνά, όπως το φαγητό η στέγη η αποξένωση μέσα σε μια βοή από ξεφωνητά ότι ο σκοπός είναι το πνεύμα της θυσίας.

Ωστόσο, η επιβίωση του ανθρώπινου είδους, η κυρίαρχη πραγματικότητα της φύσης, είναι η αλληλοβοήθεια. Η επιβίωση του ανθρώπινου είδους βασίστηκε στην συνεργασία, την αλληλοϋποστήριξη, την φαντασία, το συναίσθημα και την διεύρυνση της σκέψης και αυτά είναι όχι μια σκόπιμη αλλά μια πραγματική κατάσταση.

Το γεγονός ότι αποδεχόμαστε σαν φυσική τη σχέση με τον κόσμο βασισμένη στην ιδέα ότι ο καθένας έχει τη ζωή του και πως αυτή αποτελείται από μια σειρά επιλογών καλών ή κακών και ένα περιβάλλον όπου όλα γίνονται έτσι ώστε ο άνθρωπος να σχετίζεται μόνο με τον εαυτό του, να πλάθεται ξεχωριστά από άλλες μορφές ύπαρξης, να τις χρησιμοποιεί και να συνα-

ναστρέφεται μαζί τους χωρίς ποτέ να τις ανταμώνει επεκτείνει την έρημο και η παραμικρή απόπειρα να τα αψηφήσουμε όλα αυτά έχει καταστεί εγκληματική. Εδώ και καιρό το πεδίο της νομιμότητας έχει συνδεθεί με τους πολλαπλούς καταναγκασμούς που κάνουν τη ζωή ανυπόφορη. Η συμμόρφωση, ή η αυτοκαταστολή, προκύπτει από την παράδοση των εσωτερικών κινήτρων στις εξωτερικές προσδοκίες.

Θέτουμε το σημείο ανατροπής, την έξοδο από την έρημο στην ένταση του δεσμού τον οποίο ο καθένας καταφέρνει να εγκαθιδρύσει ανάμεσα σε αυτό που ζει και σε αυτό που σκέφτεται. Αρνούμαστε να το αντιμετωπίσουμε σαν μια ιδιωτική υπόθεση, αντίθετα ξεκινάμε με τη βεβαιότητα ότι αυτός ο δεσμός εξαρτάται από την κατασκευή κοινών κόσμων με την από κοινού χρήση των διαθέσιμων μέσων. Πάνω απ᾽ όλα όχι άλλοι εχθροί.

Γνωρίζουμε τις αδυναμίες μας: γεννηθήκαμε και μεγαλώσαμε σε ειρηνευμένες κοινωνίες, χαμένοι από χέρι. Δεν είχαμε την ευκαιρία ν᾽ αποκτήσουμε τη συνοχή που δίνουν οι στιγμές έντονης συλλογικής αντιπαράθεσης. Μας μένει να ολοκληρώσουμε από κοινού μια πολιτική διαπαιδαγώγηση. Μια θεωρητική και πρακτική διαπαιδαγώγηση.

Γι᾽ αυτό χρειαζόμαστε τόπους. Τόπους όπου θα οργανωθούμε, όπου θα μοιραστούμε και θα αναπτύξουμε τις γνώσεις μας, όπου θα μάθουμε ο ένας από τον άλλο να χειριζόμαστε οτιδήποτε μπορεί να φανεί χρήσιμο, όπου θα συνεργαστούμε και αυτό είναι η πραγματική κατάσταση.

Το παραπάνω κείμενο είναι μια συρραφή προτάσεων από: τη μπροσούρα «το κάλεσμα», γραμμένη από Γάλλους συντρόφους γνωστούς σαν «οι εννέα του Ταρνάκ», «Η επιθυμία να είναι κανείς ελεύθερος - Μάρεϊ Μπούκτσιν», «Περί συνελεύσεων - Ραούλ Βανεγκέμ», «Αλήθεια - Μπέρτολτ Μπρεχτ», με σκοπό να αποδώσει ένα διαφορετικό πρόταγμα από τα μητρικά του κείμενα.

Ευάγριος Αληθινός

5

Σφίξτε το ρε!

Το «Λακωνίζειν εστί φιλοσοφείν»
αποτελούσε μόνιμη στήλη της Άπατρις
για περισσότερα από 20 φύλλα
Αυτό είναι το κείμενο του έκτου φύλλου, Φλεβάρης 2010

Με αφορμή τις 100 μέρες διακυβέρνησης

Λιτότητα, να κάνουμε θυσίες, να σφίξουμε το ζωνάρι, υπομονή, όλοι μαζί να ξεπεράσουμε αυτήν την κρίση, ο καθένας θα πληρώσει αυτό που του αναλογεί. Όλα αυτά τα ακούμε καθημερινά και από διάφορα χείλη, και εντάξει αυτοί έχουν χίλιους λόγους για να τα ζητάνε, δουλειά τους είναι άλλωστε να κοροϊδεύουν (συνήθως και χωρίς αναστολές). Η κοινωνία προς το παρόν φαίνεται πρόθυμη και για άλλη μια φορά ο Αϊνστάιν επιβεβαιώνεται στην θεωρία του ότι το μόνο πράγμα που είναι άπειρο είναι το σύμπαν και η βλακεία (μάλιστα για το πρώτο δεν ήταν και τόσο σίγουρος).

Πως αλλιώς να εξηγήσεις σε ένα λογικά σκεπτόμενο ον ότι στην Ελλάδα το κυβερνών κόμμα και όλοι σχεδόν οι μηχανισμοί του με την πολιτική που ακολούθησαν για πάνω από 30 χρόνια κατάφεραν να τσεπώσουν και να σπαταλήσουν άπειρα κοινοτικά και όχι μόνο χρήματα φέρνοντας την χώρα στα πρόθυρα της πτώχευσης. Και παρόλα αυτά έχουν το θράσος να ζητάνε να πληρώσουμε τα σπασμένα όλοι μαζί, κουτσοί στραβοί σε ένα καζάνι, και πάρε τέλη κυκλοφορίας, αυξήσεις σε τσιγάρα και ποτά, ΦΠΑ, φόρους από δω και από κει, λεφτά στις τράπεζες για να μπορούμε πάλι να παίρνουμε δάνεια και όλα αυτά με την ελπίδα να γίνουν όλα όπως ήταν πριν μερικά χρόνια, όπου η οικονομία μας πετούσε.... με δανεικά φτερά.

Βέβαια από θράσος αυτή η κυβέρνηση δείχνει να έχει περίσσιο. Ας αναλογιστούμε ότι το σύνθημα της είναι πρώτα ο πολίτης! Πρώτος σε τι δεν μας λένε όμως, μάλλον εννοούνε στο να πληρώνει τις μαλακίες που έκαναν, κάνουν και θα κάνουν οι εκάστοτε κυβερνήτες. Ξεζουμίζουν, μας κοροϊδεύουν και στο τέλος ζητάνε να πληρώσουμε και τα σπασμένα, και άμα βγει στο δρόμο κανείς να ζητήσει τα αυτονόητα, στη καλύτερη περίπτωση τον αγνοούν ή του πετάνε καμια υπόσχεση, κανά ψίχουλο. Στην χειρότερη έχουν και τους προστάτες του πολίτη (άλλο θράσος και αυτό) να κοπανάνε, άλλοτε δεξιό το ξύλο, άλλοτε σοσιαλιστικό το ξύλο, σαν να ανταγωνίζονται ποιος καταστέλλει καλύτερα.

Και πού να δεις τι γίνεται αν κάποιος-α τα πάρει στο κρανίο και αρχίσει να τους πετάει αυγά, πέτρες, μολότοφ ή τους βάζει μπόμπες, τότε είναι κουκουλοφόρος, τρομοκράτης, προβοκάτορας ή χούλιγκαν, απειλή για την δημοκρατία και την κοινωνία. Αυτοί φταίνε για το χάλι μας, οι αναρχικοί! Οι αλήτες... Μα ποιον δουλεύουν;

Θα μου πεις ότι η καταστροφή και η βία ενάντια τους δεν είναι η λύση, σίγουρα...

... αλλά είναι μια καλή αρχή.

Εξεγερμένο το 2010

carpe diem

6

«κύριοι, δυστυχώς επτωχεύσαμεν...»

Χαρίλαος Τρικούπης στη βουλή των ελλήνων,
10 Δεκεμβρίου 1893

Το παρακάτω κείμενο αποτελεί ένα σύντομο ιστορικό
των πτωχεύσεων της χώρας που μας φιλοξενεί»
Εξώφυλλο και σαλόνι στο έκτο φύλλο

Στο τέλος της πρώτης δεκαετίας του 21ου αιώνα, το κράτος που μας φιλοξενεί (και για λόγους συντομίας και μόνο θα αναφέρεται Ελλάδα από δω και στο εξής) βρίσκεται στα πρόθυρα οικονομικής κατάρρευσης. Είναι συμπτωματικό; Είναι ξαφνικό και αναπάντεχο; Όχι, πρόκειται για ένα ιστορικό επακόλουθο και μία ιστορική συνέχεια των κατά συρροή ληστρικών επιδρομών των πολιτικών, αφεντικών και τραπεζών, σε βάρος της εργατικής και αγροτικής τάξης, των οικονομικά ασθενέστερων και των μεταναστών.

Από την επανάσταση του 1821, δηλαδή πριν την σύσταση του, το ελληνικό κράτος βρίσκεται χρεωμένο στις Μεγάλες Δυνάμεις. Το 1824 η Ελλάδα συνάπτει το πρώτο δάνειο αξίας 800.000 στερλίνων από το... φιλικά προσκείμενο αγγλικό βασίλειο. Στα ταμεία του πρώιμου κρατιδίου φτάνουν όμως μόνο 308.000 στερλίνες. Τα υπόλοιπα ήταν τραπεζικά έξοδα και έξοδα κίνησης της αποστολής από την Αγγλία! Ακολούθησε ακόμη ένα δάνειο της τάξης των 2.000.000 στερλίνων εκ των οποίων κατέληξαν στα ελληνικά ταμεία μόλις 190.000! Από τις 1.100.000 στερλίνες θα κρατηθούν διάφορα ποσά για τόκους, έξοδα, μεσιτικά και προηγούμενα δάνεια συνολικού ύψους 529.000 στερλινών. Το 1827 ήλθε η πρώτη ουσιαστική

πτώχευση λόγω αδυναμίας καταβολής των τοκοχρεολυσίων των δανείων του 1824 και 1825. Δύο χρόνια αργότερα ο τέως υπουργός εξωτερικών της ρωσικής αυτοκρατορίας και μετέπειτα έλληνας πρωθυπουργός Ιωάννης Καποδίστριας για να συστήσει το κράτος εξέδωσε τα πρώτα ακάλυπτα ελληνικά χαρτονομίσματα. Το 1843 ήλθε η δεύτερη πτώχευση αφού το Λονδίνο και το Παρίσι πρώτα αρνήθηκαν να δανείσουν τον Καποδίστρια, στη συνέχεια δάνεισαν τον Όθωνα με 60 εκατομμύρια φράγκα, από τα οποία τα 33 εκατ. πήγαν αμέσως για την αποπληρωμή των «δανείων της ανεξαρτησίας». Τα υπόλοιπα χρήματα δόθηκαν για την εξαγορά της Αττικής, της Εύβοιας και της Φθιώτιδας από την παραπαίουσα οθωμανική αυτοκρατορία, ενώ άλλο ένα μεγάλο ποσοστό του δανείου δικαιολογήθηκε ως έξοδα συντήρησης βαυαρικών στρατευμάτων στο ελληνικό κρατίδιο!

Για μεγάλο διάστημα επικράτησε ο εσωτερικός δανεισμός και ο εξωτερικός υποχώρησε αισθητά, μέχρι που το 1879 ξεκινά μια δεκαπενταετία ραγδαίας αύξησής του, που οδήγησε τη χώρα στο τέλος του 1893 να χρωστά στο εξωτερικό 585,4 εκατομμύρια φράγκα και να πτωχεύει για τρίτη φορά, δια στόματος Χαρίλαου Τρικούπη. Τα χρήματα είχαν και πάλι χρησιμοποιηθεί για εξυπηρετήσεις παλαιών δανείων, είχαν επενδυθεί σε μια σειρά δημοσίων επενδύσεων και ανάπτυξης υποδομών, ενώ επιπλέον χρησιμοποιήθηκαν για την εξαγορά και άλλων επαρχιών στη Θεσσαλία, για τη χρηματοδότηση του «Κρητικού ζητήματος» και για προμήθειες πολεμικού υλικού. Σημειώνεται και εδώ ότι το 35% υπολογίζεται ότι δεν έφτασε ποτέ στο κράτος ως συνήθως... Έτσι ο δανεισμός είναι τόσο δυσβάσταχτος που η πτώχευση έρχεται αναπόφευκτα. Η συνέχεια θέλει στην εξουσία ψευτοπατριώτες, δημαγωγούς και η χώρα που μας φιλοξενεί μπαίνει σε κατάσταση προ πολέμου, για την απελευθέρωση και άλλων εδαφών και τη δημιουργία της μεγάλης πατρίδας. Το 1897 οι οθωμανοί φτάνουν περίπου έξω από τη Λαμία και οι Μεγάλες Δυνάμεις τους ανακόπτουν την πορεία. Την επομένη του «Ατυχούς πολέμου», χωρίς να

υπάρξει «τυπική» πτώχευση, οι δυνάμεις εγκαθιστούν Διεθνή Οικονομικό Έλεγχο στη χώρα, ο οποίος ΔΟΕ διατηρήθηκε έως το 1978.

Η αρχή του νέου αιώνα βρίσκει την Ελλάδα πάλι σε πολεμική εμπλοκή, Μακεδονικό και Βαλκανικοί Αγώνες. Κατά την περίοδο 1900-1914 συνομολογούνται δάνεια ύψους 521 εκ. φράγκων, τα οποία χρησιμοποιήθηκαν καθαρά για πολεμική χρήση στα Βαλκάνια, για εξαγορά νέων περιοχών σε Μακεδονία-Θράκη και για αποπληρωμή των παλαιότερων δανείων φυσικά. Στη συνέχεια ο μεγαλοϊδεατισμός των 18 ηπείρων και των 35 θαλασσών θα βιώσει τη Μικρασιατική καταστροφή. Η οικονομική πορεία καθορίζεται από τις μεγάλες, έκτακτες πολεμικές δαπάνες (περίπου 6,2 δις δραχμές). Είναι περίοδος έξαρσης του εσωτερικού δανεισμού και σχεδόν εξάλειψης του εξωτερικού. Στον εξωτερικό δανεισμό υπάρχουν δύο μυστικά γερμανικά δάνεια, από 40 εκ. μάρκα έκαστο, προς την κυβέρνηση Σκουλούδη το 1915 και 1916. Τα δάνεια κρατήθηκαν εντελώς μυστικά, ακόμα και από τη Βουλή και ουδαμού αναγραφόμενα. Η μυστικότητα αυτή θα αποτελέσει θέμα της ποινικής δικαιοσύνης το 1918. Στο ειδικό δικαστήριο ο Σκουλούδης θα υποστηρίξει ότι κρατήθηκε μυστικό για να μην εκληφθεί ως ένδειξη γερμανοφιλίας. Τέλος, υπήρξε ένα μικρό δάνειο καναδικό 8 εκ. δολάρια. Επίσης και ένα για την εξαγορά, από τη Γαλλία, της σιδηροδρομικής γραμμής Θεσσαλονίκης-Κωνσταντινούπολης, την οποία είχε καταλάβει ο ελληνικός στρατός το 1913.

Μέχρι το 1922 εκδίδονται 1,5 δις δραχμές χωρίς κανένα αντίκρισμα, όλα για τις ανάγκες του πολέμου. Παρά την ήττα όμως στη Μικρά Ασία, η πτώχευση έχει αποφευχθεί με το Α' Αναγκαστικό Δάνειο που επιβάλλεται από τον υπουργό Οικονομικών Π. Πρωτοπαπαδάκη, ο οποίος κόβει στη μέση τα χαρτονομίσματα, κρατά το ένα μέρος στην κυκλοφορία και ανταλλάσσει το άλλο με τίτλους εσωτερικού δανείου! Η Ελλάδα είναι για άλλη μία φορά στα όρια της πτώχευσης, όμως την αποφεύγει

χάρη νέου δανεισμού από την Κοινωνία των Εθνών υπέρ των προσφύγων, θυμάτων της εθνικής έξαρσης στη Μικρά Ασία.

Από το 1924 μέχρι το 1930 εισέρευσαν στην Ελλάδα 900 εκ. χρυσά φράγκα. Τον ρόλο του τοκογλύφου-εθνικού ευεργέτη ανέλαβαν οι ΗΠΑ και Αγγλία κατά 80% και αρκετές ευρωπαϊκές χώρες το υπόλοιπο 20%. Το τραγελαφικό είναι ότι συνολικά την περίοδο 1824-1932 είχαμε δανεισθεί από το εξωτερικό 2,2 δις χρυσά φράγκα ενώ είχαμε αποσβέσει 2,38 δις χρυσά φράγκα, δηλαδή 183 εκ. περισσότερα από όσα είχαμε δανεισθεί και πάλι χρωστούμε 2 δις χρυσά φράγκα, λόγω των εξαιρετικών συμβάσεων που υπέγραψαν οι κυβερνήσεις! Το 1932 αναπόφευκτα είχαμε την τέταρτη πτώχευση.

Μέχρι το 1945 δεν θα υπάρξει νέος εξωτερικός δανεισμός ενώ θα παγώσει, λόγω παγκόσμιας κρίσης και Β' Παγκόσμιου Πολέμου, η αποπληρωμή των παλαιών δανείων. Ακολουθεί η μεταπολεμική περίοδος, ο εμφύλιος και η εθνική ανασυγκρότηση της χώρας από τον Truman με το σχέδιο Marshall. Μέχρι το 1955 η Ελλάδα είχε συνάψει δάνεια ύψους 145 εκ. δολαρίων. Έπεται μια δεκαετία βαθιάς πολιτικής αστάθειας υπό Καραμανλή και Παπανδρέου όπου η χώρα δανείζεται ανά 6 μήνες το ποσό των 406 εκ. δολαρίων! ΗΠΑ, Αγγλία και Δυτ. Γερμανία ήταν αυτή τη φορά οι εθνικοί χορηγοί.

Από το επόμενο διάστημα 1967-1974 εμφανίζεται για πρώτη φορά η δημιουργική λογιστική. Ξαφνικά οι πατριώτες συνταγματάρχες βάζουν την ελληνική φεουδαρχία σε γύψο και σταματά ο εξωτερικός δανεισμός. Με την μορφή που τον γνωρίζαμε ... γιατί από συστάσεως του ελληνικού κράτους είχαμε συνηθίσει τον απευθείας δανεισμό της ελληνικής οικονομίας από τους κλασικούς μας ευεργέτες, ΗΠΑ, Αγγλία, Γαλλία, Γερμανία αλλά και άλλους μικρότερης εμβέλειας σπόνσορες, όπως π.χ. η Αίγυπτος. Τότε λοιπόν αρχίζουν να λαμβάνουν δάνεια όλοι εκείνοι οι εργολάβοι, μηχανικοί και επιχειρηματίες, βιομήχανοι που αποτελούν μέχρι και σήμερα τον κορμό της ελληνικής οικονομίας με εγγυητή το ελληνικό δημόσιο. Έπαψε

λοιπόν να δανείζεται το κράτος και δανείζονταν απευθείας οι ομοφρονούντες με εγγυητή το ελληνικό κράτος! Δάνεια που φυσικά δεν αποπληρώθηκαν ποτέ από τους ίδιους αλλά χρέωσαν το ελληνικό δημόσιο με αρκετά δις δραχμές.

Στη μεταπολίτευση το γεγονός που συντέλεσε στην αύξηση του δημόσιου χρέους ήταν η διεύρυνση του κράτους και των δημοσίων οργανισμών, αλλά και η κρατικοποίηση αρκετών χρεοκοπημένων επιχειρήσεων μετά το 1981. Οι προϋπολογισμοί του κράτους μετά το 1974 πέφτουν στην κυριολεξία έξω, φτάνοντας το έλλειμμα στο 26,1% του ΑΕΠ. Τα ελλείμματα αυτών των προϋπολογισμών καλύπτονται όλα από νέα δάνεια ύψους 18,4 δις δολαρίων. Το 1985 βρίσκει την Ελλάδα με την παγκόσμια πρωτιά στο κατά κεφαλήν δημόσιο χρέος! Στη συνέχεια όμως ο δανεισμός του κράτους άρχισε να ξεφεύγει από κάθε έλεγχο, με το δημόσιο χρέος να φτάνει το 1999 στο 80% του ΑΕΠ, να εκτινάσσεται στο 111,6% το 1993 και σήμερα σύμφωνα με τα στοιχεία που καταγράφονται έχει διαμορφωθεί το χρέος της κεντρικής κυβέρνησης για το 2009 στα 300,8 δις ευρώ, που σημαίνει με βάση το Ακαθάριστο Εγχώριο Προϊόν το 125,3%. Για το επόμενο έτος η εκτίμηση είναι ότι θα διαμορφωθεί στα 326,305 δις ευρώ που φτάνει το 133,6%, κάτι που συμπίπτει απόλυτα με τις πιο δυσμενείς προβλέψεις των διεθνών οργανισμών. Ενώ μόνο για το 2009 ο δανεισμός του ελληνικού κράτους ήταν 54 δις ευρώ εκ των οποίων τα 18 δις προορίζονταν για τις τράπεζες. Επιγραμματικά αναφέρουμε: χρέος κεντρικής κυβέρνησης 2009 300,80 δις., δάνεια επιχειρήσεων από τράπεζες 132,23 δις, στεγαστικά δάνεια από τράπεζες 79,14 δις, καταναλωτικά δάνεια από τράπεζες 6,44 δις, επίσημα χρέη εργοδοτών προς τα ταμεία 9 δις, χρέη προς την εφορία 20 δις, εγγυήσεις ένοπλων δυνάμεων 25 δις, μεταχρονολογημένες επιταγές 360 δις. Σύνολο 962,61 δις ευρώ!

Η οικονομική πολιτική που ακολούθησαν οι κυβερνήσεις των τελευταίων ετών έφερε το ταμειακό αδιέξοδο στο κράτος

και την οικονομική καταστροφή των κατώτερων κοινωνικών τάξεων.

Στα ασφαλιστικά ταμεία υπάρχει ο κίνδυνος της χρεωκοπίας μεταξύ του 2013-2015, εκεί υπολογίζεται το χρονικό σημείο του κραχ.

Από το 1990 η είσοδος των μεταναστών, που προέρχονταν από τις χώρες του πρώην ανατολικού μπλοκ, αντιμετωπίστηκε με ρατσιστική διάθεση και με στόχο να εκμεταλλευτούν την εργασία αυτών προς όφελος της βιομηχανίας και της εθνικής ανάπτυξης. Αποτέλεσμα η μαύρη εργασία 600.000 μεταναστών, με μεροκάματο πολύ κάτω του βασικού μισθού, χωρίς ασφάλιση και κανένα έσοδο για τα ασφαλιστικά ταμεία. Ταυτόχρονα οι βιομηχανίες και οι επιχειρήσεις μείωσαν το κόστος παραγωγής και αύξησαν τα καθαρά τους κέρδη. Έτσι καταρρέουν τα ασφαλιστικά ταμεία των οποίων τα έσοδα μειώθηκαν δραματικά εδώ και 20 χρόνια ενώ η εισφοροδιαφυγή των μεγάλων επιχειρήσεων μόνο που δεν επιβραβεύτηκε.

Μία σειρά αναπτυξιακών νόμων και επιδοτήσεων μέσω ΕΕ έδωσε κίνητρα στα μεγαλολαμόγια του επιχειρηματικού κόσμου να αναπτύξουν τις εταιρείες τους χωρίς κόστος. Όλα τα πληρώνει το ελληνικό δημόσιο και η Ευρωπαϊκή Ένωση. Οι μόνοι που δεν καρπώθηκαν κονδύλια και επιχορηγήσεις ήταν αυτοί που δεν είχαν επενδυτικό κεφάλαιο, δηλαδή το 99% της ελληνική κοινωνίας. Ο καπιταλισμός ούτως ή άλλως λειτουργεί με πολλές ταχύτητες και μεγάλες ταξικές διαφορές, τα ποσοστά όμως στις αναπτυσσόμενες χώρες όπως η Ελλάδα, είναι τραγικά. Ο πλούτος συσσωρεύτηκε και μοιράστηκε μεταξύ της κλίκας των αφεντικών και της αυλής τους, που περιλαμβάνει εργολάβους, δικηγόρους, δημοσιογράφους με τις ευλογίες της ΕΕ και των ελληνικών κυβερνήσεων. Τη στιγμή λοιπόν που ο μέσος συνταξιούχος του ΙΚΑ λαμβάνει 500 ευρώ το μήνα, ο μέσος συνταξιούχος του ΟΓΑ 300 ευρώ και υφίσταται η νέα γενιά μισθωτών των 500 ευρώ, της ημιαπασχόλησης και της

ανεργίας, κάποιες οικογένειες καρπώθηκαν με επιδοτήσεις και συγκέντρωσαν εκατομμύρια ευρώ.

Το ελληνικό κράτος προχώρησε σε μία σειρά ιδιωτικοποιήσεων της δημόσιας περιουσίας (που χρυσοπληρώθηκε όταν αγοράστηκε τη δεκαετία '75-'85). Ξεπουλήθηκαν ΟΤΕ, Ολυμπιακή, Ναυπηγεία, ΚΤΕΛ, Ελληνικά Πετρέλαια, ΑΓΕΤ, Κλωστοϋφαντουργίες κ.ά. δεκάδες επιχειρήσεις αφήνοντας πίσω χιλιάδες ανέργους. Η πρόφαση ήταν ο περιορισμός του κόστους στο δημόσιο με την πώληση των ζημιογόνων εταιρειών που το ίδιο το κράτος δημιούργησε. Προκύπτει το εξής ερώτημα: αφού μία επιχείρηση είναι ζημιογόνα και σε χρεώνει ετησίως, αυτός που θα την αγοράσει δε θα χάσει; Είναι μαλάκας; Το τελευταίο παράδειγμα της πώλησης της Ολυμπιακής είναι χαρακτηριστικό: πωλήθηκε η εταιρεία, τα αεροσκάφη της, η φήμη και πελατεία της έναντι 120 εκ. ευρώ, όσο δηλαδή στοίχισε φέτος σε μια ποδοσφαιρική ομάδα η αγορά ενός παίχτη. Ακολουθήθηκε η μέθοδος της εθελούσιας εξόδου όπως και στον ΟΤΕ, όπου ο επιχειρηματίας Βγενόπουλος αντί να απολύσει το προσωπικό της Ολυμπιακής που δεν ήθελε και να το αποζημιώσει επέβαλε στο κράτος να κάνει αυτό τις εθελούσιες... απολύσεις και ταυτόχρονα να χρεώσει το ελληνικό δημόσιο με υπέρογκες αποζημιώσεις και συντάξεις. Αφού λοιπόν ο επιχειρηματίας ή ο όμιλος επενδυτών που αγοράζει μία ζημιογόνα εταιρεία δεν είναι ο μαλάκας στην υπόθεση, τότε ποιος είναι;

Συρρίκνωση του δημόσιου τομέα δεν είχαμε μόνο από τις ιδιωτικοποιήσεις των ΔΕΚΟ αλλά και από την απορρύθμιση των υπολοίπων οργανισμών και δημοσίων υπηρεσιών. Το κοινωνικό κράτος δικαίου τελείωσε οριστικά και αμετάκλητα, η δωρεάν εκπαίδευση και υγεία αποδιοργανώθηκαν για να κερδίσουν τα ιδιωτικά κολέγια, πανεπιστήμια, φροντιστήρια και οι μοντέρνες ιδιωτικές υπερκλινικές. Άλλο ένα τεράστιο ποσό έφυγε από το εισόδημα των εργαζομένων για να κατατεθεί στους τραπεζικούς λογαριασμούς των επιχειρηματιών της εκπαίδευση και της υγείας. Από την άλλη, αυξάνουν οι

έμμεσοι φόροι και η φορολογία και οι υποχρεώσεις των ατόμων προς το κράτος. Πληρώνουμε λοιπόν το κράτος για την παροχή υπηρεσιών τόσο τραγικών, που στρεφόμαστε στον ιδιωτικό τομέα και ξαναπληρώνουμε. Τα μόνα εισοδήματα πλην των επιχειρηματιών που στηρίχθηκαν είναι αυτά μιας αυλικής κάστας που περιέχει γιατρούς, μηχανικούς, δικηγόρους, καλλιτέχνες, δημοσιοκάφρους, celebrities, μάνατζερ, μπάτσους, στρατιωτικούς, δικαστές και βουλευτές.

Κλασικό, επίσης, παράδειγμα δημοσιονομικής κομπίνας η παραγραφή 5,5 δις ευρώ εσόδων του δημοσίου, τη στιγμή που το κράτος δανείζεται από την Ευρωπαϊκή Τράπεζα 54 δις ευρώ για να δώσει τα 18 στις τράπεζες προς ενίσχυση της ρευστότητας! (όπως φαίνεται στο διάγραμμα της ετήσιας έκθεσης του ελεγκτικού συμβουλίου του υπουργείου Οικονομικών το 2008).

Η χώρα λοιπόν που χρωστάει την ύπαρξή της στις ευρωπαϊκές δυνάμεις του κεφαλαίου βρίσκεται ένα βήμα μακριά από την χρεωκοπία για πέμπτη φορά. Φυσικό επακόλουθο του απεριόριστου δανεισμού και της απατεωνίστικης λογικής της ελληνικής αστικής τάξης.

Προτού ακόμα συσταθεί το κράτος χρωστούσε δάνεια, ιστορική απόδειξη ότι η δημιουργία ελληνικού κράτους το 1828 εξυπηρετούσε πολλούς όχι όμως και την ελληνική εργατική, αγροτική τάξη. Το ελληνικό κράτος το επέβαλαν στα βαλκάνια οι ευρωπαϊκές δυνάμεις, είτε για να αποτελειώσουν την οθωμανική αυτοκρατορία, είτε για να εξασφαλίσουν την επιρροή στα βαλκάνια έναντι της ανερχόμενης ΕΣΣΔ και των δορυφόρων της.

Το παιχνίδι δεν ήταν μόνο πολιτικο-στρατιωτικά στημένο αλλά κυρίως οικονομικά. Από το 1828 έως σήμερα, αυτή η τραγική χώρα που μας φιλοξενεί ζει μόνο από δάνεια, δεν παράγει σχεδόν τίποτα πλέον και υπερκαταναλώνει. Δεν χρειάζεται λοιπόν να είναι κανείς πτυχιούχος της Παντείου για να

καταλάβει ότι η ελληνική οικονομία είναι από της μεγαλύτερες φούσκες παγκοσμίως.

Το ΑΕΠ της χώρας συντίθεται από 75% υπηρεσίες, 20% βιομηχανία και 5% αγροτική παραγωγή, δείγμα ότι βρισκόμαστε στη χώρα του τίποτε. Για το λόγο αυτό συμβαίνουν και οι μεγάλες ταλαντεύσεις σε οποιαδήποτε παγκόσμια οικονομική κρίση. Από την άλλη υπάρχει μία μόνιμη εκτελεστικού τύπου κυβέρνηση που ασκεί την οικονομική πολιτική που επέβαλαν ορισμένες κάστες πλανητικά. Ο καπιταλισμός έχει περάσει σε ολοκληρωτική φάση παγκοσμίως απλά στην Ελλάδα οξύνονται οι αντιθέσεις σε ταξικό-οικονομικό επίπεδο. Στην Ελλάδα κερδίζουν περίπου 1000 οικογένειες και όλοι οι υπόλοιποι εργαζόμαστε για αυτούς.

Τράπεζες και κεφάλαιο καθορίζουν την οικονομική πολιτική ενός ολόκληρου κράτους. Ο πραγματικός πληθωρισμός ξεπερνά το 15% ενώ η πραγματική ανεργία ξεπερνά το 20%, βέβαια στα επίσημα στοιχεία παρουσιάζονται μονοψήφιοι αριθμοί που μόνο οι οικονομολόγοι που τα συντάσσουν μπορούν να τεκμηριώσουν από πού προκύπτουν.

Το πιο μεγάλο κόλπο ήταν η ένταξη στην ΟΝΕ. Με καθαρά λογιστικά τρικ μεταφέρθηκαν ετήσιοι λογαριασμοί δαπανών στα επόμενα χρόνια από εξοπλισμούς και επιδοτήσεις, την ίδια ώρα που υποτιμήθηκε σταδιακά η δραχμή και ξαφνικά η ελληνική οικονομία φτάνει τους μέσους οικονομικούς δείκτες των αναπτυγμένων ευρωπαϊκών χωρών. Ο ρυθμός ανάπτυξης για μερικά χρόνια ήταν ο μεγαλύτερος στην ευρωζώνη την ίδια στιγμή που όλοι βλέπαμε ότι καμία πραγματική επένδυση δε συνέβαινε. Ούτε η βιομηχανική παραγωγή άλλαξε, ούτε νοικοκυρεύτηκαν τα δημοσιονομικά του κράτους, ούτε τα εισοδήματα των εργαζομένων αυξήθηκαν. Όλα ήταν στα χαρτιά.

Κάπου εκεί λοιπόν επεμβαίνει και το Χρηματιστήριο Αξιών Αθηνών. Η όλη ανάπτυξη που μας υπόσχονταν επιχειρηματίες και υπουργοί στα μέσα της δεκαετίας του ΄90 πραγματοποιήθηκε στο ΧΑΑ και μόνο εκεί. Πλασματική ανάπτυξη μόνο σε

τίτλους, σε άυλες επενδύσεις, σε ονομαστικές αξίες και σε ομόλογα υπό την εποπτεία του κράτους. Καθημερινά ξεφύτρωναν δεκάδες επιχειρήσεις που μέσα σε μερικές ώρες διπλασίαζαν την αξία τους σε μετοχές. Στην πραγματικότητα βέβαια οι επιχειρήσεις αυτές δεν υπήρχαν, γιατί ούτε εγκαίνια σε εργοστάσια είδαμε, ούτε αύξηση της παραγωγής, ούτε μείωση της ανεργίας ούτε αύξηση των εισοδημάτων.

Με πλαστά λοιπόν στοιχεία επιτύχαμε την ένταξη της χώρας στην ΟΝΕ. Βέβαια οι ευρωπαίοι εταίροι δεν είναι μια γκρούπα ηλιθίων. Γνώριζαν και γνωρίζουν πολύ καλά την ελληνική οικονομική πραγματικότητα. Όμως μπροστά στο να ανοίξει άλλη μία αγορά στα πλαίσια της ΕΕ στην νοτιοανατολική Ευρώπη, και ειδικά στα Βαλκάνια, θα εξασφάλιζε μεγάλα κέρδη από τις γείτονες χώρες του πρώην ανατολικού μπλοκ. Στήθηκαν μεγάλες επιχειρήσεις στα Βαλκάνια και οι έλληνες επενδυτές κέρδισαν δισεκατομμύρια ευρώ στο όνομα της ανάπτυξης των χωρών αυτών. Οι πραγματικές τρομοκρατικές επιθέσεις έγιναν εναντίον της εργατικής τάξης στα Βαλκάνια και στη νεολαία της. Γι᾽ αυτό και το μεγαλύτερο μεταναστευτικό ρεύμα στην Ευρώπη προέρχεται από την ευρύτερη περιοχή των Βαλκανίων πλην Ελλάδας. Η ελληνική οικονομία έπρεπε να παίξει σημαντικό ρόλο σε αυτή την περιοχή γι᾽ αυτό και πριμοδοτήθηκε με ανοχή από τους ευρωπαίους εταίρους. Χρειάζονται αρκετοί εταίροι σε κρίσιμα γεωγραφικά σημεία για να επιτευχθεί η νεοφιλελεύθερη μέχρι τα όρια του φασισμού ευρωπαϊκή ολοκλήρωση. Οπότε το να πτωχεύσει μία χώρα δεν είναι ιδιαιτέρως συμφέρουσα λύση γιατί θα απομακρυνθεί από την ευρωζώνη. Είναι ίδια περίπτωση όπως στην μικρογραφία της καθημερινότητας, όπου μία τράπεζα δεν αφήνει εύκολα μία επιχείρηση να κλείσει ή μια επιταγή να σφραγιστεί, γιατί πολύ απλά χάνει και η ίδια, προτιμά λοιπόν να συνεχίζει να δανείσει μέχρι να την εξαγοράσει. Έτσι και η Ελλάδα δεν μπορεί να πτωχεύσει γιατί εκτός από την ελληνική οικονομία απώλειες θα έχει και η ευρωπαϊκή τράπεζα.

Φαύλος κύκλος η οικονομία του παράλογου όπου αναζητούνται εξιλαστήρια θύματα για να πληρώσουν τα χρέη άλλων. Οι πολιτικές λιτότητας θεσπίστηκαν για αυτόν ακριβώς το λόγο. Οι εργαζόμενοι, οι άνεργοι, οι συνταξιούχοι και οι μετανάστες είναι αναγκασμένοι να πληρώνουν τα χρέη που δημιούργησαν καπιταλιστές και τράπεζες στα κράτη τους. Φυσικά από την στιγμή που επαναλαμβάνεται το φαινόμενο της απάτης καλώς το παθαίνουν. Αυτό τον καιρό, αντί κύριο θέμα συζήτησης στην κοινή γνώμη να είναι το οικονομικό αδιέξοδο που οδηγεί ο καπιταλισμός και τα κράτη στη ζωή μας, στρέφεται στην τρομοϋστερία, την γρίπη και ό,τι πλασάρεται συγκυριακά από τα ΜΜΕ. Η συνεργασία κράτους, κεφαλαίου, ΜΜΕ φέρνει τα αφεντικά σε πλεονεκτική θέση έναντι της εργατικής και αγροτικής τάξης, της νεολαίας, των μεταναστών και των κατώτερων κοινωνικά στρωμάτων.

Η κατάσταση λοιπόν δεν αλλάζει με τους όρους που χρησιμοποιούσαν τα εργατικά κινήματα ως τώρα. Χρειαζόμαστε εξεγέρσεις για να μπλοκάρουμε τις κομπίνες που στήνονται. Χρειαζόμαστε δράση για να χαλάσουμε τα σχέδια που φέρνουν το κεφάλαιο και τις κάστες του στην εξουσία. Χρειαζόμαστε επαναστάσεις που θα απαντούν στις εξουσιαστικές δομές μιας κοινωνίας και στην οικονομική εξαθλίωση που επιφέρει ο καπιταλισμός. Χρειαζόμαστε ζυμώσεις για να ξεφύγουμε από τις λογικές της ανάθεσης. Χρειαζόμαστε χώρους για την ελευθερία και την ιδιαιτερότητά μας.

Ορισμοί

ΑΚΑΘΑΡΙΣΤΟ ΕΓΧΩΡΙΟ ΠΡΟΪΟΝ (ΑΕΠ): Αποτελείται από το σύνολο των αγαθών, υλικών και άυλων τα οποία παράγονται από την οικονομία σε ορισμένη χρονική περίοδο. Ορίζεται ως το άθροισμα των χρηματικών αξιών όλων των προϊόντων και υπηρεσιών. Ο υπολογισμός του βασίζεται στις τιμές της αγοράς, π.χ. αν διπλασιαστούν οι τιμές των προϊόντων ενώ οι ποσότητες μείνουν σταθερές, η χρηματική αξία του ΑΕΠ θα διπλασιαστεί παρά το γεγονός ότι το πραγματικό ΑΕΠ είναι στο

ίδιο επίπεδο. Κακώς αναφέρεται ως δείκτης ανάπτυξης γιατί δεν φανερώνει τη σχέση μεταξύ ποσότητας και αξίας παραγωγής σε μία χώρα.

ΠΛΗΘΩΡΙΣΜΟΣ: Ονομάζεται το φαινόμενο της συνεχούς ανόδου του γενικού επιπέδου τιμών. Ισοδυναμεί με συνεχή μείωση της αγοραστικής δύναμης και πλήττει κυρίως τα εισοδήματα των υπαλλήλων, εργατών και συνταξιούχων σε αντίθεση με το πραγματικό εισόδημα των επιχειρηματιών που αυξάνει δεδομένου του ότι οι τιμές των προϊόντων αυξάνουν πιο γρήγορα από τις τιμές των παραγωγικών συντελεστών και επομένως οι εισπράξεις τους αυξάνουν από τις παραγωγικές δαπάνες.

ΔΗΜΟΣΙΟ ΧΡΕΟΣ: Είναι το άθροισμα των ελλειμμάτων των προηγούμενων ετών και των τόκων που προέρχονται από αυτά, εφόσον καλύπτονται με πρόσθετο δανεισμό. Το έλλειμμα που σε κάθε χρονική περίοδο προέρχεται από τη διαφορά του συνόλου των δημοσίων δαπανών από το σύνολο των δημοσίων εσόδων δείχνει την πορεία της οικονομίας ενός κράτους. Τα άτομα επιβαρύνονται καθημερινά από το δημόσιο χρέος καθώς το εισόδημά τους μειώνεται μέσω της προσπάθειας του κράτους να ισοσκελίσει τον προϋπολογισμό του και να αύξησει τα έσοδά του από τους άμεσου και έμμεσους φόρους.

Στο κείμενο χρησιμοποιήθηκαν πηγές από την Εθνική Στατιστική Υπηρεσία, το Υπ. Οικονομίας, κείμενο του Τάσου Λιαδάκη, κοινωνιολόγου, το βιβλίο «κωμικοτραγική ιστορία του νεοελληνικού έθνους» του Βασίλη Ραφαηλίδη, καθημερινές εφημερίδες και συγγράμματα πολιτικής οικονομίας.

thecure

7
Η ώρα της θυσίας

Φύλλο 7, Μάρτης 2010

Αδελφέ/η μου εργάτη, υπάλληλε, εργαζόμενε, έλληνα και μετανάστη.

Τόσα χρόνια τους έθρεφες.

Έχτισες τις βίλες τους, έσκαψες τις πισίνες τους, πλήρωνες τις χειμερινές τους διακοπές στα σαλέ και τις θερινές στα εξωτικά νησιά.

Με τη δουλειά σου αγόρασες τα τζιπ τους και τις λιμουζίνες τους, με τον ιδρώτα σου έραψες τα ακριβά τους κουστούμια και ταγέρ τους, τους έκανες δώρο τις πανάκριβες πένες τους στα πολυτελή δημοσιογραφικά γραφεία και τηλεοπτικά πάνελ για να γράφουν αναθέματα εναντίον σου.

Εσύ με το αίμα σου κατασκεύασες τις πολυτελείς πολυθρόνες τους και τα ρετιρέ των τραπεζών, των επιχειρήσεων, των υπουργείων.

Εσύ με τη διαρκή θυσία σου γέμισες τα πιάτα τους με ντελικατέσεν φαγητά και τα ποτήρια τους με ακριβές σαμπάνιες.

Εσύ με τα χέρια σου βίδωσες τις πόρτες των χρηματοκιβωτίων τους, εσύ με το υστέρημα σου τα γέμισες στις τράπεζες τους.

Τους ξέρεις και σε ξέρουν καλά.

Είναι αυτοί που πάντα σου άρπαζαν το φαΐ από το τραπέζι και σου επέβαλαν τη λιτότητα.

Είναι αυτοί που σου έπαιρναν το αποτέλεσμα της δουλειάς σου και σου ζητούσαν πάντα θυσίες.

Άκου κι εσύ πρόθυμε υπηρέτη που είσαι στην ίδια μοίρα με εμάς, αλλά σα σκυλάκι τους κουνάς την ουρά σου γαβγίζοντας λυσσασμένα στους ζητιάνους.

Να ξέρεις ότι το κόκαλο που σου πέταξαν είναι από το ζώο που εμείς μεγαλώσαμε, εμείς θρέψαμε και σφάξαμε για να χορτάσουν οι μεγάλες τους κοιλιές.

Και πάντα κόκαλα θα σου πετάνε, όσο και αν σε έκαναν να πιστέψεις ότι κάποτε θα σε βάλουν ισότιμα να καθίσεις δίπλα τους στο τραπέζι επιτρέποντας σου το χέρι σου να απλώσεις στο χρυσό τους πιάτο, ανταμοιβή για τη τυφλή σου πίστη στην αλαζονική τους υπεροψία.

Το σκυλάκι τους πάντα θα είσαι κάτω από το τραπέζι, κουνώντας τους την ουρά με τη γλώσσα έξω, έως ότου τα δόντια σου σαπίσουν και η φωνή σου κλείσει.

Τότε θα σου πάρουν ακόμη και αυτό το κόκαλο για ένα νεότερο υπάκουο σκυλάκι. Κι εσύ μαδημένο γέρικο ζώο θα γλείφεις τις πληγές που σου άνοιξαν κρατώντας σε δεμένο.

Κι εσένα μισάνθρωπε που μια στολή σου φόρεσαν και σου είπαν ότι είσαι η εξουσία.

Μάθε ότι τίποτε ποτέ δεν ήσουν για αυτούς, παρά μια αλυσίδα κι ένα λουκέτο στις πόρτες τους που κάποτε σκουριάζει και το πετάνε στα σκουπίδια.

Και μάθε ότι το πρόσωπο που με το κλομπ χτυπάς προστατεύοντας τους, είναι το δικό σου πρόσωπο. Μάθε ακόμη ότι και για σένα δοξασμένε δούλε τους, τα ίδια επιφυλάσσουν.

Ήρθε λοιπόν η ώρα της θυσίας.

Θέλουν θυσίες;

Σωστά! Θα γίνουν θυσίες.

Ήρθε η ώρα για πραγματικές θυσίες.

Αυτούς θα θυσιάσουμε επάνω στους βωμούς της αξιοπρέπειας.

Ατρείδες εμείς και αυτοί Ιφιγένειες, που η φλεγόμενη σάρκα τους θα φέρει τους ανέμους της ελευθερίας.

Εμπρός να σπάσουμε τη σιωπή της υποταγής.

Εμπρός να μπούμε στις τράπεζες τους να πάρουμε πίσω τα δανεικά που τόσα χρόνια τους δίναμε.

Εμπρός να καταλάβουμε τα σπίτια τους για να στεγαστούν οι ανέστιοι που αυτοί δημιούργησαν.

Εμπρός να καταλάβουμε τα εργοστάσια τους, να τα δουλέψουμε για εμάς και τις ανάγκες μας.

Εμπρός να πάρουμε πίσω τη γη που εμείς καλλιεργούσαμε για να θρέφουν την οκνηρία τους.

Αυτή τη φορά θα είμαστε πολλοί. Τόσοι πολλοί και πολλές που οι σφαίρες και τα μαστίγια δε φτάνουν να μας αγγίξουν όλους.

Όλοι και όλες στους δρόμους !

Να πάρουμε πίσω αυτά που πάντα δικά μας ήταν !

Ευάγριος Αληθινός

8

Αν αυτή η εργατική τάξη πάει στον παράδεισο, τότε… θα σε δω στην κόλαση αγάπη μου

Φύλλο 7, Μάρτης 2010

Άραγε σε αυτή τη χώρα που μας φιλοξενεί μπορεί κάποιος να μιλάει για εργατική τάξη; Με ποιους ελληνικούς όρους μεταφράζεται η μαρξιστική θεώρηση ότι η εργατική τάξη είναι το επαναστατικό υποκείμενο;

Σύνθεση του ΑΕΠ της Ελλάδας (%)	*1970*	*2000*	*2008*
Πρωτογενής τομέας	*12,6*	*7,3*	*5,3*
Δευτερογενής τομέας	*29,7*	*20,4*	*19,4*
Τριτογενής τομέας	*57,7*	*72,3*	*74,8*

Η σύνθεση του ΑΕΠ της Ελλάδας μαρτυρά την ύπαρξη μιας light εργατικής τάξης που προέρχεται από εργασία στον τριτογενή τομέα παραγωγής, δηλαδή τις υπηρεσίες. Ο παραδοσιακός βιομηχανικός εργάτης, που είχε στο κεφάλι του ο Μαρξ, στην Ελλάδα του σήμερα δίνει την θέση του στον εργαζόμενο-μεσάζοντα. Στην κλασική οικονομία παρουσιάζονται οι εργάτες ως εκείνος ο παραγωγικός συντελεστής που με την υπεραξία της εργασίας του δημιουργεί το κέρδος στους επιχειρηματίες. Δηλαδή παράγουν προϊόντα με σχετικά μικρό πραγματικό κόστος λόγω της μαζικής βιομηχανικής παραγωγής, τα οποία πωλούνται σε πολλαπλάσια τιμή από την αρχική τους αξία. Σε αυτό το σημείο αξίζει να σταθούμε στο ότι οι πρω-

τοδιεθνιστές παρατήρησαν ότι η εργατική τάξη, η οποία είναι υπεύθυνη για την παραγωγή λαμβάνοντας ένα αντίτιμο για τις εργατοώρες που έχει προσφέρει, είναι και ο κύριος αγοραστής των όσων παράγει. Σε απλά μαθηματικά αυτό ερμηνεύεται ως εξής: αν Α η τιμή της πρώτης ύλης, Β ο μισθός του εργάτη και Γ το κέρδος του επιχειρηματία, τότε η τιμή πώλησης του παραγόμενου προϊόντος είναι Α+Β+Γ. Διαπιστώνουμε αρχικά το εξής απλό, αφού το σύνολο των μισθών των εργατών είναι Β*ν, πώς μπορούν να αγοράσουν το σύνολο των παραγόμενων προϊόντων που είναι (Α+Β+Γ)*κ; Κάπου εκεί επεμβαίνει το καπιταλιστικό μοντέλο. Για να υπάρξει κέρδος πρέπει να υπάρξει χρέος. Ένα χρέος το οποίο είναι αέναο και διαρκώς αυξανόμενο. Δηλαδή τα παραγόμενα προϊόντα στον καπιταλισμό δεν μπορούν να αγοραστούν στο σύνολό τους γιατί η τελική αξία τους είναι μεγαλύτερη από την αγοραστική δύναμη των εργαζομένων.

Στη δε ελληνική πραγματικότητα, όπως φαίνεται από τη σύνθεση του ΑΕΠ, η εργατική τάξη που παράγει είναι μόλις το 20%, οι υπόλοιποι εργάτες του 80% δεν παράγουν απολύτως τίποτε, απλά απασχολούνται σε διάφορες θέσεις παροχής υπηρεσιών. Εάν δεχτούμε ότι όλα τα προϊόντα και οι υπηρεσίες που παρουσιάζονται στο ΑΕΠ είναι τα ακριβότερα στην ευρωζώνη και οι μισθοί είναι οι χαμηλότεροι, τότε στον μαθηματικό μας τύπο, η τιμή του προϊόντος έχει μεγαλύτερες αξίες Α (αφού δεν παράγει πρώτες ύλες τις εισάγει με μεγαλύτερο κόστος), μικρότερες αξίες Β και πολλαπλάσιες αξίες Γ. Το κέρδος δηλαδή των επιχειρηματιών είναι κατά πολύ μεγαλύτερο από ό,τι θα έπρεπε γιατί προέρχεται και από τις αξίες Α εάν υπολογίσουμε και το κέρδος από τις εισαγωγές.

Το σημαντικό σε αυτή την υπόθεση είναι πως ο έλληνας εργάτης γαλουχείται με το νόημα της ζωής να βρίσκεται στην απασχόληση για κατανάλωση. Δεν μπορεί να αντιληφθεί τη σχέση μεταξύ κόστους παραγωγής, τιμής πώλησης και αμοιβής της εργασίας του, γιατί πάντα εργάζεται σε ένα ενδιάμεσο παραγωγικό στάδιο αγνοώντας το βασικό κύκλο παραγωγής. Φυσικά το παράδειγμα είναι υπεραπλουστευμένο γιατί διάφοροι συντελεστές επιδρούν στις αξίες Α-Β-Γ, αλλά αντικατο-

πτρίζει ξεκάθαρα την καπιταλιστική παράνοια του κέρδους και την εκμετάλλευσης της εργατικής τάξης.

Ειδικά στην Ελλάδα, τη χώρα του τίποτα, η εργατική τάξη αν και έχει ιστορία δεν φαίνεται να έχει προορισμό. Η μείωση με τα χρόνια, του δευτερογενούς τομέα παραγωγής, ευνούχισε τις όποιες αντιλήψεις για το τι σημαίνει υπεραξία και το πόσο άδικο είναι το κέρδος και η εκμετάλλευση των πολλών από λίγους. Στην περίοδο της μεγαλύτερης οικονομικής κρίσης στην ιστορία της χώρας, οι τράπεζες παρουσίασαν κέρδη περίπου 2,1 δις ευρώ (μόνο από τις τραπεζικές εργασίες), ενώ το υπουργείο οικονομικών ανακοίνωσε απώλειες εισφορών μισού δις ευρώ από 26.000 επιχειρηματίες που δήλωσαν κέρδη 5 δις ευρώ. Ανακοινώθηκαν μέτρα έμμεσης φορολογίας που εξοντώνουν 11 εκατομμύρια πληθυσμού την ίδια στιγμή που 50.000 άνθρωποι συνολικά συνθέτουν από μόνοι τους το εισόδημα της χώρας.

Το κράτος αναζητεί με κάθε τρόπο χρήματα για να καλύψει τις ανάγκες του, αφού οι παραδοσιακοί δανειστές-τοκογλύφοι του αρνούνται να δανείσουν. Καθημερινά, ώρες επί ωρών στα ΜΜΕ αφιερώνονται στην έλλειψη ρευστότητας του ελληνικού κράτους και στην αναγκαιότητα των νέων φορολογικών μέτρων, αποφεύγοντας να αποδώσουν ευθύνες στους πραγματικούς υπεύθυνους, τις τράπεζες και τα αφεντικά. Τελευταία οι υπέρμαχοι του ελληνισμού ενοχλήθηκαν από το 12σέλιδο αφιέρωμα του γερμανικού περιοδικού *Focus* που ύψωσε το μεσαίο δάκτυλο της Αφροδίτης στα ελληνικά λαμόγια με τους τραπεζικούς λογαριασμούς στην Ελβετία. Σύσσωμο το έθνος ξέχασε το πώς πέτυχε το δίδυμο Σημίτης-Παπαντωνίου την ένταξη της χώρας στην ΟΝΕ, δεν έμαθε ποτέ πόσο πραγματικά κόστισε η ολυμπιάδα, αγνόησε το πόσο επιπλέον πλήρωσε τις κακοτεχνίες των μεγάλων δημοσίων έργων, το ποιος κέρδισε από τη φούσκα του χρηματιστηρίου, έκανε πως δεν υπήρξε η λίμνη Βιστωνίδα, ενώ φυσικά δεν προβληματίστηκε ποτέ για το ποιους λάδωνε η Siemens καθώς και το πού πήγαν τα χρήματα των ασφαλιστικών ταμείων. Και εκεί που οι γερμανοί ήτανε φίλοι μας και θέλαν το καλό μας, γίνανε ξαφνικά εχθροί και θέλουν το κακό μας. Πραγματικά, ποιος νοήμων άνθρω-

πος περίμενε διαφορετική αντιμετώπιση από τους ευρωπαίους (συν)εταίρους μετά από όλα αυτά τα νόμιμα κόλπα της ελληνικής δημιουργικής λογιστικής; Οποιοσδήποτε μάθαινε πως ένα κράτος για να καλύψει τα ελλείμματά του, εξέδιδε ομόλογα τα οποία θα αγόραζαν μέσω χρηματιστών, τραπεζών και ασφαλιστικών ιδρυμάτων τα ασφαλιστικά ταμεία τα οποία το ίδιο διοικεί (έχοντας μάλιστα χάσει την ονομαστική τους αξία) σίγουρα θα έδειχνε κάτι άλλο πέραν του μεσαίου δακτύλου της Αφροδίτης.

Για την ιστορία απλά αναφέρουμε το χρονικό της ελληνικής λαμογιάς: το κράτος θέλει να δανειστεί χρήματα από τα Ταμεία για να καλύψει τρύπες και εκδίδει ομολογιακό δάνειο ύψους 280 εκ. ευρώ. Το δίνει στη JP Morgan. Αυτή με τη σειρά της το δίνει σε North Asset Management, HVB και Ακρόπολις Χρηματιστηριακή, η τελευταία ως μεσολαβήτρια. Απ᾽ την Ακρόπολις Χρηματιστηριακή καταλήγει στα ασφαλιστικά ταμεία. Οι μεσολαβήσαντες παίρνουν την προμήθεια. Εάν το προϊόν ήταν συμφωνημένο εξαρχής να καταλήξει στα ταμεία, αυτό από μόνο του είναι σκάνδαλο. Έκανε τη γύρα του το προϊόν για να βγάλουν κάποιοι την προμήθεια. Ίδια ιστορία και στην Αγροτική Τράπεζα: Ήδη από το 2005 η ΑΤΕ έχει απωλέσει άνω του 1 δις ευρώ, ενώ γενικά τα δομημένα τραπεζικά ομόλογα ανέρχονται συνολικά σε 1,2 δις ευρώ και αγοράστηκαν από 9 Ταμεία μεταξύ Νοεμβρίου 2006-Φεβρουαρίου 2007, χωρίς ακόμη να έχει υπολογιστεί η ζημία και κυρίως χωρίς κανένας να υποστεί τις συνέπειες. Αυτή είναι η συνέχεια του αρχαϊκού ελληνιστικού πνεύματος σε οικονομικό μοτίβο.

Το παράδοξο βέβαια στην υπόθεση της απατεωνιάς είναι ότι όλες αυτές οι πολιτικές πρακτικές ουσιαστικά επιβραβεύθηκαν από την εργατική τάξη. Οι έλληνες καμάρωναν για χρόνια την επιτυχία της κυβέρνησης Σημίτη με την ένταξη της χώρας στην ΟΝΕ και την άνοδο του χρηματιστηρίου. Δημιουργήθηκε μια εικονική ευημερία για την εργατική τάξη, με όργανο υλοποίησης τους τραπεζικούς ομίλους. Από το 1993 που παραιτήθηκε η κυβέρνηση Μητσοτάκη έχοντας ξεπουλήσει σχεδόν όλη την περιουσία του ελληνικού δημοσίου για να μειώσει τα ελλείμματα, χωρίς επιτυχία, πέρασαν μόλις 4 χρόνια και ξαφνικά η

Ελλάδα παρουσιάζεται ως οικονομικός παράδεισος. Κανείς δεν τόλμησε να μιλήσει για την μεγαλύτερη οικονομική φούσκα παγκοσμίως. Οι ευθύνες βαραίνουν αποκλειστικά την εργατική τάξη. Δεν εξαπατήθηκε, έγινε η ίδια μέρος του αμερικάνικου ονείρου στη νεοελληνική του εκδοχή και αντάλλαξε την συνείδησή της με την κατανάλωση προϊόντων και υπηρεσιών που δεν μπορούσε να αγοράσει.

Η νεοελληνική εργατική τάξη αποδεχόμενη τη στροφή των επενδύσεων, από την παραγωγή προς την παροχή υπηρεσιών βιώνει την αλλοίωση του χαρακτήρα της με μία έκρηξη μικροαστισμού. Δημιουργείται η ψευδαίσθηση του lifestyle αγνοώντας τις πραγματικές ανάγκες της ζωής. Δανείζεται χρήματα για την αγορά αυτοκινήτων, ρούχων και αξεσουάρ ενώ φτάνει σε σημείο να χρεώνεται στις τράπεζες για να κάνει διακοπές. Όλα αυτά με μέσο μισθό τα 1000 ευρώ μηνιαίως. Σίγουρα δεν απαιτείται καμία ιδιαίτερη οικονομική μόρφωση για να αντιληφθεί κανείς ότι τα εισοδήματα του ελληνικού προλεταριάτου δεν επαρκούσαν για μικροαστική ζωή και dolce vita. Η ελληνική εργατική τάξη πορεύεται στο κανάλι εύκολη παραγωγή-εύκολη κατανάλωση-ακόμη πιο εύκολη χρεωκοπία. Το ακόμη πιο τραγικό δεν είναι το υλικό ή οικονομικό χρέος αλλά το χρέος της ταξικής συνείδησης και της διαστρέβλωσης της καταγωγής του έλληνα εργάτη.

Ο κατήφορος βέβαια της εργατικής τάξης συμπαρασύρει και το εργατικό κίνημα. Ο πιο επιεικής χαρακτηρισμός για το εργατικό κίνημα, από τα χρόνια του παπανδρεϊκού ΠΑΣΟΚ είναι η λέξη τραγέλαφος. Καθοδηγούμενο από ένα μείγμα σοσιαλιστών και σταλινικών συνδικαλιστών ξεπουλά σταδιακά κατακτήσεις δεκαετιών, όπως είναι το 8ωρο, η κοινωνική ασφάλιση για να κάνει την υπέρβαση χαρίζοντας έως και το δώρο χριστουγέννων. Η κριτική για την κοινοβουλευτική αριστερά αρχίζει και τελειώνει με το φοβερό πόρισμα ΚΚΕ – ΕΑΡ του 1987, όπου η εμπειρία τόσων αγώνων και η θυσία τόσων αγωνιστών μεταφράστηκε στο ότι ο δρόμος για την επανάσταση περνάει από την αλλαγή των συσχετισμών στην κοινοβουλευτική δημοκρατία. Δείγμα της κατάντιας, η εμμονή του ΚΚΕ να προτάσσει με το ΠΑΜΕ τη λαϊκή οικονομία, κάτι που ως

γνωστό έχει αποτύχει, αλλά και η ευρωπαϊκή εμμονή του ΣΥΡΙΖΑ γεμάτη ευχέλαια για την Ευρώπη των λαών και των πολιτισμών. Στο ίδιο μήκος της αποσύνθεσης, η τίμια εξωκοινοβουλευτική αριστερά προσπαθεί να συσπειρώσει ένα κομμάτι κόσμου σε πρωτοβάθμια σωματεία με τη λογική της πολιτικής από τα κάτω. Η προσπάθεια σύστασης πρωτοβάθμιων σωματείων χωρίς οργανωτική δομή και με ίσους πολιτικούς όρους για τα μέλη, είναι ένα κύριο στοιχείο αναρχοσυνδικαλιστικής δράσης για το οποίο όμως ούτε λόγος να γίνεται. Η θεωρία ως γνωστόν απέχει μίλια από την πράξη και ο συνδικαλισμός με βάση την πολιτική από τα κάτω, απέχει έτη φωτός από τα διάφορα μορφώματα εκλογικά ή μη, τα οποία στήνουν οι αυτοχαρακτηριζόμενες ως μεταβατικές επαναστατικές οργανώσεις. Η πολυτασικότητα των μορφωμάτων αυτών και το άγχος της μετεπαναστατικής προοπτικής οδηγεί στην ανυποληψία αλλά και στην τραγικά μειοψηφική απεύθυνση στο εργατικό κίνημα.

Τη στιγμή που η οικονομική συγκυρία απαιτεί την αυταπάρνηση της εργατικής τάξης, το εργατικό κίνημα ίσως πρέπει να σταματήσει να διεκδικεί και να προασπίζει δικαιώματα που στο καπιταλιστικό σύστημα αποδεδειγμένα δε φέρνουν ρήξη ώστε να αρχίσει να απαλλοτριώνει και να καταλαμβάνει τον πλούτο που η ίδια εργατική τάξη δημιούργησε.

thecure

9

Δικτατορία Νομισματικού Ταμείου

Φύλλο 8, Μάης 2010

ΔΝΤ (International Monetary Fund). Μετά την κρίση του 1929 και τον Β' Παγκόσμιο Πόλεμο, επιβάλλεται από τις ΗΠΑ ένα διεθνές νομισματικό σύστημα (ΔΝΣ) με σκοπό τον καθορισμό των ισοτιμιών μεταξύ εθνικών νομισμάτων, τον τρόπο ρύθμισης των διεθνών πληρωμών, του όγκου και της διάρθρωσης της διεθνούς ρευστότητας, την εξισορρόπηση των ισοζυγίων πληρωμών και της κάλυψης των προσωρινών ελλειμμάτων. Χρονικά θεμελιώνεται το 1944 με τη συμφωνία του Bretton Woods στις ΗΠΑ, όπου καθιερώνεται ως κεντρικός πυρήνας του ΔΝΣ το ΔΝΤ (27/12/1945), κατόπιν συνομολόγησης 39 χωρών. Σύμφωνα με τον καταστατικό του χάρτη, το ΔΝΤ έχει ως βασικούς στόχους:

- Την προαγωγή της διεθνούς νομισματικής συνεργασίας μέσω ενός μηχανισμού διαβουλεύσεων και συνεργασίας γύρω από τα διεθνή νομισματικά προβλήματα
- Την αρμονική ανάπτυξη του διεθνούς εμπορίου ώστε να διευκολυνθεί η επίτευξη υψηλών επιπέδων κερδοφορίας των συντελεστών της παραγωγής και του εισοδήματος
- Την προαγωγή της νομισματικής σταθερότητας και την αποφυγή ανταγωνιστικών υποτιμήσεων
- Την καθιέρωση ενός συστήματος πληρωμών των τρεχουσών συναλλαγών και την κατάργηση των νομισματικών περιορισμών του εμπορίου
- Την παροχή διευκολύνσεων για την διόρθωση καταστάσεων ανισορροπίας στα ισοζύγια πληρωμών χωρίς την προσφυγή σε μέτρα επώδυνα για τη διεθνή οικονομία

- Τον περιορισμό του μεγέθους και της διάρκειας της ανισορροπίας στα ισοζύγια πληρωμών των κρατών-μελών
- Την επιβολή ορισμένων περιοριστικών συναλλαγματικών μέτρων έως ότου διαπιστωθεί η βελτίωση της οικονομικής θέσης του κράτους-μέλους

Με τον τρόπο αυτό επιβάλλεται η καπιταλιστική ολοκλήρωση σε ολόκληρο τον δυτικό κόσμο, διορθώνοντας με χειρουργικό τρόπο τα χρέη που δημιουργούνται στους πολλούς από την κερδοφορία των ολίγων. Σημειωτέον ότι στο καπιταλιστικό μοντέλο για να υπάρξει κέρδος πρέπει να υπάρξει χρέος. Καθιερώνεται λοιπόν ένα τραπεζικό σύστημα σε πλανητικό επίπεδο, που ελέγχει τις τεχνικές ανωμαλίες (χρέη) που προκύπτουν ουσιαστικά από τη συσσώρευση πλούτου στις αναπτυγμένες χώρες. Θεμελιώνεται λοιπόν μεταπολεμικά ένα σύστημα εκμεταλλευτών-εκμεταλλευομένων σε διεθνές επίπεδο, υπό την αιγίδα παγκοσμίων οργανισμών όπως ο Παγκόσμιος Οργανισμός Εμπορίου, ο Οργανισμός Οικονομικής Συνεργασίας & Ανάπτυξης, η Παγκόσμια Τράπεζα και το Διεθνές Νομισματικό Ταμείο, οι οποίοι αποτελούν τους σωματοφύλακες του καπιταλιστικού συστήματος.

Από ιδρύσεως του ΔΝΤ οι ΗΠΑ, βασικές εμπνεύστριες του καπιταλισμού, κατέχουν ηγετική θέση ως πρώτες μέτοχοι, κατέχοντας το 20% του κεφαλαίου, και ακολουθούν Ιαπωνία, Μεγάλη Βρετανία και Γαλλία, με μονοψήφια ποσοστά συμμετοχής σε σύνολο 182 χωρών-μελών (εκτός φυσικά της Ελβετίας). Κάθε ένα από τα μέλη του Ταμείου αναλαμβάνει ένα ποσοστό συμμετοχής (quota) με βάση το μέγεθος της οικονομίας του, που παίζει σημαντικό ρόλο γιατί καθορίζει το ποσό και την διαδικασία των Ειδικών Αναληπτικών Δικαιωμάτων που έχει. Τα ποσοστά συμμετοχής των κρατών-μελών αναπροσαρμόζονται ανά πενταετία με πλειοψηφία του 85% των ψήφων. Αυτή λοιπόν η άκρως δημοκρατική διαδικασία καθορίζει το πως μία χώρα θα προσφύγει στο ΔΝΤ σε περίοδο κρίσης και τι ποσό μπορεί να τραβήξει.

Μέχρι την δεκαετία του 1960 το ΔΝΤ έθετε σημαντικούς πόρους στη διάθεση των μελών του μέσω των Αναληπτικών Δικαιωμάτων και του συναλλάγματος, ενώ εκτελούσε και διάφορες συμπληρωματικές λειτουργίες σε θέματα κανονισμών χρηματοπιστωτικής πολιτικής. Το δολάριο ήταν (και είναι) κυρίαρχο νόμισμα αφού υπό την αιγίδα των ΗΠΑ διέθετε το στοιχείο της μετατρεψιμότητας σε χρυσό. Με τον τρόπο αυτό το Διεθνές Νομισματικό Σύστημα έφερε ένα βασικό πρόβλημα: η χρήση του δολαρίου ως παγκόσμιου νομίσματος τόσο στις συναλλαγές όσο και στα αποθέματα οδήγησε σε μεγάλη αύξηση της κυκλοφορίας των δολαρίων παγκοσμίως, γεγονός που έθετε γρήγορα το σύστημα σε αμφισβήτηση, αφού τα συναλλασσόμενα μέλη αμφέβαλλαν πλέον για το συσχετισμό δολαρίου και χρυσού που υπήρχε σε απόθεμα. Για πρώτη φορά γίνεται συνειδητό το γεγονός ότι το ΔΝΤ δεν μπορεί να ρυθμίσει τις συνέπειες των σημαντικών κινήσεων κεφαλαίων από μία χώρα σε άλλη, όπως την κερδοσκοπία από τις διαφορές των επιτοκίων (spread). Το 1971, ο αμερικανός πρόεδρος Νίξον καταργεί τη μετατρεψιμότητα του δολαρίου σε χρυσό, οπότε και υιοθετείται από το ΔΝΣ ένα σύστημα κυμαινόμενων διεθνών νομισματικών ισοτιμιών έναντι των σταθερών που ίσχυαν μέχρι τότε. Εισάγεται λοιπόν ένα διεθνές χρηματοπιστωτικό σύστημα που δεν έχει κανένα αντίκρισμα στην αξία του χρήματος. Από το 1971 και μετά, κάθε δολάριο που κυκλοφορεί είναι στην πραγματικότητα μία φούσκα που καθορίζεται από ακαταλαβίστικους μαθηματικο-οικονομικούς τύπους στατιστικής φύσεως.

Το ΔΝΤ, λειτουργώντας με τους οικονομικούς όρους που θέτουν οι νυν και αεί G8, επεμβαίνει στις διάφορες χώρες-μέλη που αντιμετωπίζουν οικονομικό πρόβλημα, όπως και η χώρα που μας φιλοξενεί, περισσότερο πολιτικά παρά οικονομικά. Οι συστάσεις του ΔΝΤ σε χώρες με οικονομική ύφεση είναι συνήθως σταθεροποιητικής φύσεως ενώ το παντοτινό πρόβλημα στην τοπική και διεθνή οικονομία είναι η επιβράδυνση της οικονομικής δραστηριότητας. Το σύστημα των κυμαινόμενων

ισοτιμιών που αντικατέστησε τις σταθερές ισοτιμίες από το '70 επιτάχυνε τις τάσεις για υποτίμηση της ανάπτυξης. Οι υπερβολικά αυστηροί όροι που τίθενται για την χορήγηση πόρων στις οικονομίες που έχουν ανάγκη και ζητούν στήριξη, δεν ευνοούν τις αναπτυσσόμενες χώρες αλλά τις ήδη ανεπτυγμένες, αφού οι τελευταίες εισπράττουν τους τόκους από το δανεισμό, ενώ ταυτόχρονα επεκτείνουν τις δραστηριότητές τους μέσω των πολυεθνικών και των τραπεζικών ιδρυμάτων σε βάρος των πρώτων.

Σε πάνω από 20 χώρες, Βραζιλία, Κένυα, Αργεντινή, Ρουμανία, Ουγγαρία, Σερβία, Χιλή κ.ά. όπου εφαρμόστηκαν οι όροι του ΔΝΤ, παρατηρήθηκε οπισθοδρόμηση λόγω της εκποίησης της κρατικής περιουσίας, η οποία κατέληξε στα χέρια παγκόσμιων κολοσσών και τραπεζών αντί χαμηλού ανταλλάγματος. Για τη μείωση των κρατικών ελλειμμάτων επιβλήθηκαν μέτρα αποκρατικοποιήσεων και αύξηση των εσόδων του κράτους μέσω της φορολογίας και της κατάργησης του κοινωνικού κράτους. Η Αργεντινή το 2001 περιέπεσε στην εποπτεία του ΔΝΤ λόγω απανωτών ελλειμμάτων του κρατικού προϋπολογισμού που επέφερε η υποτίμηση του εθνικού νομίσματος και η υιοθέτηση του δολαρίου (σας θυμίζει κάτι;...). Οδηγήθηκε σε άσκοπες αποκρατικοποιήσεις, δεσμεύτηκε το 50% του συναλλαγματικού αποθέματος της χώρας, ενώ εγκαταλείφθηκαν υγεία, ασφάλεια, παιδεία και υποδομές. Στην Κένυα, το ΔΝΤ πρότεινε να διευκολυνθεί η κίνηση κεφαλαίων από και προς το εξωτερικό, με αποτέλεσμα αντί να αυξηθούν οι ξένες επενδύσεις να έχουμε εκροή εθνικού κεφαλαίου προς την Ελβετία. Στη Ρουμανία, καταστράφηκε η βαριά βιομηχανία με τη διευκόλυνση της εισόδου των πολυεθνικών στην τοπική αγορά και χάθηκαν 100.000 θέσεις από το δημόσιο τομέα. Στη Χιλή παλαιότερα, ο Πινοσέτ παρέδωσε τη χώρα στο ΔΝΤ με αποτέλεσμα το κραχ του 1982. Στη Βραζιλία, η εξυγίανση της οικονομίας οδήγησε στο διπλασιασμό της ανεργίας, περί το 30%, στο κατρακύλισμα των κοινωνικών παροχών και στο διπλασιασμό του δημοσίου χρέους. Ενώ στην Ουκρανία, η οικονομική βοή-

θεια των 16,4 δις δολαρίων έχει προκαλέσει αρνητική ανάπτυξη 15% το 2009, στη χειρότερη ύφεση των 15 τελευταίων ετών.

Η χορήγηση δανείων μέσω ΔΝΤ προς τις χώρες της Κεντρικής-Λατινικής Αμερικής και της Κεντρικής Αφρικής ξεκίνησαν την περίοδο του Ψυχρού Πολέμου για καθαρά πολιτικούς λόγους, προκειμένου οι ΗΠΑ να εξασφαλίσουν νέους συμμάχους έναντι των σοβιετικών αντιπάλων και να απομονώσουν τις αυτόνομες γείτονες οικονομίες. Ταυτόχρονα εξασφάλισαν πρόσβαση σε ορυκτό πλούτο και πετρελαιοπαραγωγικές πηγές, μετατρέποντας το κράτος των ΗΠΑ αλλά και τη νέα Ιερή Συμμαχία των G8 σε πλήρη αφεντικά του πλανήτη. Τελευταία τους θύματα η κεντρική και ανατολική Ευρώπη, όπου οι πρώην δορυφόροι της ΕΣΣΔ, εξαρτώνται οικονομικά πλέον από τρία κράτη: ΗΠΑ, Αγγλία, Γερμανία.

Βασικοί κανόνες πάνω στους οποίους χτίζεται το νέο παγκόσμιο οικονομικό όραμα, υπό την αιγίδα του ΔΝΤ, είναι η πλήρης ιδιωτικοποίηση των κρατικών εταιρειών, η ανεξέλεγκτα ελεύθερη διακίνηση του κεφαλαίου από χώρα σε χώρα, οι μαζικές απολύσεις, οι μειώσεις μισθών, η αύξηση των έμμεσων και άμεσων φόρων, η εγκατάλειψη του κοινωνικού κράτους και από την άλλη η αύξηση της κερδοφορίας των πολυεθνικών εταιρειών και η συσσώρευση του παραγόμενου πλούτου στα τραπεζικά ιδρύματα.

Τα ΜΜΕ παρουσιάζουν ως μονόδρομο την αναζήτηση βοήθειας από το ΔΝΤ. Ταυτόχρονα κατηγορούν όσους εναντιώνονται στο καπιταλιστικό μοντέλο ως ουτοπιστές, τρομοκράτες, περιθωριακούς και αποτυχημένους. Μας βομβαρδίζουν ότι οι λύσεις στα κοινωνικοοικονομικά προβλήματα που προτείνονται από το κεφάλαιο είναι μοναδικές, τη στιγμή που το ίδιο το κεφάλαιο τα δημιούργησε. Τα προβλήματα της εκμετάλλευσης ανθρώπου από άνθρωπο, της ανασφάλειας, της ανεργίας, της φτώχειας, της κοινωνικής εξαθλίωσης, της μιζέριας και της κατάθλιψης παραμένουν ανεπίλυτα τα τελευταία 100 χρόνια της παγκόσμιας κυριαρχίας του καπιταλισμού. Στις τεχνητές

κρίσεις του καπιταλιστικού οικονομικού συστήματος δε φέρουμε όλοι το ίδιο μερίδιο ευθύνης. Δε μας ενδιαφέρει να το αλλάξουμε αλλά να το καταστρέψουμε. Εκδίκηση για τα νέα 100 χρόνια σκλαβιάς.

"One Hundred Years"

It doesn't matter if we all die
Ambition in the back of a black car
In a high building there is so much to do
Going home time
A story on the radio

Something small falls out of your mouth
And we laugh
A prayer for something better
A prayer
For something better

Please love me
Meet my mother
But the fear takes hold
Creeping up the stairs in the dark
Waiting for the death blow
Waiting for the death blow
Waiting for the death blow

Stroking your hair as the patriots are shot
Fighting for freedom on television
Sharing the world with slaughtered pigs
Have we got everything?
She struggles to get away . . .

The pain
And the creeping feeling
A little black haired girl

Waiting for Saturday
The death of her father pushing her
Pushing her white face into the mirror
Aching inside me
And turn me round
Just like the old days

Caressing an old man
And painting a lifeless face
Just a piece of new meat in a clean room
The soldiers close in under a yellow moon
All shadows and deliverance
Under a black flag
A hundred years of blood
Crimson
The ribbon tightens round my throat
I open my mouth
And my head bursts open
A sound like a tiger thrashing in the water
Thrashing in the water
Over and over
We die one after the other
Over and over
We die one after the other
One after the other

It feels like a hundred years
A hundred years
One hundred years

thecure

10

Σκέψεις πάνω στην κρίση

Φύλλο 8, Μάης 2010

Από την παμπάλαια εποχή που εμφανίζονται οι πρώτες ιεραρχίες στις ανθρώπινες κοινωνίες, αρχίζουν να εκδηλώνονται εντός τους και οι συγκρουσιακές σχέσεις. Απ᾽ τη μια οι κυρίαρχες ομάδες και συντεχνίες κι απέναντί τους η μεγάλη πλειοψηφία των μη προνομιούχων-καταπιεσμένων. Έκτοτε, οι πρώτες επιστρατεύουν μια σειρά από «εργαλεία» για να επικρατούν στην ανταγωνιστική διελκυστίνδα: την καταστολή (φόβος), τις θρησκευτικές δοξασίες (δεισιδαιμονία, άγνοια, ενοχή), την αρχή του «διαίρει και βασίλευε», αργότερα την εκπαίδευση και την εθνική ιδεολογία, στον εικοστό αιώνα την τεχνολογία (προπαγάνδα, media), εσχάτως τον καταναλωτισμό και τέλος, την πάντοτε παρούσα Συνήθεια. Αποτέλεσμα της επίδρασης όλων αυτών των παραγόντων είναι, μεταξύ άλλων, η καθυστέρηση της συνείδησης των καταπιεσμένων, τόσο σε σχέση με τη θέση τους αυτή, όσο και απέναντι στις εκάστοτε αντικειμενικές εξελίξεις σε διάφορα κοινωνικά πεδία και ιδίως σε κείνο του κοινωνικού ανταγωνισμού και της σύγκρουσης συμφερόντων. Την ίδια ώρα που η Εθνική Τράπεζα συνάπτει συμφωνίες και ανοίγει κερδοφόρες δουλειές στην Τουρκία, οι υπάλληλοί της στην Ελλάδα διακατέχονται από πατριωτική απέχθεια έναντι των γειτόνων και είναι έτοιμοι να θυσιάσουν και τους γόνους τους για να προστατευτούν αυτά τα συμφέροντα, τα οποία έχουν μάθει να αναγνωρίζουν και να επικυρώνουν ως «εθνικά» (αρκεί τέλος πάντων να τους τα σερβίρουν με το κατάλληλο όνομα). Κι ενώ αυτοί πιθανότατα δε θα δείξουν την ίδια αγωνιστική διάθεση για τα εργασιακά τους δικαιώματα όταν αυτά συρρικνώνονται, φαίνεται πως διαχρονικά, αφενός

η επιτακτική ανάγκη της κερδοφορίας του κεφαλαίου κι αφετέρου η βούληση για διασφάλιση της εξουσίας τους, κάνουν τ' αφεντικά να βρίσκονται σε μεγαλύτερη εγρήγορση σε σχέση με τα δικά τους συμφέροντα κι έτσι να διακρίνουν ξεκάθαρα τον ορίζοντα των τεκταινομένων. Το γεγονός είναι πως κατά κανόνα, αν και οι εξελίξεις για τους υπηκόους είναι πασιφανείς στο επίπεδο του γεγονότος, παρά ταύτα παραμένουν για μεγάλα χρονικά διαστήματα ανεξιχνίαστες στο επίπεδο του νοήματος. Συνήθως, το αποτέλεσμα είναι ότι, όταν οι «από κάτω» αντιλαμβάνονται την επίθεση που δέχονται (γιατί οι επιδιώξεις των μεν δεν μπορούν να ευοδωθούν παρά μόνο συντρίβοντας εκείνες των δε), οι φλόγες τούς έχουν σχεδόν ζώσει.

Έτσι, η κλίση της δραματικής στροφής που λαμβάνει χώρα στο βιοτικό τους επίπεδο το τελευταίο τετράμηνο (αν και δρομολογούνταν εδώ και δεκαετίες), πέρα από τον σχεδόν ολικό αιφνιδιασμό, δεν έχει γίνει αντιληπτή σε όλο το εύρος της. Απειλούνται άμεσα οι πάντες (των επερχόμενων γενεών συμπεριλαμβανομένων), όμως η Ιστορία κι η εμπειρία έχουν δείξει ότι τις στιγμές αυτές και σε χώρες με την ταξική δομή της Ελλάδας, εκείνα που πρωτίστως κινδυνεύουν με κοινωνικό αφανισμό είναι τα κατώτερα και μεσαία στρώματα της μικροαστικής τάξης (υπάλληλοι, έμποροι, μικροϊδιοκτήτες γης και μικρομεσαίων παραγωγικών μονάδων), τα οποία πλειοψηφούν συντριπτικά στον ελλαδικό χώρο και προφανώς δεν έχουν συνειδητοποιήσει το μέγεθος που έχει το επερχόμενο τσουνάμι, το οποίο θα ισοπεδώσει όχι απλά τα εισοδήματά τους, μα έναν ολόκληρο τρόπο ζωής. Απ' αυτή την άποψη τα μέτρα της κυβέρνησης και η υποταγή στους διεθνείς μηχανισμούς των αφεντικών αντικατοπτρίζουν την ηθογραφία μιας εποχής που έφτασε στα όριά της, και συνιστούν ταυτόχρονα το αποτέλεσμα και το τέλος της· δηλαδή μια σειρά από κοινωνικές σχέσεις και συμπεριφορές, θεμιτές και αθέμιτες, που ως τώρα αποτελούσαν ασφαλιστικές δικλείδες κάτω από το – έτσι κι αλλιώς εδώ και χρόνια – τεντωμένο σχοινί στο οποίο αυτοί οι άνθρωποι ισορροπούσαν, σε μια χώρα με λίγες ευκαιρίες και

σαθρές παραγωγικές δυνάμεις: το πελατειακό σύστημα, την οικογενειακή και συγγενική «πρόνοια», τη (γαιο)πρόσοδο από κάποια ακίνητα (ενοίκια, προϊόντα πρώτης ανάγκης κ.λπ.). Αυτά όλα, με τα πρωτόγνωρα δεδομένα που διαμορφώνει η νέα εποχή της κρίσης, σταδιακά ή όχι θα γίνουν στρόφιγγες με στόμια σφραγισμένα. Και τότε, πριν απ᾽ όλους, το ευρύτατο συλλογικό υποκείμενο που λέγεται μεσαία τάξη θα κοιτάξει κάτω απ᾽ το σχοινί και για πρώτη φορά δεν θ᾽ αντικρίσει δίχτυ ασφαλείας αλλά τον τρόμο του κενού.

Δεδομένου ότι από ᾽κει και πέρα η ψυχολογία διαδραματίζει βασικό ρόλο σε όλα τα επίπεδα της ανθρώπινης δραστηριότητας – και η ψυχολογία τόσο εκτεταμένων πληθυσμιακών στρωμάτων είναι ΜΑΖΙΚΗ, με ό,τι αυτό συνεπάγεται – είναι νωρίς ακόμα για να διαβλέψουμε τις διεργασίες που θα λάβουν χώρα σε ατομικό και συλλογικό επίπεδο συνείδησης αυτού του κόσμου, και άρα τι αντιδράσεις κυοφορούνται. Άλλωστε, η εξ αίφνης διακοπή της αιμοδοσίας μουδιάζει τα μέλη, και το κοινωνικό σώμα βρίσκεται ακόμα σ᾽ αυτή τη φάση. Προς ποια κατεύθυνση θα στραφεί η κίνηση που θα διαδεχτεί την παρούσα ακινησία (χωρίς να αποκλείεται και η «γάγγραινα» για πολλούς), παραμένει ερώτημα αλλά και διακύβευμα για τις ριζοσπαστικές μειοψηφίες που δρουν στους κόλπους των καταπιεσμένων, όπως ο αναρχικός χώρος. Με δυο λόγια, η συμπτωματολογία της κρίσης είναι πλέον ορατή. Αυτή της αντίστασης, ακόμα όχι. Και πρέπει να επισπεύσουμε την ανάδυσή της.

Από τις παραπάνω εκτιμήσεις και μετά, πολλά ζητήματα χωράνε στην παρατήρηση, τη συζήτηση, το στοχασμό και τη δράση. Αναφορικά με μια επιμέρους αλλά αποδεδειγμένα σημαντική παράμετρο που καθορίζει την κατεύθυνση των αντιδράσεων των πληττόμενων κοινωνικών στρωμάτων σε τέτοιες περιστάσεις, έχω την εντύπωση ότι είναι βάσιμη η υπόθεση πως η ενέργεια που θα εκλυθεί δεν θα ᾽ναι εύκολο να καναλιζαριστεί από την εξουσία προς αποδιοπομπαίους τράγους. Η

φράξια της άρχουσας τάξης που παρήλθε με τις εκλογές του Οκτώβρη φρόντισε να είναι υπέρ το δέον σπάταλη, διεφθαρμένη, σκανδαλώδης και δολοφονική, ώστε να είναι εμφανές στα μάτια του κάθε στοιχειωδώς προσγειωμένου στην πραγματικότητα υπηκόου ότι για τα εγκληματικώς κείμενα (και νυν, δρώμενα) της χώρας δεν φταίνε οι μετανάστες. Οι ... εβραίοι έχουν από καιρό πριν σχεδόν εξοντωθεί (με την ενεργό συνεργασία ή παράλειψη πράξης των νεοελλήνων) και το νέο επιχειρούμενο άλλοθι (οι «πολλοί» και «κακοί» δημόσιοι υπάλληλοι), παρότι έχει ερείσματα στο κοινωνικό σώμα, δε φαίνεται να πείθει – μεταξύ άλλων, και γιατί οι πρώτοι βαλλόμενοι από τα μέτρα είναι αυτοί οι ίδιοι: δεν θα μπορούσαν να στραφούν ενάντια στον ... εαυτό τους, πέραν του ότι σχεδόν κάθε οικογένεια στην Ελλάδα έχει και κάποιον στον κύκλο της. Όσο για τους «κακούς γερμανούς», ας μην το σχολιάσουμε…

Επιπροσθέτως, φαίνεται πως για πρώτη φορά (με σαφή ένδειξη την ανοχή που πολύς απ' αυτό τον κόσμο επέδειξε στα εξεγερτικά γεγονότα του Δεκέμβρη του 2008) μεγάλα τμήματα του πληθυσμού έχουν αρχίσει ν' αντιλαμβάνονται ότι για τα δεινά τους φταίει η συνέργεια των τμημάτων της άρχουσας τάξης που εναλλάσσονται στην εξουσία, αντιληπτή ως χρεοκοπία του πολιτικού συστήματος (προσοχή: κι αυτού με τη σειρά του ιδωμένου ως «κακή διακυβέρνηση» – που πιθανόν στο μέλλον να διορθωθεί με κάποια «έντιμη» – και όχι φυσικά σαν ριζική αμφισβήτηση του κοινοβουλευτισμού ως πολιτικού αντίστοιχου του καπιταλισμού στην οικονομία).

Εν κατακλείδι, αυτό κάνει ευκολότερη την – κατά τ' άλλα – πολύ δύσκολη δουλειά του ανταγωνιστικού κινήματος να προσεταιριστεί συνειδήσεις και ν' ανοίξει μέτωπα.

Φαίνεται επίσης, πως είναι μια από τις σπάνιες φορές που η συμπαιγνία των κυρίαρχων φραξιών της άρχουσας τάξης (ΠΑΣΟΚ, ΝΔ) δεν μπόρεσε να καλύψει με ηχηρές δήθεν «αντιπαραθέσεις» το γεγονός ότι, γαλάζιο ή πράσινο, απλά αλλάζει το χρώμα της μάσκας· πίσω της κρύβονται πάντα αφεντικά, ταξι-

κοί εχθροί της πλειοψηφίας της κοινωνίας και όχι αντιπρόσωποι ή εκφραστές της. Κι αυτό γιατί ο τρόπος με τον οποίο έγινε τον Οκτώβρη η εναλλαγή των δύο ελίτ στην εξουσία, δείχνει μια – όχι απαραίτητα συμφωνημένη, αλλά ίσως και ενστικτώδη – υποχώρηση των γαλάζιων αρχόντων προς όφελος των πράσινων, με στόχο να μην υποστούν κλυδωνισμούς οι Άρχοντες γενικά ως τέτοιοι, ανεξάρτητα από το ποια φράξια τους θα διαχειριζόταν κατόπιν την εκμετάλλευση των από κάτω. Ο Καραμανλής ήξερε όταν προκήρυσσε εκλογές· το ίδιο και ο Παπανδρέου· η κίνηση του πρώτου άφηνε το χώρο στον δεύτερο με την ανομολόγητη επιδίωξη το κόστος αυτό ν᾽ αντισταθμιστεί από τη μη ριζική, μαζική αμφισβήτηση του κοινωνικού status και των δύο, μέσω μιας παρ᾽ ελπίδα καλύτερης διαχείρισης της λαϊκής δυσαρέσκειας από τον δεύτερο. Και σίγουρα, τουλάχιστον προς ώρας, το επιτυγχάνουν.

Τα ΜΜΕ: Γι᾽ αυτά μπορεί να γραφτεί μπροσούρα ολόκληρη. Εδώ θα προσπαθήσω ν᾽ αντισταθμίσω την έκταση με την ένταση των λέξεων. Η ιστορική σημασία των περιστάσεων (τέλος εποχής) είναι αυτή που έρχεται να επισφραγίσει τη δομική μετάλλαξη που συντελείται εδώ και χρόνια ως προς το ρόλο τους: αυτός παύει να είναι πλέον επικουρικός στο αντικοινωνικό έργο των εξουσιών. Τα ΜΜΕ δεν είναι πια ο στυλοβάτης τους, αλλά οργανικό μέρος της ίδιας της εξουσίας ως πλέγματος ισχύος. Κι αν οι δημοσιογράφοι δεν είναι βέβαια εκείνοι που θα διατάξουν τα ΜΑΤ να καταπνίξουν τις αυριανές διαμαρτυρίες, είναι σίγουρα αυτοί που θα στρώσουν το δρόμο για να περάσουν τόσο οι κλούβες όσο και τα μέτρα που θα ᾽ρθουν πάνοπλες να επιβάλουν. Με απλά λόγια, το κράτος έπαψε να είναι ο μόνος τρομοκράτης.

Τέλος, μια παρακινδυνευμένη πρόβλεψη αναφορικά με την τροπή που μπορούν να πάρουν οι κοινωνικές αντιστάσεις. Ας δούμε λίγο το κάδρο: η καθεστωτική Αριστερά, εδώ και δεκαετίες, αν δεν συμπράττει στο παιχνίδι της εξουσίας (βλ. «οικουμενική» κυβέρνηση κλπ....), είτε ξοδεύεται σε άσφαι-

ρες καταγγελίες κι εσωτερικές έριδες, είτε αποτελεί ένα από τα συντηρητικότερα και πιο οπισθοδρομικά ρεύματα της Ευρώπης (λέγε με ΚΚΕ), ανεξάρτητα από την καλή προαίρεση μερίδας της (κυρίως νεανικής) βάσης της. Η εξωκοινοβουλευτική, πολύ διασπασμένη και προσκολλημένη σε ερμηνευτικά σχήματα παρωχημένων εποχών, παρά την αγωνιστική διάθεση τμημάτων της (πχ ΕΕΚ), δεν μπορεί να επηρεάσει εξελίξεις. Ο «επίσημος» συνδικαλισμός παραμένει η ίδια ξεδιάντροπη ιστορία του εκάστοτε κομματικού εγκάθετου που κοκορομαχεί για το θεαθήναι πριν στρογγυλοκαθίσει στους θώκους και στο σβέρκο μας. Ο αναρχικός χώρος, παρότι δείχνει αυξητικές τάσεις, παραμένει –συγκριτικά με τις απαιτήσεις της συγκυρίας – αμελητέα δύναμη, κυρίως έξω απ᾽ την πρωτεύουσα. Παρά ταύτα, είναι το μόνο ζωντανό εργαστήρι κοινωνικών πειραματισμών και διεργασιών σε πολλά επίπεδα, και σίγουρα το πιο μαχητικό τμήμα των εκμεταλλευομένων (πιθανότατα και παγκοσμίως, μαζί με κάποιες καταστάσεις στη Λατινική Αμερική και ορισμένους νέους τρόπους δράσης της γαλλικής εργατικής τάξης). Εφόσον στο κοινωνικό μοντέλο που επικρατεί, η εργασία, η εκμετάλλευσή της, οι αντιστάσεις που αναδύονται από τα υποκείμενά της κλπ. εξακολουθούν να αποτελούν κεντρικές σημασίες και κινητήριες δυνάμεις, η προσπάθεια να εξαπλωθεί το κίνημα (και) στους χώρους και χρόνους όπου αυτή παίρνει σάρκα και οστά ώστε να προβληθούν όσο γίνεται περισσότερα προσκόμματα στη ροή της αναπαραγωγής του συστήματος, είναι βασικής σημασίας. Στον τομέα αυτό (ο αναρχικός χώρος) υστερεί τραγικά (αυτός άλλωστε ήταν κι ένας από τους λόγους που η εξέγερση του Δεκέμβρη δεν πήρε καθοριστικές διαστάσεις). Ταυτόχρονα όμως έχει να επιδείξει μια σειρά από σχετικά νεόκοπες προσπάθειες οργάνωσης κάποιου κόσμου σε πρωτοβάθμια σωματεία, από τα οποία και κοινότητες αγώνα έχουν ξεπηδήσει, και νικηφόροι για τους εργαζόμενους αγώνες έχουν δοθεί, και ζητήματα έχουν αναδειχθεί. Παρότι η καταστολή γίνεται όλο και σκληρότερη, νομίζω ότι υπάρχει η δυνατότητα για ν᾽ αρχίσει σιγά-σιγά να εμπνέει κάποια οράματα.

Ως τότε, οι εκτιμήσεις είναι δυσοίωνες: για να ριζώσουν τα οράματα αυτά και να ωθήσουν στην έμπρακτη θέσπιση άλλων, ανταγωνιστικών προς το κυρίαρχο μοντέλο κοινωνικών σχέσεων, απαιτούνται δομές και κουλτούρα διεκδίκησης που συνήθως παίρνουν δεκαετίες για να συγκροτηθούν. Στο φαντασιακό του κόσμου αυτή τη στιγμή στην Ελλάδα, ως επί το πλείστον δεν υπάρχει κάποια εναλλακτική προοπτική μιας άλλης κοινωνικής οργάνωσης κι ενός διαφορετικού τρόπου ζωής, έστω κι αδρά σκιαγραφημένων. Διαγράφεται η πιθανότητα μιας κοινωνικής έκρηξης που (στο μέτρο που θα κατορθώσει να κατακτήσει χώρους) δεν θα έχει όλα τα εφόδια για ν' αρχίσει ν' ανοίγει το δρόμο προχωρώντας. Σε τέτοιες καταστάσεις, η επιστροφή σε μια πιο μετριοπαθή, διπλωμάτισσα ηγεσία της κυρίαρχης τάξης (με τραγικές απώλειες στις κοινωνικές κατακτήσεις) είναι ίσως το πιο σοβαρό ενδεχόμενο. Αλλά δεν παύει να 'ναι ενδεχόμενο: κεφάλαια στην Ιστορία δεν υπάρχουν πριν γραφούν· και κυρίως, δεν μπορείς να ξεκινάς έναν αγώνα με την πεποίθηση ότι θα τον χάσεις – έτσι κι αλλιώς, πιθανότατα για πολύ κόσμο να ισχύσει ξανά η γνωστή αποστροφή ότι «δε θα 'χει να χάσει παρά μόνο τις αλυσίδες του». Από μας εξαρτάται. Ιδού λοιπόν η Ρόδος… για όλους/ες μας.

Ανέστιος

11

Ο τυχοδιωκτισμός είναι λάδι στα γρανάζια της εξουσίας (για τους τρεις νεκρούς εργαζόμενους στη Marfin Bank)

Συλλογικό κείμενο της Άπατρις για τα γεγονότα της Μαρφίν
Δημοσιεύτηκε στο όγδοο φύλλο, Μάης 2010

« ..ο ύψιστος σκοπός μου, σκοπός του αναρχισμού, είναι να εξαλείψει παντελώς τη βία από τις ανθρώπινες σχέσεις»

Μπαρτολoμέο Βανζέτι, 1923

Είναι λοιπόν ο θάνατος το πιο μεγάλο μέγεθος. Σκεπάζει τα πάντα, στοιχειώνει τις ψυχές, θολώνει το νου, αφοπλίζει τη συνείδηση, ποδοπατεί τις πεποιθήσεις. Ο θάνατος είναι πιο δυνατός απ᾽ όλους. Είναι πιο δυνατός κι απ᾽ τη ζωή. Όποιος μπορεί να χειριστεί το θάνατο, όποιος βρει το μυστικό της χρήσης του είναι παντοδύναμος. Θα τον κραδαίνει και θα τρέπονται όλοι σε φυγή. Θα τον επικαλείται και θα απλώνεται σιωπή και βουβαμάρα. Άνθρωποι πεθαίνουν καθημερινά. Κάθε ώρα, κάθε λεπτό, δίπλα μας. Πεθαίνουν ανήμποροι, βασανισμένοι, φτωχοί, πεθαίνουν άδικα, αργά, άδοξα. Πεθαίνουν στο σώμα, στο μυαλό, στην ψυχή.

Και τώρα... τώρα χάθηκαν τρεις άνθρωποι κι ο θάνατός τους γίνεται ένα όργιο νεκροσυλίας και κροκοδείλιων δακρύων από κυβερνώντες και ΜΜΕ στην προσπάθεια τους να αμβλύνουν και να καταστείλουν τις κοινωνικές αντιστάσεις. Η καταστολή αυτή ξεπερνά πλέον τα όρια της κρατικής βίας και γίνεται εσωτερική, ατομική και συλλογική ενοχοποίηση και αυτοκα-

ταστολή. Ασφαλώς και αναγνωρίζουμε ότι υπάρχουν ευθύνες γι᾽ αυτό το τραγικό γεγονός και στην πλευρά της καπιταλιστικής φατρίας, που έτσι και αλλιώς ευθύνεται για τόσα εργατικά «ατυχήματα» με αμέτρητους νεκρούς, αλλά και για τις βαριές οικονομικές συνέπειες από την κρίση που στόχο έχουν την απόλυτη εξαθλίωση και την οριστική υποταγή των εργαζομένων – και όχι μόνο – στο Κεφάλαιο. Η εκμετάλλευση ανθρώπου από άνθρωπο είναι δικό τους «επίτευγμα» και η άσκηση βίας είναι δική τους πολιτική.

... αλλά δεν θα μιλήσουμε υποκριτικά για τους έμμεσους και άμεσους ηθικούς αυτουργούς που είναι στην πλευρά της αυτοκρατορίας του χρήματος. Δεν θα βάλουμε στην άλλη πλευρά της ζυγαριάς τα διαρκή εγκλήματα της οικονομικής εξουσίας και του κάθε Βγενόπουλου (που σαφώς υπάρχουν) για να ψελλίσουμε δικαιολογίες.

Οι νεκροί στη Μαρφίν είναι δικοί μας νεκροί. Νεκροί της κοινωνίας, των καταπιεσμένων – όχι των μεγάλο-κεφαλαιούχων της «οικογένειας» Μαρφίν ή των πολιτικών – και σαν δικούς μας τους θρηνούμε. Γι᾽ αυτό χρειάζεται να αναλάβουμε το μερίδιο της ευθύνης που κρίνουμε ότι μας αναλογεί. ΝΑΙ, είμαστε κι εμείς υπόλογοι, από τη στιγμή που, μεταξύ πολλών άλλων, προτάσσουμε «φωτιά στις τράπεζες» ως μια συμβολική πράξη αντίστασης. Και επισημαίνουμε ότι είναι συμβολική, αφού ο καπιταλισμός δεν είναι τα κτίρια αλλά κοινωνικές σχέσεις και δομές εκμετάλλευσης και καταπίεσης.

Η Ιστορία έχει αδιάψευστα επιβεβαιώσει ότι πολλές φορές, ο δρόμος για την κόλαση είναι στρωμένος με τις καλύτερες προθέσεις. Κι ο απολίτικος μηδενισμός, όταν κυριεύει τη ζωή των ανθρώπων, διεισδύει στα συναισθήματά τους, ταράζει τις σκέψεις τους, καταβάλλει την ψυχή τους, μαραίνει τα πάθη τους, καταργώντας ορίζοντες και προοπτικές. Δεν υπάρχει κανένα συγχωροχάρτι για τους θιασώτες της εκδικητικής μανίας που φαλκιδεύουν τον πολιτικό όρο της κοινωνικής αντιβίας κι η

αναζήτηση δικαιολογιών οποιουδήποτε τύπου, αν όχι ανήθικη τη στιγμή αυτή, είναι τουλάχιστον ανατριχιαστική.

Κι αφού με περισσή σπουδή τρέχουμε κάθε φόρα να κάνουμε «ανάληψη ευθύνης» για το κάθε χτύπημα σε συστημικούς στόχους, τώρα υποχρεούμαστε να σηκώσουμε το βάρος της συγκεκριμένης πράξης. Όποιος δεν αντιλαμβάνεται αυτό το βάρος, τίποτα δεν έχει καταλάβει από το λάθος του και ως εκ τούτου πιθανότατα θα το επαναλάβει.

Γράφουμε για όλ᾽ αυτά βάζοντας το υποκείμενο «εμείς» και παρακάμπτοντας τους φυσικούς αυτουργούς του εμπρησμού, γιατί (εφόσον και αν προέρχονται από τις τάξεις μας) ήταν ως τα σήμερα ευθύνη όλων μας να είχαμε – ενεργά και κινηματικά – αντιμετωπίσει ήθη, συμπεριφορές, φρασεολογίες και πρακτικές που, σίγουρα δεν μας χαρακτηρίζουν συλλήβδην, αλλά όλοι γνωρίζαμε πως υπήρχαν και κρύβαμε κάτω απ᾽ το χαλί τους φόβους για τις πιθανές συνέπειές τους (που τώρα έγιναν πραγματικές...), όντας είτε ανήμποροι απέναντι στην αντιμετώπισή τους είτε αδρανείς, με τη (φρούδα όπως αποδείχτηκε) ελπίδα πως δεν θα οδηγούσαν εκεί που οδήγησαν. Η αλήθεια είναι ότι ουκ ολίγες φορές, πολλοί από μας πέσαμε σε αυτή την παγίδα και αυτό που έγινε την Τετάρτη 5 Μάη ήταν θέμα χρόνου. Ήταν θέμα χρόνου επειδή συχνά δεν έχουμε συναίσθηση των μέσων που χρησιμοποιούμε, αλλά και γιατί η διαστρέβλωση του πολιτικού μας λόγου οπλίζει χέρια και πολεμικές συνειδήσεις δίχως να διασφαλίζονται παράλληλα τα απαραίτητα ηθικά εφόδια.

Το δικαίωμα να καταστρέφουμε αυτό που μας καταστρέφει, μας εκθέτει στον κίνδυνο να καταστρέψουμε και τον ίδιο μας τον εαυτό, όταν στην αναζήτηση του δίκαιου εφευρίσκουμε «μοναδικές αλήθειες», κομμένες και ραμμένες καταπώς μας συμφέρει. Αντικαθιστώντας τις πολιτικές αρχές μας από τον εγωισμό ενός «στιλ ζωής» διανθισμένου με το φετιχισμό της λυσσασμένης «σύγκρουσης για τη σύγκρουση» ως τη μοναδική αντίσταση των απελπισμένων που νομίζουν ότι είναι οι

έσχατοι τιμωροί. Η λογική του «κάνω ό,τι γουστάρω και λογαριασμό δε δίνω» δεν είναι αρετή. Αν κάνουμε και τώρα για πολλοστή φορά το λάθος να αγνοήσουμε και να προσπεράσουμε αυτές τις προβληματικές του κινήματος, η ιστορία θα μας καταδικάσει. Και η τιμωρία θα είναι η αφάνεια.

Ήρθε λοιπόν η ώρα να αντιμετωπίσουμε τις συνέπειες όλων των παραπάνω και να αναλογιστούμε πόσο κοστίζει (σε εμάς σαν πολιτικό χώρο, αλλά και σε όλα τα αντιστεκόμενα κοινωνικά κομμάτια) η φετιχοποίηση της βίας και η ανοχή σε τέτοιου είδους λογικές. Να πάψουμε να εκτρέφουμε με την ανοχή αυτή την εγωιστική μεγαλομανία ατόμων που θέλουν να κάνουν την επανάσταση εξ ονόματος της κοινωνίας, χωρίς την κοινωνία. Αυτές οι πρακτικές υπάρχουν στο λενινισμό και τον μπλανκισμό, αλλά δεν πρέπει να υπάρχουν ποτέ στα ελευθεριακά κινήματα.

Η ζύμωση και η ταξική συνείδηση δεν επιτυγχάνονται από μεμονωμένες συγκρουσιακές δράσεις και αυθόρμητες εκτονώσεις. Η αφύπνιση δεν είναι ζήτημα πρωτοποριών ούτε πεφωτισμένων «συντρόφων» που κατέχουν τη «μοναδική αλήθεια». Είναι πλέον χρέος μας να «κόψουμε τον βήχα» σε κάθε ανεκδιήγητο τύπο που δεν διστάζει να επιτεθεί ακόμη και σε συντρόφους αναρχικούς. Τέτοιοι άνθρωποι επ᾽ ουδενί δεν είναι μαζί μας. Αυτοί οι οποίοι θεωρούν την ανθρώπινη ζωή ανάξια λόγου εμπρός στους σκοπούς τους και μιλούν τη γλώσσα της φασιστικής κυριαρχίας για «παράπλευρες απώλειες», είναι στο απέναντι στρατόπεδο μαζί με τον κάθε Κορκονέα, Κούγια και Βγενόπουλο.

Ο λόγος είναι η σκιά της πράξης. Είναι χρέος μας αυτή τη στιγμή να βγούμε ξανά μαχητικά στο δρόμο, γι᾽ αυτό το λόγο η αυτοκριτική δεν πρέπει να μείνει σε κούφια λόγια, αλλά να κινήσει τις διαδικασίες ώστε να κάνουμε έμπρακτες αλλαγές στην τακτική και στρατηγική μας. Δεν λέμε να γίνουμε πασιφιστές, άλλωστε δεν τρέφουμε αυταπάτες ότι οι άρχοντες θα μας

πουν «έχετε δίκιο» και θα εγκαταλείψουν τις καρέκλες τους ειρηνικά.

Η υιοθέτηση βίαιων μεθόδων παραμένει μια από τις πολλές μορφές αντίστασης και δράσης απέναντι στην πολιτική και οικονομική εξουσία, αλλά και για την ολική καταστροφή ενός σάπιου συστήματος, που χρόνια τώρα πατώντας επί πτωμάτων οδηγεί μεθοδευμένα το λαό προς την εξαθλίωση. Το επίπεδο της αντιβίας όμως, πρέπει να κλιμακώνεται και να φτάνει μέχρι εκεί όπου η κοινωνία, με βάση τις εκάστοτε κοινωνικές και πολιτικές συνθήκες, μπορεί να υιοθετήσει, να συμβαδίσει ή τουλάχιστον να επικροτήσει, ακόμα κι αν δε συμμετέχει έμπρακτα σε τέτοιες ενέργειες.

Άλλωστε, τις κοινωνικές συγκρούσεις εξαιρετικά σπάνια τις κερδίζουν οι ανήκεστα φαντασμένοι εγωπαθείς που πιστεύουν πως μόνο αυτοί έχουν τις «συνταγές» προς θεραπεία πάσης κοινωνικής και πολιτικής νόσου. Αντίθετα, τις κερδίζουν εκείνοι που βάσιμα ελπίζουν και τη βασιμότητα της ελπίδας τους αυτής την προμηθεύει η σωστή, η σφαιρική κριτική ανάλυση του αντιπάλου και των μεθόδων του, αλλά κυρίως η πολιτική πρόταση των ελευθεριακών ιδεών που εξυψώνουν την ανθρώπινη ζωή και την υπεύθυνη, αλληλέγγυα στάση έναντι του αυθόρμητου συναισθήματος. Αυτό το επιβεβαιώνει αδιάψευστα η παγκόσμια ιστορία του κινήματος αυτού, μια ιστορία με αδιάκοπους αγώνες για τον Άνθρωπο, τα δικαιώματά του, την ανακούφιση των δεινών και τελικά την απελευθέρωση των αδυνάτων και των καταπιεσμένων.

Γεννηθήκαμε μέσα σε ένα διαρκή πόλεμο τάξεων. Δεν το διαλέξαμε. Σε κάθε αγώνα, όλοι και όλες εμείς που πιστεύουμε στις πανανθρώπινες αξίες των αναρχικών ιδεών, δεν είμαστε οι πρωτοπόροι. Είμαστε ένα ακόμη πολιτικό κομμάτι της κοινωνίας. Αυτό που προτάσσουμε και για το οποίο παλεύουμε είναι μια κοινωνία ειρήνης, ισότητας και ισονομίας. Μια κοινωνία χωρίς αφεντικά και δούλους, εκμεταλλευτές και εκμεταλλευόμενους. Η αλληλεγγύη, η άμεση δημοκρατία, η συντροφικό-

τητα είναι τα όπλα των λαών για να πολεμήσουμε αφεντικά, τράπεζες και τους μηχανισμούς τους.

Ένα είναι σίγουρο. Θα είμαστε κι αύριο στους δρόμους, δίπλα στους συνανθρώπους μας. Για να αγωνιστούμε όλοι και όλες μαζί και να φτιάξουμε μια κοινωνία που όχι απλά θα λέγεται, αλλά θα είναι πραγματικά ελεύθερη.

11 Μαΐου 2010
Εφημερίδα Δρόμου Άπατρις

ΜΕΡΟΣ ΤΡΙΤΟ

Καλοκαίρι 2010 – Νοέμβρης 2011

«Εμείς το ανθρώπινο πλεόνασμα οδηγούμενοι προς απόσυρση»
Τίτλος πρωτοσέλιδου της Άπατρις

Η κρίση βαθαίνει και μετατρέπεται από οικονομική σε πολιτική και κοινωνική. Οι εξεγέρσεις του αραβικού κόσμου αντανακλώνται σε πρώτο βαθμό στην Ισπανία για να φτάσουν το καλοκαίρι του 2011 και στην Ελλάδα. Αγανακτισμένοι, πλατείες και λαϊκές συνελεύσεις έρχονται να προσθέσουν ακόμα έναν παράγοντα στη συνάρτηση. Η ηθική νομιμοποίηση του καθεστώτος βρίσκεται στο χαμηλότερο σημείο των τελευταίων δεκαετιών και το φθινόπωρο του '11 όλη η χώρα δονείται από συνεχείς πορείες και συγκρούσεις, επιθετικές αντικαθεστωτικές ενέργειες και καταλήψεις υπουργείων. Το καθεστώς επιστρατεύει τις εφεδρείες του. Στις 20 Οκτώβρη οι σταλινικοί διαδηλωτές περιφρουρούν την βουλή από μια πορεία που έχει καταγραφεί ότι αριθμούσε κοντά στο μισό εκατομμύριο και αναπόφευκτα δέχονται επίθεση. Δέκα μέρες μετά, η κυβέρνηση που έχει χάσει τελείως τον έλεγχο της εξαγριωμένης κοινωνίας παραιτείται μετά από πολιτική επέμβαση των αφεντικών της ΕΕ στο εσωτερικό της χώρας. Η τελευταία πράξη του Υπ. Άμυνας πριν παραιτηθεί είναι να ξηλώσει όλη την ηγεσία του στρατού πυροδοτώντας τις εικασίες για σχεδιαζόμενο πραξικόπημα...

12

Να γίνουμε πολλοί. Να δώσουμε μάχες

Κείμενο εξωφύλλου του φύλλου 9 της Άπατρις
Καλοκαίρι 2010

Η κοινωνία, όλοι μας δηλαδή, παρακολουθούμε αποσβολωμένοι τις εξελίξεις, και ο καθένας αρχίζει να αναρωτιέται πώς θα ανταπεξέλθει σε αυτές. Η ατμόσφαιρα μυρίζει μπαρούτι, όλοι μοιάζουν να περιμένουν το μεγάλο μπαμ και να διατηρούν προς το παρόν την ψυχραιμία τους. Η απαξίωση στο πολιτικό σύστημα και τον καθεστωτικό συνδικαλισμό έχει χτυπήσει κόκκινο.

Η διάσπαση, αλλά και η αδυναμία της αριστεράς να συνειδητοποιήσει αυτή την κρίσιμη στιγμή ότι οι εξελίξεις σε παγκόσμιο οικονομικό επίπεδο (και οι συνέπειες τους για την Ελλάδα) δημιουργούν συνθήκες που κάνουν τις διάφορες οικονομίστικες απαιτήσεις από μια κυβέρνηση-μαριονέτα του ΔΝΤ να μοιάζουν λιγάκι αστείες, είναι δεδομένες.

Δημιουργείται λοιπόν ένα κενό, που διογκώνεται γοργά, ένα κενό που αναπόφευκτα πρέπει να γεμίσει. Έτσι το ορίζει η ιστορία. «Όπως και να ᾽χει, τους επόμενους μήνες θα έχουμε μια απότομη κλιμάκωση της ταξικής αντιπαράθεσης. Αν μέχρι τότε δεν έχει υπάρξει καμία πολιτική πρόοδος, τότε η εξέγερση που έρχεται θα περιοριστεί απλώς σε εκδικητικά καθήκοντα, εκτονώνοντας τη συσσωρευμένη κοινωνική αγανάκτηση, χωρίς όμως να δίνει λύση. Τότε να είμαστε σίγουροι ότι η λύση θα δοθεί από τη μαύρη αντίδραση (αντεπανάσταση), που θα επιδιώξει να καλύψει εκείνη το κενό, όπως έχει γίνει άλλωστε τόσες φορές στο όχι και τόσο μακρινό παρελθόν».

Είναι λοιπόν επιτακτική ανάγκη να μιλήσουμε και να βρούμε τρόπους να προτάξουμε και να θεμελιώσουμε την αλλαγή πο-

λιτικο-οικονομικού συστήματος και κοινωνικών σχέσεων. Εκεί έξω λαμβάνουν χώρα διεργασίες που ούτε τις φανταζόμασταν. Αν λείψουμε από αυτές, αν δεν μπολιάσουμε τώρα τον κοινωνικό διάλογο με πιο δημιουργικές, ανατρεπτικές διαθέσεις και παραμείνουμε αποκλειστικά στην «εξύμνηση» της καταστροφής, και με δεδομένο τα νέα αστυνομικά ήθη της μηδενικής ανοχής, τότε θα πρέπει να αναγνωρίσουμε πως μετά την επόμενη εξέγερση θα επιχειρήσουν να μας εξαφανίσουν οριστικά. Όλοι οι σύντροφοι και συντρόφισσες, κάθε εξεγερμένη καρδιά θα πρέπει να λάβει μέρος (στο επίπεδο που κρίνει) στις διαδικασίες. Δεν θα ωφελήσει σε τίποτα το να περιμένουμε απλά το μπαμ.

Εφημερίδα δρόμου Άπατρις

13

Η κρίση, ο λόγος της αριστεράς και μια στρατηγική

Κείμενο στο ένατο φύλλο της Άπατρις
Καλοκαίρι 2010

Τον τελευταίο καιρό και ειδικότερα μετά την επικύρωση της συνεργασίας ελληνικού κράτους-ΕΕ-ΔΝΤ, η κουβέντα για αναζήτηση «προτάσεων» εξόδου από την κρίση στο χώρο της αριστεράς έχει ανάψει. Οι προτάσεις αυτές προβάλλονται με διαφορετικές μορφές, καθότι κάθε συνιστώσα της αριστεράς δίνει τη δική της ερμηνεία και «λύση» στην κρίση. Παρακάτω θα ασχοληθούμε κυρίως με κάποια κομμάτια του σύριζα και της εξωκοινοβουλευτικής αριστεράς. Χονδρικά μπορούμε να πούμε πως αυτές οι «προτάσεις» κινούνται σε δύο κύριες κατευθύνσεις: η μία αφορά στην αντιμετώπιση του «εξωτερικού εχθρού» και η άλλη στην εσωτερική αναμόρφωση της κοινωνικής δομής του ελληνικού κράτους.

οι προγραμματικές προτάσεις …

Οι βασικές διέξοδοι που προτείνει η αριστερά σε σχέση με τον «εξωτερικό εχθρό» είναι η αποδέσμευση/αποχώρηση από την ΕΕ και την ευρωζώνη, η εκδίωξη του ΔΝΤ από τη χώρα (λόγος περί νέας κατοχής) και η κατάργηση του προγράμματος σταθερότητας. Για την επίλυση του ζητήματος του τερατώδους χρέους προς τους πιστωτές (ντόπιους και διεθνείς), προτείνεται η επαναδιαπραγμάτευσή του, υπό την απειλή της στάσης πληρωμών. Ακόμη πιο «ακραίες» φωνές προτάσσουν τη διαγραφή σημαντικού μέρους του χρέους. Ταυτόχρονα προωθούνται προτάσεις επιστροφής στο εθνικό νόμισμα της δραχμής, που θα υποτιμηθεί σημαντικά έναντι του ευρώ. Να

σημειώσουμε εδώ όμως ότι, κυρίως εντός του σύριζα, πιο «νηφάλιες» φωνές, προτείνουν, όχι την έξοδο από την ΕΕ, αλλά μια συνεργασία και συνεννόηση μεταξύ των «αδύναμων» κρατών, ώστε να ασκηθεί πίεση στους «ισχυρούς της ευρωζώνης» για μια πιο βιώσιμη λύση εντός των πλαισίων της ΕΕ.

Τώρα, σε σχέση με την αναμόρφωση της εσωτερικής κοινωνικής δομής του ελληνικού κράτους, η αριστερά ζητά την εθνικοποίηση των τραπεζών και άλλων, κομβικής σημασίας επιχειρήσεων, και τη λειτουργία τους κάτω από εργατικό/λαϊκό έλεγχο, τη φορολόγηση των πλουσίων και των χρηματιστηριακών συναλλαγών. Σε σχέση με τις συνέπειες της κρίσης στα αδύναμα κοινωνικά στρώματα, προτείνονται κάποιες μεταρρυθμίσεις που θα «ανακουφίσουν» τους εργαζόμενους. Τέτοιες είναι η αύξηση μισθών και συντάξεων, υψηλό επίδομα ανεργίας και βασικός μισθός, πλήρης απασχόληση κ.ά.

… και η ερμηνεία τους

Πρόθεσή μας δεν είναι να ασχοληθούμε με την κάθε πρόταση ξεχωριστά και να δούμε αν κινείται στη «σωστή» κατεύθυνση ή όχι. Ούτε να αντιπροτείνουμε άλλες «λύσεις». Αυτό που ενδιαφέρει είναι το γενικότερο πλαίσιο μέσα στο οποίο εντάσσονται και μια προσπάθεια για ερμηνεία της εκφοράς και «ανάγκης» τέτοιων προτάσεων. Αυτό που έχει ακόμα μεγαλύτερη σημασία είναι ότι αυτές οι «προτάσεις» δεν αφορούν απλώς «πρακτικές λύσεις» για έξοδο από την κρίση, αλλά θέλουν ταυτόχρονα να αποτελέσουν ένα «πειστικό πρόγραμμα»που θα προσελκύσει τις λαϊκές μάζες και το εργατικό κίνημα, το οποίο εν τέλει θα τις φέρει εις πέρας και θα τις κάνει πράξη. Επομένως η κουβέντα για τη «διέξοδο από την κρίση» δεν αναφέρεται στη θεωρητική σφαίρα και τη διανοητική διαμάχη, αλλά στο περιεχόμενο των κοινωνικών αγώνων που διεξάγονται και την κατεύθυνση που «πρέπει» να πάρουν.

η θεωρία της εξάρτησης και ο αντι-ιμπεριαλιστικός αγώνας

Το πρώτο σκέλος των προτάσεων είναι δέσμιο μιας παραδοσιακής και χρόνιας αντίληψης της αριστεράς, που ιστορικά συμπυκνώνεται στη λεγόμενη «θεωρία της εξάρτησης» (ως προς την ανάλυση) και στο πρόταγμα του αντι-ιμπεριαλισμού (ως προς το περιεχόμενο του αγώνα). Η «θεωρία της εξάρτησης» βασίζεται στη διαπίστωση ότι το καπιταλιστικό κέντρο (τα ισχυρά κράτη) εκμεταλλεύεται και ξεζουμίζει την περιφέρεια (τα ανίσχυρα, υπό ανάπτυξη κράτη), με την συνεργασία κομματιών της εγχώριας κυρίαρχης ελίτ των αδύναμων κρατών, που θεωρούνται προδοτικά και υποχείρια του διεθνούς κεφαλαίου. Η λύση που συνήθως προτείνεται είναι ο αντιιμπεριαλιστικός αγώνας, η εναντίωση δηλαδή στους εξαρτημένους προδότες και η απεξάρτηση από τους ιμπεριαλιστές, μέσα από ένα εθνικο-απελευθερωτικό κίνημα και ένα πρόγραμμα εθνικής ανάπτυξης πάνω σε «υγιείς βάσεις». Κι όλα αυτά σε μια κατεύθυνση που θα εξυπηρετεί τις λαϊκές ανάγκες, θα διευρύνει τις δημοκρατικές ελευθερίες και θα θέτει τα θεμέλια για το πέρασμα στο σοσιαλισμό στο μέλλον. Αυτή η στρατηγική ιστορικά απέτυχε παταγωδώς, μέσα από την εφαρμογή της στα κράτη και στα κινήματα κυρίως του λεγόμενου τρίτου κόσμου.

Φυσικά η σημερινή αριστερά δεν προτείνει ακριβώς μια αντιγραφή αυτής της προοπτικής, αφού και η ίδια αντιλαμβάνεται πως η ιστορική συγκυρία είναι τελείως διαφορετική, ενώ αρκετοί αναγνωρίζουν την αποτυχία αυτού του μοντέλου. Το πρόβλημα ωστόσο, δεν είναι τόσο η αναπροσαρμοσμένη ιστορικά λύση που θα μπορούσε να προτείνει η αριστερά, όσο ο πυρήνας της ανάλυσης που την οδηγεί να κάνει κάτι τέτοιο.

Η θεωρία της εξάρτησης αντιλαμβάνεται τις σχέσεις κυριαρχίας και εκμετάλλευσης όχι από την οπτική του ανταγωνισμού μεταξύ κεφαλαίου-εργασίας, αλλά από την οπτική του ανταγωνισμού μεταξύ ισχυρών και ανίσχυρων κρατών. Ταυτόχρονα, απογυμνώνει τον αγώνα μεταξύ εκμεταλλευομένων και

εκμεταλλευτών από το ταξικό/κοινωνικό του περιεχόμενο και τον μετατρέπει σε εθνικό αγώνα ενός λαού εναντίον άλλων κρατών. Έτσι, εισάγεται από την πίσω πόρτα ο εθνικισμός και ο πατριωτισμός (δεν είναι τυχαίο άλλωστε, που το ΚΚΕ μιλά ανοιχτά πλέον για «ριζοσπαστικό πατριωτισμό»). Η εθνική συσπείρωση και συνεργασία, η συνταύτιση των συμφερόντων αντιμαχόμενων και εχθρικών μεταξύ τους τάξεων και ο κατευνασμός του «εσωτερικού» κοινωνικού ανταγωνισμού, είναι οι αναγκαίοι όροι ή οι αναπόφευκτες συνέπειες, για την αντιμετώπιση του «εξωτερικού εχθρού».

Επιπροσθέτως, ο λόγος περί ξένης εξάρτησης και εθνικής συσπείρωσης αδυνατεί να διαχωριστεί από τις εθνικιστικές/λαϊκίστικες κορώνες τόσο των φασιστών, όσο και της δημοκρατίας. Η κυρίαρχη αντίληψη διαχέει σαν αίτιο της κρίσης την κρατική κακοδιαχείριση, την απουσία ενός σύγχρονου και σοβαρού κράτους (ανάλογου των ευρωπαϊκών), τη χρόνια παθογένεια των ντόπιων πολιτικών «να τα παίρνουν», την ανομία, τους κερδοσκόπους κτλ. Η βασική απαίτηση που βγαίνει από αυτές τις διαπιστώσεις, είναι η εγκαθίδρυση μιας αξιόπιστης και υπεύθυνης κυβέρνησης «που θα βάλει τάξη σε αυτό το χάλι», θα εκσυγχρονίσει τους θεσμούς, «θα βάλει στη φυλακή τους κλέφτες» και θα επιβάλει ορθολογικούς κανόνες. Την ώρα που ο εθνικιστικός/λαϊκίστικος λόγος εντείνεται· την ώρα που ήδη έχει ανοίξει η συζήτηση για κυβέρνηση εθνικής ενότητας (με ταυτόχρονη αναστολή άρθρων του συντάγματος)· την ώρα που η δημοκρατία ζητά επιτακτικά τη διατήρηση της κοινωνικής συνοχής, η προώθηση των προταγμάτων της αριστεράς (όπως εμφανίζονται μέχρι στιγμής), δεν κάνει άλλο παρά να ανοίγει το δρόμο για τα σχέδια της κυριαρχίας.

Το πρόβλημα σήμερα, δεν είναι απλώς η κρίση υπερχρέωσης των κρατών. Δεν είναι το επιτόκιο με το οποίο θα δανειστεί το ελληνικό κράτος για να πληρώσει τους μισθούς και τις συντάξεις, ώστε «να μην πτωχεύσει ο λαός και χρεοκοπήσει η χώρα». Το πρόβλημα, από οικονομική σκοπιά, είναι οι σχέσεις

κεφαλαίου-εργασίας. Γι᾽ αυτούς είναι πρόβλημα κερδοφορίας και αβάσταχτου κόστους εργασίας. Για εμάς είναι όρος ζωής. Ακόμη περισσότερο σήμερα, το ζήτημα ξεφεύγει από τη στενά οικονομική σφαίρα. Μιλάμε για τη μετάβαση σε ένα νέο καθεστώς κοινωνικής/πολιτικής δομής και σχέσεων κυριαρχίας, που αναδιοργανώνει συνολικά τις κοινωνικές σχέσεις και τους όρους ζωής. Έχουμε μια επίθεση όχι απλά στους εργαζόμενους, αλλά σε όλη την κοινωνία· είτε αυτή γίνεται από ντόπιους είτε όχι είτε και από τους δύο, δεν μας αφορά· δεν έχουμε να επιλέξουμε μεταξύ μιας «κακής» ή «καλής» πρότασης διαχείρισης της κρίσης.

η επαναφορά της κεϋνσιανής πολιτικής

Ο λόγος περί απεγκλωβισμού και απεξάρτησης από τις ξένες δυνάμεις, συμπληρώνεται από ένα πρόγραμμα εσωτερικής/εθνικής αναμόρφωσης του ελληνικού κράτους. Ο βασικός κορμός αυτού του προγράμματος συνιστά μια επιστροφή στις κεϋνσιανές πολιτικές που ακολουθήθηκαν κυρίως στα δυτικοευρωπαϊκά κράτη και στη βόρειο Αμερική, μετά το μεσοπόλεμο. Μια όχι και τόσο «ορθολογική» εφαρμογή αυτής της πολιτικής είχαμε και στην περίπτωση του ελληνικού κράτους, από το 1981 και μετά, με την έλευση της σοσιαλδημοκρατίας στην εξουσία.

Ο πυρήνας της κεϋνσιανής πολιτικής εναποθέτει στο κράτος τη φροντίδα για εθνική ανάπτυξη και εκσυγχρονισμό, για υψηλούς μισθούς, για πλήρη απασχόληση και άρα μικρή ανεργία, για σύστημα κοινωνικής ασφάλισης και γενικότερα για την ομαλή αναπαραγωγή της εργατικής δύναμης. Κι όλα αυτά, ακόμα κι αν το κράτος δημιουργεί τεράστια ελλείμματα, τουλάχιστον στην αρχή, μέχρι να ανακάμψει η οικονομία. Ταυτόχρονα, ένα τέτοιο καθεστώς εξασφαλίζει σταθερότητα για την ανάπτυξη του κεφαλαίου, μέσα από την ενσωμάτωση μεγάλων τμημάτων των εργαζομένων και την ειρήνευση των κοινωνικών συγκρούσεων, που επιτυγχάνουν η δημοκρατική

συναίνεση και οι θεσμοί διαμεσολάβησης (συνδικάτα, κόμματα, ΜΚΟ, ΜΜΕ).

Αυτό το μοντέλο κοινωνικής/οικονομικής οργάνωσης επίσης απέτυχε ιστορικά. Το αμερικανικό κράτος και τα περισσότερα δυτικοευρωπαϊκά άρχισαν να το εγκαταλείπουν από τις αρχές της δεκαετίας του ’80, με την επιβολή της νεοφιλελεύθερης μορφής του καπιταλισμού. Στην περίπτωση του ελληνικού κράτους, αυτή η αποδόμηση άρχισε ουσιαστικά από το 1985 και συνεχίστηκε με μεγαλύτερη ένταση από τις αρχές του ’90 και μετά. Ακόμη παραπέρα, η εξέγερση του 2008 και οι αγώνες που ακολούθησαν το επόμενο διάστημα, έδειξαν ότι αρκετά κοινωνικά κομμάτια, που αναθράφηκαν υπό το καθεστώς της δημοκρατικής ομαλότητας και του κράτους πρόνοιας, δεν είναι πλέον διατεθειμένα να επιστρέψουν στο παρελθόν. Αντιθέτως, είναι στο ίδιο αυτό το καθεστώς που οι εξεγερμένοι επιτέθηκαν ερχόμενοι σε κάθετη και αδιάλλακτη ρήξη, διαρρηγνύοντας τη δημοκρατική διαβούλευση και την κοινωνική ειρήνη. Από την πλευρά τη δημοκρατίας, οι μεταρρυθμίσεις-σοκ που προωθούνται θέλουν να διαλύσουν και τυπικά κάθε υπόλειμμα κεϋνσιανής πολιτικής, σηματοδοτώντας ένα τέλος εποχής και την έλευση ενός νέου μοντέλου κοινωνικής/πολιτικής οργάνωσης, του οποίου τα χαρακτηριστικά βρίσκονται ακόμα υπό διαμόρφωση.

Και εδώ φυσικά, δεν είναι πρόθεση της αριστεράς να επιστρέψει εξ ολοκλήρου σε ένα ιστορικά ξεπερασμένο μοντέλο κοινωνικής οργάνωσης. Άλλωστε πολλοί τονίζουν τη συνιστώσα του εργατικού/λαϊκού ελέγχου, σαν ειδοποιό διαφορά της «αστικής» μορφής του κεϋνσιανού μοντέλου. Ωστόσο, πολλές από τις μεταρρυθμίσεις που προτάσσει η αριστερά αποτελούν στοιχεία που εντάσσονται στην κεϋνσιανή αντίληψη του κοινωνικού.

Αν εξαιρέσουμε τις γενεσιουργές/ιστορικές αιτίες της ανάδυσης του κράτους πρόνοιας (κοινωνικός ανταγωνισμός, προστασία του καπιταλισμού απ’ τον εαυτό του κτλ.), αν εξαι-

ρέσουμε τη σημερινή συγκυρία και την αποτυχία αυτής της μορφής οργάνωσης, θα δούμε και πάλι, πως η αριστερά είναι δέσμια όχι μόνο ενός πρακτικισμού και ενός λαϊκίστικου πραγματισμού, αλλά και του ίδιου της του εαυτού σαν ιστορικό μόρφωμα.

Οι δύο κύριες τάσεις της αριστεράς, είτε η μεταρρυθμιστική είτε η επαναστατική, παρόλες τις τεράστιες διαφορές μεταξύ τους, είχαν πάντα ένα κοινό σημείο: την αντίληψη ότι μέσω μιας «άλλης» κρατικής/εργατικής διαχείρισης (είτε με επανάσταση είτε με τις εκλογές) θα ήταν δυνατόν να μετασχηματιστεί η κοινωνία, να τεθούν οι σοσιαλιστικές βάσεις και να οδηγηθούμε στον κομμουνισμό. Και εδώ, η ιστορία έδειξε με τον πιο τραγικό τρόπο, πως μια τέτοια προοπτική όχι μόνο απέτυχε, αλλά οδήγησε απ᾽ τη μια πλευρά σε πλήρη ενσωμάτωση στην καπιταλιστική τάξη (σοσιαλδημοκρατία) και απ᾽ την άλλη σε μια απερίγραπτη βαρβαρότητα (σοβιετισμός, μαοϊσμός κτλ.).

Η αριστερά, εγκλωβισμένη στα ιστορικά της όρια, δεν μπορεί παρά να βλέπει τους κοινωνικούς αγώνες και την οργάνωση της κοινωνικής ζωής, μέσα από το πρίσμα της κρατικής διαχείρισης. Έτσι λοιπόν και στη σημερινή κρίση, *το μόνο που μπορεί να διανοηθεί είναι αυτό με το οποίο αναθράφηκε ιστορικά και ήδη έχει κάνει πράξη*. Δεν μπορεί να δει τη σημερινή επίθεση σαν την εγκαθίδρυση ενός νέου καθεστώτος, παρά απλώς ως μια επίθεση στις κατακτήσεις του παρελθόντος. Αιτήματα για πλήρη και σταθερή απασχόληση, 8ωρο, δουλειά για όλους κλπ., ακούγονται αρκετά αναχρονιστικά. Κι αυτό όχι μόνο επειδή συνιστούν την επιστροφή σε παρελθούσες διεκδικήσεις του εργατικού κινήματος (20^{ου} αιώνα)· όχι μόνο επειδή έχουν ξεπεραστεί ιστορικά· η αριστερά δυσκολεύεται να αντιληφθεί τους βαθείς μετασχηματισμούς τόσο στη φύση της εργασίας, στις σχέσεις εκμετάλλευσης και στην ταξική/κοινωνική σύνθεση του προλεταριάτου, όσο και στις παραδοσιακές περί εργασίας αντιλήψεις. Οι αξίες της εργατικότητας, της φιγούρας του

φτωχού πλην τίμιου εργάτη έχουν αποδομηθεί ιστορικά. Η εργασία πλέον, για όλο και περισσότερο κόσμο, δεν βιώνεται ως δημιουργική ενασχόληση που προάγει το πνεύμα κτλ., αλλά ως καταναγκασμός.

περί της αναγκαιότητας προγραμματικών προτάσεων

Και εσείς τι προτείνετε; Αυτή είναι η διαρκής ανησυχία κάθε αριστερού αγωνιστή. Η αριστερά κατατρύχεται από μια αγωνία να βρει και να διατυπώσει προγράμματα, χειροπιαστές προτάσεις και λύσεις. Προσπαθεί να βρει τρόπους, ώστε να δείξει πώς η τάδε ή η δείνα πρόταση της εξουσίας, μπορεί να αντιστραφεί και να πάρει ένα άλλο, πιο λαϊκό περιεχόμενο. Έτσι, μιλά για αφοπλισμό της αστυνομίας και απαγόρευση των χημικών, όταν η εξέγερση επιτίθεται στους μηχανισμούς ασφάλειας και τους απαξιώνει στη συνείδηση της κοινωνίας συνολικά. Ή θεωρεί «σε καλή κατεύθυνση» το νομοσχέδιο για τη μετανάστευση και ζητά πιο ριζοσπαστικές αλλαγές. Κι αυτά είναι μόνο κάποια ελάχιστα παραδείγματα των πρόσφατων μηνών και όχι απ᾿ τα πιο τρανταχτά. Ακόμα και οι πιο ριζοσπαστικές τάσεις της αριστεράς (και παρόλο που αναγνωρίζουν το πρόβλημα της κρίσης στον πυρήνα των καπιταλιστικών σχέσεων), πέφτουν στην παγίδα του πρακτικισμού και των «σταδιακών βημάτων».

Αυτό που αντιλαμβάνεται ως πρόβλημα σήμερα η αριστερά, σε σχέση με τη μέχρι πρότινος αδυναμία ανάδυσης κινημάτων αντίστασης, είναι η έλλειψη προγραμματικών προτάσεων. Αυτό που λείπει, μας λένε, είναι μια «…εφικτή εναλλακτική λύση, που θα είναι ικανή να πείσει τις λαϊκές μάζες για την αναγκαιότητα του κοινωνικού μετασχηματισμού…», «…δεν μπορούμε να προτείνουμε ουτοπικά σχέδια, δεν θα μας ακολουθήσει κανείς…».

Ωστόσο, δεν είναι η έλλειψη προτάσεων που δεν κινητοποιεί κομμάτια της κοινωνίας. Η αριστερά έκανε πως δεν έβλεπε τους ραγδαίους μετασχηματισμούς στον ελληνικό χώρο, τη

δεκαετία του '80 και ειδικότερα του '90. Το όνειρο της κοινωνικής ανέλιξης στις τάξεις των μικροαστών, ο καταναλωτισμός, η εξατομίκευση και η διάλυση του συλλογικής συνείδησης, η ενσωμάτωση στις κρατικές δομές, η αποσύνθεση των κοινωνικών/πολιτικών σχέσεων, ο διάχυτος ρατσισμός έναντι των μεταναστών, το θέαμα του εκσυγχρονισμού και η ιδέα της ισχυρής Ελλάδας, η απαξίωση της πολιτικής, είναι μερικά μόνο από τα στοιχεία που χαρακτηρίζουν τις τεράστιες αλλαγές, που υπέστη ο ελληνικός κοινωνικός σχηματισμός.

Μια άλλη πτυχή, που αφορά την εμμονή της αριστεράς στον ιδεολογικό προγραμματικό λόγο είναι η γενικότερη αντίληψή της, πως τα χαρακτηριστικά μιας νέας κοινωνίας ή ο τρόπος με τον οποίο θα φτάσουμε εκεί, μπορούν να προέλθουν μόνο από τα πολιτικά κόμματα. Ο «απλός λαός» είναι ανίκανος να κατανοήσει τις ιστορικές μεταβολές και να προτείνει λύσεις, οπότε αναλογεί στις πολιτικές οργανώσεις και τα κόμματα να καταρτίσουν ένα ιδεολογικό πρόγραμμα, που θα εισαχθεί – ή πιο κόσμια – θα ζυμωθεί μέσα στις μάζες, με την ελπίδα να ηγεμονεύσει και να οδηγήσει στην αλλαγή.

Η λενινιστική αυτή αντίληψη δεν αντιλαμβάνεται τον τόπο μέσα στον οποίο γεννιούνται οι μορφές κοινωνικής οργάνωσης. Δηλαδή, μέσα στο πεδίο των κοινωνικών σχέσεων και των κινηματικών διαδικασιών του αντισυστημικού αγώνα. Οι νέες μορφές κοινωνικής οργάνωσης υλοποιούνται, όχι πάντα με καθαρή μορφή, κατά τη διάρκεια ενός αγώνα και όχι αποκλειστικά μέσα στα κεφάλια των διανοούμενων. Χωρίς φυσικά αυτό να σημαίνει ότι θα περιμένουμε αυθόρμητα να δημιουργηθούν ή ότι η σκέψη πάνω στις μορφές οργάνωσης και τους αγώνες δεν έχει νόημα. Άλλωστε, αρκετοί από αυτούς που επεξεργάστηκαν τέτοια ζητήματα είχαν σαν πρώτη ύλη αυτό που δημιούργησαν οι ίδιοι οι εκμεταλλευόμενοι. Ο θείος Κάρολος κατέληξε στη μορφή που θα ήθελε να έχει ο σοσιαλισμός, μόνο μετά το παράδειγμα της Κομμούνας του Παρισιού το 1871.

«κι εσείς τι προτείνετε;»

Αν κάποιοι ψάχνουν να βρουν λύσεις διαχείρισης του υπάρχοντος, ας ψάξουν αλλού. Για εμάς προέχουν άλλα πράγματα.

Οι ιστορικές μεταβολές που βιώνουμε απαιτούν πρώτα και κύρια την κατανόηση και ερμηνεία τους. Να δούμε τις νέες κοινωνικές δυνάμεις που αναδύονται, τα χαρακτηριστικά του σημερινού ταξικού/κοινωνικού ανταγωνισμού και τις κινήσεις της δημοκρατίας. Αυτά αποτελούν το πρωταρχικό υλικό για να επαναπροσδιορίσουμε τη θέση και τη στάση μας απέναντι στους αγώνες. Μακριά και πέρα από ιδεολογικές τοποθετήσεις, χρειάζεται να δοκιμαστούμε και να παλέψουμε μέσα στα κινήματα που αναπτύσσονται, ως κομμάτι τους και όχι ως διαχωρισμένες πολιτικές οντότητες που θα διδάξουν. Βρισκόμαστε πολύ πίσω ακόμα για να ζητάμε συνολικές λύσεις, των οποίων οι μορφές και τα περιεχόμενα θα βρεθούν μέσα από τη διαδικασία του αγώνα.

Στη φάση που βρισκόμαστε προέχει η οργάνωση του συλλογικού. Οργάνωση από την άποψη του σταδιακού χτισίματος ευρύτερων κινηματικών δομών με μακροχρόνια προοπτική, που θα προσπαθούν να χτίσουν δεσμούς με άλλα κοινωνικά κομμάτια. Να κινηθούμε στην κατεύθυνση της έμπρακτης διάχυσης της αλληλεγγύης, μέσα από ανοιχτές συλλογικές δράσεις και διαδικασίες. Δημιουργώντας αδιαμεσολάβητες και αμεσοδημοκρατικές δομές, να οργανωθούμε στους χώρους εργασίας, στα σχολεία, στις γειτονιές, στα πανεπιστήμια, παντού, μέσα στα πρωτοβάθμια σωματεία και στις λαϊκές συνελεύσεις.

Οι σκέψεις σχετικά με το χτίσιμο των κινηματικών δομών κινούνται σε τρία επίπεδα. Σε πρώτο επίπεδο, λειτουργούν ως δομές αντίστασης και οργάνωσης του συλλογικού. Ως πόλοι συσπείρωσης, κινηματικής ζύμωσης, εφαλτήριο κινητοποίησης και άμεσης δράσης. Ως ένα διάχυτο αυτόνομο δίκτυο αγώνων. Σε ένα δεύτερο επίπεδο, μπορούν να λειτουργήσουν ως μορφές αυτοοργάνωσης για την αντιμετώπιση των συνεπειών της κρίσης, απέναντι στη μοιρολατρία και την κρατική (ή όποια

άλλη) ετερονομία. Με απεργιακές/συλλογικές κουζίνες, απαλλοτριώσεις, ταμεία αλληλοβοήθειας, καταλήψεις στέγης, στήριξη αγωνιστών/απεργών κ.ά.. Σε ένα τρίτο επίπεδο και πολύ μακρινό βέβαια, τέτοιες δομές θα μπορούσαν να λειτουργήσουν ως πρόπλασμα ευρύτερων μορφών κοινωνικής οργάνωσης.

Δε μιλάμε για ιδεολογικές απαιτήσεις που αεροβατούν. Μιλάμε για πράγματα τα οποία ήδη συμβαίνουν. Είναι αυτό το οποίο βλέπουμε να αναπνέει γύρω μας. Οι ανοιχτές λαϊκές συνελεύσεις γειτονιάς είναι ήδη μια πραγματικότητα σε αρκετές περιοχές της αττικής και στην επαρχία. Πυρήνες αντίστασης υπάρχουν πλέον σχεδόν σε κάθε γωνιά του ελλαδικού χώρου. Χρειαζόμαστε την ενδυνάμωσή τους και τη δικτύωση. Η συζήτηση για κινηματική «απάντηση» στην κρίση έχει αρχίσει δειλά-δειλά να ανοίγεται, αλλά σίγουρα έχει πολύ δρόμο μπροστά της. Παρόλα αυτά οι μορφές και τα περιεχόμενα που μπορεί να πάρει, ήδη έχουν εμφανιστεί σποραδικά και αποσπασμένα.

Προτάσσοντας την αλληλεγγύη, τη συλλογικότητα, την αδιαμεσολάβητη δράση και την αυτόνομη οργάνωση, να βγούμε στην επίθεση δημιουργώντας ανταγωνιστικές κοινωνικές σχέσεις και δίκτυα αγώνων.

οργάνωση – αντίσταση – αλληλεγγύη

βλάσσης

14

Οικονομική ΤΡΟΜΟΚΡΑΤΙΑ

Στήλη «Το Λακωνίζειν εστί φιλοσοφείν»
Φύλλο 10, Οκτώβρης 2010

Αυτή είναι η έννοια που περιγράφει καλύτερα από όλους αυτό που συμβαίνει τους τελευταίους μήνες στην χώρα αλλά και γενικότερα. Οι κυβερνώντες σε τοπικό, εθνικό αλλά και διεθνείς επίπεδο χωρίς ίχνος φόβου δηλώνουν ότι το παιχνίδι ήταν εξαρχής στημένο, να μην πούμε μελετημένο. Εκφράζουν την συμπόνια, την συμπάθεια και τον θαυμασμό τους και αυτό είναι λογικό, ούτε οι ίδιοι δεν περίμεναν ότι η ελληνική κοινωνία θα παραδοθεί άνευ όρων στις προσταγές τους. Οι υπεύθυνοι για τη παρούσα κατάσταση, αλλά και για το ακόμη πιο ζοφερό μέλλον εμφανίζονται (με το θράσος που τους διακρίνει) ως οι μόνοι ικανοί σωτήρες, μαριονέτες στα χέρια ενός ικανού παίχτη, του διεθνούς κεφαλαίου, στρώνουν το έδαφος για την πλήρη υποδούλωση μας στην κυριαρχία της αγοράς. Παρουσιάζουν σαν μεσσίες όσους στο μέλλον θα κάνουν μπίζνες στις πλάτες μας και εις βάρος του φυσικού μας πλούτου. Το ξεπούλημα των πάντων το ονομάζουν ελπίδα και διέξοδο από την κρίση, Κινέζοι επενδυτές θα σώσουν την χώρα. Αυτό που συμβαίνει μόνο με μια λέξη περιγράφεται, ΛΕΗΛΑΣΙΑ. Τα υπόλοιπα είναι παραμύθια για ανόητους. Ας μην γελιόμαστε λοιπόν, στον πάτο δεν φτάσαμε ακόμη αλλά είμαστε κοντά. Η πτώχευση είναι δεδομένη, αλλά είναι η επόμενη φάση, προηγείται το ξεπούλημα. Το ερώτημα είναι πόσο ακόμη θα τους αφήσουμε να ορίζουν την τύχη μας.

Ο Φύρερ Γιούνκερ το δήλωσε ξεκάθαρα, και κυβέρνηση να αλλάξει, το μνημόνιο είναι δεδομένο. Είναι δεδομένη λοι-

πόν και η αφαίμαξη· η συναίνεση της κοινωνίας όμως; Μέχρι στιγμής τα πράγματα φαίνονται να είναι υπό έλεγχο, η στρατηγική του ΠΑΣΟΚ και δέος έχει αποδώσει, η ηττοπάθεια χαρακτηρίζει το κοινωνικό γίγνεσθαι, οι προστάτες του πολίτη αλωνίζουν, ψεκάζουν και χτυπούν με αυτοπεποίθηση, οι κοινωνικές ομάδες που διεκδικούν έστω και ψίχουλα παραμένουν απομονωμένες, τα πιο μαχητικά κοινωνικά κομμάτια δεν είναι ακόμη σε θέση να βγουν μπροστά, τα συνδικάτα έχουν παραδώσει γη και ύδωρ στα αφεντικά. Μπροστά απλώνεται μια πολιτική έρημος όπου κυριαρχεί το κενό· η οργή περίσσια, αλλά περίσσια και η γνώση πως οι απαιτήσεις της εποχής ζητούν να αλλάξουμε. Να αλλάξουμε στόχους, επιδιώξεις, νοοτροπίες, τρόπους σκέψεις και λειτουργίας. Και τι πιο δύσκολο από το να αλλάξεις προς το καλύτερο. Αυτή είναι η πιο δύσκολη μάχη, αδέρφια, και σ᾽ αυτήν θα είμαστε μόνοι απέναντι στον εχθρό, τον μικροαστό μέσα μας. Όταν και άμα θα βρεθούμε έχοντας κερδίσει, όταν θα έχουμε κατανοήσει ότι αυτός ο κόσμος δεν έχει να μας προσφέρει τίποτα περισσότερο από μια αναξιοπρεπή επιβίωση λίγο κάτω ή πάνω από το όριο της φτώχειας. Όταν θα έχουμε επιλέξει ότι μας ενδιαφέρει μια άλλη ζωή, τότε ποιος θα μπορεί να μας σταματήσει πέρα από τον κακό μας εαυτό;

ΤΟ ΜΕΛΛΟΝ ΕΙΜΑΣΤΕ ΕΜΕΙΣ – Η ΓΕΝΙΑ που τα τελευταία χρόνια γέμισε αμφισβήτηση και πέτρες τους δρόμους, που μέσα στους καπνούς των χημικών ονειρεύτηκε και ερωτεύτηκε ένα κόσμο αλλιώτικο.

Αν όχι τώρα, πότε; Αν όχι εμείς, ποιοι;

Σύντροφοι-ισσες, Εμπρός να οργανώσουμε τις μελλοντικές εφόδους μας

Carpe Diem

15

Εθνική συνείδηση εναντίον ταξικής

Φύλλο 10, Οκτώβρης 2010

Μετά από χρόνια ανθρωποθυσίας, εκμετάλλευσης και ταπείνωσης, τόσο στον εργασιακό τομέα (με μαύρη εργασία, χιλιάδες ανασφάλιστους, χαμηλόμισθους και εκμεταλλευόμενους) όσο και στο βιοτικό επίπεδο, το κράτος μας ανακοινώνει ότι «Πτωχεύσαμε».

Ποιος φταίει για αυτό; Κατά τα λεγόμενα τους, ούτε αυτοί, ούτε εμείς, η κρίση έρχεται «Απ' έξω». Μας ανακοινώνουν ότι στο δύσκολο αυτό δρόμο πρέπει να πάμε «ΟΛΟΙ ΜΑΖΙ». Πού ακριβώς δε μας είπαν. Ή αφού μας οδήγησαν στον γκρεμό ήρθε η ώρα να μας σπρώξουν κιόλας;

Η πιο σοβαρή και εκ γενετής ασθένεια του κράτους είναι η ανικανότητα του να αναπαράγει το σύνολο των κοινωνικών σχέσεων. Αναγκασμένο πλέον να παραδεχτεί την αδυναμία και την αποτυχία του ώστε να ανταπεξέλθει απέναντι στο λαό και να διασφαλίσει την ακεραιότητα του, κηρύσσει οικονομική λιτότητα ανακοινώνοντας, μείωση μισθών και συντάξεων, περικοπή δώρων και επιδομάτων, την μελλοντική του αδυναμία στην περίθαλψη αρρώστων και πολλά αλλά απάνθρωπα μέτρα.

Η αδυναμία δημιουργεί φόβο. Και υπό το φόβο της κοινωνικής όξυνσης και κατά συνέπεια αντίδρασης και άρνησης, το κράτος επικαλείται μια γνωστή τακτική της «εθνικής συνείδησης». Η όξυνση της εθνικής συνείδησης πηγάζει μέσα απ' την επίκληση στο συναίσθημα που κάνει συνεχώς το κράτος ζητώντας να προχωρήσουμε «ΟΛΟΙ ΜΑΖΙ» ενωμένοι για να βγούμε από το αδιέξοδο, να βοηθήσουμε όλοι μαζί τη «χώρα

μας» που νοσεί, να πληρώσουμε «ΟΛΟΙ ΜΑΖΙ» το χρέος, προσπαθώντας για μια ακόμη φορά να μας εξαπατήσουν.

Στόχος τους είναι να αφοπλίσουν και να αποριζοσπαστικοποιήσουν την ταξική συνείδηση των καταπιεσμένων προς αποφυγή αντιστάσεων που προκύπτουν μέσα από ανθρώπινα ένστικτα επιβίωσης. Ένστικτα σαν αυτά που δημιουργούν μικρές και μεγάλες εστίες ανυπακοής γνωρίζουν την κρατική καταστολή με οποιοδήποτε μέσο και οπουδήποτε πάνε να ξεπηδήσουν. Καταστολή όχι μόνο σε επίπεδο δρόμου αλλά και στο θέμα του βιοπορισμού, ασκώντας συγχρόνως και ψυχολογική βία. Αναγκάζοντας ένα μεγάλο ποσοστό να ζει κάτω από τα όρια της φτώχειας, είτε κρατώντας υπό το φόβο να μη χειροτερέψουν τα πράγματα, κομμάτια της κοινωνίας που ζουν σε λιγότερο υψηλό επίπεδο από αυτό της φτώχειας, είτε στην εργασιακή τρομοκρατία με απολύσεις και περικοπές, στέλνουν ένα ηχηρό μήνυμα σε αυτούς που θα επιλέξουν να βαδίσουν στο δρόμο των ταξικών αγώνων και της κοινωνικής απελευθέρωσης.

Για κάποιους απ᾽ ό,τι φαίνεται η εθνική φλόγα θα πρέπει να παραμένει αναμμένη, με αντάλλαγμα την καθημερινή θυσία όλων μας. Μας ζήτησαν να παλέψουμε «ΟΛΟΙ ΜΑΖΙ» για το «ΔΗΜΟΣΙΟ ΕΘΝΙΚΟ ΣΥΜΦΕΡΟΝ». Το εθνικό συμφέρον αυτών που μας οδήγησαν μέχρι σήμερα σε αργό θάνατο και αυτών που χρόνια τώρα τάζουν ψεύτικους ταξικούς αγώνες (ΓΣΕΕ-ΑΔΕΔΥ), βοηθώντας έμμεσα το κράτος ώστε να μην ξεσπάσει η κοινωνική οργή που θα ξεφύγει από τα όρια της νομιμότητας, δίνοντας την απάντηση μέσα από την ταξική συνείδηση που θα πρέπει να μας ακολουθεί.

Η ταξική πάλη πρέπει να αποκτήσει μορφή άρνησης, κερδίζοντας καθημερινώς μικρές μάχες, που θα πλάθουν συνειδήσεις κοινωνικής ανυποταξίας, ενάντια σε κυρίαρχες και εξουσιαστικές τάσεις. Συνειδήσεις που θα μετατρέψουν τον ατομικισμό, σε συλλογικούς-κοινωνικούς δεσμούς που θα γίνονται ολοένα πιο σφιχτοί, πιο δυνατοί και πιο ανατρεπτικοί, όσο η κρατική

λεηλασία θα συνεχίζει να κατασπαράζει αξιοπρέπειες, ελευθερίες και ανθρώπινες ζωές.

Αγώνας για την ταξική αλληλεγγύη μέσα και έξω από τους χώρους εργασίας μας, στους δρόμους, στις γειτονιές και οπουδήποτε συγκρούεται το κοινωνικό δίκαιο με το εθνικό συμφέρον.

μίσος ταξικό ξεφτίλες πατριώτες

στην εθνική ενότητα είμαστε προδότες

Πάντσο

16

Game Over... Insert Coin To Continue

Κείμενο στο σαλόνι του δωδέκατου φύλλου,
Φλεβάρης 2011

Ένα χρόνο μετά το «κύριοι, δυστυχώς επτωχεύσαμε» (*Άπατρις*, φύλλο 6) η ελληνική κυβέρνηση προσπαθεί ακόμη να σώσει τη χώρα που μας φιλοξενεί (και που για λόγους συντομίας θα αποκαλείται Ελλάδα) από τη χρεωκοπία, την ίδια στιγμή που η ελληνική κοινωνία προσπαθεί να σωθεί από την ελληνική πραγματικότητα. Το παράδοξο και το παράλογο συνεχίζουν να βασιλεύουν ένα χρόνο μετά την πτώχευση της Ελλάδας: Οι ίδιοι άνθρωποι που μας κατέστρεψαν, που μας πούλησαν όνειρα και υποσχέσεις, που μοίρασαν λεφτά δανεικά και ψεύτικα ιδανικά, που κατέκλεψαν το Δημόσιο και αφαίμαξαν εργαζόμενους και μετανάστες, αυτοί οι ίδιοι άνθρωποι προσπαθούν να μας σώσουν. Από ποιον; Από τον ίδιο τους τον εαυτό; Από τις ίδιες τους τις επιλογές; Από το καπιταλιστικό σύστημα που πρεσβεύουν; Εάν οι κύριοι υπεύθυνοι της κρίσης, (κυβέρνηση-τράπεζες-αφεντικά και ΜΜΕ) διέθεταν έστω και ίχνος από το πολυδιαφημιζόμενο αλλά ταυτόχρονα στρεβλό ελληνικό φιλότιμο, θα έπρεπε να έχουν αυτοκτονήσει, απαλλάσσοντας την υπόλοιπη κοινωνία από το κόστος διαβίωσής τους και από τις πολιτικές τους επιλογές.

Ένας χρόνος γεμάτος τρομοκρατία, καταστολή, φυλακίσεις, εκφοβισμούς, απολύσεις, περικοπές, με τα οποία προσπάθησαν να μας περάσουν το μήνυμα ότι το μέλλον μας είναι προδιαγεγραμμένο και η ζωή μας σε πλήρη εξάρτηση από τις διακυμάνσεις των επιτοκίων (spreads). Η πραγματικότητα μία, το ελληνικό κράτος πτώχευσε με χρέος 412 δις ευρώ, όπως παρουσιάζεται ακολούθως από τα επίσημα στοιχεία του ΔΝΤ -

και τα βασικά ερωτήματα που προκύπτουν από την ανάγνωση των στοιχείων αυτών είναι τέσσερα.

Ερώτημα 1ο:

Αφού η Ελλάδα με 165% χρέος του ΑΕΠ, η Ιρλανδία με 1004%, η Πορτογαλία με 223%, η Ισλανδία με 39% βρίσκονται σε κατάσταση πτώχευσης, πώς δεν έχουν πτωχεύσει οι οικονομικοί κολοσσοί της Γερμανίας με χρέος 155%, της Μεγάλης Βρετανίας με 416%, της Ολλανδίας με 470% κτλ.;

Ερώτημα 2ο:

Πώς γίνεται οι ΗΠΑ, με εξωτερικό χρέος 10 τρις ευρώ, η Γερμανία με 3 τρις ευρώ και η Αγγλία με 7 τρις ευρώ να δανείζουν μικρότερες οικονομίες, αφού οι ίδιες χρωστάνε αυτά τα τεράστια ποσά;

Ερώτημα 3ο:

Πώς γίνεται να έχουν χρεοκοπήσει χώρες όπως η Αργεντινή, η Ισλανδία, η Ρουμανία και η Ουγγαρία και να στρέφονται στο ΔΝΤ (πλην Ισλανδίας) όταν το χρέος τους είναι τραγικά μικρότερο από των χωρών που απαρτίζουν το διεθνές νομισματικό ταμείο;

Ερώτημα 4ο και σημαντικότερο:

Σε ποιόν τελικά χρωστάνε όλα αυτά τα κράτη;

Οι απαντήσεις που δίνονται από τους υπουργούς οικονομικών και διάφορους οικονομολόγους είναι νεοφιλελεύθερης προσέγγισης. Θεωρούν δηλαδή ότι η ελεύθερη αγορά και τα κράτη, δρώντας ανεξάρτητα μεταξύ τους, δημιουργούν σχέσεις που έχουν σαν βάση το τραπεζικό και χρηματοπιστωτικό σύστημα. Κοινώς, όλα αυτά τα κράτη χρωστάνε σε τράπεζες που έχουν σαν έδρα τους ένα παγκόσμιο κυβερνοχώρο. Ο καπιταλισμός και οι νεοφιλελεύθεροι εφαρμοστές του μετέτρεψαν το προλεταριακό σύνθημα «πατρίδα μας όλη η γη» σε «κτήμα τους όλη η γη». Οι τραπεζικοί οργανισμοί καθορίζουν το βιοτικό επίπεδο όλων των λαών, παίζοντας απλά με τα επιτόκια δανεισμού των κρατών. Αυτό που καταλαβαίνει ο κοινός

νους είναι ότι όλα αυτά τα οικονομικά στοιχεία που παραθέτει το ΔΝΤ είναι φούσκες και απλοί αριθμοί, αποθηκευμένοι σε βάσεις τραπεζικών δεδομένων. Αυτά τα νούμερα κι αυτά τα χρέη δεν είναι δημιούργημα της πραγματικής οικονομίας μιας χώρας αλλά του καπιταλιστικού συστήματος αυτής. Αυτά τα νούμερα με αυτά τα χρέη δεν υπάρχουν. Εάν η κύρια καπιταλιστική δύναμη ΗΠΑ χρωστάει 10 τρις € ελέγχοντας το παγκόσμιο εμπόριο, την ενέργεια αλλά και την παγκόσμια παραγωγή, τότε τι πιθανότητα επιβίωσης έχει μια χώρα των φτωχών Βαλκανίων;

Όπως είπαμε και παλαιότερα, για να υπάρχει κέρδος πρέπει να υπάρχει χρέος. Με δεδομένο το τεράστιο χρέος (η συσσώρευση όλων αυτών των χρεών που παγκοσμίως εκτιμάται πάνω από 45 τρις ευρώ), κάποιοι πρέπει να έχουν ένα τεράστιο κέρδος. Αυτοί σίγουρα δεν είναι η εργατική τάξη, σίγουρα δεν είναι η μεγάλη πλειοψηφία των ελεύθερων επαγγελματιών και αυτοαπασχολούμενων, σίγουρα δεν είναι οι άνεργοι και οι συνταξιούχοι. Δια της εις άτοπον απαγωγής λοιπόν, αποκλείστηκαν από το κέρδος περίπου 6 δις άνθρωποι. Το κέρδος βρίσκεται υπό μορφή φούσκας στα αποθεματικά μεγάλων τραπεζικών ιδρυμάτων και μεγάλων πολυεθνικών εταιρειών που, ελέγχοντας την ελεύθερη-ασύδοτη αγορά, ελέγχουν τα εθνικά κράτη και μέσω της οικονομίας αυτών, εξουσιάζουν τις ζωές μας. Ο κοινωνικός μας εχθρός-κλέφτης βρίσκεται στις τράπεζες και στα υπουργεία απανταχού της γης. Το παγκόσμιο καπιταλιστικό σύστημα ελέγχεται από τις τράπεζες, κερδίζει από τις μεγάλες επιχειρήσεις και εξουσιάζει το διεθνές προλεταριάτο μέσω των αστικών κυβερνήσεων, δομώντας έτσι τα πάνω στρώματα της κοινωνικής πυραμίδας της εκμετάλλευσης. Η βρώμικη δουλειά γίνεται από τη μέση της πυραμίδας και κάτω. Η λουμπενοποίηση της εργατικής τάξης και η εξατομίκευση των κοινωνικών συνθηκών που διέλυσαν τη μικροαστική τάξη οδήγησε σε μια τεράστια βάση εκμετάλλευσης, πάνω στην οποία εδρεύει η κεφαλή της πυραμίδας που περιγράψαμε. Υφίσταται λοιπόν αυτό που σιγοψιθυρίζουμε όλοι, ότι «οι πάντες

δουλεύουμε για τις τράπεζες». Μέσα σ' αυτό τον φαύλο κύκλο, εκτός απ' αυτούς που κερδίζουν και αυτούς που χάνουν, υπάρχουν κι αυτοί που επιπλέουν ανάμεσα και ζουν παρασιτικά. Δημοσιογράφοι, μπάτσοι, δικαστές προστατεύουν την καπιταλιστική εκμετάλλευση και εδραιώνουν το φασισμό στην κοινωνία. Ο μέσος άνθρωπος πρέπει 8 ώρες να εργάζεται, 8 ώρες να καταναλώνει και 8 ώρες να κοιμάται. Πέραν τούτου απομονώνεται, διώκεται, συλλαμβάνεται, φυλακίζεται, εκτελείται. Στην τραγική ελληνική πραγματικότητα, η κυβέρνηση Καραμανλή δάνεισε τις ελληνικές τράπεζες με περίπου 50 δις ευρώ (δήθεν για την εξασφάλιση της ρευστότητας και της τόνωσης της αγοράς), από τα οποία τα 28 ταξίδεψαν στην Ελβετία. Με τα υπόλοιπα οι τράπεζες προχώρησαν σ' ένα κυνήγι συγχωνεύσεων και εξαγορών που μόνο την αγορά δεν τόνωσε. Αντίθετα η πολιτική Καραμανλή και στη συνέχεια η πολιτική ΓΑΠ οδήγησαν στη φτώχεια και στην εξαθλίωση πολύ μεγάλο ποσοστό της ελληνικής κοινωνίας, μέσω των απολύσεων, της αύξησης του πληθωρισμού, της έμμεσης και άμεσης φορολογίας. Κάτι ανάλογο συμβαίνει και στην υπόλοιπη Ευρώπη: επιδρομή σε ό,τι κατέκτησε η εργατική τάξη τα τελευταία 100 χρόνια και ποινικοποίηση για ό,τι αμφισβητεί την καπιταλιστική ισχύ και το δίκιο των λίγων.

Οι κυβερνήσεις σε παγκόσμιο επίπεδο, αφού χάρισαν δις στις τράπεζες και τράφηκαν από αυτές προκαλώντας το τεράστιο οικονομικό πρόβλημα, παρουσιάζουν πλέον ως μονόδρομο την εξοικονόμηση χρημάτων από το πάλαι ποτέ κοινωνικό κράτος που οι ίδιες δημιούργησαν για να διαιωνίσουν την εξουσία τους. Φυσικά, πάντα πρωτοπόρος στη λαμογιά η Ελλάδα. Ο σχετικά πρόσφατος ισχυρισμός ότι η συρρίκνωση του δημόσιου τομέα μπορεί να δώσει λύση διεξόδου από την κρίση, μόνο σαν ανέκδοτο μπορεί να ακουστεί. Αφού έφτιαξαν έναν χαοτικό κρατικό μηχανισμό διορίζοντας ψηφοφόρους τους για να επανεκλέγονται, δημιουργώντας επιτροπές και επιτροπάτα με παχυλούς μισθούς, προχωρούν τώρα σε γκεμπελικού τύπου αφορισμό και μηδενισμό της προσφοράς των δημοσίων υπαλ-

λήλων στην ελληνική κοινωνία. Χωρίς να ονομάσουν αυτούς που αμείβονταν με υπέρογκα ποσά και κυρίως χωρίς να συλλάβουν τους υπουργούς που δημιούργησαν τις θέσεις αυτές, κατηγορούν χιλιάδες εργαζομένους με μισθό 1000 ευρώ και κόβουν δώρα και επιδόματα από χαμηλόμισθους και συνταξιούχους. Δεν είναι όλοι οι δημόσιοι υπάλληλοι τα κομματόσκυλα που βολεύτηκαν σε άκυρα πόστα του δημοσίου. Από τις 800.000 που προσφάτως μάθαμε ότι αποτελεί το έμμισθο προσωπικό του ευρύτερου δημόσιου τομέα, οι 150.000 είναι οι χαραμοφάηδες του στρατού και της αστυνομίας που ποτέ δεν πρόσφεραν τίποτα πέρα από χούντες, πολέμους και τρομοκρατία. Οι 200.000 είναι συμβασιούχοι, ωρομίσθιοι και εργαζόμενοι με ειδικού τύπου συμβάσεις και πολύ χαμηλές ετήσιες απολαβές. Οι υπόλοιποι 450.000 που αμείβονται, δεν είναι αρκετοί στην πραγματικότητα για να καλύψουν τις ανάγκες μας (γιατροί, νοσοκόμοι, δάσκαλοι, καθηγητές, νηπιαγωγοί, υπάλληλοι κλπ. δεν επαρκούν). Στο σύνολο αυτό υπάρχουν 50.000 κομματόσκυλα διορισμένα τα οποία υπεραμείβονται και δεν προσφέρουν κανένα κοινωνικό έργο αλλά καμία κυβέρνηση δεν ανέλαβε την ευθύνη για την ύπαρξή τους. Επίσης καμία κυβέρνηση δεν παραδέχτηκε ότι το 90% διορίστηκε με μέσον.

Από τα οικονομικά μέτρα του Παπακωνσταντίνου στις ΔΕΚΟ στο 9μηνο Ιανουαρίου - Σεπτεμβρίου 2010 εξοικονομήθηκαν 143 εκ. ευρώ, δηλαδή ποσοστό μικρότερο του 0,04% του δημοσίου χρέους, κοινώς ούτε καν σταγόνα στον ωκεανό και τα ΜΜΕ πανηγυρίζουν μιλώντας για «τα πρώτα αποτελέσματα». Μας δουλεύουν; Ακόμα κι αν πάρουμε το ακραίο σενάριο της απόλυσης του 50% των δημόσιων υπαλλήλων θα συμβεί το εξής: απολύονται 400.000 εργαζόμενοι x 26.000 ευρώ καθαρός μισθός ετησίως = εξοικονομούνται 10 δις ετησίως. Δηλαδή δεν ξεχρεώνουμε ούτε σε 40 έτη και ταυτόχρονα δημιουργείται ανεργία περίπου στο 30%. Άρα για ποιο πράγμα μιλάμε;

Επίσης, το ελληνικό κράτος διαθέτει 52 ΔΕΚΟ. Σύμφωνα με στοιχεία που δημοσιοποίησε η Ειδική Γραμματεία ΔΕΚΟ του

υπουργείου Οικονομικών και με βάση τους εξαμηνιαίους ισολογισμούς και καταστάσεις αποτελεσμάτων χρήσης των 32 από τις 52 ΔΕΚΟ που εποπτεύει, οι 16 είναι ζημιογόνες, οι 14 είναι κερδοφόρες (30 δηλαδή έχουν να παρουσιάσουν αποτελέσματα), ενώ για 2 από αυτές (ΔΕΠΑΝΟΜ και ΗΔΙΚΑ) δεν υπήρξαν ούτε κέρδη ούτε ζημίες. Αν υποθέσουμε ότι τις ξεπουλάει όλες, υπενθυμίζοντας ότι μία από τις μεγαλύτερες ΔΕΚΟ, η Ολυμπιακή Αεροπορία, πωλήθηκε αντί 110 εκ. ευρώ, δεν πρόκειται να λάβει ποσό μεγαλύτερο των 5 δις ευρώ. Δηλαδή ακόμη μια σταγόνα στον ωκεανό του πλασματικού εξωτερικού χρέους. Πού απευθύνονται λοιπόν κράτος και ΜΜΕ;

Στην ουσία κανέναν τους δεν ενδιαφέρει η αποπληρωμή του χρέους γιατί πολύ απλά αυτό το χρέος δεν υπάρχει. Αυτό που τους ενδιαφέρει είναι η ενίσχυση των εξουσιαστικών δομών, η αναβάθμιση του καπιταλιστικού συστήματος και η διαιώνιση της εκμετάλλευσης με στόχο φυσικά πάντα το κέρδος. Όλα αυτά μέσα σε ένα φασιστικό περιβάλλον καθημερινής διαστρέβλωσης της πραγματικότητας από ΜΜΕ. Η εκτελεστική και δικαστική εξουσία δρουν ως υπάλληλοι των τραπεζών και των αφεντικών, διασφαλίζοντας τη λειτουργία του κέρδους. Με πολύ απλά λόγια, σε αυτά τα δύσκολα χρόνια της κρίσης τους, θα μπορούσαν να εφαρμόσουν «σεισάχθεια» και να αναδιανέμουν την τεράστια ακίνητη περιουσία του δημοσίου σε αγρότες και εργάτες, ανακουφίζοντας αυτές τις πολύπαθες τάξεις από μεγάλα έξοδα. Θα μπορούσαν επίσης να επιβάλλουν πλαφόν στις τιμές αγοράς καταναλωτικών αγαθών ή ακόμη να εγγυηθούν για τα χρέη των ανέργων ή φτωχών στις τράπεζες. Κάτι τέτοιο όμως δε συμφέρει κανέναν τους.

Όπως αποδεικνύεται, κράτος και κεφάλαιο επιτίθενται καθημερινά στα δικαιώματα της εργατικής τάξης, των μεταναστών και των λοιπών αδύναμων. Με γνώμονα τα κατειλημμένα εργοστάσια της Αργεντινής, τις κολεκτίβες στα χωριά των Ζαπατίστας, την αλληλεγγύη που βιώνουμε στα αυτοδιαχειριζόμενα εγχειρήματα και με κανόνα τις ανάγκες μας, επιλέγουμε

την αντίσταση, την εξέγερση, την απαλλοτρίωση, τις οριζόντιες δομές οργάνωσης για να επιτεθούμε στο φασισμό που επιβάλλει κράτος και κεφάλαιο... μέχρι την έφοδο στον ουρανό.

Όλα τα οικονομικά στοιχεία που χρησιμοποιήθηκαν είναι επίσημα και βρίσκονται στις σελίδες του IMF, του υπουργείου οικονομικών, υπουργείου εσωτερικών, ΔΕΚΟ.

thecure

17

Αγανακτισμένος;

Φύλλο 14 , Καλοκαίρι 2011

Καλημέρα... Ώστε ξύπνησες, σηκώθηκες από τον καναπέ σου, τον υπολογιστή σου, κατάλαβες πως το σύστημα είναι σάπιο, πως τα κόμματα σε δουλεύουν, πως οι πολιτικοί είναι άχρηστοι, απατεώνες και κλέφτες, πως η οικονομία σε θέλει σκλάβο, πως το δημοκρατικό μας πολίτευμα είναι αυταπάτη, πως πολιτική δεν σημαίνει σέρνω το κουφάρι μου στις κάλπες κάθε 4 χρόνια για να κάνω τα ρουσφέτια μου, αλλά παίρνω μέρος και θέση σε αυτά που συμβαίνουν τριγύρω μου.

Είπες φτάνει πια, πήρες τους δρόμους, διαμαρτυρήθηκες, φώναξες, τραγούδησες, χόρεψες, συμμετείχες στις ομάδες εργασίας, στις πλατείες για πρώτη φορά ένιωσες τη δύναμη που έχεις και στην οποία ποτέ δεν πίστεψες, τη χαρά να μοιράζεσαι με τους διπλανούς σου τις απόψεις σου. Ματιές που κάτι λένε, δεν είναι αποχαυνωμένες όπως συνήθως στα μπαρ, στα καφέ, στη δουλειά, στη σχολή, στο σχολείο. Ωραία, καιρός ήταν.

Όμως η πραγματικότητα σού χαμογελά, με τα δόντια ακονισμένα, αστραφτερά, και θα είναι σκληρή μαζί σου. Όχι επειδή αυτή είναι η φύση της, όχι, αλλά επειδή χρόνια τώρα άφησες τους κερ(δ)οσκόπους να την διαμορφώσουν, να (σε) καθορίσουν, να (σε) υποτάξουν.

Σκέψου λοιπόν καλά, θέλεις να διαμαρτυρηθείς; Να γκρινιάξεις; Λιγότερους φόρους, περισσότερα δάνεια, τίμιους πολιτικούς, περισσότερη δουλειά, λιγότερους μετανάστες, περισσότερους μπάτσους, λιγότερους δημόσιους υπαλλήλους, έναν πιο ανθρώπινο καπιταλισμό; Αν ναι, τότε μάλλον δεν ξύπνησες, απλά άλλαξες πλευρό, με αυτό το πλευρό κοιμόντουσαν

και πολλοί άλλοι πριν από σένα. Και δες που είμαστε. Κι έτσι το κίνημα όπως φούσκωσε θα ξεφουσκώσει. Τη στιγμή που θα διαβάζεις αυτές τις σκέψεις, ούτως ή άλλως θα έχει πάρει τον δρόμο του.

Αν πάλι πιστεύεις πως δεν έχουν να σου προσφέρουν τίποτα τα κόμματα, αλλά πως πρέπει να οργανωθούμε μόνοι μας, πως δεν είναι μόνο ο μπάτσος ο εχθρός, αλλά ότι πρέπει να λιανίσουμε τον μικροαστό μέσα μας, ότι η βία δεν είναι η μόνη λύση, αλλά πως θα πρέπει να είμαστε έτοιμοι να απαντήσουμε την στιγμή που άσπρα κράνη θα περικυκλώσουν τις πλατείες και τα γκλομπ θα χορεύουν πάνω από τα κεφάλια μας, πως δεν είμαστε Έλληνες αλλά άνθρωποι, τότε άκου:

Γεγονός 1 - το σύστημα αυτό προσφέρει σε σένα, σε μένα και τις επόμενες γενιές ένα μολυσμένο, σκοτεινό και μίζερο μέλλον.

Γεγονός 2 - το σύστημα αυτό ή το στηρίζεις διαιωνίζοντας την καταστροφική μανία του ή το αλλάζεις, και εδώ τελειώνει ο χαβαλές και οι χαζομάρες. Γιατί εδώ αρχίζει ο αγώνας.

Γεγονός 3 - στον αγώνα θα ματώσεις, θα τρομάξεις, θα επιτεθείς, θα αμυνθείς, θα οργανωθείς, θα κουραστείς, θα πας φυλακή, θα γελάσεις, θα κλάψεις, θα απογοητευτείς, θα αγαπήσεις, θα μισήσεις.

Δυο από τα βασικά διδάγματα του Δεκέμβρη του ’08 ήταν πως φωτιά που δεν βρίσκει να επεκταθεί, αναγκαστικά θα σβήσει και πως η στρατηγική της σύγκρουσης με μοναδικό στόχο υλικές καταστροφές οδηγεί σε αδιέξοδο και λειτουργεί τελικά εκτονωτικά. «Ας είμαστε λοιπόν όλοι παρόντες σε αυτή την ευκαιρία συνδιαμόρφωσης… με τις όποιες διαφωνίες, ενστάσεις, προβληματισμούς… ας είμαστε εκεί. Γιατί αγανάκτηση έχουμε όλοι… το στοίχημα που μένει να κερδηθεί είναι το πώς αυτή θα μορφοποιηθεί και τι τελικά χαρακτηριστικά θα πάρει.»

...γιατί είναι η ευκαιρία να βρεθούμε με πολλούς που θέλουν να είναι συνένοχοι στο

- Να εφαρμόσουμε την ΑΜΕΣΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ.
- Να λιποτακτήσουμε συλλογικά από τις συστημικές δομές.
- Να οργανώσουμε τις κοινότητες και τα δίκτυα που θα μας εξασφαλίσουν τροφή, στέγη, υγεία και παιδεία.
- Να επιτεθούμε στις δομές του εχθρού, να σαμποτάρουμε την κινητήριο δύναμη του, την οικονομία, τη ροή των αγαθών και της πληροφορίας.
- Να λεηλατήσουμε ό,τι είναι χρήσιμο για το σκοπό μας.

Είναι η ώρα να τους πάρει και να τους σηκώσει το ελικόπτερο. Αυτό που μένει είναι να το πάρουμε απόφαση και να το οργανώσουμε.

Όλη η εξουσία στις συνελεύσεις –παντού– εδώ και τώρα...

Carpe Diem

18

Εμείς το ανθρώπινο πλεόνασμα οδηγούμενοι προς απόσυρση

Κείμενο εξωφύλλου του φύλλου 15, Οκτώβρης 2011

Την Ιστορία τη φτιάχνουμε οι άνθρωποι και οι άνθρωποι μπορούμε να την αλλάξουμε. Ωστόσο είναι δύσκολο να την αλλάξουμε ο καθένας μόνος, η κοινή λογική λέει πως μόνοι μας δεν μπορούμε. Ή θα ενωθούμε ή θα μας εκμηδενίσουν.

Ο κόσμος είναι γεμάτος από κανάγιες που προσφέρουν «μαγικές λύσεις», από ψεύτες που εμπορεύονται την ελπίδα, που πουλάνε ελπίδες, μέσω πολιτικών προγραμμάτων λες και η ελπίδα μπορεί να πουληθεί. Η ελπίδα είναι κάτι που το κατακτάς κάθε μέρα με πολύ κόπο. Και κάθε μέρα πέφτει και σηκώνεται όταν είναι αληθινή.

Όπως και όλοι εμείς που σκοντάφτουμε, πέφτουμε, αμφιβάλλουμε, τρώμε τα μούτρα μας στον τοίχο, αποτυχαίνουμε, πεθαίνουμε, ξαναγεννιόμαστε. Η αυτοοργάνωση όλων ημών που περισσεύουν στον πλαστό καταναλωτικό τους κόσμο, χωρίς κηδεμόνες και διαφόρων ειδών ειδικούς είναι η μοναδική ελπίδα που αξίζει κανείς να πιστέψει. Αν δεν γίνει αυτό θα μας αξίζει μια ταφόπλακα που θα γράφει: «Έζησε πληρώνοντας και πέθανε χρωστώντας».

19

Ύβρις…

Editorial του φύλλου 16, Δεκέμβρης 2011

Πρώτα, πολλοί αποδέχτηκαν να γίνουν «πελάτες»: να «συναλλάσσονται» για ένα διορισμό, μια επιδότηση, ένα δάνειο – τελικά, «για ένα πουκάμισο αδειανό…», αφού αποδείχτηκε πια περίτρανα πως τα «ψηφαλάκια», πάντα και παντού, δεν ήταν παρά μόνο ένα πράγμα για τ᾽ αφεντικά: αναλώσιμα.

Μετά, ήρθαν οι δολοφονίες πάμπτωχων μεταναστών για την κλοπή ενός καρπουζιού. Οι «ρωσίδες πουτάνες» πέρασαν απ᾽ τη «βαριά πούτσα του τσολιά» στα κωλόμπαρα. Οι νεόπλουτοι ελληναράδες, «οικονομικά κυρίαρχοι» πια στα Βαλκάνια, πήγαιναν για ψώνια με ύφος (και ήθος) Μάκαρου Ψωμιάδη στο Σαντάνσκι των «φτωχομπινέδων» βουλγάρων (μα έχει ο καιρός γυρίσματα…). Έθαψαν τις μαρτυρίες για ενεργό συμμετοχή «συμπατριωτών» μισθοφόρων στη γενοκτονία της Σρεμπρένιτσα το 1995 (οι «Σέρβοι αδερφοί», βλέπετε…). Είδαν τους νεκρούς των εργατικών ατυχημάτων στα ολυμπιακά έργα του 2004 σαν αριθμούς χωρίς σημασία μπροστά στη «Μεγάλη Ιδέα». Αδιαφόρησαν μπροστά στις ανελέητες διώξεις αντιφρονούντων (γιατί τι τους ένοιαζαν αυτούς οι «ακραίοι»;) και ο κατάλογος δεν έχει τελειωμό.

Φτάσαμε λοιπόν στο Σήμερα, όπου όλοι αυτοί δεν είναι πια οι περιούσιοι τσολιάδες αλλά «PIGS», «κοπρίτες» κλπ... Κι αν για πολλούς όντως ισχύουν αυτά, τεχνηέντως τ᾽ αφεντικά μάς ενοχοποίησαν όλους, για να κάνουν τη δουλειά τους. Και δεν είναι τόσο οι περικοπές και τα μέτρα· είναι πάνω απ᾽ όλα ο εμπαιγμός, η χλεύη, ο εξευτελισμός. Κι επιπλέον, η έσχατη Ύβρις που μας φτύσαν στα μούτρα: η υπουργοποίηση των χουντικών καθαρμάτων, για την οποία ελάχιστα μάγουλα κοκκί-

νησαν, ούτε μία μύτη δεν άνοιξε: όχι πια για ένα διορισμό ή ένα «κεραμίδι», αλλά για μια δόση. Μια ακόμα δόση ευρωίνης…

…Δεν υπαινισσόμαστε πάντως πως οι «από κάτω» αυτής της κοινωνίας έχουν τις ίδιες ευθύνες με όσους είχαν και το μαχαίρι και το πεπόνι, μοιράζοντας φέτες εκμεταλλευόμενοι συχνά την Ανάγκη· είναι όμως γεγονός, πως η ύβρις που διέπραξαν πολλοί από τους «από κάτω», ήταν σε διαλεκτική σχέση με την Ύβρι που μας ξερνά τώρα το μπλοκ εξουσίας. Κι αν, για όποιους σκέφτονται διαλεκτικά, η Νέμεση δεν είναι σίγουρη, ένα πράγμα είναι: πριν την Εξαθλίωση, ήρθε η Εξαχρείωση. Γι' αυτό, όλοι όσοι αναγνωρίζουμε τους εαυτούς μας στην τάξη των καταπιεσμένων, είναι ώρα ν' αποτινάξουμε την ντροπή της. Στο διάολο αυτοί και οι δόσεις τους. Θα τη βρούμε την άκρη μόνοι μας.

Ένα πράγμα έχει σημασία:
ΝΑ ΜΗ ΖΗΣΟΥΜΕ ΣΑΝ ΔΟΥΛΟΙ

Άπατρις Σ.Ο. Ηρακλείου

20

Ταΐζοντας το Τέρας

Φύλλο 16, Δεκέμβρης 2011

Ο δόκτωρ Φρανκενστάιν του καπιταλισμού δημιούργησε ένα τέρας που αφέθηκε ελεύθερο να πλέει στο μεγάλο ποτάμι του πλανήτη, διψασμένο για τη σάρκα και το αίμα κάθε ζωντανού πλάσματος που φιλοξενείται επάνω του. Το τέρας δεν μοιάζει με τα γνωστά τέρατα των παραμυθιών της γιαγιάς. Δεν έχει σαφές πρόσωπο, μοιάζει με ένα υπερκράτος υπεράνω των κρατών, μια αόρατη εξουσία που κυβερνά τους πάντες, παρότι κανείς δεν την έχει εκλέξει. Το όνομά του είναι θηλυκού γένους, αλλά δεν έχει τίποτα από τη λεπτή ομορφιά μιας γυναίκας και στο άκουσμα του ονόματος αυτού, ρίγη διαπερνούν τον πλανήτη (ηδονικά για τους λίγους και τρόμου για τους πολλούς): ονομάζεται «Αγορά» και ο περήφανος μπαμπάς του το έχει προικίσει με αδηφάγα πλεονεξία, κυνικότητα, συναισθηματική κενότητα χωρίς καμία ηθική και ανθρωπιά. Το τέρας, πλέοντας στο ποτάμι του πλανήτη, μεταφέρει χρηματικά κεφάλαια, ρίχνει τιμές, μαδάει απερίσκεπτους, καταστρέφει χώρες, ταΐζοντας τους υπηρέτες του και σε χρόνο μηδέν κατασκευάζει εκατομμυριούχους και ζητιάνους.

Στον κόσμο μας υπάρχει πάρα πολλή δυστυχία, η οποία είναι το καύσιμο των μηχανών που τυπώνουν λεφτά για τους πιστούς υπηρέτες του τέρατος αυτού, που κινεί τις προπέλες του γεμίζοντας με τεράστιο πλούτο τα χρηματοκιβώτιά τους και την άδεια τους ψυχή. Κάποιες κυβερνήσεις χωρών ζητούν συχνά από το τέρας να τις πάρει έστω και για λίγο στην αγκαλιά του ώστε να μπορέσουν να ζεστάνουν τα άδεια τους χρηματοκιβώτια παραχωρώντας του Γη κι Ελευθερία, την οποία σφετερίζονται από τους λαούς τους, λες και είναι ο μοναδικός κληρονόμος τους και ιδιοκτήτης. Το τέρας, ανταποκρινόμενο

στα παρακάλια των ξεπεσμένων πολιτικών ανδρείκελων, παίρνει πίσω με το εμπορικό του χέρι ό,τι δανείζει με το χρηματοπιστωτικό του, προστάζοντας απόλυτη υπακοή στις εντολές του: «θα μου δώσεις ό,τι πατάς και αναπνέεις, δεν θα υψώνεις τη φωνή, δε θα αντιστέκεσαι στον πόθο μου, θα είσαι μπροστά μου πάντα γονατισμένος, δεν θα έχεις γνώμη σε ό,τι σε προστάζω και θα εκτελείς χωρίς να ρωτάς γιατί. Θα σε ρωτώ τι ώρα είναι και θα μου απαντάς: «ό,τι ώρα προστάξετε».

Το τέρας όμως δεν είναι αλάθητο και συχνά υπολογίζει χωρίς αυτούς που το κάνουν να πλέει, γιατί τίποτα δεν πλέει χωρίς την ύπαρξη του ποταμού που λέγεται Άνθρωπος κι αυτός ο τελευταίος, την κρίσιμη στιγμή γεμίζει από υλικά συναισθημάτων όπως αυτό της αξιοπρέπειας, σηκώνοντας φράγματα στον αμέριμνο πλου του τέρατος. Η ανάγκη της επιβίωσης εφευρίσκει συνεχώς τρόπους, ώστε να συνεχίσει το ανθρώπινο ποτάμι να χαράσσει αυλακιές αντίστασης επάνω στον πλανήτη, αναγκάζοντας το τέρας να έχει την αστάθεια ενός νηπίου που κάνει τα πρώτα του βήματα, το οποίο πιο συχνά πέφτει παρά περπατά.

Οι άνθρωποι γενικότερα είναι περίεργα όντα, των οποίων τις κινήσεις από τη μια πλευρά μπορείς να προβλέψεις ενώ από την άλλη, εκεί που είσαι σίγουρος για το πώς θα κινηθούν, μπορεί να σε αφήσουν άλαλο με την επιλογή τους και αυτό γιατί είναι κατά βάση όντα που τους αρέσει η περιέργεια, η εφευρετικότητα και ο πειραματισμός. Πράγματα που ανέκαθεν ήταν από τα πιο αγαπημένα παιχνίδια τους και οι άνθρωποι – άσχετα από την ηλικία τους – τη χαρά του παιχνιδιού δεν την ξέχασαν ποτέ. Μπορεί μεγαλώνοντας να την κλείδωσαν σ' ένα μικρό κουτάκι στη βιβλιοθήκη του μυαλού τους και στην πορεία να ξέχασαν που έχουν βάλει το κλειδί, αυτή όμως είναι πάντα εκεί, καλά φυλαγμένη, περιμένοντας είτε το κλειδί που θα ανακαλυφθεί ξανά στο συρτάρι που είχε αφεθεί ξεχασμένο, είτε το κατσαβίδι που θα παραβιάσει την κλειδαριά.

Firewater

21

Κοινωνική σύνθεση και κίνητρα του πλήθους που συγκρότησε τις συνελεύσεις στις πλατείες

Φύλλο 16, Δεκέμβρης 2011

Για να ερμηνεύσουμε το κύμα της δημιουργίας των συνελεύσεων στις πλατείες το καλοκαίρι του 2011 («αγανακτισμένοι»), μπορούμε να διακρίνουμε δύο κύριες και αλληλοεπικαλυπτόμενες ερμηνευτικές οδούς. Αφενός, *θα πρέπει να εξετάσουμε την κοινωνική σύνθεση και τα κίνητρα του πλήθους που τις συγκρότησε και ειδικότερα τις ιστορικές του καταβολές*. Θα διερευνήσουμε λοιπόν τη μέχρι πρότινος θέση που είχαν στην κοινωνική πυραμίδα ευρύτερα κοινωνικά στρώματα που συμμετείχαν στο κίνημα των πλατειών, καθώς και την κοινωνική συνείδηση που είχαν ιστορικά διαμορφώσει. Αφετέρου, *δεν μπορούμε να διαβάσουμε τις σημασίες και τα μηνύματα που κουβαλούν οι συνελεύσεις στις πλατείες εάν τις εξετάσουμε αυτόνομα ως τέτοιες και ως κάτι στατικό*. Χρειάζεται δηλαδή μια δυναμική προσέγγιση που θα καταπιάνεται τόσο με τις ίδιες τις εσωτερικές αντιφάσεις των χαρακτηριστικών των συνελεύσεων, όσο και τις μετατοπίσεις που προκαλούνται από την ίδια τη δράση και ανάπτυξη των συνελεύσεων και την αλληλεπίδρασή τους με ευρύτερους κοινωνικούς παράγοντες (κρατικές επιλογές, καταστολή, απεργίες, ώσμωση με άλλα κινήματα κτλ.), σε μια προσπάθεια να ανιχνευτούν οι ενδεχόμενες προοπτικές – αντιδραστικές ή ριζοσπαστικές – που οι συνελεύσεις μπορούν να δώσουν. Κι αυτό εντάσσοντας, επιπρόσθετα, τις συνελεύσεις των πλατειών στο ευρύτερο ιστορικό πλαίσιο των

κοινωνικών αγώνων που διεξάγονται στον ελλαδικό χώρο και όχι τόσο ως ξέχωρο και αυτόνομο φαινόμενο ή κίνημα.

Το κείμενο που ακολουθεί θα καταπιαστεί με την πρώτη ερμηνευτική προϋπόθεση, με την κοινωνική σύνθεση και τα κίνητρα του πλήθους που συγκρότησε τις συνελεύσεις.

η γενική συνθήκη

Βασική εκκίνηση για την ερμηνεία του φαινομένου είναι μια γενική αναγνώριση του χαρακτήρα της αναδιάρθρωσης που επιχειρείται με τεράστια ένταση από την κυριαρχία τον τελευταίο χρόνο. Και αυτό αφορά μια συνολική αναδιάρθρωση τόσο του ίδιου του κυρίαρχου πλαισίου μέσα στο οποίο λειτουργούν οι κοινωνικές σχέσεις και πώς αυτές ελέγχονται, επιτηρούνται, αναπαράγονται και νοηματοδοτούνται, όσο και των όρων εκμετάλλευσης της εργατικής δύναμης.

Αυτή η διαδικασία είναι ταυτόχρονα αποτέλεσμα και προϋπόθεση ενός πράγματος. *Της διάλυσης των κοινωνικών σχέσεων και της κοινωνικής δομής, αλλά και των αξιών/προοπτικών που την νοηματοδοτούσαν, τα τελευταία 35 χρόνια στον ελλαδικό χώρο*. Μέσα από αυτήν την ιστορική διεργασία η κυρίαρχη τάξη διαταράσσεται και χάνει τη δύναμη να διατηρεί την ενότητα και την ομαλή λειτουργία του κοινωνικού σώματος. Και ακριβώς επειδή η κοινωνία είναι μια δυναμική κατάσταση που δεν καθορίζεται μονομερώς από έναν παράγοντα (κράτος, κεφάλαιο κτλ.) είναι αναπόφευκτο να δημιουργηθούν νέες κοινωνικές δυναμικές ισορροπίες. *Μέσα από την αποσύνθεση του κοινωνικού ιστού αναπτύσσονται φυγόκεντρες δυνάμεις και ρεύματα που προτάσσουν ετερόκλητες και αλληλοσυγκρουόμενες ανάγκες, επιθυμίες και συμφέροντα.*

Υπό αυτό το πρίσμα οι συνελεύσεις στις πλατείες φέρουν στο πολιτικό προσκήνιο, σε μαζική κλίμακα και με ιδιαίτερη ένταση, μια ακόμη κοινωνική συνιστώσα που είναι ενδεικτική, κατά πρώτον, της κατάρρευσης/ανατροπής του μέχρι πρότινος δεδομένου συσχετισμού των κοινωνικών δυνάμεων, και, κατά

δεύτερον, της διαμόρφωσης μιας νέας κοινωνικής δυναμικής, η οποία φυσικά δεν έχει ακόμη κατασταλάξει.

η κοινωνική σύνθεση των συνελεύσεων στις πλατείες

Μια εμβάθυνση στην κοινωνική σύνθεση του πληθυσμού που συγκρότησε τις συνελεύσεις των πλατειών είναι ένα δύσκολο εγχείρημα, και ίσως παρακινδυνευμένο. Από τη στιγμή που ένα εξαιρετικά ετερόκλητο πλήθος συγκροτείται και πράττει, κάθε συνιστώσα του μπολιάζει το γενικό σύνολο με τα δικά της χαρακτηριστικά, τα οποία μέσα από συνθέσεις και συγκρούσεις μεταλλάσσονται και παράγουν νέες ποιότητες, σε άμεση αλληλεξάρτηση με εξωγενείς παράγοντες (π.χ. καταστολή-κεντρικές πολιτικές επιλογές, κυρίαρχος πολεμικός λόγος, άλλα κινήματα, οργανώσεις). Έτσι θα αναδείξουμε, επιλεκτικά και σχηματικά, δύο από τις κύριες κοινωνικές συνιστώσες που συγκρότησαν τις συνελεύσεις στις πλατείες και είχαν ειδικό βάρος στη διαμόρφωση της πολιτικής τους.

Απ᾿ τη μια πλευρά λοιπόν έχουμε σημαντικά κομμάτια της *μεσαίας τάξης*. Και κυρίως εκείνα που ανδρώθηκαν και γαλουχήθηκαν μέσα στη σοσιαλδημοκρατική διαχείριση της δεκαετίας του ᾿80. Η μεσαία τάξη διέθετε μια σταθεροποιημένη θέση τόσο εργασιακά, όσο και κοινωνικά μέσα στην κοινωνική πυραμίδα, και απολάμβανε συγκεκριμένα προνόμια του κράτους πρόνοιας, συνιστώντας ταυτόχρονα έναν από τους βασικούς πυλώνες της νομιμοποίησής του. Διαθέτει σταθερή εργασία, ασφαλιστικά και εργασιακά δικαιώματα, με σχετικά ικανοποιητική, μέχρι πρότινος, καταναλωτική δύναμη. Διέθετε σχετικά υψηλό βαθμό ενσωμάτωσης στο δημοκρατικό πλέγμα εξουσίας, μέσα από ισχυρούς δεσμούς και διαμεσολαβήσεις από κόμματα, συνδικάτα και τοπικούς θεσμούς. Η μεσαία τάξη είναι περισσότερο στεγανοποιημένη και εγκλωβισμένη και κουβαλά μια πιο στέρεα κοινωνική συνείδηση με λιγότερες αντιφατικότητες.

Απ᾽ την άλλη πλευρά έχουμε ευρύτερα κοινωνικά κομμάτια μιας *επισφαλούς νεολαίας*. Ο όρος είναι αδόκιμος και μπορεί να δημιουργήσει παρεξηγήσεις. Με το χαρακτηρισμό *επισφαλής* υποδηλώνουμε την κατάσταση απαγκίστρωσης και μετάπτωσης ευρύτερων στρωμάτων από τη μεσαία τάξη, μέσα από την επιδείνωση των όρων διαβίωσης τόσο στο εργασιακό, αλλά κυρίως στο γενικότερο κοινωνικό επίπεδο. Ο χαρακτηρισμός *νεολαία* δεν υπονοεί έναν αυστηρά ηλικιακό διαχωρισμό, όσο την κοινωνική διαφοροποίηση μεταξύ της γενιάς που ανδρώθηκε και ισχυροποιήθηκε κοινωνικά με τη σοσιαλδημοκρατική διαχείριση, από το 1980 και έπειτα, και της γενιάς που βίωσε τη σταδιακή διάβρωση του Κράτους Πρόνοιας και την είσοδο στην εποχή της επισφάλειας, από τα μέσα της δεκαετίας του ᾽90 και μετά.

Η επισφαλής νεολαία είναι ένα από εκείνα τα κοινωνικά κομμάτια που έζησε τη σταδιακή, εδώ και χρόνια, διάβρωση του σοσιαλδημοκρατικού κοινωνικού συμβολαίου και δεν κατάφερε να κατοχυρώσει και να σταθεροποιήσει μια θέση και αντίστοιχα «προνόμια» με αυτά της αμιγούς μεσαίας τάξης. Αντιθέτως, σε κοινωνικό επίπεδο διαβιεί μέσα στην επισφάλεια και τη ρευστότητα. Βιώνει στο πετσί της τη μετάβαση στους νέους όρους εκμετάλλευσης, την ελαστική και μαύρη εργασία, την έλλειψη εργασιακών και ασφαλιστικών δικαιωμάτων, την απουσία πολιτικών/κοινωνικών μορφών οργάνωσης και την εντατικοποιημένη εκπαίδευση (κυρίως στα σχολεία και λιγότερο στα πανεπιστήμια).

Από εκεί και πέρα, ωστόσο, η κατάσταση είναι πιο περίπλοκη, καθότι το συγκεκριμένο κομμάτι συντίθεται από τελείως ετερόκλητες και αλληλοσυγκρουόμενες ομαδοποιήσεις, με μικρότερη ομοιογένεια, μεγαλύτερες αντιφάσεις και ρευστότητα και οξυμένες εσωτερικές πολιτικές συγκρούσεις και αντιλήψεις. *Η επισφαλής νεολαία δεν είναι ενιαία.* Το ενοποιητικό της στοιχείο είναι κυρίως το βίωμα της επισφαλούς εργασιακής και κοινωνικής συνθήκης. Το κύριο διαχωριστικό στοιχείο

είναι η αντίληψη, η κουλτούρα και οι προσδοκίες που διαμορφώνει η κάθε συνιστώσα μέσα σε αυτήν ακριβώς τη συνθήκη, την ανάγνωση για τις αιτίες της και τους τρόπους που επιλέγει να οργανωθεί για να την αντιπαλέψει. Στο εσωτερικό της λοιπόν υπάρχουν ευρύτερα κομμάτια που δεν δημιούργησαν ψευδαισθήσεις στον εαυτό τους σχετικά με ενδεχόμενες προοπτικές για κοινωνική άνοδο και αντιπαλεύουν συνειδητά τη μικροαστική κουλτούρα. Αρκετοί σχηματισμοί εντός της επισφαλούς νεολαίας είτε έχουν άμεση εμπλοκή σε κοινωνικούς αγώνες και πολιτικές συλλογικότητες ή οργανώσεις είτε κινούνται στις παρυφές τους και αλληλεπιδρούν μαζί τους.

Απ᾽ την άλλη υπάρχουν κομμάτια της επισφαλούς νεολαίας που γαλουχήθηκαν και κράτησαν αρκετές από τις αξίες, την κουλτούρα και τις προσδοκίες της μεσαίας τάξης για κοινωνική άνοδο και ευμάρεια. Μέσα από τον καταναλωτισμό, τον ατομικισμό και τον άγριο ανταγωνισμό, την επίπλαστη ευδαιμονία και έναν επιδιωκόμενο καριερισμό προσπάθησε να κατακτήσει μια θέση στον ήλιο της καπιταλιστικής ζούγκλας, προσπάθησε να αναρριχηθεί τουλάχιστον στη θέση της μεσαίας τάξης. Κι αυτό είναι ένα από τα ενοποιητικά στοιχεία αυτής της μερίδας της επισφαλούς νεολαίας με τη μεσαία τάξη. Επιπλέον είτε δεν έχει σχεδόν καμία επαφή με πολιτικές διαδικασίες και αγώνες, είτε έχει μια επιρροή, κυρίως όμως μέσα από τις διάχυτες επιδράσεις που έχουν προκαλέσει ισχυρές κοινωνικές συγκρούσεις και όχι τόσο με την άμεση εμπλοκή της σε αυτές.

Παρακάτω, όπου γίνεται αναφορά στην επισφαλή νεολαία, εννοούνται τα κομμάτια τα οποία δεν είχαν, μέχρι πρότινος, εμπειρίες αγώνα και πολιτικών διαδικασιών και φέρουν μια κουλτούρα, αξίες και προσδοκίες αντίστοιχες της μεσαίας τάξης, ενώ επέλεξαν να συμμετάσχουν και να εκφραστούν μέσα από τις συνελεύσεις στις πλατείες. Τα υπόλοιπα κομμάτια της επισφαλούς νεολαίας αν και είχαν κάποια ενεργή συμμετοχή στις συνελεύσεις, αυτή δεν είχε το πολιτικό βάρος των άλλων

συνιστωσών, ενώ επηρέασε τις πλατείες πιο διάχυτα και έμμεσα και κυρίως μέσα από το δρόμο.

το κίνητρο της κινητικότητας

Τα κίνητρα για την κινητοποίηση του πλήθους και τη συγκρότηση των συνελεύσεων στις πλατείες και πάλι δεν θα μπορούσαν παρά να ποικίλλουν. Εδώ θα σταθούμε αποκλειστικά στην περίπτωση των δύο κοινωνικών συνιστωσών που αναφέρθηκαν: της μεσαίας τάξης και της επισφαλούς νεολαίας. Δεν θα ασχοληθούμε με πιο καθολικές αιτίες κινητοποίησης όπως για παράδειγμα η εκτεταμένη απώλεια εμπιστοσύνης ευρύτατων στρωμάτων στην ικανότητα των πολιτικών διαχειριστών της εξουσίας να αντιμετωπίσουν τα οξυμένα κοινωνικά προβλήματα ή η ανάγκη για ξεπέρασμα τόσο των ιδεολογικών ταυτοτήτων, όσο και των παραδοσιακών μορφών πολιτικής και συνδικαλιστικής οργάνωσης, μέσα από τη συγκρότηση «νέων» πολιτικών μορφωμάτων όπως οι συνελεύσεις στις πλατείες. Θέλουμε να επικεντρωθούμε στα κίνητρα που προσιδιάζουν στο καθένα από τα δύο κοινωνικά στρώματα και κυρίως αυτά που εκπορεύονται από τις κοινωνικές συνθήκες που βιώνουν.

κίνητρα της μεσαίας τάξης

Είναι ξεκάθαρο ότι *το βασικό κίνητρο κινητοποίησης της μεσαίας τάξης είναι η γενική κατάρρευση της κοινωνικής της υπόστασης, της θέσης που κατείχε στην ταξική πυραμίδα του ελληνικού κοινωνικού σχηματισμού*. Αγνοώντας και απαξιώνοντας αφορμές και λόγους για αγώνες όλα αυτά τα χρόνια – ή περιορισμένη να διεξάγει αποκλειστικώς συντεχνιακούς και διαμεσολαβημένους από τα συνδικάτα αγώνες – κινητοποιήθηκε και μπήκε στο προσκήνιο όταν διακυβεύτηκε η θέση της στην κοινωνική πυραμίδα. Αυτό δεν είναι μια αυθαίρετη απόφανση, αλλά προκύπτει από το λόγο που η ίδια εκφέρει μέσα στις συνελεύσεις, τόσο για τα προβλήματά της, όσο και για τον τρόπο που αναλύει την κοινωνική κατάσταση.

(Να σημειωθεί εδώ ότι θα ασχοληθούμε με τα κομμάτια της μεσαίας τάξης που επέλεξαν να εκφραστούν και να δραστηριοποιηθούν μέσα από τις συνελεύσεις στις πλατείες. Κι όχι στα κομμάτια που τις απαξίωσαν ή τις είδαν ακόμα και εχθρικά. Είναι σαφές ότι υπάρχουν κομμάτια της μεσαίας τάξης που όχι μόνο θα διατηρήσουν τη θέση τους, αλλά και θα ενισχύσουν τους δεσμούς τους με το νέο κρατικό μόρφωμα)

Δύο είναι τα κύρια σημεία του λόγου που αναδεικνύουν τόσο την αντίληψη που έχει διαμορφώσει η μεσαία τάξη για τον εαυτό της και της θέση της, όσο και τις αιτίες για τις οποίες κατέβηκε στο δρόμο μαζικά. Το ένα σημείο είναι ο λόγος – ή καλύτερα η απουσία λόγου – γύρω από τους μετανάστες και την κοινωνική επισφάλεια και το άλλο η ερμηνεία της κρίσης.

η αντίληψη της μεσαίας τάξης για την κρίση

Η ανάγνωση της φύσης της σημερινής κρίσης που κάνει η μεσαία τάξη επικεντρώνεται, καταρχάς και σχεδόν αποκλειστικά, στην πολιτική διαχείριση της κρατικής εξουσίας. Θεωρεί ότι η σημερινή κατάσταση είναι απόρροια μιας μη ορθολογικής και στρεβλής διαχείρισης των κοινωνικών και οικονομικών ζητημάτων από την πλευρά των πολιτικών, οι οποίοι πρόδωσαν την εμπιστοσύνη του έλληνα ψηφοφόρου. Η μεσαία τάξη για χρόνια, μέσα από την ενσωμάτωσή της, είχε προσδέσει τις επιθυμίες και τις προσδοκίες της με αυτές του ελληνικού κράτους. Σε σημείο που να αισθάνεται ότι στη διαδρομή της κρατικής αναπτυξιακής πορείας και της επερχόμενης ευδαιμονίας συμπορεύεται με τις επιθυμίες των κυρίαρχων ως έθνος και ως χώρα, ενσταλάζοντας έτσι στην κοινωνική της συνείδηση το εθνικό στοιχείο ως κυρίαρχο. Εξ ου και η εθνοκεντρική αντίληψη για την κρίση. Η κυριαρχία δηλαδή ενός λόγου που αναγνωρίζει το κοινωνικό ζήτημα, όχι ως μια ολομέτωπη ταξική επίθεση από την πλευρά των κυρίαρχων, αλλά ως μια κρίση του έθνους και της χώρας, που προέκυψε από την κακή διαχείριση των προδοτών πολιτικών. Αυτή η ερμηνεία συμπληρώνεται και από τις γνωστές κατηγορίες απέναντι στους συνωμό-

τες ξένους κερδοσκόπους που επιβουλεύονται τους εθνικούς πόρους της χώρας ή απέναντι σε ξένα κράτη – με προτίμηση τη Γερμανία – που ευδαιμονούν εις βάρος της δύσμοιρης χώρας μας. *Η κατηγορία της εθνικής προδοσίας των πολιτικών έγκειται στην τελική διάψευση των ελπίδων που είχε η μεσαία τάξη για διατήρηση των κατακτήσεων και της κοινωνικής της θέσης και για συνεχή κοινωνική ευμάρεια, μέσα από μια οιονεί ταύτιση του εαυτού της με το έθνος*. Προφανώς κάποιος που προδίδεται, προηγουμένως είχε πιστέψει. Η προδοσία λοιπόν έχει να κάνει με την κρατική διακήρυξη και υπόσχεση της σταθερής κοινωνικής ανάπτυξης και τη συνεπακόλουθη κατάρρευση της κοινωνικής υπόστασης της μεσαίας τάξης.

Είναι επίσης χαρακτηριστικό ότι η μεσαία τάξη προσδιορίζει την έναρξη της κατάρρευσής της και της κρίσης χοντρικά την άνοιξη του 2010, την περίοδο του μνημονίου. Δεν είδε – ή δεν ήθελε να δει – ότι η διάβρωση των κατακτήσεων και η επιβολή των νέων όρων εκμετάλλευσης δεν άρχισαν τότε, αλλά πολλά χρόνια πριν. Η ειρωνεία είναι ότι η νέα κοινωνική συνθήκη, κατά βάση, άρχισε σε πρώτη φάση πάνω στα σώματα των μεταναστών και με τη συνενοχή της μεσαίας τάξης. Σε μια δεύτερη φάση, και ενώ μια σειρά νόμων τη θεσμοποιούσαν σιγά-σιγά, επεκτάθηκε σταδιακά και «υπογείως» σε αυτό που συγκροτείται ως επισφαλής νεολαία. Σήμερα γίνεται η βίαιη προσπάθεια αυτές οι άγριες συνθήκες εργασιακής και κοινωνικής διαβίωσης να επεκταθούν σε ευρύτατα κομμάτια, σε τέτοια κοινωνική έκταση, ώστε να απαιτούν την πλήρη ανασυγκρότηση της κοινωνικής πυραμίδας και άρα να ακουμπούν και να αποδομούν και την ίδια τη μεσαία τάξη. Η παντελής απουσία αναφοράς της μεσαίας τάξης στη χρόνια μετεξέλιξη των όρων εκμετάλλευσης, της μαύρης και ελαστικής εργασίας και της καταπίεσης από τους ντόπιους εργοδότες έχει να κάνει με το γεγονός ότι αντιλαμβάνεται τις αναδιαρθρώσεις, όχι ως μια συνολική επαναδιαπραγμάτευση του κοινωνικού συμβολαίου, αλλά ως επίθεση απέναντι στον εαυτό της, αφού αισθάνεται να απειλείται η ίδια της η υπόσταση.

Αυτό επομένως για το οποίο μιλάει η μεσαία τάξη στις συνελεύσεις στις πλατείες είναι κυρίως αυτά τα οποία χάνει: τα εργασιακά/ασφαλιστικά/συνταξιοδοτικά δικαιώματα, τις επιχειρήσεις, την καταναλωτική δύναμη, τις δουλειές κτλ. Δεν εννοούμε εδώ ότι είναι ανώφελο ή συντεχνιακό να αγωνίζεσαι για κατακτήσεις που η κυριαρχία παίρνει πίσω. Το ζήτημα είναι σε ποιο ευρύτερο – ή στενότερο – πλαίσιο τα θέτεις και ποια είναι η προοπτική που βάζεις. Έτσι αν μας θίγουν και μας κινητοποιούν αποκλειστικά η υφαρπαγή των κεκτημένων μας και ζητάμε την επιστροφή σε μια πρότερη κατάσταση ξεχνάμε τρία πράγματα:

- Ότι το μοντέλο του δημοκρατικού κράτους πρόνοιας είναι μια ιστορική συνθήκη, που προέκυψε από ένα κοινωνικό συμβιβασμό μεταξύ ταξικά αντιμαχόμενων πλευρών και ιστορικά επίσης τελειώνει με την ανατροπή ακριβώς αυτού του συμβιβασμού και του αντίστοιχου συσχετισμού δυνάμεων.
- Ότι ακριβώς αυτό το μοντέλο βρίσκεται σε κρίση και είναι αυτό – αλλά όχι το μόνο – που μας έφερε στη σημερινή κοινωνική κατάσταση της σήψης, δημιουργώντας τάσεις κοινωνικού κανιβαλισμού.
- Ότι η εκμετάλλευση και η καταπίεση υπήρχε και πριν, και δεν αίρεται εάν κάποιοι από εμάς αποκτήσουν μερικά προνόμια και κατ' επέκταση αποσυρθούν από τους αγώνες και νομιμοποιήσουν την εντατικότερη εκμετάλλευση άλλων στρωμάτων.

η αντίληψη της μεσαίας τάξης για τους μετανάστες

Το κίνητρο της κινητικότητας, καθώς και η συνείδηση για τη θέση που κατέκτησε στην κοινωνική πυραμίδα, αναδεικνύονται και από το *τι δεν λέει η μεσαία τάξη*. Το πιο βασικό είναι η παντελής απουσία οποιασδήποτε αναφοράς στους μετανάστες (μαζί με την επισφαλή νεολαία). Είναι σαφές ότι μια πλειοψηφική τάση των συμμετεχόντων στις συνελεύσεις αντιλαμβάνονται τον εαυτό τους ως έλληνες εργαζόμενους και κάποιοι

απλώς ως έλληνες. Αυτή η αντίληψη επικυρώνει τόσο την υλική βάση του διάχυτου ρατσισμού, όσο και τη συνείδηση που διαμορφώνεται για την υπόσταση του ελληνικού κοινωνικού σχηματισμού. Μέσα σε αυτόν οι μετανάστες παραμένουν αόρατοι. Όχι μόνο δεν θεωρείται ότι πλήττονται και αυτοί από τις αναδιαρθρώσεις, αλλά δεν αναγνωρίζονται καν ως προλετάριοι, ως κομμάτι της κοινωνικής πυραμίδας και μάλιστα το κατώτατο. Αυτή η συνθήκη επιβεβαιώνει υπόρρητα, και κυρίως μετά τη δεκαετία του '90, μία από τις κύριες ταξικές προϋποθέσεις του εκσυγχρονισμού, της ανάπτυξης, της καταναλωτικής φρενίτιδας και των εθνικών οραμάτων. *Η θέση και ο πλούτος της μεσαίας τάξης διατηρήθηκε και ενισχύθηκε και λόγω της εντατικής και άγριας εκμετάλλευσης των μεταναστών εργατών και της υποτιμημένης εργασίας που «προσέφεραν» εκβιαστικά.* Ευρύτερα κομμάτια της μεσαίας τάξης επικύρωσαν και ενίσχυσαν τη θέση που κατέκτησαν με τη μετεξέλιξή τους σε μικρά αφεντικά. Η ιδεολογική συνθήκη που συμπορεύτηκε σε αυτή τη διεργασία είναι ο διάχυτος κοινωνικός ρατσισμός και η θεώρηση των μεταναστών ως κάτι πρόσκαιρο, ευκαιριακό και εν τέλει αόρατο και αναλώσιμο. Επομένως ο λόγος που επικεντρώνεται στα προβλήματα του έλληνα εργαζόμενου και η παντελής άγνοια για τη θέση των μεταναστών, δεν εκφράζει παρά την απώλεια των προνομίων και την κατάρρευση της κοινωνικής υπόστασης της ελληνικής μεσαίας τάξης. Αναφορές όπως «εδώ δεν ήρθαμε για να λύσουμε το μεταναστευτικό, ήρθαμε για το μνημόνιο» αποκαλύπτουν τόσο τον βαθύ ταξικό χαρακτήρα – και όχι επίπλαστο ή ιδεολογικό – του διαχωρισμού μεταξύ ντόπιων και μεταναστών, όσο και διαφωτίζουν τα κίνητρα της κινητοποίησης της μεσαίας τάξης. Έτσι με ένα διφορούμενο τρόπο μια ταξική επίθεση της κυριαρχίας ενάντια στις παραγωγικές τάξεις (ανάμεσα στις οποίες είναι και οι μετανάστες εργάτες) ερμηνεύεται από τη μεσαία τάξη ως επίθεση των προδοτών πολιτικών και των ξένων ευρωπαίων απέναντι στον έλληνα εργαζόμενο και κατ' επέκταση στον ίδιο της τον εαυτό και τις κατακτήσεις της ως τάξη. Ενδεχομένως

έτσι να ερμηνεύεται και η εξαιρετικά μειοψηφική παρουσία μεταναστών στις συνελεύσεις, αφού δεν έχουν και τον κοινωνικό χώρο να ζυμωθούν και να κινητοποιηθούν.

κίνητρα της επισφαλούς νεολαίας

Τα κίνητρα κινητοποίησης της επισφαλούς νεολαίας είναι πολύ πιο ετερογενή και αντιφατικά. Όπως προαναφέρθηκε, θα επικεντρωθούμε στο κομμάτι που δεν έχει εμπειρίες αγώνα και πολιτικών διαδικασιών και διακατέχεται από μια κουλτούρα, αξίες και προσδοκίες αντίστοιχες της μεσαίας τάξης.

Η επισφαλής νεολαία είχε διατηρήσει διαφορετικά είδη δεσμών με το δημοκρατικό σύστημα, απ᾽ ότι η μεσαία τάξη. Μια μορφή δέσμευσης ήταν τα «παράπλευρα οφέλη», που διοχετεύονταν κυρίως μέσα από οικογενειακούς, συγγενικούς και πατερναλιστικούς δεσμούς που διατηρούσε με τη μεσαία τάξη και τις αντίστοιχες εξυπηρετήσεις που η τελευταία της προσέφερε. Οφέλη όμως τα οποία φαίνεται να ελαχιστοποιούνται. Απ᾽ την άλλη μεριά, η επισφαλής νεολαία, παρόλο που δεν κατείχε τη θέση και τα προνόμια της μεσαίας τάξης, παρόλο που διαβιούσε σε συνθήκες εντεινόμενου και άγριου ανταγωνισμού και ακριβώς επειδή γαλουχήθηκε με τα ιδεολογήματα, τις αξίες και τις προσδοκίες της, αφενός, πίστεψε πως μέσα από τον νόμο της ζούγκλας θα καταφέρει να ανελιχθεί κοινωνικά, και να κατακτήσει την πολυπόθητη θέση, μέσα από την αναμενόμενη ανταμοιβή της σκληρής της προσπάθειας. Αντιθέτως, μέσα από την αναδιάρθρωση, βλέπει ότι η συνθήκη της κοινωνικής επισφάλειας, που έμοιαζε να είναι μια πρόσκαιρη κατάσταση, που για να την υπερβεί αρκούσε να πατήσει επί πτωμάτων, όχι μόνο θα διαιωνιστεί και θα αποκτήσει μόνιμο χαρακτήρα, αλλά θα οξυνθεί περαιτέρω. Αφετέρου, μπορούσε, παρόλα αυτά, να συμμετέχει στα οφέλη της δημοκρατίας, μέσα από την επίπλαστη και δανεική καταναλωτική ευδαιμονία και την επίδειξη ενός χρεωμένου πλουτισμού. Συμπυκνώνοντας, φαίνεται ότι *το κίνητρο της κινητικότητας της επισφαλούς νεολαίας είναι αφενός η κατάρρευση των προσδοκιών και ελ-*

πίδων της για κοινωνική ανέλιξη και αφετέρου η σαφής πλέον επίγνωση της διαιώνισης και περαιτέρω όξυνσης της εργασιακής και κοινωνικής συνθήκης που διαβιεί.

Ρασκόλνικοφ

22

Ο ελληνικός ισπανικός εμφύλιος το φθινόπωρο του 2011

Σημειώσεις σχετικά με την μάχη
των εξεγερσιακών διαδηλωτών με το ΠΑΜΕ
Φύλλο 16 της Άπατρις - Δεκέμβρης 2011

Το ζήτημα της σύγκρουσης ΚΝΑΤ – διαδηλωτών αποτελεί ιστορικό γεγονός, ακριβώς γιατί είναι η πρώτη φορά που ένα μαζικό κόμμα αποφασίζει να υπερασπιστεί το καθεστώς και να ρισκάρει να έχει ακόμα και νεκρούς, και αναγκαστικά δημιουργεί συνθήκες ξεκάθαρης κοινωνικής πόλωσης, στις οποίες όλοι πλέον καλούνται να πάρουν θέση. Το ερώτημα για το ποιος πλέον είναι με την επανάσταση και την κοινωνική απελευθέρωση, ποιος είναι εναντίον της και ποιος είναι στους δρόμους για κομματικές σκοπιμότητες, αποκτά δραματικές διαστάσεις. Αυτό που ζούμε είναι αυτό που κάποια στιγμή θα γινόταν, η κάθοδος των αριστερών εφεδρειών του καθεστώτος στην προσπάθεια τους να το κρατήσουν στη ζωή και μπορεί να ονομαστεί σαν ο αποκρυσταλλωμένος ταξικός πόλεμος στα καλύτερά του.

Καταρχάς κάποια βασικά πράγματα:

- Το ΚΚΕ ήταν σε συνεργασία με το κράτος και τους μπάτσους.
- Το ΚΚΕ δεν διαδήλωνε αλλά περιφρουρούσε την βουλή.
- Το ΚΚΕ ήταν πανέτοιμο για μάχη και την επιζητούσε.

1. Το καθεστώς και η στρατηγική του

Εάν πάρουμε σαν βάση αυτά τα τρία πράγματα μπορούμε μετά να αναλύσουμε την κατάσταση. Όπως σε κάθε πανεργα-

τική την οποία το ίδιο το κράτος έχει κηρύξει, μέσω της ΓΣΕΕ, έτσι και σε αυτή ο μηχανισμός καταστολής και αποκατάστασης της Τάξης ήταν πανέτοιμος. Οι πανεργατικές είναι τρόπος εκτόνωσης της κοινωνικής οργής και τα γρανάζια της καπιταλιστικής μηχανής είναι προσαρμοσμένα για να απορροφούν την έκρηξη, έτσι ώστε αμέσως μετά αυτή να επανατίθεται σε λειτουργία. Για κάποιους λόγους σε αυτή την απεργία ο μηχανισμός καταστολής δεν ήταν οι μπάτσοι αλλά το ΠΑΜΕ. Οι λόγοι μπορεί να είναι είτε να ξαναπάρει βίαια το ΚΚΕ τα ηνία του κινήματος (σχετικά απίθανο), είτε να πριμοδοτηθεί ο εμφύλιος εντός των διαδηλωτών (που κρίνοντας εκ του αποτελέσματος μοιάζει το πιθανότερο), είτε η απομόνωση των βίαιων εξεγερτικών πρακτικών (που συνδυάζεται με το προηγούμενο), είτε το λιγότερο πιθανό, ότι το καθεστώς δεν νιώθει συνολικά καθόλου σίγουρο για τον εαυτό του και αποφάσισε να κατεβάσει τις αριστερές του εφεδρείες. Όλες οι εκτιμήσεις όμως συγκλίνουν σε κάτι. Το ΚΚΕ την απόφαση δεν την πήρε μόνο του, την πήρε από κοινού με το καθεστώς εναντίον των απεργών και των διαδηλωτών.

2. Οι σταλινικοί

Το ΠΑΜΕ δεν ήταν εχθρικό και ξεκάθαρα επιθετικό απέναντι μόνο στους αναρχικούς, αλλά απέναντι σε όλους τους απεργούς και τους διαδηλωτές, δηλαδή απέναντι σε όλους όσους έχουν στοχοποιήσει την βουλή και είτε την βρίζουν, είτε την μουτζώνουν, είτε συγκρούονται με τους μπάτσους μπροστά από αυτήν. Αν οι αντεγκλήσεις των ΚΝΑΤ με την ΠΟΕ-ΟΤΑ κατέληγαν σε μάχη θα είχαμε μια εντελώς άλλη κατάσταση τώρα.

3. Οι εξεγερσιακοί

Η μερίδα του κόσμου που επιτέθηκε στο ΠΑΜΕ δεν ήταν καθόλου μα καθόλου μικρή. Όλος ο δρόμος μπροστά από την Μεγάλη Βρετανία, μέχρι και πολύ μετά την Σταδίου ήταν γεμάτος από κόσμο που είτε συγκρουόταν με το ΠΑΜΕ είτε υποστήριζε αυτή την σύγκρουση. Από μόνο του αυτό το πλήθος,

υπό άλλες συνθήκες για την αριστερά θα αποτελούσε μεγαλειώδη μαχητική διαδήλωση. Μπορεί οι αναρχικοί να είναι μεγάλο κομμάτι του, αλλά σίγουρα το πλήθος αυτό ήταν και τώρα ετερόκλητο, όπως είναι σε κάθε σύγκρουση που γίνεται τον τελευταίο χρόνο. Είναι το πλήθος που δρα και θα συνεχίσει να δρα εξεγερσιακά, που αυτή τη στιγμή αποτελεί τον κυριότερο εσωτερικό εχθρό για το καθεστώς και που αν οργανωθεί σε πρακτικό επίπεδο έστω και ελάχιστα μπορεί να κάνει τα πάντα.

4. Ο νεκρός

Δεν θα σταθούμε στο εάν αυτός ο άνθρωπος πέθανε από χημικά ή από καρδιά. Θα σταθούμε στον χορό που έστησαν οι λύκοι γύρω από το πτώμα του. Το ότι το ΚΚΕ και το καθεστώς είχε προβλέψει το ενδεχόμενο να πεθάνει κάποιος από το μπλοκ του ή κάποιος γενικά που δεν άνηκε στο εξεγερσιακό κομμάτι, φάνηκε από την αστραπιαία αντίδραση των καναλιών και των αστικών κομμάτων. Πριν βγουν τα ιατρικά ανακοινωθέντα ο νεκρός είχε πεθάνει από πέτρα κουκουλοφόρου και ζούσαμε μια νέα Μαρφίν. Μετά η σούπα χάλασε αφού οι γιατροί είπαν ότι μάλλον από χημικά πέθανε και επικράτησε αρχικά αμηχανία και μετά γελοιότητες για τα αδιέξοδα της βίας, που προκαλούν νεκρούς, τους οποίους σκοτώνουν οι μπάτσοι στην προκειμένη περίπτωση, αλλά αυτό δεν το λέμε. Τελικά το ΚΚΕ βρήκε καινούργιο σενάριο. Ότι πέθανε από χημικά που πετούσαν προβοκάτορες. Αριστούργημα. Το ΝΑΡ συμφώνησε με επίσημη ανακοίνωση του.

5. Η αντικαπιταλιστική αριστερά και ο ΣΥΡΙΖΑ

Είτε για λόγους πολιτικού κόστους, είτε για να επιτεθεί στις βίαιες τακτικές, είτε για λόγους γλειψίματος του ΚΚΕ μπροστά στο ενδεχόμενο πολιτικής συνεργασίας, η υπόλοιπη αριστερά εκτός ελαχίστων εξαιρέσεων τάχτηκε με την πλευρά του ΠΑΜΕ και υιοθέτησε τα επιχειρήματα του. Αν και σε κάποιες περιπτώσεις τού έκανε και κάποια κριτική, στο σύνολο της εντάχθηκε και αποτελεί μέρος της καθεστωτικής επίθεσης απέναντι στο συγκρουσιακό κομμάτι των πορειών. Είναι αυτοί

οι καραγκιόζηδες που χρόνια μιλάνε για επανάσταση, ανατροπή και ρήξη και τώρα σκύβουν το κεφάλι και βγάζουν δηλώσεις νομιμοφροσύνης. Ταυτόχρονα δείχνουν με δυο χέρια το αναρχικό κίνημα, σαν υπεύθυνο για τα πάντα. Το αίσχος τους, να βαφτίζουν παρακρατικούς ένα πολύμορφο κομμάτι κόσμου που είναι πολλαπλάσιο όλων των μικροκομματικών μπλοκ, ένα κομμάτι κόσμου πάνω στο οποίο πατούσαν τόσα χρόνια για να βγάζουν επαναστατικές αφίσες, βαρύγδουπες ανακοινώσεις και να λένε αγωνιστικές παπαριές θα το πληρώσουν. Χωρίς τον κόσμο που μάχεται και που συγκρούεται για να τους δίνει πολιτική υπόσταση με το να λένε ότι ήταν και αυτοί εκεί, δεν μένει τίποτα από αυτούς που να αξίζει τον κόπο. Μπορούνε πλέον άνετα να επανενταχθούν στο ΚΚΕ. Όταν οι σταλινικοί θα τους σφάζουν και θα τους βγάζουν τα μάτια θα μπορούν πλέον να κάνουν την αυτοκριτική τους.

6. Οι εκλογές

Ενώ είναι σίγουρο ότι οι εκλογές πλέον δεν αργούν, η αριστερά στο σύνολό της προσπαθεί να δείξει σοβαροφάνεια και υπευθυνότητα. Το ΚΚΕ, ψαρεύοντας στην τεράστια δεξαμενή με τους εκπεσόντες μικροαστούς, προσπαθεί να αναδειχθεί σαν το κόμμα-προστάτης της Τάξης και της κοινωνικής ηρεμίας. Στοχεύει να πάρει αυτούς τους ψήφους από το ΛΑΟΣ που ανεβαίνει ακριβώς γι' αυτόν του τον ρόλο. Για την ΑΝΤΑΡΣΥΑ και τον ΣΥΡΙΖΑ η καταδίκη των εξεγερσιακών πρακτικών είναι απαραίτητη όσο ελπίζουν και στις ψήφους των μικροαστών που επιζητούν ησυχία τάξη και ασφάλεια.

7. Η σύγκρουση στη βουλή

Δεν έχει κάποιο νόημα ένας διάλογος για το εάν ο λαός ήθελε να συγκρουστεί στην βουλή ή όχι, έτσι κι αλλιώς οι απόψεις γι' αυτό το ζήτημα μόνο υποκειμενικές μπορούν να είναι. Το ζήτημα είναι ότι το ΠΑΜΕ αποφάσισε να απαγορεύσει αυτή την επιλογή. Από εκεί και πέρα ο τσαμπουκάς του έπρεπε να σπάσει και όντως έσπασε. Το μοναδικό που χρειαζόταν ήταν μια αφορμή. Αυτή δόθηκε με την επίθεση στο ΔΕΝ ΠΛΗΡΩ-

ΝΩ. Το εάν ήταν στρατηγικά λάθος περνάει σε δεύτερη μοίρα, μπροστά στο ενδεχόμενο μιας τεράστιας ψυχολογικής ήττας, που θα είχε επιφέρει η επικράτηση του ΠΑΜΕ σαν εγγυήτριας δύναμης της Τάξης, πάνω σε πολύ μεγαλύτερα κοινωνικά κομμάτια από τους αναρχικούς.

8.Ο δημόσιος χώρος

Το ποιος κάνει κουμάντο στο δημόσιο χώρο, ειδικά σε αυτόν ακριβώς μπροστά από τη βουλή, σίγουρα αποτελεί ένα πεδίο μάχης. Αποτέλεσε σημείο αντιπαράθεσης ανάμεσα στην αριστερή και την πατριωτική πλατεία την εποχή των αγανακτισμένων, αποτέλεσε σημείο όπου το κράτος έχει επιβάλλει απαγόρευση συγκεντρώσεων, αποτελεί τόπο όπου καταλήγουν όλες οι εργατικές και μη κινητοποιήσεις και σε κάποιες περιπτώσεις χώρο ριζοσπαστικοποίησης και ζύμωσης κοινωνικών ομάδων με εντελώς διαφορετικές αφετηρίες. Αποτελεί το χώρο όπου κορυφώνονται όλες οι συγκρούσεις ανάμεσα στο καθεστώς και την κοινωνία από ύπαρξης του ελληνικού κράτους. Το ΚΚΕ εν μέσω τεράστιου κοινωνικού αναβρασμού αποφάσισε ότι όλα αυτά είμαι ψιλοπράγματα και ότι το μόνο που χρειάζεται είναι μια καλή περιφρούρηση.

9. Οι αναρχικοί

Ο χώρος και σε αυτή την πορεία δεν κατέβηκε συγκροτημένα, και δεν είχε κανένα απολύτως σχέδιο. Αν είχε σχεδιασμό, θα έπρεπε να είχε κάνει άλλα πράγματα από την πρώτη μέρα της απεργίας ή και πιο πριν από αυτή. Κατέβηκε σαν κομμάτι του κόσμου που συγκρούεται και έπραξε ανάλογα. Το ζήτημα εάν οι μολότοφ ήταν φονικές ή όχι δεν μπορεί να απαντηθεί σαν προσωπική επιλογή. Οι Παμίτες έδρασαν δολοφονικά, είχαν ρόπαλα, κράνη και μάρμαρα και την βοήθεια των Ματατζήδων που πέταγαν δακρυγόνα από πάνω τους (ελάχιστα πάντως) και η άλλη πλευρά είχε εξοπλισμό για να αντιμετωπίσει τους Ματατζήδες, δηλαδή πέτρες, μάσκες και ελάχιστες μολότοφ. Το ότι αντί για τα ΜΑΤ ήρθαν τα ΚΝΑΤ είναι θέμα του ΚΚΕ

και των επιλογών του. Εάν θέλουν να παίξουν ξανά αυτό τον ρόλο πρέπει να εξοπλιστούν κατάλληλα.

Ένα είναι δεδομένο: Όταν οι μέρες αγριεύουν τόσο πολύ, το ότι ο αναρχικός χώρος δεν μπορεί να σηκώσει πολιτικά καταστάσεις στις οποίες πρωταγωνιστεί είναι σοβαρότατο εσωτερικό ζήτημα. Πάντως είναι σίγουρα περίεργο να φοβάσαι περισσότερο μήπως σκοτωθεί κάποιος από τους αντιπάλους σου, από το ενδεχόμενο να σκοτωθεί κάποιος δικός σου.

10. Το ρήγμα στο κίνημα

Εδώ δεν εννοούμε το ρήγμα ανάμεσα στο ΚΚΕ και στους εξεγερσιακούς αλλά ανάμεσα σε κομμάτια του κινήματος που φαινομενικά μέχρι τώρα είχαν παρεμφερή προσανατολισμό. Εδώ υπάρχουν τεράστιες ευθύνες από το παρελθόν. Με δεδομένο ότι εδώ και δεκαετίες το ΚΚΕ είναι ξεκάθαρα με την πλευρά του καθεστώτος, είναι τεράστια ευθύνη αυτών που έτρεφαν αυταπάτες και κάθε φορά έπεφταν από τα σύννεφα. Κάθε φορά που το ΚΚΕ υπερασπίζονταν την Τάξη και την Νομιμότητα σε εργασιακούς χώρους, σχολεία και πανεπιστήμια, πάντα υπήρχαν φωνές για την ηγεσία που είναι αντιδραστική αλλά η βάση είναι εργάτες και άλλα τέτοια. Οι σταλινικοί μπράβοι ποτέ δεν αντιμετωπίστηκαν σαν τέτοιοι αλλά σαν παραστρατημένοι αριστεροί, που μπορεί δυνητικά να είναι μαζί μας. Τώρα απλά έπεσαν οι μάσκες. Τώρα πρέπει να επιλέξει ο καθένας με ποιους θα πάει και ποιους θα αφήσει.

Βαγιάν

23

it's the end of €.U as we know it…

Φύλλο 16, Δεκέμβρης 2011

Από την Ευρώπη των λαών και των πολιτισμών, της ανάπτυξης, της ευημερίας και των κερδών, στην Ευρώπη των πολλών ταχυτήτων, των ισχυρών κέντρων, της οικονομικής εξαθλίωσης και του φασισμού. Φυσικά δε μας ξενίζει η εξέλιξη του καπιταλιστικού συστήματος. Δεκαετίες τώρα, οι αντικαπιταλιστικές δυνάμεις με όλες τις αντιφάσεις που πιθανώς τις χαρακτηρίζουν, προέβλεψαν το καταστροφικό αποτέλεσμα της συνένωσης διαφορετικών οικονομιών σε ένα ενιαίο νόμισμα, αλλά και το πολιτισμικό αδιέξοδο μιας υπερκαταναλωτικής Ευρώπης σε μία στάσιμη παραγωγικά ήπειρο. Για πολλά χρόνια ο μέσος ευρωπαίος υπέστη καθημερινή πλύση εγκεφάλου. Αναλύσεις επί αναλύσεων, άρθρα, βιβλία, τηλεοπτικές εκπομπές και συνεντεύξεις στόχευαν και στοχεύουν στην παρουσίαση του ευρωπαϊκού οικονομικού μονόδρομου ως αναμφισβήτητη επιλογή του ατόμου.

Χαρακτηριστική στιγμή από τα χρόνια που ξεκίνησε να λειτουργεί η κομπίνα της ΟΝΕ είναι η ομιλία του τότε πρωθυπουργού Κ. Σημίτη στο Ζάππειο το 2000, όπου αναγγέλλει την είσοδο της χώρας στο κοινό ευρωπαϊκό νόμισμα. Στο απόσπασμα που ακολουθεί, ο βασικός εγκέφαλος του εκσυγχρονισμού στην Ελλάδα παρουσιάζει σε θεωρητικό επίπεδο όλα τα πλεονεκτήματα και την αναγκαιότητα της ευρωπαϊκής νομισματικής ένωσης, όσα δηλαδή κατέστρεψαν την Ελλάδα και την ευρωπαϊκή ένωση...

Κυρίες και κύριοι,

Με την μετάβαση στο ενιαίο νόμισμα η Ελλάδα κλείνει έναν εικοσιπενταετή κύκλο οικονομικών, κοινωνικών και πολιτικών εξελίξεων και μετασχηματισμών. Από σήμερα, με τον πιο επίσημο τρόπο, η Ελλάδα εισέρχεται σε έναν νέο κύκλο ανάπτυξης, δυναμισμού και προόδου. Εισέρχεται σε μια νέα εποχή.

Από το 2001, η δραχμή, το νόμισμά μας, το νόμισμα που συνδέεται με τον μόχθο του κάθε Έλληνα, με το εισόδημά του, την αποταμίευσή του, μετατρέπεται σε ΕΥΡΩ. Με απλά λόγια, από την 01.01.2001 το ΕΥΡΩ σημαίνει την σταθερότητα ενός νομίσματος που συμπυκνώνει την οικονομική δύναμη των άλλων 11 εταίρων, της ζώνης ΕΥΡΩ. Ένα νόμισμα με διεθνές κύρος και εμβέλεια. Για πρώτη φορά στην ελληνική ιστορία, η ελληνική οικονομία έχει μπροστά της την προοπτική μιας μακρόχρονης σταθερότητας με αυξημένο βαθμό βεβαιότητας στο πεδίο της οικονομικής πολιτικής. Αλλάζει το τοπίο. Περιορίζονται οι συναλλαγματικοί κίνδυνοι, το τίμημα των υψηλών πραγματικών επιτοκίων, η αβεβαιότητα για την τύχη της προσωπικής αποταμίευσης ή του επιχειρηματικού περιβάλλοντος.

Οι υψηλοί ρυθμοί ανάπτυξης στο νέο περιβάλλον δημιουργούν το υγιές πλεόνασμα για την επέκταση των κοινωνικών πολιτικών συνοχής και αλληλεγγύης. Ταυτοχρόνως η ένταξη στην ΟΝΕ θωρακίζει και προάγει τα εθνικά συμφέροντα, με την νέα διεθνή θέση της χώρας. Μέσα στην ΟΝΕ έχουμε μια ασπίδα προστασίας από τους κραδασμούς της παγκοσμιοποίησης.

Σε μία Ευρώπη που μετασχηματίζεται γρήγορα, η Ελλάδα βρίσκεται με την ΟΝΕ, στον σκληρό πυρήνα της πρώτης ταχύτητας της Ένωσης. Και πρέπει να παραμείνουμε εκεί.

Η Κυβέρνησή μας δεσμεύτηκε το 1996 να αλλάξει την πορεία της Ελλάδας με άξονες δράσης την Σταθεροποίηση, την Ανάπτυξη, την Κοινωνική Δικαιοσύνη. Την ονομαστική σύγκλιση, την πραγματική σύγκλιση, την κοινωνική σύγκλιση. Είμαστε περήφανοι γιατί πετύχαμε τον δύσκολο τριπλό στόχο, χωρίς να θυσιάσουμε στην διαδρομή μας καμιά πτυχή του.

Είμαστε ίσως η μόνη χώρα που μπαίνουμε στην ΟΝΕ χωρίς όχι απλώς να μειώσουμε, αλλά αυξάνοντας σταθερά τις κοινωνικές δαπάνες. Παραλάβαμε το 1993 μια οικονομία με ελλείμματα και ανισορροπίες σε όλα τα μέτωπα. Έχουμε σήμερα μία οικονομία που χαρακτηρίζεται από σταθερότητα, υψηλούς ρυθμούς ανάπτυξης, σημαντικές επενδύσεις, αυξανόμενη ευημερία και ευοίωνες προοπτικές. Τα αποτελέσματα είναι θεαματικά. Η επίτευξη των οικονομικών στόχων δεν είναι μια «λογιστική» κατάκτηση ή μία «στατιστική» επιτυχία, είναι μια κοινωνική κατάκτηση. Ωφελεί άμεσα τους πολίτες. Ο χαμηλός πληθωρισμός προστατεύει το λαϊκό εισόδημα. Τα χαμηλότερα επιτόκια εξασφαλίζουν περισσότερη απασχόληση. Στην περίοδο που ακολουθεί πρέπει να δώσουμε την μάχη της τεχνολογίας, της γνώσης, της καινοτομίας, μιας νέας επιχειρηματικότητας. Με έμφαση στην ανταγωνιστικότητα, την εκπαίδευση, την ικανότητα προόδου σε συνθήκες εντεινόμενου ανταγωνισμού αλλά και νομισματικής σταθερότητας.

Η ανάπτυξη δημιουργεί το υγιές πλεόνασμα που ολοκληρώνει τις πολιτικές κοινωνικής συνοχής και αλληλεγγύης. Οι ασθενέστεροι είναι αυτοί που περισσότερο θα ωφεληθούν στο νέο περιβάλλον. Αυτό εγγυάται η πολιτική που προτείνουμε.

Η στρατηγική που έχουμε σχεδιάσει στις επενδύσεις, τις υποδομές, την τεχνολογική καινοτομία, στην εκπαίδευση, στον εκσυγχρονισμό του δημόσιου τομέα μετατρέπεται σε μια ολόπλευρη μάχη κατά της ανεργίας, μια Εθνική Πολιτική Απασχόλησης.

Η Κυβέρνησή μας πιστεύει ότι τίμησε τη δέσμευσή της έναντι του ελληνικού λαού τον Σεπτέμβριο του 1996 και φέρνει σήμερα την ισχυρή Ελλάδα, ως ισότιμο μέλος στην πρώτη ταχύτητα της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Οι εκλογές της 9ης Απριλίου θα οδηγήσουν σε μια νέα κυβέρνηση. Η χώρα χρειάζεται στις 10 Απριλίου μια κυβέρνηση ισχυρή. Με καθαρή λαϊκή εντολή ώστε να αντλήσει τα μεγαλύτερα οφέλη από την διαπραγμάτευση της αίτησης ένταξης.

Χρειάζεται μια ισχυρή κυβέρνηση με αποσαφηνισμένη στρατηγική στη νέα εποχή.

Οι Έλληνες πετύχαμε πολλά. Όλοι μαζί μπορούμε περισσότερα. Εύχομαι στην πορεία των χρόνων που έρχονται, όλοι μαζί να οδηγήσουμε την Ελλάδα ακόμα πιο ψηλά, ακόμα πιο μακριά.

Αθήνα, 9 Μαρτίου 2000, Κώστας Σημίτης

Το γεγονός ότι βασικό στέλεχος του οικονομικού επιτελείου της τότε κυβέρνησης Σημίτη ήταν ο σημερινός (μη εκλεγμένος) πρωθυπουργός Λ. Παπαδήμας είναι τουλάχιστον φαιδρό. Οι άνθρωποι που μας παρουσίασαν την εθνική αναγκαιότητα του ευρώ είναι οι ίδιοι που θέλουν να μας σώσουν από την κατάρρευσή του και να επιβάλλουν τη συνεχιζόμενη εξάρτησή μας από αυτό. Όλο δηλαδή το αστικό σκυλολόι που καρπώθηκε τα προσωρινά κέρδη της χρηματοπιστωτικής φούσκας του ευρώ έρχεται σήμερα να μας μιλήσει πάλι για τα οφέλη της ευρωπαϊκής συμμαχίας υπό την ομπρέλα της εθνικής ενότητας.

Η προσπάθεια της τρόικας και της κυβέρνησης ΓΑΠ να μας πείσουν ότι για το ελληνικό κραχ ευθύνονται η πολυπλοκότητα του ελληνικού κράτους, οι κρατικές επιχειρήσεις, η σπατάλη δημοσίου χρήματος, οι μισθοί, οι συντάξεις, όλες δηλαδή οι κοινωνικές δαπάνες, μπορεί να χαρακτηριστεί μόνο ως γελοία ρητορεία. Γιατί αν φταίει το ελληνικό κράτος για το κραχ που υπέστη, τότε πρέπει να φταίει και το ιταλικό, το ισπανικό, το πορτογαλικό, το ιρλανδικό κοκ. Σαν πολλά «μη λειτουργικά και σπάταλα» κράτη δεν εμφανίστηκαν ξαφνικά;

Σε αντίθεση λοιπόν με τα λεγόμενά τους, επιβεβαιώνεται η άποψη ότι όλα αυτά τα κράτη λειτούργησαν και λειτουργούν άψογα και εφαρμόζουν κατά γράμμα τις πολιτικές του νεοφιλελευθερισμού. Πολιτικές κομμένες και ραμμένες στα μέτρα των τραπεζών και των εξουσιαστικών δομών της κάθε κοινωνίας και προφανώς εναντίων όλων μας.

Από το 1996 που παίρνει σάρκα και οστά το όραμα της ΟΝΕ όλα όσα αφηγείται το δίδυμο Σημίτη-Παπαδήμου υλοποιούνται... Χρηματοπιστωτική ανάπτυξη βασισμένη σε λογιστικές εξισώσεις, χαμηλός πληθωρισμός βασισμένος σε λογιστικές εξισώσεις, παραγωγική ανάπτυξη σε λογιστικές εξισώσεις, αύξηση εθνικού κατά κεφαλήν εισοδήματος βασισμένο σε λογιστικές εξισώσεις, κοινωνική συνοχή και αλληλεγγύη βασισμένη σε λογιστικές εξισώσεις και όσο για την κοινωνική ευημερία και τις ευοίωνες προοπτικές, αυτές και αν ήταν βασισμένες σε λογιστικές εξισώσεις. Όταν λοιπόν αυτό το οικονομικό θαύμα βασίζεται σε λογιστικές εξισώσεις για τις οποίες υπεύθυνες είναι οι τράπεζες και οι κυβερνήσεις τους, πώς είναι δυνατόν να μη λειτουργούν τα κράτη; Η απάντηση είναι απλή: Τα κράτη λειτουργούν άψογα, αλλά δε λειτουργούν προς το συμφέρον του συνόλου. Κανένα κράτος δε δημιουργήθηκε για την προστασία του κοινωνικού συνόλου και ειδικότερα τα σύγχρονα αστικά ευρωπαϊκά κράτη που υπάρχουν για να διασφαλίσουν τη λειτουργία του καπιταλισμού και τη διανομή των κερδών στην αστική τάξη καταπιέζοντας και ληστεύοντας το κοινωνικό σύνολο. Δεν τα έχουν καταφέρει άψογα;

Η ευρωπαϊκή ένωση δημιουργήθηκε από την αρχή με το σκεπτικό της ύπαρξης ενός ισχυρού κέντρου αποφάσεων και ενός συνόλου συνεργαζόμενων δορυφόρων που θα το τροφοδοτούν. Αυτό συμπεραίνεται από τους εξής τέσσερις κεντρικούς άξονες της ευρωπαϊκής οικονομικής πολιτικής:

1. Διαλύθηκε η παραγωγική ικανότητα των χωρών του νότου, ενώ ταυτόχρονα εντάχθηκαν στην ΕΕ οι χώρες του πρώην ανατολικού μπλοκ, που ισοσκέλισαν την παραγωγική πτώση με τη δική τους υπερπροσφορά φθηνής εργασίας και χαμηλού κόστους παραγωγής.
2. Δημιουργήθηκε υπερσυσσώρευση κεφαλαίου από τα τραπεζικά trust και από τις χρηματιστηριακές φούσκες σε όλες τις αγορές, παρασύροντας και διαλύοντας

όλα τα εθνικά αποθέματα. Τράπεζες και χρηματαγορές υφάρπαξαν ό,τι απέμεινε από το κοινωνικό κράτος.

3. Η αναπτυξιακή πολιτική της ΕΕ με τις επιδοτήσεις και τα πακέτα αλλοίωσε το κεϋνσιανό μοντέλο προσφοράς και ζήτησης σε ελεγχόμενη προσφορά και κατευθυνόμενη ζήτηση. Επιδοτήθηκαν χώρες για να σταματήσουν την παραγωγική τους δραστηριότητα και από την άλλη δανειοδοτήθηκαν για την εισαγωγή προϊόντων.
4. Η ανεργία σε όλη την Ευρώπη παρουσίασε σταδιακή αύξηση λόγω συρρίκνωσης της παραγωγικής δραστηριότητας, της στροφής προς τις υπηρεσίες και υπό το φόβο ύπαρξης πληθωρισμού στο ενιαίο νόμισμα.

Μοναδικός στόχος για όλες τις κυβερνήσεις είναι η προστασία του κέρδους των τραπεζικών ιδρυμάτων και της αστικής τάξης, διαιωνίζοντας την εκμετάλλευση των λαών και ενισχύοντας τις εξουσιαστικές κοινωνικές δομές.

Οι εθνικές οικονομίες κατέρρευσαν λόγω της ανεξέλεγκτης χρηματοπιστωτικής δραστηριότητας των funds υπό κρατική εποπτεία και επιλογή! Φτάσαμε σε σημείο οι χρηματοπιστωτικοί οίκοι να αξιολογούν, με ιδιωτικο-επιχειρηματικά κριτήρια, οικονομίες κρατών! Επόμενο στάδιο; Φασισμός.

Ξεκίνησε από την Ιρλανδία, δοκιμάστηκε στην Πορτογαλία και αναζητείται σε Ελλάδα, Ιταλία και Ισπανία. Τεχνοκράτες αναλαμβάνουν την διακυβέρνηση των κρατών με σύμπραξη σοσιαλδημοκρατών, φιλελεύθερων, νεοφιλελεύθερων και φασιστών. Οι ίδιοι τεχνοκράτες που πραγματοποίησαν την ένωση των ευρωπαϊκών αγορών, αναλαμβάνουν την υπεράσπιση του έργου τους. Το ΠΑΣΟΚ στην κυβέρνηση, ο ΛΑΟΣ στην εξουσία και στο θρόνο ένας τραπεζίτης. Με το ιδρωμένο βλέμμα στους εξεγερμένους, τα κόμματα του μνημονίου ενώνουν τις δυνάμεις τους για δεύτερη φορά σε έναν χρόνο, προς επίτευξη του στόχου της ισοπέδωσης κάθε εργασιακού και κοινωνικού κεκτημένου. Καμία ανοχή στη διαφορετική άποψη και σιωπή προς οτιδήποτε αντίθετο. Η Ισλανδία αλήθεια γιατί συνεχίζει

και υπάρχει; Στην Ισλανδία ο λαός κατάφερε να εκδιώξει την κυβέρνηση που επιδίωκε ΔΝΤ, εθνικοποίησε τις μεγαλύτερες τράπεζες, αποφάσισε να μην πληρώσει το χρέος που είχαν δημιουργήσει αυτές στην Μ. Βρετανία και την Ολλανδία και κατέληξε να δημιουργήσει ένα λαϊκό σώμα για την αναδιαμόρφωση του συντάγματος και όλο αυτό με ειρηνικές διαδικασίες.

Στην Ελλάδα μισθοί, συντάξεις, αποταμιεύσεις, παροχές, ακίνητα και μέλλον όλα υποθηκευμένα στους δανειστές, που θα μας γλιτώσουν από μία χρεωκοπία που οι ίδιοι δημιούργησαν. Επινόησαν μάλιστα ένα haircut στο δημόσιο χρέος, ύψους περίπου 50 δις, για να μας δανείσουν επιπλέον 130 δις έως το 2013, κάτι το οποίο ούτε κοινωνικά ούτε οικονομικά θα έχει πραγματικά αποτελέσματα, αφού στην ουσία μεγαλώνει το χρέος και ανανεώνει τη οικονομική δέσμευση. Σε μία οικονομία όπου πλέον κανένας δεν πληρώνει κανένα, η προλεταριακή βάση της κοινωνίας καλείται να υποστεί φτώχεια και εξαθλίωση μέσω της ανεργίας που θα αγγίζει περίπου το 30% του εργατικού δυναμικού της χώρας. Ενώ συνεχίζονται οι επιδρομές στα υπάρχοντα εισοδήματα της εργατικής τάξης μέσω των έκτακτων εισφορών και των αυξανόμενων έμμεσων και άμεσων φόρων. Αντίθετα το κεφάλαιο όχι μόνο δε φορολογείται αλλά επιβραβεύεται με ατομικές συμβάσεις εργασίας, επιδοτήσεις εισφορών και χαριστικές ρυθμίσεις χρεών. Φυλακίζονται σαν αποδιοπομπαίοι τράγοι και προσωρινά βέβαια, διάφορα λαμόγια για χρέη προς το δημόσιο τη στιγμή που άλλοι κλέφτες του δημοσίου συνεχίζουν την εξαγωγή δις ευρώ προς τις ελβετικές τράπεζες.

Δεν γίνεται να υπάρχει νοήμων άνθρωπος που να πιστεύει ότι από τη σύγκρουση του αγγλοσαξονικού καπιταλισμού με τον γερμανικό, μπορεί μία τρίτη χώρα να βγει κερδισμένη. Πόσο μάλλον όταν στη σύγκρουση αυτή παίρνουν επίσης μέρος αμερικάνοι, ρώσοι και κινέζοι. Ο καπιταλισμός, ως το διάδοχο στάδιο της φεουδαρχίας, ό,τι είχε να προσφέρει ως οικονομικό σύστημα με κοινωνικές επιρροές το έδωσε και το

αντίτιμο που έλαβε ήταν υπερβολικά μεγάλο, σαν τις φούσκες που δημιούργησε. Κανένας «άλλος» κόσμος δεν είναι εφικτός μέσα στα καπιταλιστικά πρότυπα και στα κρατικά στερεότυπα...ο καπιταλισμός ευτυχώς δεν είναι μονόδρομος, οι κοινωνίες των ανθρώπων άντεξαν πολλά πάνω στη γη και αυτή η μάχη θα είναι νικηφόρα γιατί η ισχύς πάντα βρίσκεται εν τη ενώσει.

Πίσω αστοί, ρουφιάνοι, βολεμένοι. Εμπρός της γης οι κολασμένοι!

thecure

24

Τέλος εποχής

Από τη στήλη «το λακωνίζειν εστί φιλοσοφείν»
Φύλλο 16, Δεκέμβρης 2011

Όντως, ο κόσμος που γνωρίσαμε αλλάζει. Μόλις 2 χρόνια ήταν αρκετά για να φτάσουμε σε μια κοινωνικοπολιτική φάση που καμία σχέση δεν έχει με όλα όσα θεωρούσαμε ως δεδομένα. Το τέλος της κοινοβουλευτικής δημοκρατίας, σαν αποδεκτή σχέση διαχείρισης εξουσίας, τελικά δεν ήρθε από τις όποιες επαναστατικές δυνάμεις, αλλά από τα οικονομικά αδιέξοδα του ίδιου του συστήματος.

Ο κόσμος που αντέχαμε τελειώνει;

Το ερωτηματικό αντικαθιστά την τελεία, κι αυτό είναι εύλογο. Το λυκόφως του μέχρι πρότινος κυρίαρχου οικονομικού μοντέλου δεν σημαίνει από μόνο του μια αλλαγή προς μια θετική κατεύθυνση. Τα σημάδια δείχνουν μάλλον το αντίθετο (αυτό το συμπέρασμα δεν θέλει να έχει κανενός είδους νοσταλγική διάθεση). Παρόλα αυτά, η ανάγνωση των, ρευστών μεν, σχετικά προβλέψιμων δε, συνθηκών, θέτουν ζητήματα που απαιτούν επιτακτικά λήψεις αποφάσεων από τα κοινωνικά κομμάτια που έχουν ένα ριζοσπαστικό-αντιεξουσιαστικό προσανατολισμό.

Η ευκαιρία της δικιάς μας γενιάς

Ας πούμε πως βρισκόμασταν σε ένα σιδηροδρομικό σταθμό, από τον οποίο περνάει μονάχα ένα τρένο, σε μεγάλα χρονικά διαστήματα και δίχως καθορισμένο δρομολόγιο. Το τρένο αυτό είναι το μοναδικό όχημα που έχει τον ποθητό για μας προορισμό, η διαδρομή μας είναι άγνωστη, οι επιβάτες του, οι συνταξιδιώτες μας επίσης. Αναμονή... Ο χρόνος φέρνει μαζί του ανυπομονησία, αμφιταλαντεύσεις, σχέδια, φόβο, απελπισία – τι

χειρότερο απ᾽ το να περιμένει κανείς; Και εκεί που σχεδόν είχαμε χάσει κάθε ελπίδα, έρχεται η στιγμή που τόσο περιμέναμε. Τώρα ο χρόνος επιταχύνεται, ίλιγγος, η στάση δεν θα διαρκέσει για πολύ, οι πόρτες ανοίγουν, ή τώρα ή ποτέ, επιβιβαζόμαστε; Το τρένο δεν περιμένει.

Οι συνθήκες

Δε θα είναι για πάντα τόσο γόνιμες όσο είναι τώρα και στα επόμενα έτη. Αν κάνουμε μια ανάγνωση των μακροπρόθεσμων σχεδιασμών του διεθνούς κεφαλαίου, μας δίνεται μια εικόνα. Ο Χ. Ράιχενμπαχ, επικεφαλής του επιτελείου που είναι υπεύθυνο για την ανάκαμψη της ελληνικής οικονομίας, δήλωσε πρόσφατα, πολύ κυνικά:

«Η Ελλάδα, ως τόπος οικονομικής δραστηριοποίησης, είναι επιβαρυμένη από πολλούς παράγοντες αβεβαιότητας, οι καλοί επενδυτές θα δραστηριοποιούνταν στην Ελλάδα σε μια καθοδική φάση. Αλλά αυτό θα το κάνουν όταν πειστούν ότι δεν πάει πιο κάτω, όταν δηλαδή βρισκόμαστε πλέον στον πάτο. Αλλά αυτό δεν έχει συμβεί ακόμη στην περίπτωση της Ελλάδας».

Τι σημαίνει αυτό για μας; Ότι μετά από μια φάση απόλυτης εξαθλίωσης, θα ακολουθήσει η φάση των επενδύσεων, όπου μεγάλα κοινωνικά κομμάτια θα ξαναβρούν εργασία, σε συνθήκες Κίνας μεν, αλλά που θα εξασφαλίζουν σε ένα βαθμό την επιβίωση. Αυτό θα είναι το ξεκίνημα της νέας ομαλότητας, η επανεκκίνηση της οικονομίας θα συνοδεύεται με κάποιες μίνιμουμ κοινωνικές παροχές, η πολιτική δύναμη που θα διαχειρίζεται την εξουσία θα έχει ξανά μια κάποια κοινωνική νομιμοποίηση. Στη διαδικασία αυτή θα είναι αναμενόμενο η αριστερά να παίξει σταθεροποιητικό ρόλο, περιοριζόμενη σε ρεφορμιστικά αιτήματα. Αυτά δεν είναι προφητείες, είναι το πιο πιθανό σενάριο, τα συμπεράσματα αντλούνται από την εμπειρία της Αργεντινής.

Τι μπορούμε να κάνουμε

Καταρχάς να ξεκολλήσουμε από τη μιζέρια: 2 χρόνια περισυλλογής και απραξίας είναι ήδη πολλά. Να βρεθούμε, να συμφωνήσουμε σε μία κοινή υπέρβαση και κατεύθυνση, στηρίζοντας και όχι απαξιώνοντας προσπάθειες με τέτοια προοπτική. Να δικτυωθούμε κοινωνικά στις γειτονιές και τα χωριά μας, να σταθούμε πραγματικά εμπόδιο στην επερχόμενη επέλαση του κεφαλαίου, να υποστηρίξουμε με πάθος την έννοια της από-ανάπτυξης, της άμεσης δημοκρατίας, του συλλογικού, να πολεμήσουμε τους φασίστες. Να διεκδικήσουμε τα πλουτοπαραγωγικά μέσα, ώστε αυτά να περάσουν υπό λαϊκό-εργατικό έλεγχο.

Να περάσουμε στη δικιά μας αντεπίθεση!

Carpe Diem

25

Ή αυτοί ή εμείς – μην κολλάτε στην Πατρίς

Εξώφυλλο και σαλόνι του φύλλου 16, Δεκέμβρης 2011

1. Για μια σωστή «ανάγνωση» της δικής μας Ιστορίας

«Η κακοδιαχείριση που έκαναν οι πολιτικοί μας ήταν τέτοια, που η χώρα χρειαζόταν δανεικά για να πληρώνει μισθούς και συντάξεις ήδη από το 1989. Στην εικοσαετία που ακολούθησε, όλες οι κυβερνήσεις συνέχισαν την ίδια κοντόφθαλμη πολιτική της διαφθοράς και της ρεμούλας, με πολιτικούς πουλημένους στα ντόπια και ξένα μεγαλοσυμφέροντα, που κοιτούσαν παράλληλα να βολεύουν τα «δικά τους παιδιά», αγνοώντας σκανδαλωδώς το δημόσιο συμφέρον και ιδιαίτερα την ανάπτυξη και την ανταγωνιστικότητα της χώρας. Φτάσαμε έτσι, επί Σημίτη, να δανειζόμαστε όχι πια για την πληρωμή μισθών και συντάξεων αλλά για να ξεπληρώνουμε τα ήδη δανεικά… παρά ταύτα, το πελατειακό σύστημα προσλήψεων και επιχορηγήσεων, οι κομπίνες και οι σπατάλες της ντροπής συνεχίστηκαν με τη «χρηματιστηριακή φούσκα» και κορυφώθηκαν με την ολυμπιάδα του 2004, ώσπου η χώρα έφτασε στο σημερινό κατάντημα.…».

Τα παραπάνω συνιστούν – ενδεικτικά και χονδρικά – τον κυρίαρχο σήμερα κριτικό λόγο απέναντι σε ό,τι συμβαίνει στον ελλαδικό χώρο τα τελευταία δύο χρόνια. Δυστυχώς, με κάποιες ίσως παραλλαγές, τα υιοθετεί η συντριπτική πλειοψηφία του δοκιμαζόμενου λαού. Λέμε «δυστυχώς», γιατί μια τέτοια ανάγνωση των γεγονότων δεν επιτρέπει τον εντοπισμό των πραγματικών αιτίων για τα δεινά που υπομένουμε, με αποτέλεσμα τελικά την αστοχία των όποιων αντιστάσεων εκδηλώνονται

– ή πρόκειται να εκδηλωθούν. Και εξηγούμαστε: μια «ανάγνωση» όπως η παραπάνω, παρότι οπωσδήποτε περιέχει και αλήθειες, απορρέει από την εδραιωμένη στα μυαλά μας αντίληψη πως όλοι σ' αυτή τη χώρα αποτελούμε ένα ομοιογενές σώμα, με κοινό πεπρωμένο και ίδια ιστορικά συμφέροντα. Απλώς (ή, αν θέλετε, «απλώς») κάποιοι από μας (εν προκειμένω οι πολιτικοί, οι «διαπλεκόμενοι», τα «λαμόγια» κ.λπ.), ζαλισμένοι από την εξουσία και το χρήμα, στην πορεία ξέφυγαν από τα χρηστά ήθη, εκμεταλλεύτηκαν τις καρέκλες τους και τη δική μας απάθεια/βόλεμα και πρόδωσαν την πατρίδα, παρέβησαν τα καθήκοντά τους, πάτησαν τους όρκους τους κι έτσι φτάσαμε στην κρίση. Μια αντίληψη που προϋποθέτει την απολύτως εσφαλμένη κυρίαρχη εικόνα που έχουν οι περισσότεροι από μας για τον εαυτό τους: αυτή μιας εξατομικευμένης μονάδας-μέρους του εθνικού συνόλου. Στην πραγματικότητα όμως, εκείνη που μετράει είναι η ιδιότητα του εργαζομένου, του βιοπαλαιστή, του άνεργου, του αγρότη, του χωρίς αύριο μικροεπιχειρηματία, φοιτητή, μαθητή (και πάει λέγοντας) που μας κατατάσσει σε μια συλλογική κατηγορία ανθρώπων, η οποία σήμερα βρίσκεται στον πάτο της κοινωνικής ιεραρχίας. Απέναντι κι ενάντια της είχε και έχει όλους εκείνους (τραπεζίτες, εφοπλιστές, πολιτικούς, μιντιακούς μεγαλοπαράγοντες, κάθε λογής αφεντικά) που βρίσκονται στην κορυφή της πυραμίδας επειδή συσσωρεύουν προνόμια και κεφάλαια μέσα από τη δική μας άγρια εκμετάλλευση. Τάξη εναντίον τάξης λοιπόν, σ' ένα διαχρονικό, ανελέητο ανταγωνισμό μεταξύ τους: αυτή είναι στην πραγματικότητα η κατάσταση που καθορίζει τις ζωές όλων μας. Και για του λόγου το αληθές, κανείς δε μας έδωσε ποτέ επίδομα εθνικότητας όταν χάσαμε τη δουλειά μας: επίδομα ανεργίας παίρναμε, γεγονός που από μόνο του δηλώνει πως η κεντρική έννοια σ' αυτό το απεχθές μοντέλο κοινωνικής οργάνωσης ήταν πάντα η καταναγκαστική εργασία για τ' αφεντικά.

Αν επομένως ξαναδιαβάσουμε το εισαγωγικό μας απόσπασμα υπ' αυτό το πρίσμα, που είναι και το σωστό, προϊόντος του χρόνου και του αναστοχασμού, θα καταλάβουμε ορισμέ-

να βασικά πράγματα: παραδείγματος χάριν, ότι οι πολιτικοί δεν ήταν ποτέ πολιτικοί «μας». Ότι «ανταγωνιστικότητα» και «ανάπτυξη» σημαίνει πάντα ότι θα πατάνε εμάς κάτω, μειώνοντας μισθούς και υποβαθμίζοντας το βιοτικό μας επίπεδο, για να κερδοφορούν οι δικές τους επιχειρήσεις και ν' αυγατίζουνε τα λεφτά τους στην Ελβετία. Ότι «κακοδιαχείριση», «ανικανότητα» και «διαφθορά», όντως υπήρξαν, ποτέ όμως δεν ήταν «ανήθικες παρεκκλίσεις» από «ξεστρατημένους» ταγούς όλων των ειδών, που ξεδιάντροπα παραβίασαν το συμβόλαιό τους με μας τους από κάτω. Αντίθετα, ήταν πάντα συμπτώματα και αναπόφευκτα χαρακτηριστικά μιας ορθολογικότατης στρατηγικής της τάξης των αφεντικών όλων των ειδών, ψυχρά σχεδιασμένης με στόχο την απρόσκοπτη συνέχιση της εκμετάλλευσής μας, που είναι η προϋπόθεση για τη διαιώνιση της απάνθρωπης αυτής κοινωνικής πυραμίδας.

Ο Παπούλιας και οι βουλευτές λοιπόν, δεν είναι «προδότες», ούτε «πουλημένοι». Καμιά πατρίδα δεν τους νοιάζει. Για το συμφέρον τους και την τάξη τους δουλεύουν. Άλλωστε, αν σήμερα είναι αυτοί, αύριο θα είναι κάποιοι άλλοι. Δεν είναι ζήτημα προσώπων, αλλά ενός συγκεκριμένου κοινωνικού μοντέλου, το οποίο απλώς αυτοί σήμερα διαχειρίζονται. Και για να το κάνουν αυτό, είναι αναπόδραστο να απεργάζονται τη δική μας εξαθλίωση. Αυτό πρέπει επιτέλους να το συνειδητοποιήσουμε. Ένα το κρατούμενο.

2. Η όψιμη ελληνική παπαδημοκρατία

Οι περισσότεροι δημόσιοι υπάλληλοι έχουν πλέον ένα βασικό κοινό με τους δύσμοιρους μετανάστες: όπως στην περίπτωση των τελευταίων επιστρατεύθηκε ευρέως η προπαγάνδα περί γενικευμένης «εγκληματικότητας», με στόχο τελικά την απόλυτη υποτίμηση του εργατικού τους κόστους (μεροκάματου) δια της δαιμονοποίησής τους, έτσι και για τους πρώτους χρησιμοποιήθηκε ευρέως η προπαγάνδα περί γενικευμένης «τεμπελιάς» με τον ίδιο ακριβώς στόχο (σε σχέση με το μισθό), δια της απαξίωσής τους. Αυτό είναι ένα παράδειγμα από

τις επιμέρους πτυχές της επίθεσης που σήμερα εξαπολύουν τ' αφεντικά, την οποία μπορούμε να αποκωδικοποιήσουμε σκεπτόμενοι με τον τρόπο που σκιαγραφήθηκε αδρά παραπάνω. Κυρίως όμως, υιοθετώντας την ταξική αυτή οπτική, μπορούμε και σε κεντρικό επίπεδο να ερμηνεύσουμε το πώς οργανώνεται αυτή τη στιγμή η επίθεση που δεχόμαστε.

Έτσι, αυτό που γενικά συμβαίνει είναι ότι το ντόπιο παρακλάδι του κεφαλαίου αποφάσισε ν' αλλάξει τον εκτελεστικό του βραχίονα (την κυβέρνηση), όταν είδε πως η αυξανόμενη λαϊκή οργή άρχισε να παίρνει σάρκα και οστά με τρόπο που ξέφευγε από τα ελεγχόμενα πλαίσια: καταλήψεις υπουργείων και δημόσιων υπηρεσιών που λάμβαναν χώρα επί μέρες, κινήματα ανυπακοής που μπλόκαραν τα έσοδα από διόδια και χαράτσια, μαχητικές διαδηλώσεις στους δρόμους, λαϊκές συνελεύσεις σε διάφορες συνοικίες, αποδοκιμασίες-προπηλακισμοί στις παρελάσεις και πάει λέγοντας. Όλ' αυτά έπαιρναν ανησυχητικές γι' αυτούς διαστάσεις τον τελευταίο καιρό, οπότε έπρεπε να επιλέξουν μια στρατηγική που θα οδηγούσε στην ανάσχεση όλης αυτής της αναταραχής με το να την επανεγκλωβίσουν στο δικό τους γήπεδο, δηλαδή στην ελεγχόμενη θεσμική ατζέντα: αλλαγή προσώπων και υποσχέσεις για εκλογές. Το ότι παράλληλα με την κίνηση αυτή επιστράτευσαν κι άλλους τρόπους, όπως τις κόκκινες συστημικές εφεδρείες (τα ΚΝΑΤ και το κομματικό μαντρί τους - αφού οι χρυσαυγίτες δεν έχουν ακόμα τη δύναμη να τους κάνουν τη βρομοδουλειά), δεν αλλάζει το κεντρικό αυτό περιεχόμενο της τακτικής τους. Ούτε και το γεγονός ότι η τελευταία επελέγη και υπό την πίεση των διεθνών ομοίων τους, που βλέπουν ότι οι χειρισμοί του ελληνικού τους κλιμακίου οδηγούν σε καταστροφικές συνέπειες για την εξουσία και τ' αποθεματικά τους, σε μια διεθνή οικονομία γεμάτη αλληλεξαρτήσεις. Θέλησαν λοιπόν, καταρχάς, να κερδίσουν χρόνο, εκτονώνοντας προς στιγμήν τις εντάσεις των αντιστάσεων από τα κάτω. Οι δε αλλαγές προσώπων θα ήταν γελοίες (συνεχίζει να κυβερνά η φράξια του κεφαλαίου που λέγεται ΠΑΣΟΚ, με ολίγη από τις άλλες φράξιες και μάλιστα

με τους φασίστες μέσα, ενώ αρχηγός είναι ο πιο καραμπινάτος εκπρόσωπος της ίδιας αυτής άρχουσας τάξης), αν δεν παρέμεναν άκρως επικίνδυνες για μας, αφού η «μετάβαση» που δρομολογήθηκε, περισσότερο από κατευνασμό, έχει ως στόχο την εκβιαστική εμπέδωση στον κόσμο μιας αίσθησης έκτακτης ανάγκης, μιας κατάστασης εξαίρεσης: δηλαδή, μιας περιρρέουσας ατμόσφαιρας που στο όνομα αυτού που εκείνοι αυθαίρετα ονομάζουν «επείγον», θα τους επιτρέπει να παραβαίνουν/παρακάμπτουν κάθε (νομικό) κανόνα σε όλα τα πεδία των θεσμών, αλλά και της καθημερινότητας, προκειμένου να πετύχουν τους σκοπούς τους. Ήδη η συγκρότηση της κυβέρνησης αυτής ήταν παράνομη και πραξικοπηματική, και ήδη το κόλπο λειτούργησε: τσαλαπατήθηκαν Συντάγματα και «κοινωνικά συμβόλαια» (δηλαδή – και για να συνεχίσουμε να «μεταφράζουμε» – διαλύθηκαν εν μια νυκτί θεμελιώδεις εγγυήσεις κατακτήσεων, δικαιωμάτων και ελευθεριών) και δεν άνοιξε μύτη…

Κατά τα λοιπά, δεν πρέπει να 'μαστε καθόλου σίγουροι πως θα κάνουν εκλογές. Πέρα από το δεδομένο ότι, ούτως ή άλλως, μ' αυτές δεν θ' αλλάξει τίποτα για μας, τα πράγματα είναι τόσο ρευστά που κανείς δεν μπορεί να προβλέψει τι θα γίνει στο εξής. Αυτοί πράγματι θα ήθελαν να φτάσουν εκεί, γιατί σίγουρα προτιμούν ν' αρμέγουν τ' αρνιά υπό συνθήκες «ομαλότητας» για τα κέρδη τους. Αν όμως δεν το καταφέρουν, είναι ικανοί για τα πάντα. Και η κατάσταση αυτή της εξαίρεσης για την οποία μιλήσαμε, είναι η ίδια η καλύτερη εγγύηση για τη μακροημέρευση του εαυτού της, ίσως το προτελευταίο δυνατότερο χαρτί τους, αλλά και η προϋπόθεση/προθάλαμος για το τελευταίο και ισχυρότερο: τη δολοφονική καταστολή…

3. Οι αντιστάσεις και τα όρια της νομιμοφροσύνης ή "μπρος οι μπάτσοι και πίσω το χαράτσι"

Τα περιθώριά τους πάντως, ακόμα και μετά απ' αυτή την κίνηση, παραμένουν πολύ στενά. Οι αντικειμενικές συνέπειες των εγκληματικών τους πολιτικών πάνω στο πετσί μας δεν άλλαξαν (αντίθετα επιδεινώνονται), κι απλώς έχει μετατεθεί

για λίγο το σημείο βρασμού, υπό τον μπαμπούλα του φόβου πως δε θα πάρουμε τη δόση μας. Κι αν αυτή η τελευταία έκφραση μας χτυπάει κάπως, δεν κάνουμε λάθος… πρεζόνια έχουμε καταντήσει, που υπομένουμε σχεδόν τα πάντα για να μη μας λείψει ο μισθός, η σύνταξη κλπ. «Και τι να κάνουμε», θα ρωτήσουν εύλογα οι περισσότεροι, «όταν τρέχουν οι ανάγκες, τα δάνεια, το παιδί που σπουδάζει» κ.λπ.; Αυτή είναι μια τεράστια συζήτηση, για την οποία σ᾽ ένα κείμενο δεν μπορούμε να κάνουμε παρά μόνο μερικές επισημάνσεις: πριν απ᾽ όλα, να μην ξεχνάμε πως «οικονομία» σημαίνει, απλώς, «διαχείριση των πόρων του οίκου μου». Αυτό με τη σειρά του σημαίνει ότι όλος αυτός ο συρφετός από χρηματιστηριακούς όρους και θεσμούς, ειδικούς, τραπεζίτες, οικονομολόγους και λοιπούς, μας είναι «αναγκαίος» μόνο όσο επικρατεί το πολύ συγκεκριμένο οικονομικό μοντέλο του οποίου αυτά όλα είναι οργανικά εξαρτήματα. Όμως το μοντέλο αυτό δεν είναι το μόνο, κι ας μην έχουμε γνωρίσει άλλο ως τα σήμερα. Μπορούμε συν τω χρόνω να φανταστούμε και να δημιουργήσουμε κάποιο άλλο (αξιοποιώντας τόσο την Ιστορία όσο και την υπάρχουσα εμπειρία), που θα εξυπηρετεί τις ανάγκες όλων μας και θα μας οδηγήσει σταδιακά στην… απεξάρτηση. Ήδη γίνονται πραγματικότητα τέτοιες προσπάθειες αλληλέγγυας οικονομίας, τις οποίες μπορεί κανείς να ψάξει αν θέλει. Σε τελική ανάλυση και πιο βραχυπρόθεσμα, ας απαιτήσουμε την επανεκκίνηση της οικονομίας από το σημείο «δραχμή». Θα έχουμε συνέπειες, φαίνεται όμως πως αυτές – και πολύ χειρότερες – δε θα τις αποφύγουμε τελικά έτσι κι αλλιώς, όσο σερνόμαστε πίσω από το άρμα του ευρώ. Ποτέ όμως να μην ξεχάσουμε ότι ακόμα και τότε, θα διατρέχουμε πάντα τους κινδύνους που εγκυμονεί το οικονομικό αυτό σύστημα, του οποίου μέρος ακόμα και έτσι θα εξακολουθήσουμε να είμαστε. Το περιώνυμο «δάσος» που πρέπει να βλέπουμε, είναι το ριζικά διαφορετικό μιας νέας, αλληλέγγυας οικονομίας υπάκοης στις ανάγκες μας. Όπως λέει και το παράθεμα που διαβάζετε σε τούτες τις σελίδες (που επί τούτου

επιλέχθηκε), έχουμε δύσκολα μπροστά μας, πρέπει όμως να μάθουμε…

Εν πάση περιπτώσει, το αντικείμενο του τελευταίου αυτού κομματιού του κειμένου είναι διαφορετικό. Μέχρι να γεννηθεί αυτό το νέο, υπάρχουν πράγματα που πρέπει κατεπειγόντως να κάνουμε εδώ και τώρα στην τρέχουσα συγκυρία:

Να ξαναφτιάξουμε στο χώρο τις κοινότητες που χάσαμε τα χρόνια της ψευδούς ευμάρειας, που μας κατάντησαν μόνους και εξαρτημένους. Να ξαναβρεθούμε με τους διπλανούς και ομοιοπαθείς μας στις γειτονιές, στις συνοικίες, στα προάστια, να συζητήσουμε από κοινού, να τα βάλουμε κάτω μαζί, να στηρίξουμε ο ένας τον άλλο με αγαθά, υπηρεσίες, συμπαράσταση και να φτιάξουμε εκεί συνελεύσεις που θα λύνουν συνεργατικά τα άμεσα προβλήματα που προκύπτουν από τα μέτρα και την επιδρομή των αφεντικών. Οι εθελοντικές ομάδες επανασύνδεσης του ρεύματος για όσους δεν πληρώνουν τα χαράτσια της ΔΕΗ και η περιφρούρηση της γειτονιάς απ᾽ αυτούς που θα ᾽ρθουν να κόψουν το ρεύμα είναι χαρακτηριστικό παράδειγμα.

Το ίδιο να κάνουμε, όπου και όσο γίνεται, στους χώρους εργασίας: επανενεργοποίηση των σωματείων με μαχητικούς όρους, μακριά από τις κομματικές κλίκες.

Να συναντηθούμε σε αλληλέγγυα βάση με όσους αγωνίζονται και να κάνουμε κοινότητες αγώνα. Να πάψουμε να δυσανασχετούμε με όσους απεργούν και να θάψουμε βαθιά κι αμετάκλητα το διαβόητο «μακριά από μας κι ας είναι κι ένα μέτρο». Αρκετά πια…

Να συνεχίσουμε να ᾽μαστε στους δρόμους, στις καταλήψεις, στα μπλόκα, στις πορείες. Οργανωμένα όμως, τόσο από άποψη στοχοθεσίας, όσο και αυτοάμυνας και νομικής κάλυψης. Εκεί κάνουμε εμείς την πολιτική μας – αυτή είναι και η μόνη πραγματική πολιτική – και να την επιβάλουμε με ευελιξία, αναστοχασμό, στρατηγική. Είμαστε χιλιάδες μυαλά κι αν κα-

ταφέρουμε να δουλέψουμε μαζί, καμιά αστυνομική δύναμη δεν μπορεί να μας διαλύσει.

Να απενοχοποιήσουμε μέσα μας την παραβίαση της καθεστωτικής νομιμότητας. Αυτοί οι ίδιοι άλλωστε την έχουν κάνει πρώτοι κουρέλι, καταπώς τους βολεύει κάθε φορά. Η ανυπακοή στους άδικους νόμους και η αντιβία στους δρόμους ενάντια στην αστυνομική καταστολή δεν είναι θέμα κανενός φετιχισμού της σύγκρουσης, ούτε καν μόνο στρατηγικής. Είναι πια ζήτημα επιβίωσης. Πρέπει όμως να γίνει συλλογικά, αλληλέγγυα και εξονυχιστικά οργανωμένα. Κανείς και καμιά μόνος του απέναντι στο κράτος.

Τελευταίο και σημαντικότερο όλων: ν᾽ ανοίξουμε ξανά τα λεξικά στο λήμμα «ΑΞΙΟΠΡΕΠΕΙΑ»…

Ανέστιος

ΜΕΡΟΣ ΤΕΤΑΡΤΟ

Νοέμβρης 2011 – Μάης 2012

«Έχουμε ανάγκη από ανοιχτό πνεύμα
με κατανόηση της κατάστασης»
Κριστίν Λαγκάρντ – επικεφαλής του ΔΝΤ

Ο Γ. Παπανδρέου παραδίδει τη σκυτάλη σε κυβέρνηση εθνικής σωτηρίας του τεχνοκράτη Λ. Παπαδήμου, η οποία σπεύδει τους αμέσως επόμενους μήνες να ψηφίσει το δεύτερο μνημόνιο. Την 12η Φλεβάρη, μέρα της ψήφισης πραγματοποιείται και η τελευταία μεγάλη αντιμνημονιακή πορεία με σοβαρότατες συγκρούσεις σε όλη τη χώρα. Μετά από πέντε μήνες θα προκηρυχθούν εκλογές και ο Παπαδήμος, έχοντας κάνει τη δουλειά που του ανατέθηκε, θα παραδώσει με τη σειρά του την εξουσία σε νέο κυβερνητικό συνασπισμό υπό τον ακροδεξιό Α. Σαμαρά. Στις διπλές εκλογές του καλοκαιριού του '12 θα αλλάξει ριζικά το πολιτικό τοπίο ολόκληρης της μεταπολίτευσης: η ρεφορμιστική αριστερά και οι νεοναζί θα πολλαπλασιάσουν τα ποσοστό τους, αφού θα καρπωθούν την κατάρρευση των κομμάτων εξουσίας. Όλος ο κόσμος θα στρέψει το βλέμμα του στην Ελλάδα περιμένοντας την επόμενη μέρα.

26

Να τελειώνουμε με τους αντιμνημονιακούς

Editorial του φύλλου 17, Μάρτης 2012

«Αν είναι να εξαθλιώσουμε το λαό, μπορούμε και μόνοι μας»
Χ. Καστανίδης

Μερικές φορές τα λόγια των καταπιεστών μπορούν να είναι πολύ πιο ξεκάθαρα από εκατοντάδες προκηρύξεις, λογύδρια, εκδηλώσεις κτλ. που εκστομίζουν μικροί και μεγάλοι κομματικοί οργανισμοί, αριστεροί και δεξιοί. Αφορμή για τη συγκεκριμένη δήλωση στάθηκε η πρόταση να οριστεί επίτροπος που θα ελέγχει τα δημοσιονομικά του ελληνικού κράτους. Και τι μας λέει ο Καστανίδης; Ότι δεν χρειάζονται κάποιον «εξωτερικό εχθρό» για να μας επιβάλλει τα μέτρα της εξαθλίωσης (είτε αυτός είναι η ΕΕ, το ΔΝΤ, η Γερμανία κτλ.). Μπορούν και μόνοι τους οι έλληνες πολιτικοί, οι τραπεζίτες και τα αφεντικά. Αυτό είναι που δεν μπορεί να καταλάβει η αριστερά, οι εθνοπατριωτικές και φασιστικές οργανώσεις. Αλαφιασμένοι όλοι μιλάνε για νέα κατοχή και διάφορες τέτοιες αρλούμπες.

Η αριστερά εδώ και καιρό πασχίζει να φτιάξει το αντιμνημονιακό μέτωπο. Και ρωτάει: «ποιος ευθύνεται για την εντεινόμενη εξαθλίωσή μας;». Το μνημόνιο, απαντάει όχι μόνο η αριστερά, αλλά και όλες οι νεοδημιουργηθείσες εθνοπατριωτικές κινήσεις, αριστερές και δεξιές. Άρα τι πρέπει να κάνουμε; Να στρέψουμε τα βέλη μας στους ξένους, στο ΔΝΤ, την ΕΕ, το Ευρώ, τη Γερμανία και τους προδότες έλληνες πολιτικούς που τους υπηρετούν. Και τι συμμαχίες θα φτιάξουμε; Θα χτίσουμε ένα αντιμνημονιακό μέτωπο με όλους όσους αναγνωρίζουν ότι

αυτοί που φταίνε είναι οι ξένοι και επομένως πιστεύουν πως για να γίνουν καλύτερα τα πράγματα θα πρέπει να μας κυβερνά μια αμιγώς ελληνική κυβέρνηση που δεν θα υποτάσσεται στα ξένα συμφέροντα. Στις πιο αριστερές της εκδοχές, αυτή η πρόταση περιλαμβάνει και αρκετές μεταρρυθμίσεις για το καλό του λαού (κρατικοποιήσεις τραπεζών, αύξηση μισθών, προστασία ανέργων κτλ.).

Αυτό όμως που δεν γίνεται κατανοητό είναι ότι το ζήτημα δεν είναι ποιος θα περάσει τις μεταρρυθμίσεις. Αν δηλαδή θα είναι ξένοι ή έλληνες πολιτικοί ή και οι δύο. Το πρόβλημα είναι οι ίδιες οι μεταρρυθμίσεις και κατ᾽ επέκταση η κρίση του ίδιου του καπιταλιστικού συστήματος. Η κρίση δεν είναι εθνική, ούτε καν ευρωπαϊκή. Η κρίση είναι παγκόσμια και αφορά την ίδια την αναπαραγωγή των καπιταλιστικών σχέσεων. Το ερώτημα είναι ποιες σχέσεις και πώς θα αλλάξουν, ώστε ο καπιταλισμός να συνεχίσει να είναι ζωτικός και να απομυζεί κέρδη.

Έτσι το πρόβλημα δεν είναι το δημόσιο χρέος. Η κινδυνολογία περί χρεωκοπίας χρησιμοποιείται ως εκβιασμός για κάτι άλλο. Για την υποτίμηση της ζωής μας. Για τη λεγόμενη κινεζοποίηση των εργασιακών σχέσεων και των όρων διαβίωσης. Το κόστος εργασίας στην Ευρώπη, το κόστος των κρατικών παροχών (εκπαίδευση, υγεία, μεταφορές, ασφάλιση, συντάξεις κτλ.) είναι αβάσταχτο για το κεφάλαιο και πρέπει να υποτιμηθεί. Επομένως μιλάμε για μια ανελέητη ταξική επίθεση που στην τελική δεν αφορά μόνο την εργασία, αλλά συνολικά τους όρους κοινωνικής διαβίωσης. Η εξαθλίωση δεν είναι εθνική. Οι τραπεζίτες, οι πολιτικοί, οι συνδικαλιστές γραφειοκράτες, οι μπάτσοι, οι στρατιωτικοί, τα αφεντικά δεν θα πεινάσουν. Αντίθετα, είναι αυτοί που θα σωθούν ή θα βρεθούν και κερδισμένοι μέσα από τη δική μας εξαθλίωση.

Αυτό που αναδεικνύει λοιπόν το μνημόνιο δεν είναι η εξάρτηση από τους ξένους, αλλά η συμμετοχή του ελληνικού κράτους στη διεθνοποιημένη αγορά και μάλιστα στο μπλοκ των ισχυρών (ΕΕ). Το μνημόνιο είναι σχέση αλληλεξάρτησης και

όχι υποταγής, είναι συμμετοχή του ελληνικού κράτους στα οφέλη (και στις ζημιές) της διεθνοποιημένης αγοράς. Άλλωστε ας μην ξεχνάμε πως μία δεκαετία πριν πανηγυρίζαμε για την ένταξη του ελληνικού κράτους στους ισχυρούς της Ευρώπης. Το ελληνικό κράτος είναι κομμάτι και όχι υποχείριο του υπερεθνικού σχηματισμού της ΕΕ. Τραπεζίτες και επιχειρηματίες μια χαρά την έβγαζαν με την επιθετική οικονομική τους πολιτική στα Βαλκάνια, τη Ρουμανία, την Τουρκία και αλλού (τράπεζες, τηλεπικοινωνίες, εργοστάσια κτλ.). Το ελληνικό κράτος έκανε πάρτι μαζί με τους ευρωπαίους όταν οι ανατολικές χώρες μπήκαν στην ΕΕ (2003) και επενδύσεις ανοίγονταν μπροστά τους, με αμύθητα κέρδη πάνω στα σώματα των εργατών εκείνων των χωρών.

Κι όσο για τα εγχώρια, τα ελληνικά αφεντικά έκαναν πάρτι με την εισροή των μεταναστών μετά το '90. Τσάμπα εργατικά χέρια, καμία ασφάλιση, κανένα κόστος για περίθαλψη, σύνταξη, καμία συνδικαλιστική οργάνωση. Αυτό λοιπόν που βίωναν χιλιάδες μετανάστες για δύο δεκαετίες στην Ελλάδα ήρθε η ώρα να το βιώσουν οι έλληνες εργαζόμενοι. Χωρίς ωράριο, μεροκάματο 20€, καμία ασφάλιση, εκπαίδευση, στέγη, ρεύμα κτλ. Κι ακόμη παραπέρα είναι ξανά (όπως το 1920 και το 1960-70) που οι έλληνες θα γίνουν μετανάστες.

Ας μην ψάχνουμε λοιπόν να τα ρίξουμε στους ξένους κερδοσκόπους και το μνημόνιο. Τα ελληνικά αφεντικά μπορούν και μόνα τους και είναι αδίστακτα. Ο εμφύλιος και το μετεμφυλιακό κράτος μας λέει τίποτα για το τι είναι ικανά τα ελληνικά αφεντικά ή μήπως ο Αντρέας τα έσβησε όλα από τη μνήμη μας; Μας το λένε οι ίδιοι, μπορούν και μόνοι τους, κι εμείς θα πιστέψουμε τους αντιμνημονιακούς;

Τα μέτρα δεν έχουν εθνικό χρώμα. Ταξικός πόλεμος σε κράτος και αφεντικά, ξένα και ελληνικά.

Άπατρις – Σ.Ο. Χανίων

27

Η μελαγχολική δημοκρατία του βαθέως καπιταλισμού

Κείμενο του Π. Γεωργιάδη που τότε βρισκόταν έγκλειστος στις φυλακές Κέρκυρας, καταδικασμένος για την απαγωγή του προέδρου των Ελλήνων Βιομηχάνων
Δημοσιεύτηκε στο φύλλο 17, το Μάρτη του 2012

Το χαμόγελο του Φουκουγιάμα

«Σήμερα, με δυσκολία μπορούμε να φανταστούμε έναν κόσμο καλύτερο από το δικό μας ή ένα μέλλον που δεν είναι στην ουσία δημοκρατικό και καπιταλιστικό. […] Άλλες εποχές που χαρακτηρίζονται από περιορισμένη στοχαστικότητα, επίσης θεωρούσαν ότι ήταν οι καλύτερες, αλλά εμείς καταλήγουμε στο συμπέρασμα αυτό έχοντας εξαντλήσει τις δυνάμεις μας στην αναζήτηση εναλλακτικών λύσεων που είχαμε πιστέψει ότι έπρεπε να είναι καλύτερες από τη φιλελεύθερη δημοκρατία»

Φράνσις Φουκουγιάμα, 1992

Ο Φράνσις Φουκουγιάμα[1] κατά τη διάρκεια της κατάρρευσης των δικτατορικών καθεστώτων του ανύπαρκτου σοσιαλισμού στην Ανατολική Ευρώπη, ήταν ένας σχετικά άσημος διανοούμενος με μια σχετικά σημαντική θέση: υπήρξε υποδιευθυντής του γραφείου σχεδιασμού πολιτικής του αμερικάνικου υπουργείου εξωτερικών. Όντας τεχνοκράτης και οργανικός διανοούμενος του κρατικού και επιχειρηματικού συμπλέγματος των ΗΠΑ, ανέπτυξε (ή καλύτερα αναμάσησε για μια ακόμα φορά) τη γνωστή σε όλους πλέον θεωρία του τέλους της Ιστορίας (και τις διάφορες παραλλαγές της: τέλος της ιδεολογίας, τέλος της ουτοπίας κλπ.). Ο θόρυβος που προκάλεσε αυτό το ιδε-

ολόγημα υπήρξε αντιστρόφως ανάλογος με την πραγματική του αξία. Και κάπως έτσι ο Φουκουγιάμα απέκτησε πολλούς άσπονδους εχθρούς, αλλά και ουκ ολίγους ιδεολογικούς φίλους που βρήκαν στο ιδεολόγημα του «τέλους της Ιστορίας» την κατάλληλη εκλογίκευση των δικών τους απωθημένων και της δικής τους δραστηριότητας.

Καθώς η καθεστωτική τάξη έχει πάντοτε συμφέρον να ταυτίζει τους δικούς της σκοπούς με το καθολικό συμφέρον της κοινωνίας, εμφανίζει κατά περιόδους την ιδεολογία του τέλους της Ιστορίας, όπως συνέβη και τη δεκαετία του 1950, με πληρωμένους από τη CIA ακαδημαϊκούς να αναπαράγουν αυτόν τον αντι-ιστορικό εμετό. Με δυο λόγια, ο Φουκουγιάμα δεν σκέφτηκε τις παπαριές του σε κενό έδαφος, αλλά είχε έξοχους εξωνημένους προκατόχους που του προλείαιναν το έδαφος.

Έχοντας στην ιδεολογική του εργαλειοθήκη στοχαστές σαν τον Πλάτωνα, τον Χέγκελ, τον Καντ, τον Χομπς, τον Τοκβίλ, τον Χάβελ, τον Κόζεβ, μέχρι και τον Μαρξ και τον Νίτσε και με φρέσκια την ώθηση που του έδωσε η κατάρρευση του Ανατολικού Μπλοκ, ο Φουκουγιάμα διαμόρφωσε την περίφημη θεωρία του: ουσιαστικά η φιλελεύθερη οικονομία και η δημοκρατία της αποτελούν το «ακροτελεύτιο σημείο της ιδεολογικής εξέλιξης της ανθρωπότητας» και την «τελική μορφή της ανθρώπινης διακυβέρνησης», συνιστώντας το «τέλος της Ιστορίας» και τη μετάβαση σε μια μετα-ιστορική εποχή (αν και όχι ευθύγραμμη, αφού κάποια σημεία του πλανήτη που βρίσκονται πίσω απ᾽ την πεφωτισμένη Δύση θα συνεχίσουν να διανύουν την ιστορική τους εξέλιξη μέχρι που νομοτελειακά θα δουν το ιλαρό φως της ελεύθερης αγοράς και της φιλελεύθερης δημοκρατίας). Ενώ όλες οι προγενέστερες μορφές κοινωνικής οργάνωσης κατέρρεαν υπό το βάρος των αξεπέραστων εσωτερικών τους αντιφάσεων, η φιλελεύθερη δημοκρατία έχει το εξαιρετικό προνόμιο να γεννηθεί απαλλαγμένη από τέτοιες αντιφάσεις, αφού ικανοποιεί τη μυστηριώδη «θέληση για αναγνώριση» τόσο των «από πάνω», όσο και των «από κάτω»:

Το πρόβλημα της ανθρώπινης ιστορίας μπορεί να θεωρηθεί, κατά κάποια έννοια, ως η προσπάθεια να βρεθεί ένας τρόπος να ικανοποιηθεί η επιθυμία και των κυρίαρχων και των σκλάβων για αναγνώριση σε αμοιβαία και ισότιμη βάση. Η ιστορία τελειώνει με τη νίκη μιας κοινωνικής τάξης που εκπληρώνει αυτόν το στόχο. Η αστική τάξη, λοιπόν, είναι η καθολική τάξη που δημιουργεί – μεταφυσικώ τω τρόπω – την απόλυτη ταύτιση των ιδιαίτερων συμφερόντων της με τα συμφέροντα ολόκληρης της Ανθρωπότητας. Παρέα με τον Κόζεβ, υποστηρίζει ο Φουκουγιάμα, πως το σημερινό δημοκρατικό κράτος της ελεύθερης αγοράς συνθέτει επιτυχημένα: «την ηθική του κυρίαρχου με την ηθική του υπόδουλου, υπερβαίνοντας τη διάκριση μεταξύ τους». Ιδού, λοιπόν, η παύση της ταξικής πάλης και η πραγμάτωση της αταξικής-ταξικής κοινωνίας! Θαύμα!

Ασφαλώς, προβλήματα υπάρχουν ακόμα και σ᾽ αυτή τη γη της επαγγελίας, ωστόσο αυτά με κανέναν τρόπο δεν αποτελούν θεμελιακές αντιφάσεις, αφού είναι εκ φύσεως ανίκανα να γκρεμίσουν το σημερινό κοινωνικό οικοδόμημα: Ένα «πρόβλημα» δεν μετατρέπεται σε «αντίθεση» εκτός κι αν είναι τόσο σοβαρό, που όχι μόνο δεν μπορεί να λυθεί εντός του συστήματος, αλλά διαβρώνει τη λογική του έτσι που αυτό καταρρέει κάτω απ᾽ το ίδιο του το βάρος.

Η δημοκρατία της ελεύθερης αγοράς λοιπόν, παρά τα όποια προβλήματά της, ικανοποιεί πλήρως τις ανάγκες ΟΛΩΝ των ανθρώπινων όντων κι έτσι καθιστά τη φύση των προβλημάτων αυτών ακίνδυνη και διαχειρίσιμη, εμποδίζοντας την μετατροπή τους σε απειλητικές αντιφάσεις, δίνοντας ένα τέλος στην ιστορική εξέλιξη.

Αυτό βέβαια δεν σημαίνει πως παύουν να υπάρχουν κοσμοϊστορικά γεγονότα, λέει ο Φουκουγιάμα, αλλά η σημερινή μορφή της κοινωνικής οργάνωσης είναι αξεπέραστη, αποτελεί κορωνίδα της ανθρώπινης εξέλιξης και δεν μας μένει τίποτε άλλο παρά από κάποιες βελτιωτικές και διορθωτικές κινήσεις, κάποια μερεμέτια στο υπέρλαμπρο καπιταλιστικό οικοδόμημα:

«στο ορατό μέλλον, ο κόσμος θα χωριστεί σ᾽ ένα μετα-ιστορικό κόσμο και σε ένα κόσμο που ακόμα θα διανύει την ιστορική του εξέλιξη». Ουσιαστικά, ο καπιταλισμός και όχι ο κομμουνισμός είναι το πέρασμα απ᾽ το «βασίλειο της αναγκαιότητας» στο «βασίλειο της ελευθερίας» που περιέγραψε ο Μαρξ. Περίπου 20 χρόνια μετά απ᾽ αυτές τις αντι-ιστορικές αρλούμπες του Φουκουγιάμα, οι οποίες αντιστοιχούσαν στο πνεύμα αισιοδοξίας του κεφαλαίου στα τέλη του ᾽80 και στις αρχές του ᾽90, η καθολική συστημική κρίση προκάλεσε μια επιστροφή στη μελαγχολική δημοκρατία...

Η κατάθλιψη της Αστικής Δημοκρατίας

«Η δημοκρατία μπορεί, τελικά, να αποδειχθεί ένα ατύχημα της ιστορία, μια μικρή παρένθεση που κλείνει ενώπιον μας»
Ζαν Φρανσουά Ρεβέλ, 1983

Αρκετά χρόνια πριν τα αισιόδοξα χαμόγελα του Φουκουγιάμα, το μετωπικό think tank του βαθέως καπιταλισμού, η Τριμερής Επιτροπή, σε έκθεσή της το 1975, επεσήμανε τους κινδύνους που ελλοχεύουν ακόμα και στην αστική δημοκρατία, αφού αυτή: «σημαίνει μια ακαταμάχητη αύξηση αιτημάτων που ασκεί πίεση στις κυβερνήσεις, επιφέρει την παρακμή της αυθεντίας και καθιστά τα άτομα και τις ομάδες ανυπότακτα στην πειθαρχία και τις θυσίες που απαιτούνται από το κοινό συμφέρον»[2]. Ακόμα και η ελεγχόμενη απ᾽ τις πλουτοκρατικές ελίτ δημοκρατία θεωρήθηκε ως περιττή ελευθερία για τους θιασώτες της νέας παγκόσμιας τάξης! Στο ίδιο κλίμα της – από τα δεξιά – αμφισβήτησης της δημοκρατίας ο Ρεβέλ έλεγε στα 1983: «Όπως έχουν τα πράγματα, κάποια περιστατικά περιορισμένης δυσαρέσκειας μπορούν να διαβρώσουν, να διαταράξουν, να αποσταθεροποιήσουν και να παραλύσουν μια δημοκρατία, ταχύτερα και βαθύτερα απ᾽ ό,τι μπορούν η φοβερή

πείνα και η μόνιμη φτώχεια στα κομμουνιστικά καθεστώτα, στα οποία οι υποτελείς πληθυσμοί δεν απολαμβάνουν πραγματικών δικαιωμάτων, ούτε διαθέτουν τρόπο διάρθρωσης των κακώς κειμένων. Οι κοινωνίες στις οποίες η διαρκής κριτική αποτελεί εγγενές χαρακτηριστικό είναι οι μόνες υποφερτές, αλλά ταυτόχρονα είναι και οι πλέον εύθραυστες».

Το 1995, κύκλοι της κυρίαρχης οικονομικής και πολιτικής ελίτ, σε συγκέντρωσή τους στο Σαν Φρανσίσκο, έκριναν πως στον 21ο αιώνα μόνο το 20% του ενεργού πληθυσμού θα αρκεί για την εύρυθμη λειτουργία του καπιταλισμού: έτσι, το κύριο πολιτικό πρόβλημα ήταν η διακυβερνησιμότητα του περιθωριοποιημένου πληθυσμού (80%). Από τις λύσεις που υιοθετήθηκαν ήταν και η «βυζοδιασκέδαση» (tittytainment), ένα «κοκτέιλ αποβλακωτικής διασκέδασης», σε πλήρη εφαρμογή σήμερα[3].

Σήμερα, στην εποχή της κρίσης αναπαραγωγής του υπάρχοντος status quo, τα φουκουγιαμικά χαμόγελα έδωσαν τη θέση τους στα δάκρυα της ιταλίδας υπουργού οικονομικών και η δημοκρατία πλέον μελαγχολεί: αν η 11η Σεπτεμβρίου σήμανε την πρώτη επέλαση ενός νέου αυταρχισμού, με το όνομα «Πόλεμος ενάντια στην Τρομοκρατία», η τρέχουσα κρίση εδραιώνει τον αυταρχισμό αυτό. Όσο οξύνεται η κρίση, τόσο οξύνεται και η δραστηριότητα κρίσης του προλεταριάτου, τόσο αυξάνει η ένταση ενός κοινωνικού/ταξικού ανταγωνισμού. Είναι γεγονός πως δεν αρκεί πια η θεαματική μαστούρα και η «βυζοδιασκέδαση» για την καθυπόταξη του προλεταριάτου (αλλά και των εκπεσόντων μικροαστών). Έτσι λοιπόν, η κυρίαρχη τάξη οχυρώνεται ιδεολογικά και υλικοτεχνικά, εφαρμόζει νέα κατασταλτικά δόγματα, καθιστά τη δημοκρατία ακόμα πιο διακοσμητική σε σχέση με το παρελθόν, γιγαντώνοντας την εκτελεστική εξουσία. Είναι το νέο δόγμα που κωδικοποιήθηκε απ᾽ τον Χρυσοχοΐδη ως «Δημοκρατία της πυγμής».

Όσο όμως βαθαίνει η κρίση, τόσο βαθαίνει και η ανάγκη του Κεφαλαίου να προχωρά σε εκτροπές, να δημιουργεί light ή

hardcore πραξικοπήματα, ανάλογα με τις ιδιαίτερες συνθήκες. Σ' αυτό το νέο σχεδιασμό αυταρχικής επέλασης του Κεφαλαίου κομβικό ρόλο έπαιξε το light πραξικόπημα της 11ης Νοεμβρίου στην Ελλάδα. Λίγες μέρες αφού οι πολιτικοί εκδιώχθηκαν κλοτσηδόν απ' τις παρελάσεις της 28ης Οκτωβρίου, οι οποίες μετατράπηκαν σε τεράστιες διαδηλώσεις, και αφού ο αστικός πολιτικός κόσμος άκουσε γαμωσταυρίδια σε όλα τα γήπεδα, τα οποία επίσης μετατράπηκαν σε χώρους διαδηλώσεων, δημιουργήθηκε μια τεράστια κρίση του πολιτικού εποικοδομήματος, που επιχειρήθηκε να ξεπεραστεί με τον διορισμό από την τρόικα (ΠΑΣΟΚ, ΝΔ, ΛΑΟΣ) στη θέση του πρωθυπουργού του τραπεζίτη Λουκά Παπαδήμου.

Σχεδόν ταυτόχρονα, ακόμα ένα μεταμοντέρνο light πραξικόπημα λάμβανε χώρα στην Ιταλία, τον έτερο αδύναμο κρίκο της ευρωζώνης. Ο διορισμός του Μάριο Μόντι και της «κυβέρνησης τεχνοκρατών» (λες και δεν είναι τεχνοκράτες οι επαγγελματίες πολιτικοί), έφερε και στην Ιταλία, όπως έγινε και στην Ελλάδα, το τραπεζικό κεφάλαιο στην εκτελεστική εξουσία. Αμφότεροι οι πρωθυπουργοί είναι διαπρεπή στελέχη της Τριμερούς Επιτροπής, μαζί με το ίδρυμα Ροκφέλερ και άλλους σκληρά εργαζόμενους εκπροσώπους του βαθέως καπιταλισμού[4].

Εκτός όμως απ' την επέλαση του νέου αυταρχισμού, την ενδυνάμωση της εκτελεστικής εξουσίας και τη μερική απευθείας κατάληψή της απ' τον βαθύ καπιταλισμό με light πραξικοπήματα στην καθ' ημάς Δύση, συναντάμε και τις παλιές καλές μεθόδους των hardcore πραξικοπημάτων, όπως αυτό που έγινε στην Ονδούρα, ανατρέποντας την αριστερή κυβέρνηση και εγκαθιστώντας κυβέρνηση μαριονετών του αμερικάνικου κεφαλαίου (θυμίζοντας, τηρουμένων των αναλογιών, την ανατροπή του Αλιέντε στη Χιλή το 1973). Ακόμα ένα πραξικόπημα του είδους αυτού αφορά την κήρυξη κατάστασης εκτάκτου ανάγκης στο Περού, μετά από τις πολύμηνες ταραχές εναντίον του σχεδίου Conga για την εκμετάλλευση κοιτασμάτων

χρυσού απ᾽ την αμερικάνικη πολυεθνική εταιρία Newmont Mining. Λίγους μήνες πριν το πραξικόπημα, τον Ιούνη του 2011, κατά τη διάρκεια συγκρούσεων, το περουβιανό κράτος δολοφόνησε 5 προλετάριους που αντιστέκονταν στην επέλαση του αμερικάνικου κεφαλαίου.

Την ίδια περίοδο, στις 17 Δεκεμβρίου του 2011, η κυβέρνηση του Καζακστάν έθεσε σε κατάσταση έκτακτης ανάγκης την πετρελαιοπαραγωγό πόλη Ζαναοζέν μετά από συγκρούσεις ανάμεσα σε εργάτες και μπάτσους, με 10 νεκρούς. Οι εργάτες παραγωγής πετρελαίου έκαναν κατάληψη για έξι μήνες στο εργοστάσιο, συγκρούστηκαν με την αστυνομία την ημέρα εθνικής ανεξαρτησίας, ξήλωσαν το χριστουγεννιάτικο δέντρο και πυρπόλησαν περιπολικά και σκηνές του δήμου. Διαβάζουμε απ᾽ το πρακτορείο Rioters: «στο στόχαστρο των ταραχοποιών βρέθηκαν τρία κτίρια που ισοπεδώθηκαν, τα γραφεία των τοπικών αρχών, η διεύθυνση της Ozanmunaigaz oil και το παρακείμενο ξενοδοχείο Aruana. Κάηκαν επίσης μια κλούβα και άγνωστος αριθμός περιπολικών της αστυνομίας, ενώ αναφέρεται και η διάρρηξη και κλοπή ενός ATM απ᾽ το πλήθος […] Ο πρόεδρος του Καζακστάν Nursul tan Nazarbuyer κήρυξε τη χώρα σε 20ήμερη κατάσταση έκτακτης ανάγκης, επιβάλλοντας απαγόρευση δημοσίων συναθροίσεων στο Ζαναόζεν […] Το υπουργείο εσωτερικών έχει παρατάξει μονάδες του στρατού και τεθωρακισμένα στην πετρελαιοπαραγωγό περιοχή του Ζαναόζεν, απέναντι σε διαδήλωση μερικών χιλιάδων κατοίκων έξω απ᾽ τη στρατιωτική βάση της γειτονικής πόλης Ακτάου». Το προλεταριάτο του Καζακστάν απάντησε στο πραξικόπημα επεκτείνοντας τις ταραχές και σε άλλες περιοχές, πυρπολώντας επιβατικά τρένα, γκρεμίζοντας γέφυρες και κάνοντας συγκεντρώσεις αλληλεγγύης στους απεργούς.

Δεν πρέπει να ξεχνάμε φυσικά και την επανεκκίνηση της αιγυπτιακής εξέγερσης μετά τη νέα επέλαση αυταρχισμού της μεταβατικής χούντας, τον χειμώνα του 2011. Οι αιγύπτιοι

προλετάριοι συγκρούστηκαν με τον στρατό, σε μια ακόμα πιο ριζοσπαστική εκδοχή της Αραβικής Άνοιξης[5].

Τι να κάνουμε; Ο κωμικός Κώστας Βουτσάς ενάντια στην μελαγχολική δημοκρατία της πυγμής

Βλέπουμε λοιπόν, πως η όξυνση του κοινωνικού-ταξικού ανταγωνισμού που γεννά η κρίση, οξύνει και την κρατική κατασταλτική μανία και την ανάγκη του κεφαλαίου να αυταρχικοποιήσει την εκτελεστική εξουσία, μέσα από light ή hardcore πραξικοπήματα (Ιταλία, Ελλάδα, Περού, Καζακστάν, Αίγυπτος και όχι μόνο). Πρόκειται για αλληλοτροφοδοτούμενα φαινόμενα που πολώνουν την ταξική πάλη, τη ριζοσπαστικοποιούν και την κάνουν πιο βίαιη.

Πώς πρέπει ν' απαντήσουν οι προλετάριοι σ' αυτήν την επέλαση του μελαγχολικού δημοκρατικού αυταρχισμού; Αντί άλλης απάντησης, ας δώσουμε το λόγο στον Κώστα Βουτσά:

Κ. Βουτσάς: Τώρα ο κόσμος είναι στεναχωρημένος, θλιμμένος, έχει πάθει κατάθλιψη. Γιατί; Τι έχει να κερδίσει έτσι; Εγώ λέω «θυμώστε, νευριάστε». Θυμός είναι να βγεις στους δρόμους, να σπάσεις, να χτυπήσεις. Άμα δε χυθεί αίμα, επανάσταση δεν επιβάλλεται.

Δημοσιογράφος: Άρα πιστεύετε στην επανάσταση;

Κ. Βουτσάς: Ναι, βέβαια, η κατάθλιψη δεν οδηγεί πουθενά.

Δημοσιογράφος: Είστε και υπέρ της βίας;

Κ. Βουτσάς: Γιατί όχι; Μήπως αυτό που κάνει η κυβέρνηση δεν είναι βία; Είναι χούντα […][6]

Συμπέρασμα; Μ' ΕΝΑ ΓΕΛΙΟ ΘΑ ΤΟΥΣ ΘΑΨΟΥΜΕ!

Σημειώσεις:

1. Φράνσις Φουκουγιάμα, *Το τέλος της ιστορίας και ο τελευταίος Άνθρωπος*, εκδ. Λιβάνη

2. Jacques Ranciere, *Το μίσος για τη δημοκρατία*, εκδ. Πεδίο
3. Χρήστος Γεωργίου, «Πείραμα Περιθωριοποίηση-Ελλάς», *Ελευθεροτυπία,* 11 Δεκεμβρίου 2011
4. Πέρα απ' το διορισμό Μόντι και Παπαδήμου, την ίδια ακριβώς περίοδο είχαμε και το διορισμό στελέχους της Lehman Brothers στη θέση του υπουργού οικονομικών της κυβέρνησης Ραχόι στην Ισπανία.
5. Στα μέσα Γενάρη του 2012 είχαμε και την εξέγερση του νιγηριανού προλεταριάτου, που ξεσηκώθηκε εναντίον της αύξησης των τιμών των καυσίμων. Η αυταρχική επέλαση άφησε πίσω της 6 νεκρούς διαδηλωτές. Και στην Ρουμανία, τις ίδιες μέρες είχαμε ολοήμερες συγκρούσεις προλετάριων με μπάτσους, εναντίον των περικοπών των δαπανών για τη δημόσια υγεία. Εκεί η αυταρχική επέλαση ήταν πιο ήπια (Ευρώπη γαρ): άφησε πίσω της 10 βαριά τραυματίες...
6. Από συνέντευξη στην εφημερίδα *το Βήμα*.

Πολύκαρπος Γεωργιάδης
Φυλακές Κέρκυρας, 16-01-2012

28

Εκλογές 2012: Ξανά τα ίδια ή Άμεση Δημοκρατία;

Κείμενο στο σαλόνι του φύλλου 18, Μάης 2012

«Το γιγαντιαίο έλλειμμα είναι τέτοιο έλλειμμα νοήματος,
ένδεια απαράμιλλη σημασιακή,
η χρεοκοπία είναι φαντασιακή πρωτίστως»

Η Φράση αυτή έχει μια τρομακτικά κυριολεκτική σημασία. Βρισκόμαστε όλοι, ανεξαιρέτως ταξικής, πολιτικής, πολιτιστικής ή φυλετικής προέλευσης μπροστά στο κενό, μια τρύπα, μαύρη, κατάμαυρη θα έλεγε κανείς, που κατασπαράζει ανηλεώς το βασικό συστατικό που είναι η αρχή των πάντων, η κινητήρια δύναμη κάθε ιστορικής εξέλιξης, θετικής ή αρνητικής. Ο λόγος για την ελπίδα. Αν η λέξη που περιέγραφε την κοινωνική κατάσταση μέχρι πέρυσι ήταν αγανάκτηση και σύγχυση, φέτος (τουλάχιστον μέχρι σήμερα) είναι η λέξη παράλυση. Μέσα σε μια συνθήκη τρομολαγνείας-κρατίας και εκβιασμών, οι ένδοξοι ταγοί μας ετοιμάζονται να ζητήσουν λαϊκή εντολή για να μας σώσουν από τη χρεοκοπία, μια χρεοκοπία ούτως ή άλλως τετελεσμένη. Είναι καθοριστικής σημασίας να αφήσουμε πίσω μας την στείρα άρνηση, το ενάντια στο τάδε και το δείνα και να προτάξουμε (απέναντι στην ξανά-ανάθεση στην κοινοβουλευτική δημοκρατία την λύση των προβλημάτων μας) μιαν άλλη προοπτική.

Το φαντασιακό

Είναι αυτό που είναι σε θέση να δώσει διέξοδο, ότι στο μέλλον τα πράγματα θα είναι καλύτερα, αν κάνουμε κάτι για αυτό, αν αγωνιστούμε. Η έλλειψη αυτού (που κυριαρχεί σήμερα,

ακόμη και στους κόλπους των ριζοσπαστικών δυνάμεων) είναι η πιο βαριά ψυχική καταδίκη και ταυτόχρονα το πιο δυνατό εργαλείο της εξουσίας, ώστε να μας διαχειρίζεται σύμφωνα με τις ανάγκες της. Το φαντασιακό είναι η μαγική λέξη που σπάει την παραίτηση-παράλυση. Προϋποθέτει, όμως, να ορίσουμε τις επιθυμίες μας, αποφασιστικά και ξεκάθαρα, να συσπειρωθούμε γύρω από αυτές και να δώσουμε τις μάχες μας.

Βάζοντας σε πρώτο πλάνο την Εξουσία των συνελεύσεων, την Άμεση Δημοκρατία

Η πλατεία Συντάγματος και οι άλλες πλατείες λειτούργησαν σαφώς ως ένα μεγάλο σχολείο στην κατεύθυνση αυτή, σε καμία περίπτωση, όμως, δεν τη θεωρούμε ως τον ύστατο στόχο. Είναι η αρχή του δρόμου και όχι το τέλος. Η συμμετοχή μας στις πλατείες μάς κάνει να γνωρίζουμε από πρώτο χέρι τα θετικά, αλλά και τα αρνητικά αυτής της εμπειρίας, στην εφημερίδα μας άλλωστε αφιερώσαμε πολλές σελίδες στις όποιες προβληματικές, δεν θα αφορίσουμε όμως, ούτε θα καταδικάσουμε στον πολιτικό σκουπιδοτενεκέ τα όσα έγιναν πέρσι το καλοκαίρι, επειδή το πλήθος δεν ενστερνίστηκε ολοκληρωτικά την ιδεολογική μας κατεύθυνση ή επειδή διάφοροι επίδοξοι ηγετίσκοι συμμετείχαν φορώντας προβιά για να αντλήσουν ψήφους. Θεωρούμε πως δεν υπάρχει άλλος δρόμος εξόδου από την κρίση (οικονομική, πολιτική κτλ.) πέραν από την αντιιεραρχική, συλλογική, ισότιμη και οριζόντια οργάνωση των όποιων σχέσεων (παραγωγή, λήψη αποφάσεων, δικαιοσύνη κτλ.). Η άμεση δημοκρατία, η αυτοοργάνωση, οι συνελεύσεις γειτονιάς, στοχεύουν προς μια τέτοια κατεύθυνση και είναι γενικά μια ευρέως αναγνωρισμένη έννοια, πράγμα που δεν πρέπει να «πάει τσάμπα».

Δεν θα πέσουμε στην παγίδα να μιλάμε για άμεση δημοκρατία δίχως να μιλάμε για Επανάσταση

Η Άμεση Δημοκρατία δεν μπορεί να διαχωρίζεται προταγματικά από την ταξικότητα του αγώνα μας. Σε έναν κόσμο με

αφεντικά και εργάτες, κυρίαρχους και κυριαρχούμενους, στα πλαίσια ενός κοινωνικού-οικονομικού συστήματος, που βασίζεται στην ιεραρχική κατανομή ατόμων, ρόλων, πόρων κ.λπ. σε όλα τα επίπεδα της καθημερινής ζωής, παραγωγή, αναπαραγωγή, επικοινωνία, πολιτική, εκπαίδευση, οικογένεια κ.λπ., η Άμεση Δημοκρατία θα λειτουργήσει απλά ως μία ακόμα προσπάθεια ενσωμάτωσης μας στα γρανάζια της μηχανής τους, αν δεν μιλάμε ταυτόχρονα και για το ότι πρέπει να ξεφορτωθούμε το σάπιο κουφάρι της Αστικής Δημοκρατίας, του κοινοβουλευτισμού, του πολιτικού συστήματος. Και όλοι γνωρίζουν πως αυτό δεν θα γίνει αναίμακτα ή από μόνο του. Θα πρέπει να το κερδίσουμε, και οι μάχες ή θα ξεπεράσουν το συμβολικό επίπεδο των περασμένων ετών ή δεν θα είναι τίποτα (παραπάνω από θεαματικές εκτονώσεις προς τέρψιν αριστερών και αναρχικών).

Carpe Diem

29

Οι πύλες του ονείρου

Φύλλο 18, Μάης 2012

Το editorial του φύλλου 12 της *Άπατρις* ξεκινούσε με τη φράση «οι αυταπάτες είναι φρούτα που ευδοκιμούν σε συνειδήσεις καθυστερημένες». Ένα χρόνο μετά, οι διεργασίες που λόγω «κρίσης»[1] φαίνεται να λαμβάνουν χώρα μέσα στις συνειδήσεις μεγάλου μέρους της ελλαδικής κοινωνίας, δυστυχώς μας υποχρεώνουν να ασχοληθούμε επειγόντως με την περαιτέρω επεξήγηση της διαπίστωσης αυτής. Αυτό για δύο λόγους: πρώτον, γιατί οι «αυταπάτες» αυτές τείνουν πια επικίνδυνα να μετουσιώνονται σε τάσεις εκφασισμού της κοινωνίας[2]. Δεύτερον, γιατί οι εν λόγω συνειδήσεις είναι ένας βασικός λόγος γι᾽ αυτή την άκρως ανησυχητική εξέλιξη.

Πρέπει λοιπόν να προσπαθήσουμε να κατανοήσουμε πώς και γιατί λειτουργούν έτσι οι συνειδήσεις αυτές και πώς μπορούμε να βάλουμε φρένο σ᾽ αυτό το φαινόμενο. Αυτό, μάλιστα, γίνεται σήμερα μια επιτακτική ανάγκη που δεν αφορά μόνο όσους/ες κινούνται οργανωμένα μέσα στον κοινωνικό ανταγωνισμό αλλά και κάθε υγιώς σκεπτόμενο άνθρωπο.

Όσα ακολουθούν έχουν ξαναγραφτεί και ειπωθεί, 70 χρόνια τώρα, μετά τις τραγικές συνέπειες που είχε για την ανθρωπότητα μια τέτοια φασίζουσα, ανορθολογική τροπή στη σκέψη εκατομμυρίων ατόμων, όταν – ξανά μετά από μία «κρίση» – αποκρυσταλλώθηκε τελικά σε φασιστική ή ολοκληρωτική ιδεολογία. Οφείλουμε όμως να τα ξαναπούμε, γιατί η ελλαδική κοινωνία κατάντησε σήμερα να διεκδικεί την παγκόσμια πρωτοτυπία να είναι η μόνη όπου υπάρχει ένα ανοιχτά νεοναζιστικό κόμμα[3] που φαίνεται να συγκεντρώνει ποσοστά τέτοια που

να του επιτρέπουν να μπει στη βουλή. Τα πάντα βέβαια είναι ακόμα ρευστά, όμως η αυξημένη τα τελευταία χρόνια επιρροή της συμμορίας αυτής, αλλά και άλλων μορφωμάτων της ευρύτερης ακροδεξιάς, εδράζεται σε τάσεις, νοοτροπίες και αντιλήψεις πλατιά διαδεδομένες μέσα σε ποικίλα κοινωνικά στρώματα. Και παρότι οι αντιλήψεις αυτές σοβούσαν πάντα σε όλες τις σύγχρονες ατομικιστικές κοινωνίες, είναι σε περιστάσεις όπως αυτές που λαμβάνουν χώρα στην Ελλάδα σήμερα, που αν δεν συναντήσουν τις κατάλληλες αντιστάσεις, αποτελεί κανόνα να οξύνονται και να βγαίνουν ξανά στην επιφάνεια, με πιθανότατα τρομακτικές συνέπειες.

«Καθυστερημένη» λοιπόν είναι μια συνείδηση που προσπαθεί να κατανοήσει μια νέα πραγματικότητα με παλιά εργαλεία, ακατάλληλα πια για τα νέα δεδομένα. Το αποτέλεσμα είναι να καταλήγει σε αναληθείς και αντιφατικές ερμηνείες. Έτσι, αντί να καταλήξει σε μια λίγο πολύ λογική θεώρηση, κατασκευάζει κι ενστερνίζεται ένα Μύθο: μια ανορθολογική σύλληψη των εξελίξεων, των προβλημάτων και των αιτιών τους. Οι μάζες των αγανακτισμένων πατριωτών οποιασδήποτε απόχρωσης στην Ελλάδα του σήμερα, ερμηνεύουν εσφαλμένα τη ραγδαία επιδείνωση της ζωής τους με όρους «προδοσίας» των πολιτικών «τους», γιατί πιστεύουν στο μύθο ότι οι τελευταίοι («κανονικά») υπάρχουν για να υπηρετούν τους ίδιους και το έθνος. Το πρόβλημα όμως αρχίζει να γίνεται τρομακτικό, όταν η προσκόλληση στο «μεγαλείο» του τελευταίου είναι ο μόνος τρόπος που βρίσκουν για να ξεπεράσουν την απογοήτευση και την ταπείνωση που νιώθουν. Γιατί τότε είναι που μπαίνει το πρώτο αγκωνάρι για τα στρατόπεδα συγκέντρωσης κάθε λογής αποδιοπομπαίων τράγων (Εβραίων, ΜΕΤΑΝΑΣΤΩΝ…).

Πώς εξηγείται όμως αυτή η ροπή προς μια μυθική, δηλαδή ψευδή και εσφαλμένη αντίληψη της πραγματικότητας; Τόσο η εμπειρία όσο και η Ιστορία έχουν δείξει ότι δύο είναι κυρίως οι αιτίες: η πρώτη είναι ακριβώς αυτή η θεμελιώδης ασυγχρονία της συνείδησης πολλών ανθρώπων με τους καιρούς που ζουν

και τις εξελίξεις εντός τους. Η δεύτερη – και δεν χρησιμοποιήσαμε τυχαία τη λέξη νωρίτερα – το γεγονός πως μιλάμε για ΜΑΖΕΣ. Ας μιλήσουμε όμως για την πρώτη.

1. Η σχετικότητα του Χρόνου…

Δε ζουν όλοι οι άνθρωποι στο ίδιο Τώρα. Βιολογικά βέβαια, διαβιούν και κινούνται σ' αυτό. Πάρα πολλοί όμως κουβαλούν στο μυαλό τους παρελθοντικά στοιχεία, που παρεμβάλλονται ανάμεσα στη σκέψη και τη σημερινή αντικειμενική τους θέση, κάνοντάς τους να ζουν σε παρωχημένους χρόνους· ο μεσόκοπος και ο ηλικιωμένος, αλλά συχνά και ο αγρότης, ζει σε μεγάλο βαθμό στο παρελθόν. Το ίδιο και ο λόγω κρίσης ξεπεσμένος μικροαστός, που ονειρεύεται την επιστροφή στην πρότερη ευημερία, όπως και ο αριστερός, που αναπολεί το κράτος πρόνοιας και το προηγούμενο «κοινωνικό συμβόλαιο». Ο νέος, στο μέλλον. Έτσι, αξίες, πεποιθήσεις και νοοτροπίες παλιότερων κυρίως καιρών και γενεών, εξακολουθούν ν' ασκούν καθοριστική επιρροή σε αναρίθμητα μυαλά του σήμερα: Πατρίς, Θρησκεία, Τιμή, Γη, Παράδοση, Προγονολατρεία, Αρχαίο Μεγαλείο και πολλά άλλα αποτελούν κανονιστικό πλαίσιο για τη ζωή εκατομμυρίων ανθρώπων (και μ' αυτή την έννοια είναι πολλά τα χρόνια που «χτυπούν» μέσα στο εκάστοτε τρέχον).

Δε θα κρίνουμε εδώ αν αυτό είναι καλό ή κακό γενικότερα. Για το θέμα που πραγματευόμαστε όμως, μας ενδιαφέρει η πτυχή της προσήλωσης στις παραπάνω αξίες, που οδηγεί τη συνείδηση να ζει σε μια χρονικότητα ευρισκόμενη σε απόλυτη ασυμβατότητα με τη χρονικότητα της σύγχρονης καπιταλιστικής κοινωνίας. Αυτό γιατί οι κυρίαρχες αξίες της τελευταίας είναι εντελώς άλλης κατηγορίας: το κεφάλαιο, το κέρδος, η ιδιοτέλεια, ο αχαλίνωτος ανταγωνισμός, η εκλογίκευση των πάντων κοκ., δε γνωρίζουν ούτε θρησκείες, ούτε πατρίδες και σύνορα, ούτε παραδόσεις και μπέσα, Συντάγματα και νόμους. Αν το να προσανατολίζεις τη ζωή σου με οδηγό το άστρο της Θρησκείας και της Τιμής ήταν κάτι λογικό στις μεσαιωνικές κοινωνίες, όπου κυρίαρχη αξία γενικά δεν ήταν η οικονομία

και το άτομο αλλά η αγιοσύνη, η ιπποσύνη, η κοινότητα, η αφοσίωση στον ευγενή-φεουδάρχη κ.λπ., στο σημερινό κοινωνικό μοντέλο η υποκειμενική υιοθέτηση αυτών των αξιών ως πυξίδας οδηγεί σε στάσεις αναντίστοιχες με κείνες που υπαγορεύουν οι νόμοι κίνησης της αντικειμενικής πραγματικότητας. Έτσι, γεννά αδυναμία προσαρμογής, κρίσεις ταυτότητας, αντιφατικές πεποιθήσεις και συμπεριφορές.

Όταν τώρα οι κυρίαρχες τάξεις κρίνουν πως ήρθε η ώρα να επιτεθούν σαρωτικά στα κεκτημένα, όπως συμβαίνει σήμερα, τότε ο ανθρωπάκος που ακόμα ζει και πορεύεται νομίζοντας πως κορωνίδα του κόσμου είναι π.χ. η Θρησκεία και η Πατρίδα, ο Νόμος και η Τάξη, η εντιμότητα στις συναλλαγές (αυτή όχι πάντα…), ο προγραμματισμός και η αποταμίευση, χάνει τον κόσμο κάτω απ' τα πόδια του· αδυνατεί να κατανοήσει τους λόγους και τους μηχανισμούς εξαιτίας των οποίων ξαφνικά κατέρρευσε ο κόσμος του· επιπλέον, η ασυγχρονία (δηλαδή η καθυστέρηση) ανάμεσα στη συνείδησή του και τις ιλιγγιώδεις εξελίξεις, τον μπερδεύει ακόμα περισσότερο όταν ενισχυθεί από τις παράλογες χρονικότητες αυτού του συστήματος: δούλεψε 35 χρόνια για να πάρει μια αξιοπρεπή σύνταξη, αλλά έχασε σε 2 μέρες τις αποταμιεύσεις του, γιατί «κούρεψαν» τα ομόλογα που τις είχε επενδύσει. Οργίζεται κι αγανακτεί, όμως και πάλι αυτές οι παλιές δυνάμεις που διαφεντεύουν το μυαλό του, στέκονται ανάμεσα σ' αυτόν και στο υπαίτιο σύστημα σαν προπέτασμα καπνού. Είναι η στιγμή που, αν δε βρεθεί ένας κοινωνικός πόλος, ένα κίνημα που θα του δώσει ένα νέο όραμα για το αύριο, θ' αγκιστρωθεί με ακόμα μεγαλύτερο φανατισμό στα κατάλοιπα του παρελθόντος που διέπουν τη σκέψη του. Αυτά τα κατ' ουσίαν προκαπιταλιστικά αποθέματα είναι τα μόνα που γνωρίζει για να στηριχτεί, και γι' αυτό αναβιώνουν δυναμικά μέσα στη συνείδησή του, τη συνείδηση μιας ολόκληρης τάξης που βουλιάζει. Σ' αυτή την κρίσιμη φάση, στην οποία ταυτόχρονα ονειροπολεί για την επάνοδο στην πρότερη, γαλήνια ομαλότητα, αν απ' την άλλη βρεθεί ένας «Μακρυγιάννης», που θα είναι ταυτόχρονα οργισμένος και μέτριος, αντιφατικός

και ρομαντικός όπως εκείνος, μα φλογερός κήρυκας της αναβίωσης ενός μεγαλειώδους παρελθόντος, τότε ο μέχρι σήμερα αφόρητα κοινότοπος ανθρωπάκος μας μπορεί κάλλιστα να γίνει φανατικός οπαδός του, άσχετα από τη μισαλλοδοξία και τον αγριανθρωπισμό που μπορεί να χαρακτηρίζουν τις ιδέες και τις προτάσεις του: ο ανθρωπάκος θα εθελοτυφλεί μπροστά στο προφανές, για να ανακουφιστεί από το δυσβάσταχτο.

2. «Βλέπω γύρω μου παντού μικρούς ξεπεσμένους θεούς…»

Η δεύτερη αιτία της έφεσης ή της ευπιστίας των ανθρώπων απέναντι σε μύθους που συσκοτίζουν την πραγματικότητα είναι οι μετάπλασή τους σε μάζες. Σε σύνολα, δηλαδή, ανθρώπων χωρίς πραγματικούς ή με ελάχιστους κοινωνικούς δεσμούς, ομογενοποιημένα σε έναν εύπλαστο πολτό που προήλθε από τη διάλυση των ποικίλων κοινοτήτων (εργασιακών, χωροταξικών, πολιτιστικών) μέσα στις οποίες οι άνθρωποι αποκτούσαν αναγνωρίσιμη ταυτότητα ως ιδιαίτερα και διακριτά πρόσωπα και ως εκ τούτου αυτοσεβασμό και προσανατολισμό.

Η διάλυση αυτή δεν ήταν παρά αποτέλεσμα της εδραίωσης της καπιταλιστικής κοινωνίας με όλους τους μέχρι σήμερα τροπισμούς της: την αποθέωση του ατόμου ως μεμονωμένης μονάδας με ξέχωρο, αδήριτα ανταγωνιστικό συμφέρον απέναντι σε όλα τα άλλα άτομα, θεού-κυρίαρχου πάνω στους άλλους και στο φυσικό περιβάλλον, πολίτη-ψηφοφόρου χωρίς συμμετοχή στις αποφάσεις, καταναλωτή και φετιχιστή της επιτυχίας, ψυχρού υπολογιστή με βάση την τεχνοεπιστημονική γνώση κλπ.

Μόνο που για όλους αυτούς τους λόγους η «μεμονωμένη μονάδα» έγινε ταυτόχρονα και… μοναχή. «Ειδήμονες χωρίς πνεύμα, ηδονιστές χωρίς καρδιά…»[4], τα άτομα της νέας κοινωνικής οργάνωσης έχασαν τις ρίζες που νοηματοδοτούσαν τη ζωή τους και συνδέθηκαν πια με τα υπόλοιπα μόνο μέσω του στυλ, της κατοχής πλούτου ή του θεάματος · εφήμερα, επιφανειακά και εξ αποστάσεως. Μέσα τους άρχισε να χάσκει ένα

πρωτόγνωρο κενό: το κύριο χαρακτηριστικό του σύγχρονου ανθρώπου της μάζας δεν είναι απαραίτητα η αποκτήνωση ή η πνευματική καθυστέρηση, όσο η απομόνωση και η έλλειψη αληθινών κοινωνικών σχέσεων. Μια αίσθηση ανασφάλειας και μετεωρισμού χωρίς έρμα τον κάνουν (ως εκ τούτου)… έρμαιο του φόβου και της χειραγώγησης – ειδικά σε συνθήκες όπως οι σημερινές, όπου χάνει ακόμα και τα λίγα υπάρχοντα στα οποία βάσισε τόσο την επιβίωση όσο και την καταξίωσή του, ή και τη δουλειά του, και συνεπώς αισθάνεται άχρηστος και ταπεινωμένος. Τίποτα δεν άλλαξε στον κόσμο και συνεπώς και μέσα του, σε σχέση με τους «προγόνους» του της κρίσης του ᾿30, που για διάφορους λόγους έτυχε να ᾿ναι γερμανοί. Τηρουμένων των αναλογιών, «το Άουσβιτς μπορεί να ξανασυμβεί», όπως έγραφε κάποτε ο Πρίμο Λέβι. Ένα τέτοιο ανθρώπινο υποκείμενο είναι, υπό προϋποθέσεις, πάντα έτοιμο να βρει το χαμένο νόημα μέσα σε οποιαδήποτε μυθική αφήγηση (εθνοπατριωτική, φυλετική, θρησκευτική κ.λπ.) που θα του προσφέρει μια αίσθηση υπερηφάνειας, χρησιμότητας και κοινότητας, έστω κι απ᾿ τη διεστραμμένη όσο και αντεστραμμένη σκοπιά του να μισεί τους Διαφορετικούς ως μέρος κάποιων Άλλων: έλληνας, σουδανός ή χιλιανός εθνικιστής, ζηλωτής θρησκευτικής πίστης, «άριος» λευκός, οπαδός ποδοσφαιρικής ομάδας, μέλος συνοικιακής συμμορίας… ανικανοποίητος οικονομικά, συναισθηματικά και σεξουαλικά, μπορεί να μισεί χωρίς τελειωμό· δεν ανέχεται καμία χαλάρωση, ακριβώς γιατί δε γνωρίζει καμία εκπλήρωση.

3. Μια απαραίτητη παρένθεση

Αν όλα τα παραπάνω παίρνουν σήμερα στην Ελλάδα μια πολύ επικίνδυνη τροπή μέσα στο μυαλό του πανικόβλητου ανθρωπάκου, αυτή έχει δύο διαστάσεις: η μία είναι ο πατριωτικός φανατισμός ενάντια σε ξένους και έλληνες «κατακτητές» και «δωσίλογους», που υποδεικνύει ως εχθρό το μνημόνιο και όχι το σύνολο του οικονομικού συστήματος που το παρήγαγε, τις εθνικότητες και τα πρόσωπα και όχι τις τάξεις και τις

ιεραρχίες. Η άλλη είναι ο οξυμένος ρατσισμός ενάντια στους μετανάστες, που θέλει να αγνοεί πως ΚΑΙ αυτοί όπως ΚΑΙ οι φτωχοί, ξεπεσμένοι έλληνες, είναι απόβλητα του ίδιου αυτού πολιτικοοικονομικού συστήματος.

Οι πολιτικοί έχουν όλα τα πανίσχυρα μέσα για να στρέψουν την προσοχή και την οργή στους μετανάστες (κι αν δεν υπήρχαν αυτοί, θα την έστρεφαν σε κάποια άλλη κοινωνική ομάδα, υποδεέστερη απέναντι στην κυρίαρχη, μα καταπιεσμένη εθνική).

Το ζήτημα εδώ είναι ότι, αν επιμείνουμε να επισημαίνουμε μόνο όσα αναφέρθηκαν στις ενότητες 1 και 2 ως αιτίες του αυξανόμενου ρατσισμού, θα δώσουμε μια μονοδιάστατη, αντιδιαλεκτική ερμηνεία του φαινομένου: δεν είναι μόνο η άνοδος του άλογου στοιχείου του φόβου, που ευνοεί τη θυματοποίηση των μεταναστών – είναι και οι αντικειμενικές οικονομικές συνθήκες.

Στα προηγούμενα χρόνια, τ᾽ αφεντικά πριμοδοτούσαν τον πάντα υποβόσκοντα ρατσισμό, ώστε να εκδηλώνεται μ᾽ ένα ελεγχόμενο τρόπο, σε ένα ωφέλιμο γι᾽ αυτά επίπεδο. Ήταν η εποχή που οι μετανάστες τους βόλευαν όλους: χονδρικά, τα μεγάλα αφεντικά έβρισκαν πάμφθηνο εργατικό δυναμικό και ταυτόχρονα πίεζαν προς τα κάτω τους μισθούς αυξάνοντας τα κέρδη· τα δε μικρά, γίνονταν τέτοια αφήνοντας τις μέχρι τότε (χειρωνακτικές) εργασίες τους στους «κακομοίρηδες» για να γίνουν (υπ)εργολάβοι, να εισπράττουν επιδοτήσεις και ν᾽ αποφεύγουν τις ασφαλιστικές εισφορές. Εποχή της «ανάπτυξης», της δάνειας ευμάρειας, του ασφαλούς μακροπρόθεσμου σχεδιασμού, των μεγάλων (ολυμπιακών) έργων και της οικονομικής κατάκτησης των Βαλκανίων.

Και τώρα; Τώρα οι μετανάστες δεν μπορούν πια να παίξουν το ζωτικό ρόλο που έπαιζαν στην καπιταλιστική οικονομία: τα μεγάλα αφεντικά αναδιπλώνονται και δεν επενδύουν, ενώ τη βρωμοδουλειά της υποτίμησης του εργατικού κόστους την κάνει απροσχημάτιστα πια ο εκτελεστικός τους βραχίονας, η κυ-

βέρνηση, με τους νόμους, τους δικαστές και τους μπάτσους. Τα δε μικρά χρεοκοπούν και γυρνάνε (όσα έχουν) στις πρότερες «υποτιμητικές» εργασίες τους, κάνοντάς τες με τα δικά τους χέρια. Ένα κάποιο επίπεδο ανοχής που υπήρχε και οι ανάλογες νομοθετικές θεσμίσεις (π.χ. για τη νομιμοποίηση ενός ποσοστού μεταναστών), έλαβαν χώρα γιατί εξυπηρετούσαν ως μέσα παραγωγικής αξιοποίησης του πλούτου για τα κάθε είδους αφεντικά. Τώρα που οι συνθήκες άλλαξαν άρδην, τυπικές θεσμίσεις και άτυπες ανεκτικές συμπεριφορές έχασαν των ωφελιμιστικό τους χαρακτήρα. Οι μετανάστες «περισσεύουν». Έγινε ό,τι και με τους εβραίους στη Γερμανία του '30: όσο υπήρχαν οι συνθήκες της «ελεύθερης αγοράς» και των αυτοματισμών της χρηματικής οικονομίας, το επιχειρηματικό τους δαιμόνιο και η κατοχή κεφαλαίου τους έκανε αποδεκτούς ως μοχλούς ανάπτυξης κι επέκτασης της οικονομίας. Όταν ξέσπασε η κρίση, ζόρισαν τα πράγματα και η λύση δόθηκε μέσα από τον ολοκληρωτισμό, βασικό χαρακτηριστικό του οποίου είναι η συγχώνευση κράτους και οικονομίας, έχασαν τη δύναμή τους ως παράγοντες της εμπορευματικής κυκλοφορίας γιατί οι νέοι εξουσιαστές ανέλαβαν μόνοι τους να φέρουν εις πέρας αυτή τη λειτουργία. Ανάμεσα σε άλλους λόγους, ήταν ώρα για να τους ξεφορτωθούν… ήταν ώρα για ΣΤΡΑΤΟΠΕΔΑ ΣΥΓΚΕΝΤΡΩΣΗΣ.

4. Ουτοπία ενάντια στην Πανούκλα

«Αν χάσαμε για ένα λόγο την ιδεολογική μάχη ενάντια στον εθνικοσοσιαλισμό, ήταν γιατί αφήσαμε αφύλαχτες τις πύλες του ονείρου…»

Ερνστ Μπλοχ

Με την παραπάνω αποστροφή, ο γερμανός αντιναζιστής φιλόσοφος προσπάθησε να εξηγήσει τη λαϊκή βάση του ναζισμού. Αν και απομένει ακόμα να φανεί, δυστυχώς η σκέψη του είναι πια επίκαιρη στην Ελλάδα του σήμερα. Οι τάσεις εκφασισμού της κοινωνίας για τις οποίες έγινε λόγος στην αρχή αυτού του κειμένου, όπως εκφράζονται μέσα από την άνοδο

της ακροδεξιάς και ειδικά της ναζιστικής Χρυσής Αυγής, είναι εμφανείς και πρέπει να δούμε τι ανάχωμα θα προβάλουμε.

Η ακροδεξιά ρητορεία και ιδεολογία, ανάμεσα σε άλλα, ήταν πάντα βασισμένη σ' αυτές τις μυθικές κατασκευές στις οποίες ρέπει το μυαλό του ανθρωπάκου, ο οποίος δυνητικά μπορεί να στελεχώσει κινηματικά τα φασιστικά μορφώματα. Τόσο ο Μπλοχ όσο και ο Βάλτερ Μπένγιαμιν, αντιτάχτηκαν στη στενά ορθολογική αντιμετώπιση των «επιχειρημάτων» των φασιστών. Σε αντίθεση με την καταστροφική μονολιθική θεώρηση της αριστεράς για το φασισμό ως το «τελευταίο καταφύγιο του ιμπεριαλιστικού σταδίου του καπιταλισμού», οι δύο διανοητές διέκριναν μέσα στο ακατάληπτο συνονθύλευμα των φασιστικών ή φασιζουσών πεποιθήσεων ενότητες αντιθέτων που περιέχουν ταυτόχρονα κυνικά αλλά και ουτοπικά στοιχεία, ζοφερές χειραγωγήσεις αλλά και ανεκπλήρωτες προσδοκίες, ποταπότητα αλλά και άκρατη ονειροπόληση.

Στο πλαίσιο αυτό, υποστηρίζουμε πως δεν αρκεί η επίκληση στατιστικών στοιχείων, φριχτών ιστορικών επιπτώσεων και λογικών επιχειρημάτων για την αντιμετώπιση της φασίζουσας σκέψης. Τα υγειονομικά και εγκληματολογικά στοιχεία που δείχνουν ανάγλυφα πως ο «κίνδυνος» των μεταναστών δεν είναι τόσο μεγάλος όσο τον παρουσιάζουν, οι εικόνες από το Άουσβιτς, το ότι το κράτος έφτιαξε το έθνος, γενικότερα ο υλισμός και η κυριολεξία είναι επιχειρήματα σκόπιμα μα ανεπαρκή, γιατί *για κάθε ανορθολογική, δηλαδή μυθική σκέψη, το πρόβλημα της αλήθειας δεν υφίσταται πια*, όπως έλεγε ο Μπένγιαμιν. Ούτε η επίκληση αξιών είναι από μόνη της ικανή να εμποδίσει την πανούκλα: αν πεις στον φασίστα «ντροπή σου που είσαι ρατσιστής», θα απαντήσει το γνωστό «αν η υπεράσπιση της πατρίδας μου είναι ρατσισμός, τότε τιμή μου που είμαι ρατσιστής» – Λόγος που βρίσκει ευήκοα ώτα. Παράλληλα λοιπόν μ' αυτά, ο ταξικός αγώνας πρέπει σε επίπεδο Λόγου να καταδυθεί και στον πυθμένα του πόθου, της επιθυμίας, της προσδοκίας και του ονείρου, και να οικειοποιηθεί τις έννοιες

που αξιοποιούν οι φασίστες, δίνοντάς τους άλλο περιεχόμενο στο πλαίσιο της επίκλησης ενός οράματος. Αν το «αίμα» είναι αξία, είναι γιατί αδελφοποιεί τους λαούς – τ᾽ αδέλφια προέρχονται πάντα από τη μίξη του. Κι αν είναι κόκκινο, «κόκκινο» θα είναι και το μέλλον. Αν η «Λαϊκή Ενότητα» είναι αξία, μπορεί να έχει υπόσταση μόνο αν ως «λαός» θεωρηθεί όλη η ανθρωπότητα, υπό συνθήκες ισότητας, ελευθερίας και απόλαυσης για όλους/ες.

Κι αν η δικιά μας Ουτοπία μπορεί να πάρει ένα επιδραστικό χαρακτήρα μέσα στα ανορθολογικά μυαλά, μπορεί να το κάνει μόνο με την υπόδειξη πρακτικών παραγωγής, διανομής, διαβίωσης, αλληλεγγύης και γενικά λύσεων καθημερινών προβλημάτων, που ήδη υφίστανται διάχυτα, σπερματικά αλλά χειροπιαστά μέσα στη σημερινή ιστορική κίνηση και αναδίδουν το άρωμα ενός άλλου, ευτυχέστερου κόσμου. «Η αντίσταση στις ακροδεξιές δυνάμεις μπορεί να είναι αποτελεσματική μόνο αν φαίνεται εφικτή μια γνήσια πολιτική εναλλακτική λύση», όπως γράφει ο Saoul Newman[5]. Μια λύση που μεταξύ άλλων θα αναδεικνύει μέσα από όλες τις λειτουργίες της τη δυνατότητα μιας νέας κοινωνικής οργάνωσης, που θα βρίσκεται κάτω από το συνειδητό έλεγχο των ανθρώπων, θα εκφράζει λογικές σχέσεις έμπλεες νοήματος ανάμεσα στους ανθρώπους και τη Φύση και θα ᾽χει τη μορφή μιας αυτοδιαχειριζόμενης κοινότητας ελεύθερων και ίσων.

Το αντίθετο του μύθου δεν είναι τόσο ένα λογικό επιχείρημα, αλλά η οικοδόμηση στο Σήμερα των θεσμών και των σχέσεων ενός τέτοιου απελευθερωμένου, Ωραίου κόσμου. Γιατί όταν το δυσβάσταχτο και άσχημο μετατρέπεται σε Ωραίο, τότε ο μύθος ραγίζει: πρώτη φθορά του, είναι το Κάλλος.

Σημειώσεις:

1. «Κρίση» αποκαλούμε τη γενικευμένη επίθεση των κυρίαρχων τάξεων ενάντια στο σύνολο της ζωής μας (κεκτημένα, δικαιώματα, ελευθερίες κ.λπ.) ως καταπιεσμένων, με στόχο

να αντισταθμίσουν τις ζημιές από τις πολιτικές τους και να επωφεληθούν για να επεκτείνουν τα κέρδη και τα προνόμιά τους.

2. Δεν είναι καθόλου τυχαίο πως το πρόσωπο του οποίου τα λόγια βάλαμε στην προμετωπίδα του editorial 12 (ο γνωστός «λαϊκός» στιχουργός Λευτέρης Παπαδόπουλος) ως ενδεικτικά μιας καθυστερημένης συνείδησης, σήμερα εκφέρει ανοιχτά ρατσιστικό λόγο ενάντια στους μετανάστες, ζητώντας στρατόπεδα συγκέντρωσης παρέα με όλο τον ακροδεξιό συρφετό.
3. Εννοούμε βέβαια τη Χρυσή Αυγή.
4. Ο χαρακτηρισμός του Μαξ Βέμπερ για τον αναδυόμενο τύπο Ανθρώπου της νεωτερικής αστικής κοινωνίας.
5. *Ευτοπία*, τεύχος 20, Οκτώβριος 2011

Ανέστιος

ΛΑΜΠΡΑΚΗ
457

ΜΕΡΟΣ ΠΕΜΠΤΟ

Καλοκαίρι 2012 – Χειμώνας 2014

«Θα ανακαταλάβουμε τις πόλεις μας»
προεκλογική δέσμευση του Α. Σαμαρά

Η νέα κυβέρνηση αποκτά από τους πρώτους μήνες ακροδεξιό ύφος και σε όλη τη χώρα απλώνεται μαύρο σκοτάδι. Απεργοί επιστρατεύονται, καταλήψεις εκκενώνονται, οι νεοναζί ανεβαίνουν και οι όλο και αυξανόμενοι μπάτσοι φασιστοποιούνται σε πλειοψηφικό ποσοστό. Το κανάλια έχουν μετατραπεί σε μεγάφωνα εκφώνησης πολεμικών διαγγελμάτων, ο θεσμικός ρατσισμός αποτελεί κανόνα και η κυβέρνηση πολιτεύεται με βάση τα φοβικά σύνδρομα, την καταστροφολογία και τον αντικομμουνισμό. Τον Σεπτέμβρη του ’13, νεοναζί της Χρυσής Αυγής κορυφώνουν τη δράση τους και δολοφονούν το αντιφασίστα Παύλο Φύσσα. Η ακροδεξιά κυβέρνηση εγκαινιάζει σε διάφορους νομούς στρατόπεδα συγκέντρωσης μεταναστών ενώ θεσπίζει ειδικές φυλακές για πολιτικούς κρατούμενους και ανυπότακτους φυλακισμένους.

30

Ακόμη και οι βιομήχανοι μελαγχολούν…

Κείμενο στο σαλόνι του φύλλου 20, Δεκέμβρης 2012

Ο κυρ Γιάννης νωχελικά κάπνιζε το monte cristo του καθήμενος στη δερμάτινη πολυθρόνα του προσωπικού του γραφείου στην έπαυλη Φιλίππου. Δεν έχει διάθεση ο κυρ Γιάννης. Η κρίση βαθαίνει. Θυμάται τα παλιά… μικρός… που βοήθαγε τον γιαουρτά πατέρα του στο μαγαζάκι της οδού Πατησίων… τι αγνά χρόνια. Σιγά σιγά με κόπο και ιδρώτα το μαγαζάκι έγινε βιοτεχνία… ανοίξανε οι δουλειές, ήρθαν και τα πρώτα δάνεια… ο Παττακός… χρυσή δεκαετία. Ανοίγει ένα Auchentoshan του '73 και αναπολεί την ίδρυση του εργοστασίου στη Μεταμόρφωση. Δύσκολη χρονιά τότε… παραλίγο οι «κόκκινοι» να τα καταστρέψουν όλα… αλλά ήρθε ο Καραμανλής «δόξα ο θεός» … αγόρασε και μαύρη λιμουζίνα. Καπνίζει, πίνει και χαμογελά … η «πράσινη δεκαετία» … να τα δάνεια… να οι κρατικές ενισχύσεις… τι όμορφα χρόνια… επιτυχίες, γλέντια, μπουζούκια και μαζί οι πρώτες γνωριμίες και εξαγωγές στην Ευρώπη… και τότε ήταν δύσκολα αλλά ο κυρ Γιάννης δεν ήταν κανένας χθεσινός, αυτοδημιούργητος άλλωστε όπως όλη η οικογένεια… ήξερε να χειρίζεται κρίσεις… μπήκε στα τυριά! Να είναι καλά ο Μητσοτός, έδωσε άλλο αέρα στην αγορά… με κανέναν δεν είχε έχθρες ο κυρ Γιάννης, τα θαυμάσια προϊόντα με την παραδοσιακή συνταγή ανακύκλωσης ληγμένου γάλακτος έθρεψαν γενιές και γενιές ελλήνων… και τον αθλητισμό βοήθησε ο κυρ Γιάννης… δεν ήταν αχάριστος…. Κουράστηκε όμως… ακόμη μια γουλιά ουίσκι… καμαρώνει τον λεβέντη Θανασάκη… αυτός έχει το μαγαζί τώρα πια… λεβέντης σαν τον παππού του και έξυπνος… τι να έκανε το παιδί; Δεν άντεξε άλλο… κόψανε τους μισθούς των υπαλλήλων του, μειώσανε τις εισφορές στο

ΙΚΑ… κάτι πήγε να κάνει ο φίλος του ο Γιωργάκης αλλά δεν ήταν αρκετό… όλα τα λεφτά στην «άκρη» (HSBC) τα έβαζε… τι να κάνει το παιδί; Έφυγε για το Λουξεμβούργο… Στο διάολο και ακόμη παραπέρα…!

Νοέμβριος 2012: Η χώρα η οποία μας φιλοξενεί και για λόγους συντομίας θα αναφέρεται ως Ελλάδα με τα σχετικά της παράγωγα, μετράει ήδη 3 χρεοκοπίες, 2,5 μνημόνια και αμέτρητες υποσχέσεις ανατροπής του οικονομικού και πολιτικού κλίματος. Όπως αναφέρθηκε στην γλαφυρή και καθόλου φανταστική ιστορία του κυρ Γιάννη, σημασία έχει να σωθεί η χώρα, να σωθούν οι τράπεζες και οι όμιλοι, πάντως όχι εμείς.

Το «σωτήριο» σχέδιο των τελευταίων δύο ετών, από το μνημόνιο Ι δηλαδή, είναι η περικοπή μισθών και δημοσίων παροχών, η κατάργηση εργασιακών και κοινωνικών δικαιωμάτων και η αποδόμηση του πάλαι ποτέ κοινωνικού κράτους, με απώτερο σκοπό τη μείωση του επενδυτικού κόστους και των λειτουργικών εξόδων των επιχειρήσεων. Με την μείωση του εισοδήματος από εργασία να αγγίζει το 30% σύμφωνα με τα στοιχεία του ΟΟΣΑ και την ανεργία να φτάνει επίσημα το 23% (και πραγματικά άνω του 35%) διαμορφώνεται το τέλειο επενδυτικό-επιχειρηματικό περιβάλλον. Ταυτόχρονα, οποιαδήποτε μορφή αντίδρασης καταστέλλεται είτε άμεσα από την κρατική μηχανή είτε έμμεσα από την προπαγάνδα των ΜΜΕ. Φτάσαμε σε σημείο η τρομοκρατία και ο φασισμός του δελτίου των οκτώ να «χρίσει» με το αξίωμα του βουλευτή, νεοναζί καθάρματα από τους βόθρους του υποκόσμου της ελληνικής πραγματικότητας. Μία υπάλληλος εταιρείας όπλων και μερικοί μαστροποί, πράκτορες, λαμόγια, χρηματιστές, αλήτες, ρουφιάνοι, δημοσιογράφοι καθόρισαν την πολιτική ατζέντα με βάσει τις ανάγκες τους, τις ανάγκες των αφεντικών, των τραπεζών και του εφοπλιστικού λόμπι.

Θα περίμενε κανείς, όπως επιμένουν οι φωστήρες του οικονομικού επιτελείου της κυβέρνησης Κουβέλη και οι συν αυτώ δημοσιοκάφροι, να έχουν αρχίσει να εισρέουν κεφάλαια εκμε-

ταλλευόμενα τα φθηνά εργατικά χέρια και τον εξαθλιωμένο κοινωνικό ιστό. Η πραγματικότητα μεταφράζεται σε 3 εκατ . πληθυσμού κάτω από το όριο της φτώχειας και άλλα 5 εκατ. οριακά πάνω από τις 7.178 ευρώ ατομικό εισόδημα, το οποίο θεωρείται ως το κατώτατο όριο διαβίωσης. Όλα αυτά σύμφωνα με τα επίσημα στοιχεία της Ελληνικής Στατιστικής Αρχής. Λαμβάνοντας υπόψη ότι αυτά τα δεδομένα είναι πλασματικά, η πραγματική διαβίωση, όπως έχει εξελιχθεί την τελευταία πενταετία, όχι μόνο δεν αποδίδεται με αριθμούς και εξισώσεις, αλλά αντιστοιχεί σε περιόδους πολέμου (πενταετής ύφεση με ραγδαίο ρυθμό και τρία κραχ εμφανίστηκαν σε κράτη μόνο κατά τη διάρκεια του Α' και Β' Παγκοσμίου Πολέμου).

Σύμφωνα με τα στοιχεία της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, από το 2008 το ΑΕΠ υποχωρεί συνεχώς ασκώντας πίεση στα εισοδήματα και αυξάνοντας την ανεργία. Το ΑΕΠ του 2008 ανερχόταν στα 231 δις ευρώ, ενώ για το 2011 η τιμή κλείνει στα 216 δις ευρώ. Την ίδια στιγμή, το χρέος το 2008 ήταν 263 δις ευρώ, ενώ το 2011 εκτιμήθηκε στα 355 δις ευρώ. Το 2012, η χώρα που μας φιλοξενεί εμφανίζεται να χρωστάει κατά την eurostat 280 δις ευρώ (στοιχεία πρώτου τριμήνου) ενώ ο economist εκτιμά ότι στο κλείσιμο της χρονιάς το χρέος θα αγγίζει τα 323 δις ευρώ. Μετά από τόσες «επιτυχίες», θυσίες και haircuts το χρέος κυμαίνεται στα ίδια επίπεδα, ενώ το ποσοστό του με βάσει το ΑΕΠ αυξάνεται στο 155%... Για το επόμενο έτος τα μαντάτα είναι ακόμη πιο άσχημα, το χρέος εκτιμάται πως θα εκτιναχθεί στα 346 δις ευρώ κατά την δήλωση Στουρνάρα (…μετά τον πρωθυπουργό Πικραμένο η χώρα απέκτησε υπουργό Στουρνάρα) ενώ ανάλογα πού θα … πέσει το ΑΕΠ, το ποσοστό χρέους θα κυμανθεί μεταξύ 160% έως 180%. Δηλαδή το χρέος αντί να μειωθεί, αυξάνεται.

Το ασύλληπτο οικονομικό πλάνο σωτηρίας σχεδιάστηκε από το ΔΝΤ και εκτελέστηκε από τους ΓΑΠ, Βενιζέλο, Σαμαρά, Καρατζαφέρη, Κουβέλη με τις ευλογίες του ΣΕΒ, των τραπεζών, των εφοπλιστών και των λοιπών καθαρμάτων. Είναι ένα πλάνο

του οποίου η διάρκεια επαναπροσδιορίζεται ανά τακτά χρονικά διαστήματα. Η Μέρκελ μίλησε για τουλάχιστον πενταετή ακόμη ύφεση, ενώ τα πιο απαισιόδοξα σενάρια αναφέρουν ότι θα ξεπεράσει το 2020, πράγμα που μεταφράζεται σε κλιμάκωση της καταστροφής του κοινωνικού ιστού. Ήδη οι τελευταίες κερδοφόρες, γι᾽ αυτούς, εταιρείες τα μαζεύουν και φεύγουν (Coca-cola, ΦΑΓΕ, ΜΕΤΚΑ, ΤΕΡΝΑ, S&B, Μαρινόπουλος…), όχι γιατί έχουν υποστεί ζημιές αλλά επειδή περίμεναν τα πράγματα ακόμη καλύτερα για αυτούς. Όπως ξεκάθαρα φαίνεται, παρόλη την καταστροφή που υπέστη η χώρα τα τελευταία χρόνια, η κερδοφορία από το 2010, μετά τα μνημόνια δηλαδή, αυξάνει πάλι. Απόλυτα φυσιολογικό αν σκεφτεί κανείς ότι σε αυτή τη χώρα η πώληση υπηρεσιών και προϊόντων γίνεται με ευρωπαϊκές τιμές, ενώ η εργασία αποτιμάται πλέον σε… τιμές Βαλκανίων και Κίνας. Το πιο φαιδρό αποτέλεσμα όλων είναι ότι η ελληνικότατη αυτή κερδοφορία επενδύεται παντού στον κόσμο εκτός από το ελληνικό Φέουδο και αποταμιεύεται στην Ελβετία.

Στο διάστημα 2008-2012 οι τράπεζες χρηματοδοτήθηκαν από το κράτος με 145 δις ευρώ, ενώ η χρηματιστηριακή αξία του τραπεζικού κλάδου από 80 δις ευρώ που ανέρχονταν το 2008 σήμερα αξίζει περίπου 3,5 δις. Στην ανθρώπινη διάλεκτο αυτό μεταφράζεται ως εξής: οι τράπεζες έχουν καταρρεύσει και το υπερχρεωμένο κράτος εξακολουθεί να τις χρηματοδοτεί. Οι ελληνικές τράπεζες ως El Sid του ελληνικού καπιταλισμού, συγχωνεύονται χωρίς κανένα αξιακό αντίκρισμα. Η Τράπεζα Πειραιώς, με ζημιές 6 δις ευρώ και με χρέη 25 δις ευρώ έναντι άλλων τραπεζικών ιδρυμάτων, απορροφά την Αγροτική Τράπεζα, η οποία έχει στην κατοχή της υποθηκευμένα όλα σχεδόν τα αγροτεμάχια της χώρας. Από τη στιγμή που οι υποψήφιοι για νόμπελ οικονομίας Προβόπουλος και Παπαδήμας εμπνεύστηκαν αυτό το απίστευτο σχέδιο «εξυγίανσης και αποκρατικοποίησης» της ΑΤΕ, ήταν αδύνατον να απουσιάσουν και οι φασίστες, οι οποίοι το ψήφισαν στη Βουλή.

Το κράτος έχοντας ήδη πλέον χρεοκοπήσει τρεις φορές σε διάστημα τριών ετών, συμπαρασυρόμενο από την απληστία αφεντικών και τραπεζών, καταργεί πλέον κοινωνικά δικαιώματα και ξεπουλά ιδιοκτησίες στο κεφάλαιο. Ταυτόχρονα αναλαμβάνει ρόλο κυματοθραύστη στην γενικότερη ευρωπαϊκή οικονομία, προσπαθώντας να σώσει αρκετά χρηματοπιστωτικά ιδρύματα που είχαν συσσωρεύσει ομόλογα και κατέχουν τίτλους του ελληνικού δημοσίου, διαφόρων ΔΕΚΟ, Τραπεζών και επιχειρήσεων. Τα ασφαλιστικά ταμεία μαζί με τα αποθεματικά εργασίας δεκαετιών καταρρέουν. Το κράτος βρίσκεται σε πλήρη αποσύνθεση και μπροστά στον κίνδυνο εξόδου από το κωλονόμισμα του ευρώ χαρίζει δημόσια περιουσία στο Κεφάλαιο. Αποφασίζει να ιδιωτικοποιήσει όλες τις υγιείς (και ως ένα βαθμό κοινωφελείς) ΔΕΚΟ αλλά και 10 λιμάνια, 39 περιφερειακά αεροδρόμια, τα Ελληνικά Ταχυδρομεία, το Ταχυδρομικό Ταμιευτήριο, ΔΕΠΑ, ΛΑΡΚΟ, Ελληνικά Πετρέλαια, ΟΣΕ κ.ά.. Τονίζουμε ιδιαίτερα ότι η πώληση του ΟΤΕ και της Ολυμπιακής όχι μόνο δεν είχαν κανένα μακροχρόνιο θετικό αποτέλεσμα στην ελληνική οικονομία αλλά δημιούργησαν από τη μία καρτέλ στις τηλεπικοινωνίες με πλήρη έλεγχο των επικοινωνιών και καταγραφής συνδιαλέξεων και από την άλλη μονοπώλιο στις αερομεταφορές (συγχώνευση Ολυμπιακής-Aegean).

Τον Ιούλιο του 2011 συστάθηκε το Ταμείο Αξιοποίησης Ιδιωτικής Περιουσίας του Δημοσίου (ΤΑΙΠΕΔ) στο πλαίσιο της εφαρμογής του μεσοπρόθεσμου προγράμματος δημοσιονομικής στρατηγικής, το οποίο είναι υπεύθυνο για την «αξιοποίηση» 71.000 δημόσιων ακινήτων, 597 νησιών, 14 αλυκών, 538 αρχαιολογικών χώρων, 1.294 βοσκοτόπων, 151 λιβαδιών και όλων των ΔΕΚΟ… Τι θα πουληθεί από όλα αυτά είναι στη διακριτική ευχέρεια των δανειστών. Το ΤΑΙΠΕΔ ιδρύθηκε με τη μορφή ανώνυμης εταιρείας, έχοντας στόχο τη ρευστοποίηση και την ιδιωτική εκμετάλλευση στο μέγιστο δυνατό. Το Ταμείο έχει εξαετή διάρκεια ζωής, η δε σημερινή διοίκηση έχει τριετή θητεία. Το Διοικητικό Συμβούλιο περιλαμβάνει πέντε μέλη και απαρτίζεται από εκπροσώπους των τριών πολιτικών κομμάτων

(ΠΑΣΟΚ, ΝΔ, ΛΑΟΣ) και επιχειρηματικά στελέχη. Στο Ταμείο μεταφέρθηκαν τα περισσότερα από τα περιουσιακά στοιχεία που είχαν περιληφθεί στο Μεσοπρόθεσμο Πρόγραμμα και θα μεταφερθούν όσα ακόμη περιουσιακά στοιχεία αποφασιστεί από την Ελληνική Δημοκρατία να αξιοποιηθούν ή να πουληθούν. Όποιο περιουσιακό στοιχείο μεταφερθεί στο Ταμείο, πωλείται, αξιοποιείται ή ρευστοποιείται. Υποσημείωση: καμία επιστροφή δε γίνεται δεκτή αφού βάσει νόμου η επιστροφή των περιουσιακών στοιχείων στο Δημόσιο απαγορεύεται (!!!).

Επόμενο «φιλέτο», ο τομέας της ενέργειας και των φυσικών πόρων. Ιδρύεται η Ρυθμιστική Αρχή Υδάτων στο πλαίσιο της αποκρατικοποίησης των ΕΥΔΑΠ και ΕΥΑΘ. Στα ίδια «πετυχημένα» πρότυπα της Αρχής Ρυθμιστικής Ενέργειας, η οποία «ρύθμισε» τις μπίζνες στον κλάδο της ενέργειας και δίνοντας άδεια λειτουργίας και εκμετάλλευσης φωτοβολταϊκών σε «επιφανείς» επιχειρηματίες (σκάνδαλο Energa-Hellas Power), θα «ρυθμιστούν» και τα ύδατα. Η ιδιωτικοποίηση ΟΠΑΠ, Κρατικών Λαχείων και Ιπποδρόμων θα σπάσει τον έλεγχο του κρατικού μονοπωλίου και θα δημιουργήσει μία χώρα ανεξέλεγκτου τζόγου και τυχερών παιγνίων. Από όλα αυτά προκύπτει ένα ερώτημα που κανένας καθεστωτικός οικονομολόγος ή έστω πρωτοετής σε κολέγιο Διοίκησης Επιχειρήσεων στο Γκουανταλκανάλ, δε μπορεί να απαντήσει με λογική: πως είναι δυνατόν μία εταιρεία σαν τη ΔΕΗ, τον ΟΤΕ, τον ΟΣΕ, τα ΕΛΤΑ, τον ΟΠΑΠ κ.λπ. να λειτουργούν η κάθε μία στον κλάδο της ως μονοπώλιο και να είναι ταυτόχρονα ελλειμματική και ζημιογόνα; Ποιος ήταν ο πολιτικός διαχειριστής τους τόσα χρόνια;

Η πολυδιάσπαση των ΔΕΚΟ σε ζημιογόνες θυγατρικές και οι επενδύσεις των κερδών τους σε ομόλογα υψηλού κινδύνου έφεραν τα ελλείμματα, ενώ οι χορηγίες στα πλαίσια του «κοινωνικού κράτους» σε διαφημίσεις και μίζες έφεραν τις ζημιές. Για ποιο λόγο υπάρχει διαφήμιση της ΔΕΗ στα ΜΜΕ που ενημερώνει για το νέο έντυπο λογαριασμού; Πόσο κόστισε; Γιατί οι μεγάλες επιχειρήσεις αποφεύγουν το χαράτσι στα

ακίνητα δηλώνοντας χρήσεις άνευ συνάφειας, ενώ ο άνεργος καταστέλλεται στην προσπάθεια του να επανασυνδέσει την παροχή της ΔΕΗ που του διέκοψαν; Τις κατέστησαν λοιπόν, εντέχνως αλλά και άκομψα, ζημιογόνες για να τις πουλήσουν φτηνότερα. Δεν είναι λαϊκισμοί τα αναγραφόμενα, είναι ένα πραγματικό, φτηνό και κομπραδόρικο σχέδιο με νεοελληνική λαμογιά…

Η οικονομική συγκυρία αυτή τη στιγμή είναι «πολεμική»: από τη μία η κερδοφορία των μεγάλων επιχειρήσεων (που από το 2010 και μετά αυξάνει) σε πλήρη σύμπραξη με τις τράπεζες οι οποίες έχουν αποθεματικά 180 δις ευρώ (σε χρήμα που δεν υπάρχει πραγματικά) και από την άλλη όλο το υπόλοιπο φάσμα της νεοελληνικής κοινωνίας να πλήττεται. Ελεύθεροι επαγγελματίες, αγρότες, δημόσιοι υπάλληλοι, μισθωτοί, εργάτες, άνεργοι, συνταξιούχοι, μετανάστες έχουν υποστεί μειώσεις στο εισόδημά τους που ξεπερνά το 50%, κάτι που για τις ευπαθείς ομάδες είναι αργός θάνατος. Αυτές οι τάξεις που στην ελληνική φεουδαρχική κοινωνία έχουν πάρει το ρόλο της, κατά Μαρξ, «εργατικής τάξης», καλούνται να διαλέξουν μέλλον. Ή με το φασισμό και την καπιταλιστική κυριαρχία ή με την ελευθεριότητα που προσδίδει η αξιοπρέπεια της ανθρώπινης φύσης.

Οι αυτονόητες κατακτήσεις των κοινωνικών αγαθών, οι ταξικές διεκδικήσεις, οι αξίες της ζωής και της αξιοπρέπειας, αμφισβητούνται από τις ισχυρές κάστες σε παγκόσμιο οικονομικό επίπεδο. Το μέλλον των ευρωπαϊκών οικονομιών έρχεται αντιμέτωπο με τον ανταγωνισμό που γεννά το καπιταλιστικό οικονομικό σύστημα. Το Κέρδος επιβάλλει το Οργουελικό μέλλον κυριαρχικά. Στην χώρα που μας φιλοξενεί έφτασε η στιγμή όπου ο καθένας θα αναλάβει τις ευθύνες του. Η επίσημη Αριστερά έρχεται στη διακυβέρνηση για να διαχειριστεί την κρίση και να αμβλύνει τις κοινωνικές ανισότητες – ή κάτι τέτοιο τουλάχιστον ισχυρίζεται. Το βέβαιο είναι ότι ακόμη και η πιο αισιόδοξη, φαντασιακού επιπέδου, αριστερή διακυβέρνη-

ση, είναι αδύνατον να αποκαταστήσει την κοινωνική δικαιοσύνη. Οι δομές του καπιταλισμού είναι αρκετά ελαστικές και τα παγκόσμια ιστορικά παραδείγματα μέχρι σήμερα φανερώνουν από ενσωμάτωση της Αριστεράς με λογική Σοσιαλδημοκρατίας μέχρι και Χούντες. Σε κάθε περίπτωση, οι εξελίξεις τρέχουν και τα όποια αποτελέσματα θα καταγραφούν ιστορικά. Στο ενδιάμεσο της «αιωνιότητας», αυτό που πρέπει να διασφαλιστεί και να διευρυνθεί σε ταξικό πλέον επίπεδο είναι η πολιτική επιλογή της κοινωνικής αλληλεγγύης και της αυτοοργάνωσης. Το επόμενο στοίχημα για τον κόσμο που πλήττεται είναι να θέσει κινηματικά την εξέλιξη της λογικής των καταλήψεων στέγης σε καταλήψεις χώρων παραγωγής, είτε με τη μορφή αγροτικής εκμετάλλευσης είτε με την μορφή απαλλοτρίωσης των παραγωγικών συντελεστών. Άλλωστε όπως μας ενημέρωσε και η κυβέρνηση μέσω του ΤΑΙΠΕΔ, η περιουσία του δημοσίου είναι τόσο μεγάλη που μπορούμε κάλλιστα να κάνουμε σχέδια κοινωνικών απαλλοτριώσεων και οργάνωσης της κοινωνικής δικτύωσης, άμεσα και συλλογικά (άνευ μεσαζόντων) από το να καταλήξει στα χέρια των γνωστών γραβατωμένων αγνώστων επενδυτών.

thecure

31

Το «κατηγορώ» του καθαρού βλέμματος

Κείμενο στο εικοστό φύλλο, Δεκέμβρης 2012

«Ξύπνησες τη βαρύτητα της γης,
σε τραβάει κάτω.
Είναι έρημοι αυτοί οι τόποι,
μα έχεις το βλέμμα ψηλά επάνω»
(Σάρκα, «Το πιο επικίνδυνο βλέμμα»)

Αυτό το καθεστώς, προκειμένου να περάσει τα βάρβαρα μέτρα του, προχωρά όλο και περισσότερο στην τρομοκρατία. Αυτό που συνέβη στις 26 Σεπτέμβρη, μέρα γενικής απεργίας, δεν έχει προηγούμενο στην μεταπολιτευτική ιστορία αυτού του τόπου. Τα ένστολα σκυλιά της ελληνικής «δημοκρατίας» συνέλαβαν στα τυφλά, απροκάλυπτα, κόσμο που συγκεντρωνόταν στις περιοχές του για να κατέβει σύσσωμος προς το κέντρο της Αθήνας. Ανάμεσα στους συλληφθέντες βρίσκονταν και ανήλικοι μαθητές, οι οποίοι συνελήφθησαν χωρίς κανένα στοιχείο ή κάποια πρόκληση. Οι συλλήψεις έγιναν μόνο για εκφοβισμό και τρομοκράτηση.

Σαν να μην αρκούσε το πρώτο, οι πραίτορες του καθεστώτος, προχώρησαν σε δημοσιοποίηση φωτογραφιών και διαπόμπευση όσων είχαν συλληφθεί προληπτικά και αναίτια! Εδώ ήταν που ξεπέρασαν τους εαυτούς τους και έδειξαν μέχρι ποιο σημείο θα χρησιμοποιήσουν την κρατική τρομοκρατία για να επιβληθούν στο κοινωνικό σώμα. Ανάμεσα στις φωτογραφίες που έβγαλαν (και που τα φασιστοκάναλα σαν το Mega δημοσιοποίησαν πρόθυμα) ήταν και αυτές μερικών ανήλικων και άλλων νέων ανθρώπων που συνελήφθησαν προληπτικά στην περιοχή του Ζωγράφου. Ο μεγαλύτερος από αυτούς άγγιζε τα

26 χρόνια και ο μικρότερος τα 17. Επρόκειτο δηλαδή για νέα παιδιά και όχι τίποτα «ψημένους από τα χρόνια των αγώνων» επαναστάτες, πόσο μάλλον για μεσήλικες αποφασισμένους «τρομοκράτες». Σχεδόν όλοι οι συλληφθέντες ηλικίας από 18 έως 26 ετών που εμφανίζονταν στις φωτογραφίες είχαν εμφανή σημάδια κακοποίησης και ξυλοδαρμού, ενώ οι δύο είχαν σπασμένα χέρια. Η καθιέρωση πλέον των μεθόδων της Βρετανικής «Σκότλαντ Γιάρντ», όπως και η δημόσια διαπόμπευση τους όσον αφορά συλληφθέντες σε συγκρούσεις με το καθεστώς της Ελληνικής «δημοκρατίας» είναι προφανές γιατί γίνεται: για να τρομοκρατήσει κάθε έναν από εμάς που δεν θέλουμε να ζήσουμε σαν δούλοι. Στη συγκεκριμένη όμως περίπτωση έχουμε και κάτι ακόμη που φανερώνει το σαδισμό ενός κράτους – την ίδια την ηλικία των συλληφθέντων. Η κοινωνία του θεάματος, αυτή που έχει εθιστεί στο θέαμα και η εικόνα αποτελεί γι' αυτήν, τη μοναδική απόδειξη του ότι ένα περιστατικό είναι πραγματικό (όχι πάντα βέβαια), μέσα από τις συγκεκριμένες εικόνες είδε τα παιδιά της. Ούτε φάτσες στιλ Πάσσαρη, ούτε τον «σημαδεμένο», ούτε τον «Μπάμπη τον σουγιά» είδε. Τα παιδιά της είδε να την κοιτάζουν κατάματα (έστω μέσα από τον φακό των μπάτσων) και στέκομαι στη λέξη κατάματα.

Μέσα στις δημοσιευμένες από την ελληνική αστυνομία φωτογραφίες, η κοινωνία βλέπει στα πρόσωπα τους τα ίδια της τα παιδιά και αυτό αποτελεί ένα σοκ για αυτή. Τα ευθυτενή και χωρίς φόβο βλέμματα αυτών των νέων μιλάνε πολύ περισσότερο από ένα κείμενο. Μιλάνε και φωνάζουνε καθάρια ότι: «κάνουμε αυτό που θα έπρεπε να κάνετε εσείς, γιατί εμείς είμαστε το μέλλον. Για το δικό μας μέλλον παλεύουμε, αφού εσείς σαν γονείς μας, έχετε κρυφτεί σαν φοβισμένα τρεμάμενα ποντίκια, κλειδαμπαρωμένα μέσα στους τέσσερις τοίχους των σπιτιών-κελιών σας».

Ποιος άνθρωπος ο οποίος παραμένει ακόμη άνθρωπος και έχει παιδιά στην ηλικία των συλληφθέντων αντέχει να κοιτάξει στα μάτια αυτά τα παιδιά, έστω μέσα από μια εικόνα, χωρίς

να αισθανθεί ένα σφίξιμο στο στομάχι; Και ποιος απ᾽ όσους τα κοιτάξουν στα μάτια θα μιλήσει για εγκληματίες, προβοκάτορες, μπάχαλους και παρακρατικούς, χωρίς να νιώσει ένα σφίξιμο στο στήθος για την δική του αδράνεια σε όσα μας κάνουν δυόμιση χρόνια τώρα;

Αυτές οι φωτογραφίες είναι μια γροθιά στη ψυχή κάθε φοβισμένου μικροαστού που του έχουν ξεσκίσει τη ζωή κι ο οποίος παραμένοντας ανενεργός, μετατρέπεται κλιμακούμενα σε έναν ζωντανό-νεκρό. Είναι μια εφιαλτική εικόνα του παρόντος που θα στοιχειώνει τον ύπνο του.

Το κράτος, αυτή τη φορά, προσέφερε το αντίθετο από αυτό που επεδίωκε δημοσιεύοντας φωτογραφίες νέων παιδιών, που ενώ είναι άσχημα κακοποιημένα κοιτάζουν πεντακάθαρα τον φακό χωρίς φόβο, με αποφασιστικότητα σαν να κοιτάζουν κατάματα έναν άνθρωπο.

Αυτές οι φωτογραφίες είναι το «κατηγορώ» της νέας γενιάς εναντίον των δυναστών της και των ίδιων τους των γονιών που δεν κάνουν αυτά που έπρεπε να κάνουν για τα παιδιά τους, υποχρεωμένοι όχι από κάποιον ανθρώπινο κατασκευασμένο νόμο, αλλά από τον άγραφο νόμο της ηθικής και της αξιοπρέπειας. Τον άγραφο νόμο που μας θυμίζει ότι έχουμε υποχρέωση να διαφυλάσσουμε και να αγωνιζόμαστε για τη ζωή έναντι του θανάτου. Και όσο υπάρχει έστω και ένας άνθρωπος, που οι λέξεις ελευθερία και αξιοπρέπεια χαρακτηρίζουν την υπόστασή του, πάντα θα αντηχούν δυνατά τα λόγια του ποιητή:

Για δες το ερημοπούλι που ᾽χει αίμα στο φτερό
Πετά τ᾽αψήλου -κι ας είναι λαβωμένο- κόντρα στον καιρό
Έχει τιμή το πέταγμα με κόντρα τον καιρό, κι ας μένεις μόνος

Ευάγριος Αληθινός

32

Editorial του τεύχους 21

Απρίλης 2013

Ένας κύκλος πολιτικών εξελίξεων έκλεισε, ένας ακόμη πιο κρίσιμος ανοίγει.

Πιο συγκεκριμένα, με τις αστυνομικές επιχειρήσεις εναντίον των υποδομών του αναρχικού/αντιεξουσιαστικού χώρου προαναγγέλθηκαν και οι υπόλοιπες διώξεις με στόχο την ίδια την κοινωνία, τους εργαζομένους και τα – έστω και κατακρεουργημένα – ατομικά και πολιτικά δικαιώματα. Η αρχή του ’13 δείχνει ότι φέτος θα είναι μια κομβική χρονιά για το αν θα καταφέρει ο λαός να ορθοποδήσει και να ανατρέψει τη βάρβαρη καθημερινότητά του ή θα βουλιάξει ακόμη περισσότερο στο λάκκο. Οι εξελίξεις είναι καταιγιστικές, καθώς η εφαρμογή του δόγματος του σοκ έχει επιλεχθεί σαν στρατηγική των επιτελείων της εξουσίας για να εξουδετερώσουν οποιαδήποτε αντίσταση.

Μια είδηση που πέρασε, λοιπόν, «στα ψιλά» είναι ότι στις 12 Μαρτίου δικαιώθηκαν και αφέθηκαν ελεύθερες όλες οι οροθετικές που διαπομπεύτηκαν από το ΠΑΣΟΚ και το μέγα δημοκράτη Λοβέρδο για να συγκρατήσουν τους ακροδεξιούς ψηφοφόρους τους. Στο πρόσωπο αυτών των γυναικών, που με την αντιστροφή της πραγματικότητας από θύματα ονομάστηκαν θύτες, αντικατοπτρίζονται και όλοι αυτοί οι οποίοι ονομάζονται «παλαβοί» και «τρομοκράτες» επειδή δεν θέλουν να ζήσουν σαν δούλοι. Η συνέχεια αυτού του πειράματος είναι η επιχείρηση «Θέτις» (η αρχαία εμβληματική Θεά μητέρα-τροφός), η οποία τέθηκε σε εφαρμογή από τον άλλο μέγα δημοκράτη Δένδια πρόσφατα. Σύμφωνα λοιπόν με αυτό το σχέδιο, οι τοξικοεξαρτημένοι φακελώνονται, καταγράφονται και αποθηκεύονται προσωρινά στο στρατόπεδο συγκέντρωσης της

ΕΛΑΣ στην Αμυγδαλέζα. Αυτό το σχέδιο σηματοδοτεί στροφή στην ταυτότητα της εξουσίας στην Ελλάδα: εγκαινιάζεται ο έμπρακτος βιοπολιτικός έλεγχος του πληθυσμού ως συνολική διαχείριση-καταγραφή σωμάτων στο καπιταλιστικό πλαίσιο, και μάλιστα με σαφή ναζιστικά χαρακτηριστικά.

Η οργουελιανή διαστρέβλωση της πραγματικότητας έχει πια φτάσει στο σημείο του σαδισμού και της διαστροφής. Έτσι λοιπόν, τα βασανιστήρια στους συλληφθέντες αγωνιστές ονομάστηκαν «φώτοσοπ», οι επιχειρήσεις σκούπας της ελληνικής αστυνομίας ονομάστηκαν «Ξένιος Ζευς» (ο προστάτης των ξένων), η ομάδα χυδαίας και εμετικής προπαγάνδας της νέας δημοκρατίας ονομάζεται «Ομάδα Αλήθειας» και το ελεεινό οπορτουνιστικό απόκομμα των πασόκων με πολιτικά ονομάζεται «Δημοκρατική Αριστερά».

Οι κάθε λογής Δένδιες και Κουβέληδες δεν είναι τίποτ᾽ άλλο πέρα από άθλιες μαριονέτες στο θέατρο σκιών που ονομάζεται «ελληνική ρεπούμπλικα». Αυτοί οι τσανακογλείφτες σκίζουν τα ιμάτιά τους για τη δημοκρατικότητα του καθεστώτος και τη νομιμότητα των διώξεων εναντίον όποιου αντιστέκεται, με το ζήλο που έδειχναν οι χουντικοί για να διαψεύσουν τις φήμες σε διεθνές επίπεδο για τα βασανιστήρια εναντίον των αγωνιζομένων της εποχής. Ποιος θυμάται πια τον Σάμινα-Παπουτσή, τον υπάλληλο των αμερικάνικων υπηρεσιών Χρυσοχοΐδη και τα υπόλοιπα γκόλντεν μπόις του ελληνικού πολιτικού βίου; Είναι αναλώσιμοι και πολύ εύκολο να αντικατασταθούν. Ο άγιος Μπόμπολας, ο άγιος Λάτσης και η πληθώρα άλλων «αγνών επιχειρηματιών» είναι όμως αυτοί που σταθερά κρύβονται πίσω από την καταπάτηση των ελευθεριών και της αξιοπρέπειάς μας. Όταν σκούζουν ότι πρέπει να σωθεί η πατρίς, εννοούν ότι πρέπει να σωθούν αυτοί και τα συμφέροντά τους. Όταν σκούζουν από τα παράνομα βρωμοκάναλά τους για τις «εστίες ανομίας» φυσικά ξεχνούν ότι είναι οι ίδιοι αυτοί που έκαναν οποιονδήποτε νόμο κουρελόχαρτο. Όταν κλαψουρίζουν για την «τρομοκρατία», ξέρουμε ότι οι ίδιοι είναι οι πραγ-

ματικοί τρομοκράτες οι οποίοι, πέρα από τις ανθρωπόμορφες ορδές των ΜΑΤ που έχουν για να προστατεύουν τα συμφέροντά τους, χρηματοδοτούν και πατρονάρουν συστηματικά το ναζιστικό κόμμα της χρυσής αυγής.

Πέρα από τους ουρακοτάγκους της χρυσής αυγής, οι οποίοι (με το αζημίωτο) μουγκανίζουν ακατάληπτες δοξασίες προερχόμενες κατευθείαν από το μεσαίωνα, η ανύψωση της σημαίας του εθνικισμού και του χριστιανοταλιμπανικού φονταμενταλισμού από κάποιους πονηρούς, που υποστηρίζουν ότι έτσι «θα προστατευτούν τα ιερά και τα όσια», δεν τους εμποδίζει καθόλου, μπροστά στο χρήμα, να ξεχάσουν τα πάντα και να τους τρέχουν τα σάλια μέχρι το πάτωμα όταν φαντασιώνονται επενδύσεις. Πριν λίγο καιρό υπογράφηκαν οι πρώτες συμβάσεις για την ενοικίαση νησιών σε επενδυτές του εξωτερικού, ενώ την ίδια στιγμή τρέχουν συμφωνίες για το ξεπούλημα όλων των υποδομών σε ιδιώτες με αποικιοκρατικές συμβάσεις. Δεν ήταν τελικά αυτοί οι κακοί αριστερών καταβολών «ανθέλληνες» συνήθεις ύποπτοι που το επέβαλαν. Ήταν οι λογής-λογής πατριώταροι ομόσταβλοι του Σαμαρά που δε σηκώνουν μύγα στο σπαθί τους για την εθνικοφροσύνη τους. Και εδώ δικαιώνεται ο Σάμιουελ Τζόνσον όταν είχε πει ότι «ο πατριωτισμός είναι το τελευταίο καταφύγιο των απατεώνων».

Η καταστολή και η βία είναι η ουσία της ίδιας της δημοκρατίας τους.

Οι πολλαπλές όψεις της καταστολής είναι οι βασανισμοί στο Βελβεντό Κοζάνης, οι εκκενώσεις των καταλήψεων, οι επιτάξεις των απεργών και η άγρια τρομοκρατία εναντίων των κατοίκων της Χαλκιδικής, που δε θέλουν να πεθαίνουν από καρκίνο. Στην εποχή που οι ζαρντινιέρες δικαιώνονται δικαστικά και οι νεοναζί αλωνίζουν με τη συνεργασία του κεφαλαίου και της εξουσίας (και στις τρεις μορφές – αστυνομική, πολιτική και δικαστική), το λιγότερο που μπορεί να κάνει κανείς είναι να στηρίξει ηθικά και πολιτικά τον αγώνα που δίνεται με τις πολλαπλές μορφές της αντίστασης, όπως είναι η πολιτική

ανυπακοή (άρνηση πληρωμών, μπλοκάρισμα της οικονομίας), οι αποκλεισμοί και οι καταλήψεις, οι επιθέσεις εναντίον των τραπεζών-τοκογλύφων, οι συγκρούσεις και δράσεις πέρα από το συμβολικό επίπεδο. Η οργάνωση της επαναστατικής προοπτικής είναι ο τρόπος για να νικήσουμε. Φυσικά τα κίνητρα για αντίδραση και αντίσταση δεν είναι όμοια και κοινά. Δυστυχώς, ακόμη και τώρα, ένα μεγάλο μέρος της κοινωνίας αναπολεί το ένδοξο παρελθόν, αδυνατώντας να αντιληφθεί ότι αυτό ακριβώς είναι που δημιούργησε αυτό το ζοφερό παρόν και το σκοτεινό μέλλον. Είναι όμως αυτό το μέρος της κοινωνίας οριστικά ξοφλημένο και δούλος; Σε μια μοιρολατρική ανάγνωση της κοινωνικής πραγματικότητας, η απάντηση είναι «Ναι». Στους επαναστατικούς κύκλους όμως, η απάντηση οφείλει να είναι μόνο «Όχι», γιατί πάντα όποιος θέλει να φέρει την κοινωνική ανατροπή κόντρα στο ρεφορμισμό και τη διαχείριση της μιζέριας και της σκλαβιάς, δεν μπορεί να βλέπει την κατάσταση γύρω του ως στάσιμη και νεκρή. Οι συνειδήσεις δημιουργούνται στο δρόμο καθημερινά, γι' αυτό κάθε μικρή διεκδίκηση και αγώνας είναι έναυσμα για ζυμώσεις και συνεργασίες για τα μεγάλα και σημαντικά.

Άπατρις Σ.Ο. Ηρακλείου

33

Επί του πιεστηρίου #21

Φύλλο 21, Απρίλης 2013

Από την ανατολή της μαρτυρικής ιστορίας των ανθρώπων, ο τύραννος συστηματικά ξετρύπωνε έναν φαφλατά επαγγελματία λογά ο οποίος εμφανιζόταν χαμογελαστός, με έναν φρεσκογραμμένο λόγο υπέρ του, που άρχιζε πάντα με τις ίδιες λέξεις: «Ο Γαληνότατος, ο Πανιερότατος, ο Μεγαλειότατος, ο Μέγας Ανήρ, ο ύψιστος Ηγέτης...». Και όσο η γεωγραφία των ανθρώπων μεγάλωνε, μεγάλωνε μαζί της και ο αριθμός των ανθρώπων που το μοναδικό τους δικαίωμα ήταν να ακούν εντολές για θυσίες, εντολές για υποταγή, εντολές για πίστη, χωρίς να έχουν το προνόμιο να απαντούν ή να λένε τη γνώμη τους, χωρίς να έχουν το δικαίωμα να επιλέξουν, χωρίς να έχουν το δικαίωμα να αρνηθούν. Μπορεί τα χρόνια της ιστορίας των ανθρώπων να περνούν όπως τα σύννεφα που τρέχουν κυνηγημένα από τον άνεμο, αλλά το χτες το έχουμε αφήσει να είναι το σήμερα. Σήμερα αυτός που καταδιώκει, βασανίζει, φυλακίζει, σκοτώνει, είναι ο ίδιος με αυτόν που ήταν χτες. Σήμερα όπως και χτες, ο τύραννος μάς κάνει πόλεμο, πότε με σφαίρες, πότε με απάθεια, πότε με οικονομικά προγράμματα, και πάντα με ψέματα. Τι μένει; Μας μένει η υποχρέωση ότι σήμερα όπως και χτες πρέπει να φυλάμε καλά σαν μοναδικό θησαυρό τη μνήμη ότι είμαστε άνθρωποι.

Άνθρωποι καλή σας χρονιά. Ευχή να παραμείνετε άνθρωποι, όσο δύσκολο και να φαντάζει αυτό στα χρόνια που τα γουρούνια παριστάνοντας τους ανθρώπους στάθηκαν όρθια στα πίσω τους πόδια. Παπουτσωμένα με τα φέρετρα εκείνων των ανθρώπων που ανέκαθεν είχαν τη κακή συνήθεια να σκέφτονται, να ρωτούν, να απαντούν, να αρνούνται, να επιλέγουν και να φωνάζουν τη γνώμη τους.

Firewater

34

Η Αυγή της Νέας Εποχής

Σαλόνι στο φύλλο 22, Ιούνης 2013

Η Νέα Ζωή: Αμυγδαλέζα, Σταμχάιμ, Αμπού-Γκράιμπ, Άουσβιτς

Εάν κάτι από αυτά που ζούμε είναι αναμφισβήτητο, αυτό είναι η ιστορικότητα των αλλαγών που συντελούνται. Ο καπιταλισμός, η ζωή και η επιβίωση των υπηκόων, οι πόλεις και τα χωριά, η καθημερινότητα και η κανονικότητα αλλάζουν και η νέα τους μορφή είναι ακόμα υπό διαμόρφωση. Διαμορφώνεται με βάση την τεράστια όξυνση του ταξικού πολέμου, των συνεχών μικρών πραξικοπημάτων, της εξέγερσης που υποβόσκει και της επανάστασης που δεν έρχεται. Ο καπιταλισμός βρίσκεται σε κατάσταση έκτακτης ανάγκης και αναπαράγεται μέσω αυτής της κατάστασης, προετοιμάζεται δηλαδή για πόλεμο, με σκοπό, όμως, να μείνει μόνιμα στην κατάσταση της προετοιμασίας. Η ανασφάλεια και η αβεβαιότητα που απλώνεται λίγο πριν τον πόλεμο, θα αποτελεί πλέον αυτή την άρρωστη ατμόσφαιρα που θα πνίγει τον πληθυσμό στις καπιταλιστικές μητροπόλεις. Η πολιτική και η κυριαρχία μέσω του φόβου αποτελούν το καλύτερο εχέγγυο για την διατήρηση της οριακά εύθραυστης κοινωνικής ισορροπίας.

Η Αμυγδαλέζα είναι το μέλλον. Ταυτόχρονα είναι το παρόν και το παρελθόν. Με τους μπάτσους να αποτελούν πλέον τη μοναδική κοινωνική πρόνοια, το καθεστώς πρέπει να εφευρίσκει όλο και περισσότερους εχθρούς για να επιβεβαιώνει την αναγκαιότητα της ύπαρξης του. Η φάμπρικα δημιουργίας κοινωνικού περιθωρίου υπάρχει για να αναπαράγεται και οι νεο-άστεγοι, οι πάμφτωχοι και οι πρεζάκηδες πολλαπλασιάζο-

νται ακριβώς για να φυλακίζονται, προκειμένου οι πολίτες να εκτιμήσουν τα κρατικά πογκρόμ. Το σύστημα θα ήταν προφανώς λάθος εάν είχε σκοπό να ισορροπήσει, εδώ όμως ο σκοπός δεν είναι αυτός. Ο σκοπός είναι η δημιουργία και η διόγκωση ενός τερατώδους μηχανισμού με αυτοσκοπό την κάθαρση των μητροπόλεων και μέσω αυτής της κατάστασης να δημιουργηθεί μια νέα ισορροπία.

Ο ισχυρισμός αυτού του κειμένου έχει να κάνει με τη δημιουργία μια νέας κοινωνικής ισορροπίας από το καθεστώς. Στη νέα ισορροπία του τρόμου, το κύριο προϊόν που το κράτος πουλάει και οι πολίτες καταναλώνουν είναι η ασφάλεια. Η ασφάλεια αποτελεί το Εμπόρευμα και στους τομείς της ασφάλειας δουλεύει και απασχολείται ένα σημαντικό κομμάτι του πληθυσμού. Η συνείδηση και η αποφασιστικότητα αυτού του κομματιού μπορεί να υπερσκελίσει τα αριθμητικά του μειονεκτήματα, ειδικά σε μια κοινωνία που αλλάζει ραγδαία και πάσχει από έλλειψη συλλογικής φαντασίας. Με απλά λόγια, σε μια καταρρέουσα και σοκαρισμένη πόλη, οι μπάτσοι, οι ρουφιάνοι και οι μαφιόζοι έχουν υπεροχή ακριβώς επειδή ξέρουν τι θέλουν να κάνουν. Όλοι οι υπόλοιποι βρίσκονται ήδη προ τετελεσμένων γεγονότων.

Το νέο μετεμφυλιακό κράτος, υπάρχει χωρίς εμφύλιο γιατί τον εμπεριέχει μέσα του, τον αναπαράγει και τον εμπορεύεται. Αυτή είναι η λογική της ύπαρξης του.

Οι Πραιτωριανοί και το Ένστολο Κόμμα: Ποιος θα φρουρήσει τους φρουρούς;

Η οικοδόμηση του βαθέως κράτους είναι μεθοδική και προμελετημένη. Η χρησιμοποίηση της 71ης Ταξιαρχίας στη φύλαξη του υπουργείου Άμυνας και οι στρατιωτικές μονάδες γύρω από το Σαμαρά και τον Παπούλια στις παρελάσεις συνιστούν την πρώτη προσεχτική κάθοδο του στρατού στους δρόμους. Ο στρατός βέβαια παραμένει εφεδρεία και τελευταία λύση, ωστόσο οι πρώτες κινήσεις έχουν να κάνουν με τη συνήθεια και την εξοικείωση του πληθυσμού μ᾽ αυτό που μέχρι πρότινος

έμοιαζε αδιανόητο. Από εκεί και πέρα, στο βαθμό που η ολική χρεωκοπία παραμένει επιλογή του καθεστώτος, το οποίο και περιμένει την κατάλληλη στιγμή για να την εφαρμόσει, ο ρόλος του στρατού εκείνες τις μέρες θα είναι καθοριστικός, είτε σαν κατασταλτικός μηχανισμός, είτε σαν διανομέας τροφίμων και φαρμάκων. Η προετοιμασία των καραβανάδων, είτε επίσημων, είτε ημιεπίσημων όπως οι λέσχες εφέδρων ή οι εθνοφυλακές, είτε παραστρατιωτικών όπως οι πατριωτικές πολιτοφυλακές, για την μάχη με τα απείθαρχα τμήματα του πληθυσμού δεν κρύβεται πλέον με τίποτα.

Εάν ο στρατός παραμένει ακόμα σε εφεδρεία, αυτό γίνεται επειδή προέχει η στρατιωτικοποίηση των μπάτσων. Όταν αυτή ολοκληρωθεί, οι δυο στρατοί, εσωτερικού και εξωτερικού, απλά θα συνυπάρχουν και θα συνεργάζονται. Σ' αυτή την κατεύθυνση υπάρχουν αυτή τη στιγμή πέντε διαφορετικές υπηρεσίες που ασχολούνται μόνο με τον εσωτερικό εχθρό. Η Αντιτρομοκρατική, η ΔΕΛΤΑ, το τμήμα Λοιπών Εγκλημάτων Βίας, το πολιτικό τμήμα της ΕΥΠ και το πολιτικό τμήμα της Ασφάλειας τρέφονται και επιβιώνουν μέσω του κυνηγιού κεφαλών αναρχικών και γενικά αντικαθεστωτικών αγωνιστών. Ταυτόχρονα στα Χανιά, μια πόλη 60 χιλιάδων ατόμων, η ασφάλεια μισθοδοτεί 400 χαφιέδες για να της παρέχουν πληροφορίες, εάν τυχόν παρατηρήσουν κάτι κατά την διάρκεια της κανονικής τους εργασίας, ενώ η ΕΥΠ και οι παραφυάδες της δίνουν ψωμί σε άγνωστο πλην όμως μεγάλο αριθμό δημοσιογράφων. Η δημιουργία και η συντήρηση αυτού του ιδιότυπου μισθοφορικού στρατού, εμπεριέχει και το ρίσκο της ίδιας του της ύπαρξης, δηλαδή την πιθανότητα αυτονόμησής του. Εντός του καθεστώτος, υπάρχουν και αναπτύσσονται αντιθέσεις που έχουν να κάνουν με τις διαφορετικές ομάδες συμφερόντων. Μια τέτοια ομάδα με κοινό συμφέρον και μία υπό ανάπτυξη κοινή ιδεολογία, που δραστηριοποιείται στο ζήτημα της καταστολής και της ασφάλειας, έχει γεννηθεί στην Ελλάδα την τελευταία πενταετία. Εάν ξεπεράσουμε την πρακτορολογία που θέλει όλες τις διαμάχες της ναζιστικής δεξιάς με το

«δημοκρατικό» καθεστώς σαν προσχεδιασμένες θεατρικές παραστάσεις, θα ανακαλύψουμε μια σοβαρή διαμάχη του μαύρου εφοπλιστικού κεφαλαίου που μέσω των ΜΜΕ που ελέγχει, πριμοδοτεί τον ολοκληρωτισμό, με άλλες ομάδες της αστικής τάξης (όπως για παράδειγμα το κατασκευαστικό κεφάλαιο), που έχουν ίδιο συμφέρον από πιο μετριοπαθείς καταστάσεις. Για να γίνει πιο απλό: εντός του καθεστώτος υπάρχει μια πολυπληθής ομάδα πραιτοριανών με μεγάλη χρηματοδότηση (Μαρινάκης, Βγενόπουλος, Αλαφούζος, Βαρδινογιάννης), δημοσιογραφική κάλυψη από δημοσιογράφους-κυπατζήδες (Πρώτο Θέμα, Mega κ.ά.), σοβαρές άκρες στο στρατό και το ΝΑΤΟ, πολιτικό προσωπικό (ΧΑ, μεγάλη πτέρυγα της ΝΔ, πατριωτικό ΠΑΣΟΚ, ΛΑΟΣ, απόστρατοι), τη συντριπτική πλειοψηφία των μπάτσων μαζί της και μια υπό ανάπτυξη φασιστική εθνικιστική ιδεολογία. Ο νέος εθνικός κορμός έχει πάρει εργολαβία τη σωτηρία της χώρας από τους κομμουνιστές και προετοιμάζεται για μάχη. Σε ποιο βαθμό αυτή θα είναι και η στάση του καθεστώτος συνολικά, θα το δείξει η ιστορία.

Ο Νέος Άνθρωπος: Παλιοζωή, ψεύτη ντουνιά και παλιοκοινωνία

Η νέα κατάσταση ορίζει εκ νέου την καθημερινότητα και την επιβίωση. Αυτές με τη σειρά τους ορίζουν ένα νέο τύπου ανθρώπου. Ο πολίτης στη νέα εποχή είναι επισφαλής στη δουλειά και ανασφαλής στη ζωή, απομονωμένος, ιδανικός κιμάς στην κρατική κρεατομηχανή. Δίπλα στην αδυναμία επιβίωσης στέκεται ο ενδοταξικός κανιβαλισμός και υποβόσκει η άλωση του προλεταριάτου από την επιλογή να γίνεις κρατικός μισθοφόρος. Τα πράγματα είναι απλά: ή βρίσκεις μία ή παραπάνω δουλειές και επιβιώνεις όπως-όπως ή αντιστέκεσαι (οπότε σε περιμένει η φυλακή) ή καταφεύγεις στην πάσης φύσεως παρανομία (οπότε πάλι σε περιμένει η φυλακή) ή εξαθλιώνεσαι όντας στο περιθώριο (οπότε μπαινοβγαίνεις στην Αμυγδαλέζα). Ή πιάνεις δουλειά στα πάσης φύσεως σώματα και παρασώματα ασφαλείας.

Η απόσυρση της καταναλωτικής πρέζας συνοδεύεται με την επανεμφάνιση της εθνικιστικής, η οποία όμως δε φτάνει για όλους, ακριβώς για να αυξηθεί η ζήτησή της. Το επάγγελμα του εθνικόφρονα μισθοφόρου έχει λίγες καλές θέσεις και ένα κομμάτι ψωμί για την πλέμπα. Όπως και να ᾽χει, υπάρχουν πρόθυμοι και κλέφτες και αστυνόμοι, και η ουσία είναι η συνέχιση του παιχνιδιού. Αποτελεί άλλωστε δομικό στοιχείο για το καθεστώς έκτακτης ανάγκης.

Ο νέος άνθρωπος πάσχει από έλλειψη προοπτικής και φαντασίας. Ελλείψει συλλογικού φαντασιακού για το πώς θα μπορούσε να ζήσει, να τραφεί, να διασκεδάσει, να στεγαστεί, να ερωτευτεί και να μεγαλώσει παιδιά εκτός καπιταλισμού, είναι καταδικασμένος να περιστρέφεται αιώνια γύρω από τον εαυτό του. Το καθεστώς βασίζεται στη μονοκρατορία του και μέσω αυτής διαπλάθει και το νέο ανθρωπολογικό τύπο του πολίτη στις μεταβιομηχανικές κοινωνίες. Ο έλεγχος της πληροφορίας και οι προκαθορισμένες εναλλακτικές εντός του καπιταλισμού απλά διαιωνίζουν αυτή την κατάσταση, την αναπαράγουν και την αναπτύσσουν.

Το παραμύθι δεν έχει παράδεισο – έχει όμως κόλαση, και μάλιστα εξόχως υλική κι αυτό αρκεί για τα μικρά παιδιά, που δεν έχουν άλλη επιλογή από το να το πιστέψουν.

Πόλεμος και Ειρήνη στη Νέα Εποχή: Ανάσα έξω από το βούρκο

Μέσα σ᾽ αυτό το ζοφερό κλίμα υπάρχει και θα συνεχίσει να υπάρχει μια κοινωνική δυναμική που αγωνίζεται να βγει στην επιφάνεια. Είτε με τη συγκρότηση των λαϊκών συνελεύσεων τα 2-3 προηγούμενα χρόνια, είτε με την εξέγερση του Δεκέμβρη, είτε με τα μπάχαλα στις απεργίες, είτε τέλος με τα πολυάριθμα αντιφασιστικά δίκτυα που δημιουργήθηκαν και δρουν αυτή τη χρονιά, υπάρχει ένα σεβαστό κομμάτι της κοινωνίας που ξεπερνάει τη μιζέρια και τη γκρίνια και περνάει στην πράξη. Σε πολλές μάλιστα περιπτώσεις αποτελεί και πηγή έμπνευσης για τους αντίστοιχα εγκλωβισμένους προλετάριους και νεο-προ-

λετάριους σε άλλες χώρες, ενώ σε άλλες περιπτώσεις έχει καταφέρει να ακυρώσει τους καθεστωτικούς σχεδιασμούς.

Το κουμάντο του δημόσιου χώρου αποτελεί μεγάλο ζήτημα για ένα καθεστώς που αδιαφορεί για την ηθική και κοινωνική του νομιμοποίηση. Η μέχρι τώρα θετική έκβαση της διαμάχης με τους ναζιστές σχετικά με το ποιος κατέχει το δρόμο, στο συντριπτικά μεγαλύτερο κομμάτι της Ελλάδας μπορεί να αποτελέσει σοβαρή παρακαταθήκη για το μέλλον. Μπορεί επίσης να αποτελέσει και σωστή βάση για τη δημιουργία ενός πολύμορφου αντικαθεστωτικού μετώπου που θα επιδιώξει να ανακαταλάβει το δημόσιο χώρο και από τους καθεστωτικούς. Όσο δεν αμφισβητείται (και) η χωρική κυριαρχία του, το καθεστώς φαντάζει άτρωτο, ενώ αντιθέτως οποιαδήποτε έμπρακτη εχθροπραξία μπορεί να προκαλέσει ανεξέλεγκτες εξελίξεις.

Τα θεμέλια του ελληνικού καπιταλιστικού οικοδομήματος ήταν εξ αρχής σαθρά. Δεν προέκυψαν βάσει οποιουδήποτε κοινωνικού συμβολαίου, αλλά βάσει του δικαίου του νικητή από τη στιγμή που οι κομμουνιστές αντάρτες έθαψαν το τσεκούρι του πολέμου και έκτοτε. Το ιστορικό αδικαίωτο του εμφυλίου, η πάγια αντίθεση, δηλαδή, μεταξύ των φίλων και των εχθρών ενός καθεστώτος που αποτελείται από τις ίδιες μεγαλοαστικές οικογένειες τα τελευταία 150 χρόνια, ορίζει ακόμα εξελίξεις. Οι προβοκάτορες στη χούντα, οι αντάρτες στον εμφύλιο, οι αναρχικοί τώρα και οι ένοπλοι τη δεκαετία του '80 είναι οι άλλες μορφές μια κοινωνίας που είναι καταδικασμένη να βρίσκεται σε διαρκή σύγκρουση. Ταυτόχρονα, οι νίκες του καθεστώτος μπορεί να ήταν και τότε και σήμερα συντριπτικές στρατιωτικά, είναι όμως ηθικά επιλήψιμες, κι αυτό είναι πρόβλημα, εάν θεωρήσουμε δεδομένο ότι στρατιωτικά είναι αδύνατη η καθολική υποταγή ενός εχθρικού πληθυσμού.

Το καθεστώς κερδίζει και χάνει ταυτόχρονα και κάθε νίκη ή ήττα του ορίζει και τις επόμενες κινήσεις των από κάτω. Η παντοδυναμία του είναι επισφαλής και αυτή του την επισφάλεια την έκανε ιδεολογία. Εάν βιώνουμε το τέλος κάποιου γύρου,

είναι απλά μέχρι την αρχή του επόμενου. Το θέμα είναι ποιος θα είναι σε μεγαλύτερη ετοιμότητα όταν θα ακουστεί το καμπανάκι...

Όλα παίζονται.

Βαγιάν

35

Στον καιρό των δολοφόνων, τα πολλά λόγια είναι φτώχεια

Κείμενο εξωφύλλου του φύλλου 23 για τη δολοφονία του αντιφασίστα Παύλου Φύσσα από ομάδα νεοναζί της Χρυσής Αυγής
Οκτώβρης 2013

Δε θα καταναλώσουμε πολύ μελάνι. Τώρα ξέρεις. Το τι έγινε στο Κερατσίνι, κι από ποιους, το ξέρεις. Όπως και ότι ο ναζί φονιάς δεν έστησε καρτέρι εναντίον κανενός τροϊκανού, κανενός πολιτικού, κανενός τραπεζίτη ή αφεντικού: ένα νέο αγωνιστή σκότωσε, απ᾿ αυτούς που παλεύουνε στη ζωή για το μεροκάματο και στους δρόμους για τη ζωή, αυτή που απ᾿ όλους μας έχουνε στερήσει. «Αντισυστημική» δολοφονία… ή δολοφονία «διαμαρτυρίας», καταπώς κάποιες ψήφοι, έτσι;…

Το τι είναι η κάθε κυβέρνηση, το ξέρεις: όχι μόνο η τσαλαπατημένη ζωή σου, τα θρυμματισμένα σου όνειρα, το υποθηκευμένο μέλλον των παιδιών σου ή των συμμαθητών σου, οι χωρίς φάρμακα γέροντες γονείς σου. Αλλά και η κυρίως υπεύθυνη για τη γέννα του τέρατος, αυτή που για να σε κρατά φοβισμένο το εξέθρεψε, το συγκάλυψε και του ᾿βαλε στο χέρι το μαχαίρι.

Το τι είναι ο κάθε Δένδιας και η αστυνομία του, το ξέρεις: πέρυσι τέτοιο καιρό, μερικές μηχανές από δαύτους, επιτέθηκαν σε εκατοντάδες αντιφασίστες, συνέλαβαν 15 και τους βασάνισαν άγρια μες στη λυκοφωλιά τους. Έναν ακριβώς χρόνο μετά, μερικές μηχανές, πάλι από δαύτους, παρακολουθούσαν αδρανείς 30 χρυσαυγίτες να απειλούν 4 άτομα, δευτερόλεπτα πριν το φονικό. Ήτανε θέμα χρόνου λοιπόν να συμβεί και το ξέρεις. Όπως και ότι όλο αυτό το σκυλολόι, αξιωματούχο και γραβατωμένο, ένστολο ή με παραλλαγή, δεν το ᾿χει σε τίποτα να σκοτώσει ΚΑΙ «Έλληνες», μετά τους μετανάστες, τις οροθε-

τικές, τους τοξικομανείς, τους χρόνια πάσχοντες κοκ: αρκεί να τους πηγαίνει κόντρα και να «περισσεύει» στα σχέδιά τους…

Το τι είναι η «θεωρία των άκρων», κι αυτό, τώρα, το ξέρεις: ο Παύλος δεν ήταν «μπαχαλάκιας» – μουσικός κι αντιφασίστας ήταν. Πήγαινε τώρα εξήγα του τη θεωρία που έχαψες. Όσο για τους «μπαχαλάκηδες» που επιτίθενται σε κράτος και ναζί, πήγαινε εξήγα την ίδια θεωρία και στους παλιούς αντάρτες. Ακραία βία είν' αυτή που σου τρώει τα σωθικά κάθε ώρα, κάθε μήνα, κάθε χρόνο, μια ζωή, και τώρα πια ξέρεις καλά ποιος την ασκεί.

…Αλλά ακόμα κι αν δεν ήξερες, όφειλες να είχες μάθει. Να είχες διδαχτεί. Όχι από μας, αλλά από την ιστορία που γράψαν οι εκάστοτε αντάρτες, την εμπειρία και κυρίως από την ίδια σου την καθημερινότητα.

Καιρός λοιπόν να μάθεις ότι ο επόμενος Παύλος μπορεί κάλλιστα να 'ναι ο δικός σου γιος, το δικό σου γειτονάκι, ο δικός σου κολλητός. Εκτός αν, επιτέλους, αντισταθείς. Με κάθε μέσο και όλα – γιατί η «νομιμότητα», η «ομαλότητα» και η «δημοκρατία» τους, που τώρα όλοι τους θ' αρχίσουν ομοθυμαδόν να πιπιλίζουν, δεν είναι παρά ένα παραμύθι για να μας αποκοιμίσουν ξανά, προκειμένου ακριβώς να συνεχίσουν τη λεηλασία μας, παραβιάζοντάς τες οι ίδιοι. Το μαχαίρι μπήχτηκε κατάκαρδα σε εποχή και «δημοκρατίας» και «πάταξης της ανομίας» και κάθε διάλογος ή εμμονή στην επίκλησή τους από μας, σημαίνει απλά ότι παρακαλάμε αυτόν που μας έχει πρώτος και προ πολλού κηρύξει τον πόλεμο, να σταματήσει να μας βομβαρδίζει.

Κι αν είσαι χρυσαυγίτης (έστω και ψηφοφόρος), σου υποσχόμαστε πως εσύ θα μάθεις κάτι άλλο: **τι πα' να πει φόβος.**

36

Μαχαίρια και Τριαντάφυλλα

Σημειώσεις σχετικά με την πολιτική δολοφονία του Παύλου Φύσσα και τη στρατηγική της έντασης

Φύλλο 23, Οκτώβρης 2013

Μια αυτοκρατορία που δημιουργήθηκε με πόλεμο,
πρέπει να διατηρηθεί με πόλεμο
Μοντεσκιέ

I

Η υποχώρηση των κομμουνιστών στη Βάρκιζα σήμανε την αρχή της λευκής τρομοκρατίας και ομοίως η αποθράσυνση των χρυσαυγιτών συμπληρώνει την πλήρη αποτυχία των αντιμνημονιακών απεργιών και μικροεξεγέρσεων. Οι φασίστες με τα μαχαίρια έρχονται να συμπληρώσουν τους φασίστες με τις στολές, αυτούς με τα κοστούμια και αυτούς με τα μικρόφωνα. Η θεωρία των άκρων είναι σωστή μόνο που το ένα άκρο αποτελείται από τη αυταρχική νεο-δεξιά του Βενιζέλου, την οικονομίστικη δεξιά των τεχνοκρατών, τη εθνικιστική, τη λαϊκή και τη φασιστική ακροδεξιά της ΝΔ και τους ναζιστές της ΧΑ.

II

Η δεξιά αντλεί την ύπαρξη της από την αριστερά, με τον ίδια ακριβώς τρόπο που η συντήρηση δεν έχει νόημα χωρίς την αλλαγή, την καινοτομία και τους νεωτερισμούς. Η δεξιά στην Ελλάδα αποτελεί ένα ενιαίο σύνολο και υπάρχει ως ο τρόπος έκφρασης των συμφερόντων πολύ συγκεκριμένων κοινωνικών ομάδων και ακόμα πιο συγκεκριμένων πολιτικών αντιλήψεων.

Η διαχείριση της υπάρχουσας κατάστασης από τον Σαμαρά και την παρέα του αποτελεί την εκδίκηση των αιώνια κομπλεξαρισμένων νοικοκυραίων, των κυρ-Παντελήδων, των παπάδων και των ηλιθίων που γεμίζουν ακόμα τις εκκλησίες, των χωροφυλάκων, των στρατόκαβλων και των σεκιουριτάδων, αυτών που δεν μπορούσαν να κάνουν αλλιώς, αυτών που δεν θέλανε να κάνουν αλλιώς και αυτών που δεν μπορούν να διανοηθούν να κάνουν αλλιώς, πάνω σε οτιδήποτε προοδευτικό γεννήθηκε ή πάει να γεννηθεί. Ο Ρουπακιάς αποτελεί μόνο τον εκτελεστή, μέρος του εξτρεμιστικού βραχίονα, τον χρήσιμο ηλίθιο.

III

Η στρατηγική της έντασης υπάρχει, εφαρμόζεται και αποβλέπει στην δημιουργία ακραία εμπόλεμου κλίματος, την τρομοκράτηση του πληθυσμού και μέσω αυτών σε αυτό που σύσσωμη η δεξιά συμφωνεί: χούντα και ολοκληρωτισμός, με ή άνευ προσχημάτων.

IV

Δεν γνωρίζει κανένας εάν θα μπορούσαν οι αντιδράσεις για την δολοφονία να μετατραπούν σε εξέγερση, ακριβώς γιατί κανένας πολιτικός χώρος και καμιά ομάδα ή συλλογικότητα δεν το επιδίωξε. Όλα τα υπόλοιπα είναι αναλύσεις και υποθέσεις εκ των υστέρων και εκ του ασφαλούς.

V

Η τακτική της ΝΔ από την πρώτη στιγμή ήταν υπεράσπιση της ΧΑ σαν αδελφό κόμμα της δεξιάς απέναντι σε αναρχικούς, ΣΥΡΙΖΑ και ΚΚΕ. Αυτό φάνηκε καλύτερα στη καθυστέρηση 2,5 ημερών της καταγγελίας της επίθεσης στο Πέραμα, στο γεγονός ότι όχι απλά δεν βγήκαν φωτογραφίες των δραστών, αλλά ούτε καν τα ονόματα τους και στην από κοινού δράση ΜΑΤ-ΔΕΛΤΑ-ΧΑ στην υπεράσπιση του ΑΤ Κερατσινίου. Η καθεστωτική και η μιντιακή επίθεση που δέχεται η ΧΑ μετά τη δολοφονία Φύσσα γίνεται μόνο στα πλαίσια ενδοεξουσιαστικών συγκρούσεων στο εσωτερικό της δεξιάς. Ένας σημαντικός

αριθμητικά στρατός από μπάτσους, χρυσαυγίτες, κομμάντος, κυπατζήδες και χαφιέδες, είτε θα συνεχίσει τη δουλειά στο παρακράτος, είτε θα ενσωματωθεί στο επίσημο καθεστώς, είτε θα συνεχίσει ως έχει όταν καταλαγιάσει ο θόρυβος. Το καθεστώς μετά την διάλυση των κομματικών όχλων των ΠΑΣΟΚ-ΝΔ κατέβαλε μεγάλη προσπάθεια για να αποκτήσει εκ νέου μια αξιοπρεπή αριθμητικά βάση και σίγουρα δεν θα πετάξει στα σκουπίδια όλη αυτή τη προσπάθεια. Πιθανότατα η δήλωση του χαφιέ του ΣΚΑΙ σχετικά με την σοβαρή και την ασόβαρη ΧΑ, και τη κυβέρνηση της μεγάλης δεξιάς να έχει μεγαλύτερη αξία από όσο νομίζουμε.

VI

Η δεξιά στην Ελλάδα πολέμησε για τον βασιλιά ενάντια σε κάθε είδους μεταρρυθμιστές, πέταγε μουσουλμάνους στα ποτάμια για να βαφτιστούν, έσφαξε και λεηλάτησε για τη μεγάλη Ελλάδα και εξευτέλισε τους «αδελφούς» πρόσφυγες που η ίδια δημιούργησε, προβάρισε με φουστανέλα και σπαρτιάτικη περικεφαλαία τον τρίτο ελληνικό «πολιτισμό», φόρεσε τη σβάστικα και πούλαγε λάδια στη κατοχή, νίκησε με αμερικάνικες ναπάλμ στον εμφύλιο και καταβρόχθισε την εξ Αμερικής βοήθεια, έσωσε τη χώρα πολλάκις από τα «κόκκινα σκυλιά» κάνοντας χούντες και σήμερα ετοιμάζεται να ξανασώσει την Ελλάδα από τους κομμουνιστές. Αποτελεί την έκφραση και την παραγωγή της αντεπανάστασης που γεννούν οι κοινωνικές αναταράξεις.

VII

Τίποτα δεν συνηγορεί στο ότι η δολοφονία έγινε τυχαία. Αυτό σημαίνει ότι ήδη έχουν μπει σε εφαρμογή συγκεκριμένοι σχεδιασμοί είτε του κράτους, είτε του παρακράτους. Αυτό με την σειρά του σημαίνει ότι ο πήχης της βίας πλέον ξεπερνάει οτιδήποτε έχουμε ζήσει, αφού το σοκ λόγω του πρωτόγνωρου των καταστάσεων αποτελεί και την ουσία της στρατηγικής της έντασης. Έτσι κι αλλιώς, τις τελευταίες μέρες οι αναφορές της δεξιάς στον εμφύλιο είχαν πληθύνει σε μη φυσιολογικό βαθμό. Στη ΔΕΘ οι προσαχθέντες οδηγήθηκαν στο τμήμα περπατώ-

ντας με τα χέρια πίσω από το κεφάλι σαν αιχμάλωτοι πολέμου, την ίδια μέρα ανακοινώθηκε από το ΓΕΕΘΑ μεγάλη στρατιωτική άσκηση ανακατάληψης του όρους Γράμμου, ενώ μια μέρα πριν ο Κασιδιάρης είχε ανακοινώσει επίσημα την πρόθεση της ΧΑ να σχηματίσει ένοπλα σώματα με πολεμικό εξοπλισμό και στρατιωτική εκπαίδευση για την καταπολέμηση της εγκληματικότητας στην ύπαιθρο.

VIII

Ο Άλφρεντ Κρουπ, μεγαλοβιομήχανος όπλων και βασικός υποστηρικτής του Χίτλερ, το 1953 ήταν ήδη δημοκράτης και συνομιλητής των Αμερικάνων. Ομοίως ο εφοπλιστής Μαρινάκης, ιδιοκτήτης του ελεεινού *πρώτου θέματος*, που ανοιχτά επί μήνες προπαγάνδιζε την Χ.Α., ήρθε τώρα να μας πει ότι «δεν ξεχνά τον φασισμό» με το γνωστό εμετικό πρωτοσέλιδο. Ο κανιβαλισμός, η θρασύτητα, η εξαχρείωση και το ποντάρισμα στην μαζική έλλειψη μνήμης αποτελούν αναπόσπαστα στοιχεία του νέου καθεστώτος ανεξάρτητα από το εάν οι νεοναζί θα είναι στο προσκήνιο ή όχι.

IX

Η πανευρωπαϊκή κινητοποίηση αντιφασιστικών ομάδων, δείχνει και τον ηγετικό ρόλο που παίζει το ελληνικό ανταγωνιστικό κίνημα στην παρούσα φάση. Νεκροί αντιφασίστες έχουν υπάρξει και στη Βαρκελώνη και στο Παρίσι και σε όλες τις μεγαλουπόλεις τις Ευρώπης, όμως πουθενά δεν έχει υπάρξει τέτοια κινητοποίηση. Αυτό δείχνει και το μέγεθος των προσδοκιών των αγωνιστών των άλλων χωρών από μια νέα πιθανή εξέγερση στην Ελλάδα. Προσδοκίες που δεν ικανοποιήθηκαν ούτε στο ελάχιστο και που δείχνουν την πασιφανή αδυναμία μας να πράξουμε κάτι καινούργιο που και εμάς θα εμπνεύσει και ερεθίσματα θα δώσει στους συντρόφους των άλλων χωρών.

X

Εάν υπάρχουν σοβαρές απώλειες στο εσωτερικό των παρακρατικών συμμοριών, αυτό οφείλεται στην αδυναμία τους να κατανοήσουν τη σύσταση του αντιφασιστικού μετώπου. Πέραν των γραφικών νεο-πασιφιστικών αριστερών ομάδων, έχει αρχίσει να αναπτύσσεται με τη συμμετοχή του αναρχικού χώρου ένας διάχυτος κοινωνικός αντιφασισμός, που για όποιον δεν έχει ζήσει εκ των έσω τέτοιες διεργασίες δεν μπορεί να τις κατανοήσει. Σε αυτές τις παρέες, τις ομάδες και ομαδοποιήσεις και στη μαχητική στάση τους που δεν βασίζεται στα κείμενα και τις αναλύσεις κάποιου συγκεκριμένου σχεδιασμού αναρχικού ή αριστερού, αλλά πολύ περισσότερο στο θυμικό και στο τυχαίο, οφείλεται και η επικράτηση των αντιφασιστών στους δρόμους όλων των μεγάλων πόλεων της επαρχίας. Με απλά λόγια, ένας χρυσαυγίτης φοβάται πολύ περισσότερο μια τυχαία συνάντηση με μια παρέα αντιφασιστών παρά μη τυχόν και πέσει πάνω σε οργανωμένη αντιφασιστική πορεία, περιπολία ή δράση. Αυτό το θυμικό και το τυχαίο, το οποίο λειτουργεί παράλληλα με τη οργανωμένη αντιφασιστική δράση είναι που δεν μπορούν να ελέγξουν.

XI

Υπάρχει ένα αόρατο νήμα που συνδέει τη δολοφονία του Παύλου Φύσσα με τις εκκενώσεις των καταλήψεων, την κατάρρευση των μισθών και την φασιστοποίηση του κρατικού μηχανισμού και είναι η συνολική μετεξέλιξη της αστικής δημοκρατίας σε ολοκληρωτικού τύπου καθεστώς. Το έγκλημα της αριστεράς έγκειται στο ότι δεν αναγνωρίζει παρά μόνο την ανικανότητα της κυβέρνησης να διαχειριστεί την κατάσταση και όχι ότι η ίδια η κατάσταση είναι το πρόβλημα. Αυτό ορίζει τη μόνιμη φοβία των διαφόρων φυλάρχων της αριστεράς να συγκρουστούν, όπως υποτίθεται ότι επιδιώκουν, αλλά ορίζει επίσης και μια διάθεση ιστορικού συμβιβασμού, μια νέα Βάρκιζα. Η αριστερά εν μέσω κρίσης αποδεικνύεται τόσο ανεπαρκής

που η έκπληξη έγκειται μόνο στο πόσο δεξιά μπορεί να μετατοπιστεί.

XII

Το ελληνικό βαθύ κράτος πάντα ήταν παρόν και πάντα χρησιμοποιούσε βρώμικες μεθόδους. Η επίθεση με χειροβομβίδα στο στέκι μεταναστών όπως και ο πυροβολισμός μαθητή στο χέρι ένα μήνα μετά την εξέγερση του Δεκέμβρη, μπορεί να μην έτυχαν τις προσοχής που τους άξιζε τότε, όμως δεν συνιστούσαν τίποτα λιγότερο από τη προσπάθεια κάποιων, είτε ατόμων είτε κύκλων, στο χώρο του παρακράτους, να οξύνουν την κατάσταση, να εφαρμόσουν τη στρατηγική της έντασης πριν την ώρα της.

XIII

Οι οποιεσδήποτε κόκκινες γραμμές για την κοινωνία φαίνεται να έχουν εκλείψει. Μια κοινωνία που ανέχεται τη φτωχοποίησή της με τέτοια μιζέρια και παραίτηση, το περισσότερο που μπορεί να κάνει είναι να βρίζει τις οθόνες της τηλεόρασης και να ψηφίσει ΣΥΡΙΖΑ στις επόμενες εκλογές. Είναι ψέματα ότι ο αντιφασισμός αφορά τους πάντες, ενώ οι απανταχού δικτάτορες ιστορικά ποτέ δεν ενόχλησαν τους νοικοκυραίους. Αυτοί που ενόχλησαν είναι εκείνες οι μειοψηφίες που επεδίωκαν να αντισταθούν και να επαναστατήσουν. Αυτοί που δεν κάθονταν ήσυχοι. Για τους σπαρτακιστές φτιάχτηκε ο Χίτλερ, για τους προβοκάτορες με τα μαντήλια στα Ιουλιανά ο Παπαδόπουλος και για εμάς ο Σαμαράς και ο Μιχαλολιάκος. Και είναι δικό μας χρέος να τους αντιμετωπίσουμε.

Βαγιάν

37

Οι μελανοχίτωνες με τα γαλάζια κοστούμια

Φύλλο 23, Οκτώβρης 2013

Μια τέτοια μέρα είναι ωραία για να πεθάνεις
Όμορφα κι όρθιος σε δημόσια θέα
Με λένε Παύλο Φύσσα από τον Περαία
Έλληνας μ᾽ ό,τι συνάδει αυτό – όχι μια σημαία,
μελανοχίτωνας γόνος του Αχιλλέα και του Καραϊσκάκη
(Παύλος Φύσσας - a.k.a. Killah P, «Ζόρια»)

Οι στίχοι που ξεκινούν αυτό το κείμενο έχουν γραφτεί και τραγουδηθεί από τον αντιφασίστα Παύλο Φύσσα, γνωστό στη μουσική κοινότητα του Hip-Hop σαν Killah-P, που στα 34 του χρόνια δολοφονήθηκε από τάγμα εφόδου της ναζιστικής Χρυσής Αυγής την Τρίτη 17 Σεπτέμβρη 2013 στην Αμφιάλη. Το κείμενο αυτό αφιερώνεται στη μνήμη του.

Μην περιμένετε να διαβάσετε κάποιου είδους αγιογραφία, ούτε ένα ακόμα κείμενο που θα καταδικάζει ή θα αποκαλύπτει στους μέχρι πρότινος «αδαείς» ψηφοφόρους της τη ναζιστική συμμορία της ΧΑ και πόσο ναζιστική είναι. Ας υποθέσουμε ότι για τους πολλούς νεοέλληνες με την κοντή μνήμη, η Χρυσή Αυγή είναι ένα «νέο παιδί» που γεννήθηκε από την οικονομική επίθεση-κρίση που βιώνουμε σαν «άξιο τέκνο της οργής» που λέει και το τραγούδι. Θα πρέπει να γνωρίσουμε και τους γονείς της όπως και τ᾽ αδέλφια της, γιατί η ναζιστική συμμορία ούτε ορφανή είναι και αγνώστου πατρός, ούτε φυσικά παιδί, αλλά ιδεολογικά ένας απέθαντος γέρος που γεννήθηκε στο μακρινό 1920 στο Μόναχο. Έκτοτε, εκεί που όλοι τον είχαν για νεκρό

κάνοντάς του την κηδεία, αυτός ξαναγεννιόταν ή επανεμφανιζόταν από το σκοτάδι όποτε κινδύνευε η εξουσία των λίγων σαν το τελευταίο τους δυνατό χαρτί στη τελική παρτίδα «όλα ή τίποτα».

Στη χώρα που κάποιοι βάφτισαν «Ελλάδα» ο φασισμός και οι ναζιστικές ιδέες – γιατί περί αυτού πρόκειται – έχει γεννηθεί, πεθάνει και ξαναγεννηθεί κάτω από διάφορα πατριωτικά και εθνικόφρονα ονόματα όποτε οι λίγοι ισχυροί στο χρήμα και την πολιτική εξουσία τον χρειαζόταν να σταθεί δίπλα τους ως κέρβερος σωματοφύλακας, μπροστά στον κίνδυνο της απώλειας της εξουσίας και των προνομίων τους. Ένας άλλος Δόκτωρ Φάουστ, πάντα νέος με «υψηλές» ιδέες, άσπιλος και φρέσκος.

Η Δεξιά του Κυρίου όποτε έμενε έγκυος γεννούσε πάντα φίδια

Η άρχουσα τάξη, οικονομική και πολιτική, από τη δημιουργία της αστικής δημοκρατίας στον πλανήτη, εκτός από το να μυρίζει συντήρηση (όπως τα παλιά παλτά των ηλικιωμένων που μυρίζουν ναφθαλίνη) περπατούσε μόνιμα στη δεξιά πλευρά. Όποτε πιεζόταν από τ' αριστερά πήγαινε ακόμη πιο δεξιά μέχρι το άκρο της πλευράς της. Εκεί είχε προνοήσει να «σπιτώσει» τον πιο πιστό της φύλακα. Το νόθο της παιδί-τέρας, για το οποίο ντρεπόταν και ποτέ δε μιλούσε γι' αυτό ανοικτά, αλλά αγαπημένο της στην πραγματικότητα και χρήσιμο σε καταστάσεις κινδύνου. Πιανόταν απ' αυτό και μετά το έλυνε διατάζοντάς το ψιθυριστά να επιτεθεί και να ξεσκίσει τον εχθρό της λαό.

Η Χρυσή Αυγή σήμερα, δεν είναι τίποτ' άλλο από το κουασιμόδειο τέκνο της ελληνικής δεξιάς συντηρητικής παράταξης που κυβερνά αυτή τη χώρα από δημιουργίας του Ελληνικού κράτους. Τέκνο, του οποίου τη χρησιμότητα αναγνώρισαν κι αυτοί που κυβέρνησαν με τη σειρά τους στο όνομα του «τρίτου σοσιαλιστικού δρόμου».

«Ζήτω η Ελλάδα, ζήτω η θρησκεία, ζήτω η Νέα Δημοκρατία»

ύμνος της ΟΝΝΕΔ της δεκαετίας του '80

Στην Ελλάδα του 2013, η κυβέρνηση της ΝΔ (και της τσόντας του ΠΑΣΟΚ), υπό τη πρωθυπουργία του Αντώνη Σαμαρά, αποτελείται στον βαθύ της πυρήνα και στο στενό κύκλο συμβούλων του πρωθυπουργού, από άτομα τα οποία στο παρελθόν υπηρέτησαν με αυταπάρνηση το φασισμό, τον ύμνησαν με λόγια και πράξεις και παρόλο που σήμερα φόρεσαν τα γαλάζια κοστούμια της «Δημοκρατίας» και της υποτιθέμενης «κεντροδεξιάς παράταξης», ποτέ δεν έβγαλαν (συνεχίζοντας να τα φορούν από μέσα) τα μελανά πουκάμισα του φασισμού.

Οι Έλληνες φασίστες (συμπαθούντες, ψηφοφόροι και οπαδοί σήμερα της Χρυσής Αυγής), ανέκαθεν έβρισκαν καταφύγιο ή και ανατράφηκαν για δεκαετίες μέσα στη σφιχτή αγκαλιά των πιο συντηρητικών δυνάμεων του τόπου: της Αστυνομίας, του Στρατού, της Εκκλησίας, του μετεμφυλιακού εθνικόφρονος κράτους, των κομμάτων εξουσίας της δεξιάς. Το συγκεκριμένο κατακάθι «ανθρώπων», αποτελούσε ένα ισχυρό και βαθιά ριζωμένο ρεύμα στην ελληνική κοινωνία, που συνδέεται με συγκεκριμένες κοινωνικές τάξεις και συμφέροντα, το οποίο κατά καιρούς αυτονομούνταν από το αστικό πολιτικό σκηνικό (π.χ. στη χούντα), αλλά πάντα διατηρούσε ταυτόχρονα αναλλοίωτες τις σχέσεις του με το κράτος, τη μεγαλοαστική οικονομική τάξη και το κεφάλαιο και που συνεχίζει τη μακρά παράδοση της ελληνικής άκρας δεξιάς, έχοντας πάρει σαφή θέση υπέρ των τελευταίων σήμερα. Ένας από τους λόγους της μακράς παραμονής της δικτατορίας στη χώρα μας ήταν και η αποδοχή της από αυτό το κομμάτι. Δεν πρόκειται για παραπλανημένους ούτε για αφελείς. Είναι απόλυτα συνειδητοί οπαδοί του φασισμού και της πολιτικής του. Μετά την πτώση της χούντας, λόγω του ότι το κλίμα της μεταπολιτευτικής Ελλάδας δεν τους άφηνε περιθώρια, οι διαφόρων αποχρώσεων φασίστες ουσια-

στικά κρύφτηκαν και λούφαξαν αμίλητοι κυρίως μέσα στη ΝΔ. Αυτό δεν έγινε τυχαία. Ένα από τα γνωστότερα στελέχη της μεταπολιτευτικής ακροδεξιάς, που αρθρογραφούσε επί χρόνια στη βοθροφυλλάδα *Χρυσή Αυγή*, ο Θόδωρος Καραμπέτσος, είχε προβεί σε μια σημαντική αποκάλυψη. Είχε περιγράψει ένα δείπνο του πριν πολλά χρόνια στη Ρώμη με τον Τζόρτζιο Αλμιράντε, ηγέτη του νεοφασιστικού ιταλικού MSI, όπου ο πολιτικός μέντορας των νεοφασιστών είχε υποδείξει στους Έλληνες οπαδούς του εθνικισμού να προσχωρήσουν «στο μεγάλο κόμμα» (δηλαδή τη ΝΔ) διότι ακόμα τότε στην Ελλάδα της Μεταπολίτευσης δεν υπήρχε «εθνικισμός βάθους» και να δημιουργήσουν ένα «κύτταρο» που θα διαχώριζε τη θέση του την κατάλληλη στιγμή. Και η στιγμή βρέθηκε όπως γνωρίζουμε, και το «κύτταρο» ονομάζεται «Χρυσή Αυγή».

Οι «δημοκράτες» που κρατούν αναμμένη τη φασιστική δάδα

Βρισκόμαστε στις αρχές της δεκαετίας του 1980. Το 1982 το «σοσιαλιστικό» ΠΑΣΟΚ φέρνει στη βουλή το νόμο για την αναγνώριση των ΕΑΜ-ΕΛΑΣ σαν αντιστασιακών οργανώσεων εναντίον του ναζισμού, όπως και την αναγνώριση της εθνικής αντίστασης χάριν της εθνικής συμφιλίωσης και το επίσημο τέλος του εθνικόφρονος κράτους του εμφυλίου. Αρχηγός της ΝΔ ήταν ο Ευάγγελος Αβέρωφ, ο οποίος πήρε τους βουλευτές του και αποχώρησε από τη συζήτηση στη Βουλή πριν τη ψηφοφορία. Την ίδια εποχή συνεχίζονταν με την ανοικτή στήριξη της ΝΔ (και παρουσία των βουλευτών της) τα μνημόσυνα στου Μακρυγιάννη, στο Μελιγαλά, στη Στιμάγκα, στο Φενεό κ.λπ., και οι λεγόμενες «γιορτές μίσους» στο Γράμμο-Βίτσι, έδιναν και έπαιρναν. Λίγο αργότερα η ΝΔ σταματά να συμμετέχει επίσημα στις γιορτές μίσους, οι βουλευτές της όμως όχι – με προεξάρχοντα ποιον; Μα τον σημερινό πρωθυπουργό Α. Σαμαρά, νεαρό βουλευτή Μεσσηνίας τότε, ο οποίος προσκαλεί τους ψηφοφόρους του, στο «μνημόσυνο των σφαγιασθέντων υπό τους εαμοκομουνιστάς» στο Μελιγαλά.

Στην ηγεσία της νεολαίας της ΝΔ (ΟΝΝΕΔ) το 1982-83, υπαρχηγός ήταν ο Μάνος Μανωλάκος, σκληρός ακροδεξιός, χουντικός και βασιλικός, ενώ αρχηγός ήταν ο Βασίλης Μιχαλολιάκος σημερινός δήμαρχος Πειραιά με τη ΝΔ και πρώτος εξάδελφος του Νίκου Μιχαλολιάκου αρχηγού της Χρυσής Αυγής.

Αυτοί, μαζί με τους Γιώργο Βουλγαράκη (βουλευτή και πρώην «νόμιμο και ηθικό» υπουργό) και Βαγγέλη Μεϊμαράκη (σημερινό πρόεδρο της βουλής) ήταν και οι ιδρυτές των παρακρατικών ταγμάτων εφόδου της ΝΔ «Κένταυρων» και «Ρέηντζερς», τα οποία αποτελούνταν τόσο από νεολαίους τους κόμματος, όσο και από λούμπεν στοιχεία του κοινού ποινικού δικαίου. Μέλη τους, με αρχηγούς τους Γιάννη Καλαμπόκα (δημοτικό σύμβουλο της ΝΔ στην Πάτρα και πρόεδρο της τοπικής ΟΝΝΕΔ τότε) και Αλέκο Μαραγκό (λούμπεν κλεφτρόνι και ρουφιάνο της αστυνομίας), δολοφόνησαν το 1991 τον καθηγητή Νίκο Τεμπονέρα. Στη δίκη τους είχαν για συνηγόρους υπεράσπισης τρία κορυφαία ονόματα του τότε νομικού κόσμου, όλους προερχόμενους από το χώρο της ΝΔ: τους Απόστολο Ανδρεουλάκο, Κώστα Κωνσταντινίδη, Επαμεινώνδα Ζαφειρόπουλο, αλλά και τον Μιχάλη Αρβανίτη, πολιτευτή της ΝΔ και σήμερα βουλευτή της Χρυσής Αυγής.

Στα συνέδρια της ΟΝΝΕΔ τη δεκαετία του 1980 ακούγονταν χίτικα τραγούδια και γερμανικά ναζιστικά εμβατήρια, ενώ κάποιοι χαιρετούσαν φασιστικά και φορούσαν στολές που έμοιαζαν με αυτές της χιτλερικής νεολαίας. Ένας από αυτούς ήταν και ο σημερινός πρόεδρος των ΑΝΕΛ Πάνος Καμμένος, όπως απεικονιζόταν σε φωτογραφίες της εποχής.

Συστατικό στοιχείο συγκρότησης της Δεξιάς στο χώρο της νεολαίας κατά τη μεταπολίτευση υπήρξε η κατάρριψη του «μύθου του Πολυτεχνείου». Μόλις ισχυροποιήθηκε πολιτικά η ΟΝΝΕΔ, επιχείρησε τον πλήρη διαχωρισμό της από τις άλλες νεολαίες. Στον εορτασμό της δεκάτης επετείου (1983) τέθηκε θέμα αποχώρησης της οργάνωσης, κάτω από την πίεση του

τότε γραμματέα της μαθητικής ΜΑΚΙ Νίκου Χατζηνικολάου (ο γνωστός σημερινός δημοσιογράφος και γιος υπουργού της ΝΔ στην κυβέρνηση Μητσοτάκη), με το επιχείρημα ότι: «οι μαθητές που ψήφισαν Δεξιά κατά τις πρόσφατες εκλογές για τις μαθητικές κοινότητες και τα δεκαπενταμελή συμβούλια, δεν θέλουν ούτε ν' ακούσουν για Πολυτεχνείο» (συνέντευξη στο περιοδικό *Συναγερμός*, 4/11/83).

Ο *Συναγερμός* ήταν έντυπο του εθνικιστικού και φιλοχουντικού κόμματος ΕΝΕΚ, μέλος του οποίου ήταν και ο Νίκος Δένδιας (καλά διαβάσατε: ο σημερινός υπουργός δημοσίας τάξης και προστασίας της Χρυσής Αυγής), «ο κολλητός του Βορίδη στην ΕΝΕΚ», σύμφωνα με τον Καμμένο, (που είναι παλιός στη ΝΔ και έχει ... «κάρτες» για όλους).

Ο Καμμένος γράφει στις 16 Μαρτίου 2012 στο twitter: «Ο Δένδιας… Ο δικηγόρος των Ρότσιλντ που σαν δικηγόρος δεν έκοψε ποτέ γραμμάτιο, ο κολλητός του Βορίδη στην ΕΝΕΚ, τολμά να μιλά για άκρα, λες και αναφέρεται στη (Μασονική) στοά του… να τον χαίρεσαι Αντωνάκη». Είναι ο ίδιος Δένδιας που μας παρουσιάζεται σήμερα σαν κυνηγός των χρυσαυγιτών, αυτός που έβαλε τον «Ξένιο Δία» αντί να προστατεύει, να μαζεύει τους μετανάστες από τους δρόμους και να τους μαντρώνει στα νέα ναζιστικού τύπου στρατόπεδα συγκέντρωσης. Ο υπουργός που καλύπτει τους μπάτσους του, βασανιστές αντιφασιστών, και θα έκανε μήνυση στη Βρετανική *Guardian* για δυσφήμιση της χώρας λόγω του ρεπορτάζ της για την υπόθεση. Αυτός που κάνει πως δεν γνωρίζει για την διείσδυση της ΧΑ στα σώματα ασφαλείας. Ο υπουργός δημοσίας τάξης που κρατούσε τους 32 φακέλους με εγκλήματα της Χρυσής Αυγής που έχουν γίνει τα δύο τελευταία χρόνια στο συρτάρι του και τους πήγε στην εισαγγελέα μόνο όταν δολοφονήθηκε ο Παύλος Φύσσας.

Τα παλιά καλά φιλαράκια της μεγάλης εθνικόφρονος παρέας

Από το μακρινό 1998, που ο τότε βουλευτής της ΝΔ Γ. Καρατζαφέρης καλούσε μέσα από το κανάλι του «ΤΗΛΕΑΣΤΥ» τους χρυσαυγίτες και λοιπούς φασίστες να κυβερνήσουν όλοι μαζί (τάζοντάς τους μάλιστα και υπουργεία), έχουν περάσει αρκετά χρόνια. Ο Καρατζαφέρης, που δεν άντεχε και τόσο το «κέντρο» της Καραμανλικής ΝΔ, έφτιαξε λίγο αργότερα το φασιστικό τηλεκόμμα του ΛΑΟΣ, το οποίο στελέχωσαν ουκ ολίγα ακροδεξιά «μπουμπούκια». Τα περισσότερα, μετά τη μη εκλογή του ΛΑΟΣ στη βουλή (λόγω συμμετοχής του στη μνημονιακή συγκυβέρνηση Παπαδήμου), πήραν μεταγραφή στη «δημοκρατική» ΝΔ καταλαμβάνοντας κυβερνητικές θέσεις. Πρώτος των πρώτων ο Μάκης Βορίδης, γνωστός και ως «τσεκουράτος»: «Μεγάλη προβοκάτσια, με στόχο τη γενίκευση των επεισοδίων και τη δημιουργία χαώδους κατάστασης, επιχείρησε να κάνει χθες το βράδυ ομάδα φασιστών της ΕΠΕΝ. Φορώντας μαύρα κράνη και κρατώντας ασπίδες, οι φασίστες επιτέθηκαν στις 10.45 το βράδυ, στη διασταύρωση των οδών Ακαδημίας και Εμ. Μπενάκη εναντίον διαδηλωτών, που διαμαρτύρονταν για την αστυνόμευση των Εξαρχείων και την αστυνομική βία. Ανάμεσα στους φασίστες διακρίναμε τον γνωστό Μάκη Βορίδη» (*Τα Νέα*, 13/5/1985).

Σήμερα ο Μάκης έχει αφήσει το τσεκούρι και φορώντας το κοστούμι του κοινοβουλευτικού εκπροσώπου της ΝΔ (και σοβαρός υποψήφιος για την ηγεσία του κόμματος) ξεκαθαρίζει και αναρωτιέται μία μέρα μετά τη δολοφονία του Παύλου Φύσσα: «Δεν υιοθετώ τη θεωρία του συνταγματικού τόξου, αν και κόμματα όπως το ΚΚΕ δεν ανήκουν τελικώς σ᾽ αυτό» (Βήμα 99.5 FM, 18/9/13).

Άλλο «λαμπρό» ακροδεξιό μπουμπούκι, που από τηλεπλασιέ εθνικιστικών και ναζιστικών βιβλίων κατέληξε από το ΛΑΟΣ στη ΝΔ, αναλαμβάνοντας μάλιστα και το θώκο του υπουργού

Υγείας (για να την καταντήσει βαριά ασθενή), είναι ο γνωστός και σαν ... «Μπουμπούκος» Άδωνις Γεωργιάδης.

Το παρεάκι από το ΛΑΟΣ στη ΝΔ ακολούθησε και ο γιος του θεωρητικού του ναζισμού στην Ελλάδα Κώστα Πλεύρη, Θανάσης, ο οποίος δεν κατάφερε μεν να εκλεγεί βουλευτής, αλλά ανταμείφθηκε πριν ένα μήνα με τη θέση του αντιπροέδρου του Εθνικού Οργανισμού Φαρμάκων με μισθό 3.185 ευρώ το μήνα. Ο Θ. Πλεύρης είναι κι αυτός δικηγόρος στο επάγγελμα, όποτε είναι σίγουρο ότι γνωρίζει άριστα από ... φάρμακα και χημεία.

Γενικότερα οι νεοδημοκράτες ποτέ δεν ήταν αχάριστοι με τους ακροδεξιούς «συναγωνιστές» τους. Άλλο ένα παράδειγμα είναι και ο φίλος του Μανώλη Κεφαλογιάννη (βουλευτή Ηρακλείου και πρώην υπουργού της ΝΔ) Ηλίας Φιλιππακόπουλος, ο οποίος υπήρξε πρόεδρος διορισμένος από τη χούντα των «ενωμένων φοιτητικών συλλόγων» που η ίδια είχε δημιουργήσει. Ο Φιλιππακόπουλος είχε στείλει πληθώρα επιστολών στις αρχές του 1970 προς τον Παπαδόπουλο, στις οποίες τον συγχαίρει για την «Εθνοσωτήριο Επανάσταση». Ακόμα κι όταν η Ελλάδα εκδιώκεται από το Συμβούλιο της Ευρώπης λόγω του αντιδημοκρατικού της Πολιτεύματος, ο Φιλιππακόπουλος συγχαίρει τον Δικτάτορα για τη σύγκρουσή του με τους ευρωπαίους «βαρβάρους». Το 2002 προσλαμβάνεται στο πολιτικό γραφείο του Κεφαλογιάννη. Έκτοτε και μέχρι τον Απρίλιο του 2012, πληρώνεται αδιάκοπα από το Λογιστήριο της Βουλής. Επίσης, είναι συνταξιούχος τοπογράφος μηχανικός του ΥΠΕΧΩΔΕ.

Ο Κεφαλογιάννης, σε επιστολές του, αναφέρει τον Φιλιππακόπουλο ως διευθυντή του πολιτικού του γραφείου, χωρίς ποτέ να έχει υπάρξει επίσημη πρόσληψη μ’ αυτή την ιδιότητα. Αν είχε συμβεί αυτό, ο Η. Φιλιππακόπουλος θα έπρεπε να σταματήσει να λαμβάνει τη σύνταξή του από το ΥΠΕΧΩΔΕ. Αντιθέτως, προσλαμβάνεται ως «επιστημονικός συνεργάτης» του βουλευτή. Έτσι, κρατάει και τη σύνταξη. Το 2004, όταν ο Μανώλης Κεφαλογιάννης ήταν υπουργός Εμπορικής Ναυτιλί-

ας, ο Η. Φιλιππακόπουλος προσελήφθη με μισθό 17.700 ευρώ το εξάμηνο ως «Τεχνικός Σύμβουλος» στον ΟΛΠ. Αυτό μεταφράζεται σε 35.400 ευρώ το χρόνο, χωρίς τα δώρα, που τότε ήταν άλλοι δύο μισθοί.

Η κεντροδεξιά με την ακροδεξιά πολιτική, ή αλλιώς «δείξε μου τους φίλους σου να σου πω ποιος είσαι»…

Είναι γνωστό ότι με την ανάληψη της εξουσίας από τον Σαμαρά και τη ΝΔ (με ολίγον ΠΑΣΟΚ και ΔΗΜΑΡ μέχρι πρόσφατα), η κυβέρνηση έχει υιοθετήσει πλήρως τη ρατσιστική ακροδεξιά ατζέντα της ΧΑ (σήμερα δε θυμάται κανείς στις αρχές της δεκαετίας του '90, όταν ο Σαμαράς ήταν υπουργός εξωτερικών, τη χρηματοδότηση της Χρυσής Αυγής από τα «κρυφά» κονδύλια του ΥΠΕΞ. Η υπόθεση είχε «θαφτεί» γρήγορα).

Τη νομιμοποίηση της ακροδεξιάς ατζέντας την εισήγαγε πρώτος ο σημερινός πρωθυπουργός και τα στελέχη της ΝΔ με τα στρατόπεδα συγκέντρωσης, τα πογκρόμ κατά των μεταναστών, τις δηλώσεις του πρωθυπουργού περί αποδοχής των παιδιών των μεταναστών στους παιδικούς σταθμούς, τη μη παραχώρηση ιθαγένειας σε παιδιά μεταναστών γεννημένα στην Ελλάδα κλπ. Αυτή η θεματολογία αποτελεί πυρήνα της ναζιστικής προπαγάνδας της Χρυσής Αυγής. Ο Σαμαράς είναι γνωστός από την Πολιτική Άνοιξη ακόμη για τις ακροδεξιές του απόψεις, και κυρίως για την επιλογή συμβούλων που στο παρελθόν είχαν αποτελέσει ιδεολογικούς καθοδηγητές της ακροδεξιάς: Ο Τάκης Μπαλτάκος, γ.γ. του υπουργικού συμβουλίου και στενός συνεργάτης του πρωθυπουργού· ο Φαήλος Κρανιδιώτης, επίσης στενός φίλος και σύμβουλός του που ζητούσε ν' ανοίξουν στρατόπεδα συγκέντρωσης για τους μετανάστες πολύ πριν ανοίξει η Αμυγδαλέζα, και που σε «αναλύσεις» του υποστήριζε πως όσα συμβαίνουν στον πλανήτη είναι αποτέλεσμα εβραϊκής συνωμοσίας κι ακόμη υποστηρίζει ότι «Οι εκατόμβες των μαχαιρωμένων αλλοδαπών από τη ΧΑ υπάρχουν στην ευφάνταστη και βλακώδη προπαγάνδα της

«προοδευτικιάς» δημοσιογραφίας και στις παρεμβάσεις της Κλάραμπελ και λοιπών φωταδιστών κοινοβουλευτικών του ΣΥΡΙΖΑ/ΕΚΜ/Βίλα Αμαλία» (εφημ. *Δημοκρατία* 30/12/2012)· ακόμα, ο Χρύσανθος Λαζαρίδης και ο Σάββας Χατζηπαρασκευάς (εκδότης της φιλοχουντικής εφημερίδας «Στόχος»).

Αυτή που έχει ενδιαφέρον, όμως, είναι η περίπτωση του Τάκη Μπαλτάκου. Πρόκειται για έναν «λόγιο». Δεν είναι απλώς ένας άνθρωπος του προσωπικού μηχανισμού του Σαμαρά. Ενδιαφέρεται για την αρχαία Ιστορία και ειδικά για τη Σπάρτη. Στα δύο βιβλία που έχει γράψει ο Μπαλτάκος κεντρικό ρόλο παίζει η «Κρυπτεία», την οποία θαυμάζει. Τα βιβλία του έτυχαν ενθουσιώδους κριτικής από την επίσημη ιστοσελίδα της ΧΑ. Η Κρυπτεία είναι η σπαρτιάτικη μύηση των νέων με τη δολοφονία των Ειλώτων στη Λακωνική ύπαιθρο και την τρομοκράτησή τους ώστε να μην εξεγείρονται ενάντια στους δυνάστες τους. Η Κρυπτεία, όμως, είναι σήμερα η αγαπημένη μέθοδος εξόντωσης των αντιπάλων και για κάποιους άλλους: ο Ηλίας Κασιδιάρης ήταν παραπάνω από σαφής, μιλώντας τον Ιούλιο του 2008 μπροστά σε μερικές δεκάδες εθνικιστικών αποβλήτων στις Θερμοπύλες: «Εν πλήρει ευταξία η παράταξις αυτή (σ.σ. Η Χρυσή Αυγή) αναδεικνύει τον προορισμό του κινήματος. Συνεχίζουμε το μοναχικό μας δρόμο, υπομένοντας τις διώξεις, τις συκοφαντίες. Και αναμένουμε τη στιγμή της μεγάλης αντεπίθεσης, βαδίζοντας στα χνάρια της αρχαίας Κρυπτείας, που έπληττε αθόρυβα μέσα στο απόλυτο σκότος και τη σιωπή τους εσωτερικούς εχθρούς της πόλεως». Οι «εσωτερικοί εχθροί της πόλεως» κατά τους φασίστες είναι γνωστοί. Πρόκειται για τους μετανάστες, τους εβραίους, τους αναρχικούς, τους αριστερούς, τους ομοφυλόφιλους, τους ρομά, κ.ο.κ..

Τέλος, κρατάμε ειδική αναφορά στη Χριστίνα Σιδέρη, τομεάρχη νομαρχιακής της ΝΔ. Πριν τρία χρόνια προσάγεται στη ΓΑΔΑ, μαζί με άλλους 28 φασίστες από την περιοχή του Αγίου Παντελεήμονα λόγω επίθεσης σε μετανάστες. Η Σιδέρη είχε ζητήσει, μεταξύ άλλων, να συλληφθούν και οι γονείς του

Αλέξη Γρηγορόπουλου το 2008 για «παραμέληση ανηλίκου». Ενδεικτικά της πολιτικής νοοτροπίας και του επιπέδου της, είναι όσα γράφει συχνά πυκνά στο blog της, αλλά και στη σελίδα της στο facebook. Για τους μετανάστες: «...σου λέω πως ασθένειες όπως η χολέρα, η φυματίωση, η ψωρίαση και η λύσσα έχουν επανέλθει και μαστίζουν τη χώρα μας». Για τους αγωνιστές: «Νεοταξικοί ΣΥΡΙΖΑΙΟΙ, άπλυτοι αναρχικοί ρατσιστές κατά των Ελλήνων δεν θα σας περάσει! Cassus Belli!». Για την Κωνσταντίνα Κούνεβα, που δέχτηκε επίθεση με βιτριόλι από τα αφεντικά της: «για πες μου ένα λόγο που θα πρέπει να ασχοληθούμε με συνδικαλίστρια, και μάλιστα αλλοδαπή, που τη βόλεψε περίφημα;». Ενώ τη μέρα της διαδήλωσης στο Κερατσίνι για τη δολοφονία του Παύλου Φύσσα ξανακτυπά παροτρύνοντας την αστυνομία: «Τι συλλήψεις και πράσινα άλογα, δεν έχουμε χρήματα για τέτοιες πολυτέλειες. Σακατέψτε στο ξύλο τα αναρχοκομμούνια. Ξύλο μέχρι λιποθυμίας, αυτή την αντιμετώπιση και μόνο αξίζουν».

Τα δύο άκρα ως στάχτη στα μάτια

Η ανάληψη της κυβέρνησης από τη ΝΔ εγκαινιάζει και τη «θεωρία των δύο άκρων», όπου αριστερά και ακροδεξιά ταυτίζονται, με μια σημαντική διαφορά που κρύβει εκλεκτικές συγγένειες και προνομιακές συμμαχίες. Η Χρυσή Αυγή παρουσιάζεται ως εν δυνάμει κυβερνητικός εταίρος (και μάλιστα από στενούς συνεργάτες του πρωθυπουργού), στον αντίποδα μάλιστα της προοπτικής της κυβέρνησης της Αριστεράς. Από τις αρχές του καλοκαιριού το σενάριο αυτό μπαίνει στο δημόσιο λόγο ως υπαρκτό ενδεχόμενο, εκφρασμένο από τα πλέον επίσημα χείλη. Στα τέλη Ιουνίου ο Τάκης Μπαλτάκος αναφέρει σε συζητήσεις του με δημοσιογράφους: «απευκταίο, αλλά όχι απίθανο ενδεχόμενο η ΝΔ να υποχρεωθεί να κυβερνήσει μετά τις επόμενες εκλογές με τη συνεργασία της Χρυσής Αυγής». Ακολουθούν δηλώσεις στελεχών της ΝΔ στο ίδιο μήκος κύματος, ενώ στο χορό μπαίνουν και οι πρόθυμοι παπαγάλοι -εκφραστές της επίσημης κυβερνητικής γραμμής. Ο «δημοσιο-

γράφος» του ΣΚΑΪ Μπάμπης Παπαδημητρίου, μόλις την περασμένη εβδομάδα με αφορμή την ενδεχόμενη συνεργασία ΚΚΕ και ΣΥΡΙΖΑ, αναρωτιέται «αν θα πρέπει να σκεφτούμε το ενδεχόμενο μια σοβαρότερη Χρυσή Αυγή να υποστηρίξει μια συντηρητική συμμαχία». Δύο μέρες μετά, με άρθρο του στην *Καθημερινή*, σπεύδει να αθωώσει και ιδεολογικά τη Χρυσή Αυγή, τονίζοντας πως «ο εθνικισμός, στο φινάλε, δεν είναι ντροπή».

Τη σκυτάλη από τον Μπάμπη Παπαδημητρίου παίρνει ο στενός συνεργάτης του πρωθυπουργού και βουλευτής Επικρατείας της ΝΔ Χρύσανθος Λαζαρίδης: «Η ένταση που καλλιεργείται από τον ΣΥΡΙΖΑ τροφοδοτεί την ένταση που δημιουργεί η Χρυσή Αυγή και οδηγεί στη βία και σε νεκρούς. Όσο το κόμμα της αξιωματικής αντιπολίτευσης επιμένει να μην καταδικάζει γεγονότα κατάλυσης της νομιμότητας και του Συντάγματος, όπως π.χ. στις Σκουριές, παραμένει εκτός συνταγματικού τόξου. Αν δεν σταματήσει αυτή η ένταση, να πάνε φυλακή αυτοί που πρέπει και οι άλλοι να φρονιμέψουν, θα έχουμε κι άλλους νεκρούς» (Mega, 18/9/13).

Τσακίστε τους φασίστες (από όπου και αν προέρχονται)

Μετά από όλα αυτά, αμφιβάλλει κανείς ότι αυτός ο μηχανισμός θα επιχειρήσει στη συνέχεια να απαγορεύσει κόμματα της Αριστεράς, αναρχικές συλλογικότητες, ακόμη και τις ίδιες τις ιδέες στην πιο διεστραμμένη εφαρμογή της «θεωρίας των δυο άκρων», που έστησαν τόσο μεθοδικά τα κυρίαρχα μέσα ενημέρωσης; Κάλλιστα εδώ ο αναγνώστης θα μπορούσε να ρωτήσει: «Μα δεν υπάρχουν άκρα;». Η μόνη απάντηση που μπορώ να δώσω είναι ότι βεβαίως και υπάρχουν άκρα! Το ένα είναι οι χορτάτοι της «νομιμότητας», οι αδίστακτοι μικροαστοί-δούλοι της ανάθεσης και οι φασίστες του «νόμου και της τάξης» που απαιτούν από το άλλο «άκρο» να πεθάνουν ήσυχα οι πεινασμένοι, οι νεόπτωχοι, οι καταφρονεμένοι, οι διαφορετικοί, όσοι αντιστέκονται, χωρίς φασαρία και κυρίως χωρίς να τους λερώσουν τα πατώματά τους. Σε ένα από τα δύο είσαι κι

εσύ που διαβάζεις τώρα αυτή την εφημερίδα. Το ζήτημα όμως είναι σε ποιο;

Για τη συγγραφή της παραπάνω έρευνας χρησιμοποιήθηκαν στοιχεία που βρέθηκαν στο ίντερνετ καθώς και δημοσιεύσεις της δημοσιογραφικής ομάδας "Ιός".

Ευάγριος Αληθινός

38

Η θεωρία των δύο κάμψεων της μέσης

Κείμενο στο σαλόνι του φύλλου 24, Γενάρης 2014

Η θεωρία αυτή είναι θεωρία, σαν τη θεωρία των δύο άκρων. Με μια διαφορά, όμως, που θα την εξηγήσω αμέσως. Εδώ θα δώσω πραγματικά παραδείγματα για την θεωρία της μέσης και θα περιμένω πραγματικά παραδείγματα για την θεωρία των δύο άκρων γιατί τα υπάρχοντα είναι για γέλια.

Η θεωρία της μέσης θεωρεί ότι ζούμε σε διαρκή συμπλοκή και ποτέ σε ειρήνη, όσο υπάρχουν τάξεις και η επικράτηση μιας πάνω στις άλλες. Αυτό είναι θεωρία και ξέρω πως δεν πείθει πολλούς, αλλά θεωρία είναι και η άλλη. Σύμφωνα με τη θεωρία της μέσης, εφόσον υπάρχει «κράτος», δηλαδή κάποια ομάδα, όσο μεγάλη κι αν διακηρύσσει ότι είναι ή όσο ισχυρή κι αν πραγματικά είναι, και επικρατεί στις άλλες, τότε αυτόματα η ζωή όλων των εμπλεκόμενων, ακόμα και στη διάρκεια της «επικράτησης», είναι μια καθημερινή συμπλοκή. Σε αυτή τη συμπλοκή υπάρχει ο «κρατών», ο αντιστεκόμενος, και αυτοί που έχουν υποταχτεί και κοιτάν τη δουλειά τους. Αυτοί ΔΕΝ είναι στη μέση, αυτοί είναι η ΒΑΣΗ του άκρου που επικρατεί.

Στην εξέγερση και κομμούνα των Ζηλωτών, η Θεσσαλονίκη είχε ζήσει για δέκα χρόνια μια αναδιανομή γης, μια δίκαιη κατανομή πλούτου, και όλα αυτά με αμεσοδημοκρατικές διαδικασίες και την εφαρμογή, για πρώτη φορά στο σκοταδιστικό φεουδαρχικό Βυζάντιο, του θεσμού της λαϊκής συνέλευσης. Η κατάσταση αυτή ήταν εφικτή γιατί στους Ζηλωτές είχε προσχωρήσει, μαζί με τον βυζαντινό λαό, ο τοπικός κλήρος που είχε και αναδιένειμε τη γη στους άκληρους, καθώς και η πολυάριθμη κοινότητα των σλάβων εποίκων που ήδη είχαν κατέβει και οργανωθεί στα Βαλκάνια σε ζάντρουγκες (μικρές αμεσο-

δημοκρατικές κοινότητες) ή βοεβοδίες (μικρές φεουδαρχικές κοινότητες). Η καταστολή της έγινε εφικτή όταν η αντίπαλη πλευρά δωροδόκησε και πήρε με το μέρος της τους μέχρι τότε αμέτοχους και ουδέτερους σλάβους βοεβόδες που καθόταν στη «μέση» της αρχικής σύγκρουσης.

Στη Γαλλική Επανάσταση ένα μεγάλο αμέτοχο τμήμα του πληθυσμού που ήταν στη μέση, εγκλωβισμένο από το φόβο του τοπικού καθολικού επισκόπου ή του τοπικού αριστοκράτη, που ακόμα είχε το κεφάλι ανάμεσα στους ώμους, πήγε με το μέρος των αντιμοναρχικών όταν έμαθε ότι ο βασιλιάς την κοπάνησε και ζήτησε εχθρικούς στρατούς να τον ξαναβάλουν στο θρόνο, σκοτώνοντας πιθανότατα στη διάρκεια του εγχειρήματος και αρκετούς από τους υπηκόους του. Αυτή η μέση όταν ξύπνησε δημιούργησε την πρώτη κατάργηση μοναρχίας ΚΑΙ φεουδαρχίας στη μέχρι τότε απαράδεκτη κοινωνικά Ευρώπη.

Στην επανάσταση του 1848, ένα μεγάλο τμήμα μικροαστών, που συνήθως δεν επαναστατούσε, ενώθηκε με τους προλετάριους και ζήτησε επίμονα να ανέβει στο θρόνο ο Λουδοβίκος Βοναπάρτης, ένας μέτρια έως πολύ ηλίθιος, που η μεγαλομανία του – βασισμένη στην αυτοσυνείδηση της ανοησίας του και στην επακόλουθη ανάπτυξη τρόμου για τους άλλους – οδήγησε στη σφαγή των προλετάριων και μερικών μικροαστών και στην επανίδρυση της δυναστείας με χειρότερους από πριν όρους. Εδώ η μέση παρήγαγε και την σφαγή της και την επικράτηση του άλλου άκρου.

Στην Παρισινή Κομμούνα του 1871, το μεγαλύτερο τμήμα των αστών έμεινε αμέτοχο, μη προσπαθώντας να υπερασπίσει το παραπαίον καθεστώς που έχανε τον πόλεμο με τον Μπίσμαρκ, αλλά και τον δήμο από τους προλετάριους. Στην αντεπίθεση των δυνάμεων του Θιέρσου σε συμμαχία με τον Μπίσμαρκ, οι αστοί έτρεξαν και «έδωσαν» τους εξεγερμένους, παρέχοντας πληροφορίες, χρήματα και πολύτιμα εφόδια, που τα στέρησαν από τους αμυνόμενους, με αποτέλεσμα να χάσουν

σε μια βδομάδα και να γεμίσει η πόλη με λαϊκό αίμα, ακόμα και σύμφωνα με την καθεστωτική αφήγηση. Οι εξεγερμένοι ίσως να έχαναν και πάλι από την υπεροπλία του εχθρού, αλλά εδώ εξετάζουμε ποια στάση κράτησε η «μέση» και όχι τι θα γινόταν αν δεν την κράταγε. Εδώ, πάλι η μέση «έδωσε» το ένα «άκρο» στο άλλο και το βοήθησε να επικρατήσει.

Στον α᾽ παγκόσμιο πόλεμο όλοι ήταν στη μέση εκτός από μερικούς πασιφιστές σοσιαλιστές και διεθνιστές κομμουνιστές. Όλη η μέση, αποτελώντας ουσιαστικά άκρο, πήγε για πόλεμο, κι όποιον διαφωνούσε τον δολοφονούσαν ή τον έκλειναν φυλακή σαν προδότη. Εδώ η μέση λειτούργησε σαν άκρο.

Στην εκτροπή που ακολούθησε την μεγάλη Οκτωβριανή Επανάσταση υπήρχαν εκατομμύρια στη μέση που δεν ήθελαν να πάρουν θέση ανάμεσα στους εκκαθαριστές και στους εκκαθαριζόμενους. Όποιος δεν έπαιρνε θέση δεν ήταν στο απυρόβλητο. Έτσι οι Κάμενεφ και Ζηνόβιεφ ψήφισαν την εκδίωξη του Τρότσκι, για να εκτελεστούν 5-6 χρόνια αργότερα σαν προδότες και οι ίδιοι. Η μέση καθόταν στη μέση εκτός και αν της ζήταγε το ένα άκρο να πάρει θέση και τότε έπαιρνε τη θέση του ισχυρού άκρου.

Στη Χιτλερική Γερμανία είναι πια κοινή γνώση το απόφθεγμα ενός καθολικού επισκόπου «και όταν ήρθαν πια για μένα δεν υπήρχε κανείς να με υπερασπίσει» και δεν χρειάζεται ανάλυση το ποιου το μέρος εξυπηρετούσε η τρομοκρατημένη μέση της ναζιστικής Γερμανίας. Στη Φασιστική Ιταλία το ίδιο. Η αστική μέση ξύπνησε όταν οι γερμανοί σύμμαχοί της άρχισαν να εκτελούν τα παιδιά της, μαζί με τα παιδιά των εργατών που υπηρετούσαν στους στρατούς κατοχής, μετά την συνθηκολόγησή τους με τους συμμάχους. Ξύπνησε, πήρε το άκρο που νικούσε και μπόρεσαν οι παρτιζάνοι να κρεμάσουν ανάποδα τον Μουσολίνι και την Πετάτσι.

Στην Ελληνική αντίσταση δεν υπήρχε μέση, όσο κι αν πεισματικά καθόσουν σ᾽ αυτή. Αν χτυπούσαν οι αντάρτες, όποιος δεν ήταν μαζί τους μπορούσε να τους προδώσει, να

εκτελεστεί σε αντίποινα ή να στελεχώσει τα τάγματα ασφαλείας. Μερικές φορές, που έγιναν περισσότερες στον εμφύλιο, ακόμα και άτομα από τη μεριά των ανταρτών μπορούσαν να εμφανιστούν αργότερα με τις στολές των διωκτών τους σαν αντάλλαγμα για την αμνηστία που τους έδιναν. Στον ελληνικό εμφύλιο, επίσης, οι αμέτοχοι στήριξαν ηθελημένα ή άθελά τους το άκρο που νικούσε.

Στα πέτρινα χρόνια, αναπτύχθηκε και ανδρώθηκε η μέση του «Κυρ Παντελή». Ο φοβικός μικρός ιδιώτης που κοίταζε τη δουλειά του και μόλις του έκανες «μπου» με στολή, πέρναγε από το «δεν ξέρω, δεν απαντώ» στο «εγώ κοιτάω τη δουλειά μου, αλλά αυτό που με ρωτάς για να λέμε την αλήθεια είναι...».

Στη χούντα αυτή η στάση δημιούργησε και ευταξία. Παινεύθηκε όσο καμιά άλλη από τους γελοιότατους χουντικούς, που ευτυχώς μας άφησαν ντοκουμέντα από τον φιλικό για νοικοκυραίους φασισμό που εφάρμοσαν και που συνοψιζόταν στο «έκαστος να εποπτεύσει τον διπλανό του, τον σύντροφό του, και τα παιδιά του ακόμα» του ανεκδιήγητου Παπαδόπουλου.

Στη μεταπολίτευση η μέση έσκυβε πότε στο ΠΑΣΟΚ, πότε στη ΝΔ, μα ποτέ στα συμφέροντα του κόσμου της εργασίας και της ανεργίας. Η μέση δημιούργησε τον παρτάκια δικτυωμένο και αρκετές φορές ευκατάστατο λαϊφσταϊλίστα του Χρηματιστηρίου, των ξέκωλων, των γιοτ, των πάρτι, και γενικά της πάρτης του. Η μέση δημιούργησε αυτό το φοιτητικό έκτρωμα των ΠΑΣΠιτών και ΔΑΠιτών, που με «μαζώματα» και «γλέντια» υποδοχής και εκδρομές, γνωρίζονταν με τους επιδραστικούς/ές καθηγητές/τριες και πολλές φορές με τις κρεβατοκάμαρές τους για μερικά θέματα, ένα χαρτί, και γιατί όχι κι έναν διορισμό μετά.

Τα μεγάλα ποσοστά των δύο καθεστωτικών κομμάτων στις φοιτητικές εκλογές αντικατοπτρίζουν αυτή τη «μέση». Όχι την «ευφυΐα» της, αλλά την καθαρά νεανική γρηγοράδα πρόσληψης της κατάστασης που εφόσον είχε γαλουχηθεί από το σπίτι

για να' ναι στη «μέση» δεν έφερε καμία δυσκολία στο να διαλέξει τον τρόπο ζωής και το άκρο που θα υπηρετούσε.

Στις μέρες της κρίσης που όλοι νόμισαν ότι δημιούργησε τον ναζισμό στην Ελλάδα γιατί ακριβώς δεν διάβασαν σωστά το τι δημιουργεί αυτό το άκρο... η μέση «επαναστάτησε» και ανακάλυψε τη θεωρία των δύο άκρων. Με αυτή την θεωρία, ένα πιστόλι χρυσαυγίτη ήταν για έναν δικαστή της μέσης λιγότερο αξιόποινη πράξη από μια σημαία αναρχικού. Έτσι υπήρχε και κατανομή ποινών: 6 μήνες το πιστόλι, 3 χρόνια η σημαία. Στις μέρες της κρίσης, η ίδια μέση που με τη στάση και ρητορική της βοηθούσε επί δεκαετίες το ακροδεξιό ή ναζιστικό άκρο να επικρατεί παγκόσμια ανέλαβε την εκστρατεία κατά του ναζισμού. Άφωνοι και άλαλοι παρακολουθούν οι αντιφασίστες τους διαφημιστές της ΧΑ να την κατακεραυνώνουν.

Ποια είναι η ελπίδα της «μέσης»; Να εξαφανίσει το «άκρο» ενσωματώνοντας την εκλογική του δύναμη στο δικό της στρατόπεδο και να ασχοληθεί απερίσπαστη σαν νέο «άκρο» με τον σταθερά απέναντι της παράγοντα... το «άλλο» άκρο που είναι η κοινωνία που αντιστέκεται. Η θεωρία της μέσης περιγράφει την πράξη της να σκύβει στη δύναμη του άκρου που είναι απέναντι από την κοινωνία. Και η θεωρία των δύο άκρων είναι η πράξη ενσωμάτωσης της μέσης από το κυρίαρχο άκρο για να ξεκάνουν την κοινωνία.

MarxFactor

39

Μαχαίρια και Τριαντάφυλλα ΙΙ

Σημειώσεις σχετικά με την ομαλότητα, τη θεωρία των δύο άκρων και την καταδίκη της καταδίκης της βίας

«Οι πρίγκιπες και οι κυβερνήσεις είναι, μακράν, τα πιο επικίνδυνα στοιχεία σε μια κοινωνία»
(Νικολό Μακιαβέλι)

Ι

Η Ιστορία έχει μαύρες τρύπες. Είναι τότε που καταστάσεις, οργανώσεις, άνθρωποι, συνθήκες και βεβαιότητες εμφανίζονται και εξαφανίζονται με τρομακτικές ταχύτητες. Η δημιουργία μιας μαύρης τρύπας έγκειται στην έκρηξη όλων αυτών των αντιφάσεων, που μέχρι τότε συνυπήρχαν. Η ελληνική δημοκρατία της Βαϊμάρης είναι αποτέλεσμα αυτής της έκρηξης που συντελείται αδιάκοπα τα τελευταία τέσσερα χρόνια στην Ελλάδα, και η οποία με τη σειρά της είναι επίσης μια προσωρινή κατάσταση. Η επόμενη κατάσταση είναι η επικράτηση είτε της Τάξης είτε του Χάους αλλιώς είτε της επανάστασης, είτε του ολοκληρωτισμού.

ΙΙ

Οι επαναστάσεις γεννάνε δίκαιο, κοινωνικές σχέσεις, τέχνη και φιλοσοφία. Ελλείψει αυτής ακριβώς της επανάστασης είναι που το δίκαιο, οι κοινωνικές σχέσεις, η τέχνη και η φιλοσοφία που ονειρεύεται ο Άδωνις Γεωργιάδης μπορούν θρασύτατα να καταλαμβάνουν αυτόν τον κενό χώρο. Η πολιτική ισχύς του καθεστώτος δεν στηρίζεται σε κανενός είδους ηθική νομιμο-

ποίηση παρά μόνο στην ύπαρξη και στην κατάληψη αυτού του κενού χώρου.

III

Η εκτέλεση των ναζιστών είτε συμφωνεί κάποιος, είτε διαφωνεί, αναμφισβήτητα αλλάζει το πολιτικό σκηνικό. Πλέον, αστοί ρεφορμιστές πολιτικοί σαν τους συριζαίους δεν νοούνται πλέον σαν αριστερό άκρο και έτσι επανατοποθετείται η θεωρία των δύο άκρων στην πραγματική της βάση. Σαν συνέπεια επανατοποθετείται και το κέντρο του πολιτικού φάσματος αριστερότερα από τη χούντα του Σαμαρά.

IV

Κατά τη διάρκεια της Αιγυπτιακής Επανάστασης, οι μάχες με τους περισσότερους νεκρούς έγιναν για την κατάληψη του κεντρικού τηλεοπτικού σταθμού. Αποτελούσε κεντρικό ζήτημα τόσο το να μεταδώσουν οι επαναστάτες αυτά που ήθελαν όσο και να σταματήσει να μεταδίδεται το δηλητήριο που ξερνούσαν τα μαντρόσκυλα του καθεστώτος. Πράξεις τέτοιου συμβολισμού όπως το κλείσιμο της πόρτας της ΕΡΤ με χειροπέδες, δεν μπορεί να είναι τυχαίες, λογικά αποτελούν κομμάτι του επικοινωνιακού τρόμου. Το κλείσιμο της ΕΡΤ αποτελεί επίδειξη δύναμης του καθεστώτος και αυτό φαίνεται από την αιτιολόγησή του σαν επαναφορά στην ομαλότητα, που αναγνωρίζει στην κατειλημμένη ΕΡΤ μια πηγή πολιτικής ανωμαλίας. Αυτό με τη σειρά του ορίζει και το πόσο σημαντικό (θα έπρεπε) να ήταν αυτό το κτήριο και η κατάληψη του. Στην υπάρχουσα λανθάνουσα πραγματικότητα η ΕΡΤ και η αυτοδιαχείριση της δεν αποτέλεσε κεντρικό ζήτημα για κανένα επαναστάτη και για κανένα αντικαθεστωτικό.

V

Η ασθενής αντίδραση στη δολοφονία του Παύλου Φύσσα δείχνει και την κατάσταση που βρίσκονται οι διάφοροι πολιτικοί χώροι. Η σύγκριση με τον Δεκέμβρη του ’08 τονίζει ότι ο αναρχικός χώρος αδυνατεί πλέον να παίξει τον ρόλο του

πυροκροτητή κοινωνικών εκρήξεων. Η οπισθοχώρηση της εμπροσθοφυλακής του κοινωνικού κινήματος σημαίνει είτε ότι θα εμφανιστεί μια νέα εμπροσθοφυλακή, είτε ότι θα υποχωρήσει συνολικά όλο το κίνημα και μέσω αυτού θα συντηρητικοποιηθεί όλη η κοινωνία.

VI

Στους σημερινούς διαχειριστές του καθεστώτος υπάρχει μια αλαζονεία που συναντά κανείς μόνο σε εντελώς δικτατορικά καθεστώτα, όπου οι κυβερνώντες απλά δεν ενδιαφέρονται ούτε για τη δημοτικότητα τους, ούτε για την υστεροφημία τους, ούτε για την οργή που συσσωρεύεται. Ακραίο δείγμα αυτής της αλαζονείας είναι το ότι η ΕΡΤ εκκενώθηκε μια μόλις μέρα μετά την ψήφιση τροπολογίας με την οποία χαρίζονται οι υπάρχουσες τηλεοπτικές συχνότητες στους εφοπλιστές-μεγαλοκαναλάρχες.

VII

Η προφυλάκιση των χρυσαυγιτών εκτός από ξεκαθάρισμα λογαριασμών εντός του καθεστώτος αποτελεί και κομμάτι μιας τακτικής που το βαθύ κράτος έχει εφαρμόσει και στο παρελθόν. Ο νεοφασίστας Καλέντζης φυλακίστηκε για 12 χρόνια τη δεκαετία του ’80 για βόμβες σε κινηματογράφους και ενώ τον είχαν ρουφιανέψει όλοι οι σύντροφοί του – πολλοί εκ των οποίων αποδείχτηκαν κυπατζήδες. Κάνοντας την (αυτο) κριτική του ο αμετανόητος φασίστας θα αναγνωρίσει ότι φυλακίστηκε προκειμένου ο Καραμανλής να μετατοπιστεί πλασματικά προς το κέντρο εν μέσω κριτικής για την ανύπαρκτη αποχουντοποίηση στον στρατό και τους μπάτσους. Η θεωρία των δύο άκρων ή αλλιώς στρατηγική της έντασης αποτελούσε πάντα καλό χαρτί για τη δεξιά και την ακροδεξιά, που προφανώς δεν έχει πρόβλημα να φυλακίσει όσους χρήσιμους ηλίθιους χρειάζεται.

VIII

Η κοινωνία του θεάματος ξέρει να τονίζει ό,τι χρειάζεται να τονιστεί και να περνάει στα μονόστηλα ό,τι δεν μπορεί να κρύψει εντελώς. Έτσι, το γεγονός ότι ο ιδιοκτήτης εκατοντάδων καλάσνικοφ και ενός ναζιστικού πολεμικού μουσείου μαφιόζος Πάλλης είναι στην παρανομία περνάει στα ψιλά. Η ίδια η υπόθεση του Πάλλη, συνεκδότη της ελεεινής εφημερίδας του ελεεινού Αναστασιάδη, (θα έπρεπε να) αποτελεί τεράστιο πολιτικό γεγονός από της στιγμή που (θα έπρεπε να) είναι δεδομένο ότι αυτοί οι τύποι αποτελούν εντολοδόχους ενός σημαντικού κομματιού της αστικής τάξης. Αυτό το κομμάτι είναι οπλισμένο και έτοιμο για εμφύλιο και χούντα.

IX

Η ενέργεια στο Νέο Ηράκλειο και κυρίως ο τρόπος με τον οποίο έγινε, ανεξαρτήτως της πολιτικής ή μη απάντησης που θα δώσουν οι ίδιοι οι ναζί, εμπεριέχει σίγουρα μια σοβαρή προβληματική. Η αντιπαράθεση ανάμεσα σε φασίστες και αντιφασίστες πλέον μπορεί να πάρει άλλα χαρακτηριστικά, με τους πρώτους να έχουν όπλα και τους δεύτερους πέτρες και μολότοφ. Από την άλλη πλευρά ήταν αναμενόμενο ότι μετά από οχτακόσιες και πλέον ρατσιστικές επιθέσεις, η ΧΑ θα δεχόταν πίσω ένα ποσοστό της βίας που ασκούσε.

X

Ο επικοινωνιακός τρόμος από πλευράς καθεστώτος αυτόματα οδηγεί την αγωνιζόμενη κοινωνία σε θέση άμυνας. Οι παραλογισμοί της εξουσίας μας επιστρέφουν στις εποχές των ευτελών νοημάτων. Η κοινωνική σύγκρουση πλέον γίνεται με απλοϊκούς όρους. Αριστεροί εναντίον δεξιών, δημοκράτες εναντίων χουντικών, τίμιοι εναντίων απατεώνων.

XI

Η ρεφορμιστική αριστερά της Ελλάδας ποτέ δεν διακρινονταν ούτε για τη μαχητικότητα της, ούτε για την πυγμή της. Μάλλον διακρίνονταν από μια τάση προς κάθε είδους συμβι-

βασμούς. Ένα τέτοιος μικρός συμβιβασμός διαπράχτηκε μετά τα γεγονότα στο Νέο Ηράκλειο και την αποτίμηση του γεγονότος σαν χτύπημα ενάντια στη δημοκρατική ομαλότητα, τις χάρες της οποίας απολαμβάνουν οι χιλιάδες αυτόχειρες, οι δεκάδες χιλιάδες νεοάστεγοι και τα εκατομμύρια των ανέργων. Είναι άλλο πράγμα η καταδίκη της βίας, την οποία ο ΣΥΡΙΖΑ έτσι κι αλλιώς δεν ασκεί και άλλο πράγμα η επίκληση της ομαλότητας στο όνομα της οποίας προσπαθεί να χτίσει η δεξιά τη κοινωνική συναίνεση για την επέλαση της χούντας. Η ομαλότητα που θα φέρει εκλογές και δια μέσου αυτών την εξουσία στο Σύριζα και η ομαλότητα που θα φέρει ολοκληρωτισμό, φτώχεια και επενδύσεις-πλιάτσικο σαν αυτή στις Σκουριές διαφέρουν μόνο στα μυαλά των αφελών συριζαίων που παίζουν επικίνδυνα παιχνίδια. Στο χωράφι της ησυχίας, της τάξης και της ασφάλειας δεν φυτρώνει σοσιαλδημοκρατία, μόνο φασισμός.

XII

Στην κεντρική ομιλία του εναντίον της πρότασης μομφής, ο επικεφαλής του καθεστώτος μέμφθηκε την ρεφορμιστική αριστερά γιατί «ονειρεύεται επαναστάσεις και δεν αφήνει τον κοσμάκη στα βάσανα του». Όλο το μεγαλείο της σαδιστικής καθεστωτικής ιδεολογίας συνοψίζεται σε αυτήν ακριβώς τη φράση.

XIII

Εάν μια αρετή των εξεγερμένων, των επαναστατών, των κινηματιών, αυτών που θέλουν να αλλάξουν την κοινωνική κατάσταση πρέπει να είναι ότι λένε τα πράγματα με το όνομά τους, ότι δεν ιεραρχείται η σκοπιμότητα πάνω από την αλήθεια, τότε η μαρξιστική αριστερά δεν ανήκει σε αυτές τις κατηγορίες. Εγκλωβισμένοι σε σχήματα όπου ο οποιοσδήποτε νους λογικά θα ασφυκτιούσε, οι διάφοροι ηγέτες και ηγετίσκοι των πολυάριθμων αριστερών κομμάτων αποφάνθηκαν ότι η εκτέλεση των δύο χρυσαυγιτών αποτελεί σίγουρα προβοκάτσια, απλά και μόνο επειδή δεν χωράει στα μαρξιστικά σχήματα

και δεν ταιριάζει με τις θεωρίες τους. Για τη σημερινή εκδοχή της μαρξιστικής αριστεράς, η σκοπιμότητα υπαγορεύει την αλήθεια, και ολόκληρες παράμετροι της σημερινής κοινωνικής πραγματικότητας δεν υπάρχουν. Η αδυναμία προσαρμογής στη νέα κατάσταση αντιμετωπίζεται με μια αγκίστρωση στην τρισάθλια τωρινή φάση και του κινήματος και της κοινωνίας. Αυτού του είδους η συντήρηση λόγω αδυναμίας και ανετοιμότητας, ειδικά όταν αποκρύπτονται οι αιτίες της , είναι ενδεικτική του δρόμου που θα ακολουθήσουν οι αριστεροί σύντροφοι. Ο μαρξισμός σε αυτή του την εκδοχή αποτελεί τον θρίαμβο της ήττας, της μιζέριας και της συντήρησης πάνω στην επανάσταση.

XIV

Η διαχείριση της εκτέλεσης των δύο ναζιστών από τα ΜΜΕ πραγματοποιήθηκε με φόντο την εθνική συμφιλίωση. Το ερώτημα που μένει είναι τι είδους κοινωνία είναι αυτή που αποδέχεται σαν στερεότυπο ότι ο ναζισμός είναι μια διαφορετική άποψη, τα μπραβιλίκια απλά μια δουλειά και τα τάγματα εφόδου μια ακραία επιλογή πολιτικοποίησης.

XV

Η ακατάσχετη προβοκατορολογία βασίζεται κυρίως σε ψέματα, χοντροκομμένες γενικεύσεις και ιστορικές παραχαράξεις. Η στρατηγική της έντασης όταν και όπου εφαρμόστηκε είχε σαν θύματα αθώους και τυχαίους πολίτες. Αυτός είναι και ο μόνος σίγουρος τρόπος για να τρομοκρατηθεί ο πληθυσμός. Όταν σκοτώνονται μάχιμοι είτε της μιας είτε της άλλης πλευράς, δεν τρομοκρατείται κανένας, τουλάχιστον όχι τόσο ώστε να γίνει αίτημα της κοινής γνώμης και λαϊκή απαίτηση το τέλος της βίας και η δια καθεστωτικού ροπάλου ειρήνευση.

XVI

Η αντιχρυσαυγίτικη εκστρατεία του Σαμαρά σήμανε την δημιουργία της μεγάλης ακροδεξιάς. Ο Καρατζαφέρης και ο Πλεύρης που επανεμφανίστηκαν, ο Άνθιμος και ο Αναστασι-

άδης που είναι πάντα παρόντες, ο Φράγκος που ετοιμάζεται, οι Δελτάδες που κάνουν τη δουλειά τους, οι κυπατζήδες και οι αντιτρομοκρατικάριοι που παρακολουθούν και βασανίζουν, οι χρυσαυγίτες που δεν φυλακίστηκαν, ο Λαζαρίδης, ο Μπαλτάκος και ο Κρανιδιώτης που κυβερνάνε και ο Μαρινάκης, ο Αλαφούζος και ο Βαρδινογιάννης που κυβερνάνε πραγματικά, αποτελούν τον εθνικό κορμό που παραμένει ασύλληπτος. Και θα παραμένει ασύλληπτος γιατί είναι η ουσία της αστικής δημοκρατίας, η δικλείδα ασφαλείας όταν ο ίδιος της ο ρόλος ξεπερνιέται.

XVII

Μετά τις διαδηλώσεις για τη δολοφονία του Π. Φύσσα τον Σεπτέμβρη, τώρα είχαμε μικρο-συγκρούσεις στην Γερμανία και τη Σουηδία μεταξύ φασιστών και αντιφασιστών με αφορμή την εκτέλεση των δύο ναζιστών. Η ελληνική πραγματικότητα αρχίζει να εκρήγνυται πλέον σε όλη την Ευρώπη.

XVIII

Οι επαναστάσεις είναι η ατμομηχανή της Ιστορίας. Η καταδίκη της βίας όταν στην επιβάλλουν σαδιστικά οι αφέντες, είναι η καταδίκη της επανάστασης και μέσω αυτής της ανθρωπιάς και της αξιοπρέπειας, είναι η καταδίκη της ζωής της ίδιας, η επικράτηση τη αργού καθημερινού θανάτου. Είναι η δημιουργία εκείνης της μαζικής ψυχολογίας που εάν επικρατήσει δεν υπάρχει γυρισμός και που είναι στο χέρι μας να την αποτρέψουμε. Η ιστορία δεν κάνει κύκλους και στην ελληνική δημοκρατία της Βαϊμάρης ακόμα δεν έχει κριθεί τίποτα.

Βαγιάν

40

Επί του πιεστηρίου #25

Φύλλο 25, Απρίλης 2014

Οι καρναβαλικές μάσκες που κάποτε ξόρκιζαν την αίσθηση του τέρατος, σήμερα αντικαταστάθηκαν από τις μάσκες ανθρωπινότητας των ειδικών της ζωής που αποκρύβουν το τέρας.

Η μάσκα με το ψεύτικο αστραφτερό χαμόγελο του επιτυχημένου γιάπη των 90s, αντικαταστάθηκε από το σοβαροφανές προσωπείο του σωτήρα τεχνοκράτη των χρόνων της οικονομικής επίθεσης των λίγων εναντίον των πολλών που δραματικά ονομάστηκε κρίση.

Άνθρωποι από το πουθενά. Αγέλαστοι, παγωμένοι, δίχως συναισθήματα, ούτε καν μελοδραματισμούς. Ταγμένοι να φέρουν μία ιερή αποστολή εις πέρας, απευθύνονται σε ένα κοινό που είναι εκπαιδευμένα ευκολόπιστο, επειδή είναι βαθιά ποτισμένο από το πηγάδι της ηθικής της εργασίας.

«Είναι απλά μία δουλειά που πρέπει να την κάνω καλά», σου απαντούν υψώνοντας τη φωνή τους για να ακουστούν πάνω από το θόρυβο που κάνει όπως γκρεμίζεται ένας κάλπικος κόσμος μέσα σε κραυγές τρόμου και δάκρυα, που μάταια επιχειρούνται να κρυφτούν. Αλυχτώντας τη συμμόρφωση, την υποταγή και παράδοση άνευ όρων, σου είπαν στο δελτίο των οκτώ ότι αυτός δεν είναι ο θόρυβος της καταστροφής, αλλά η μουσική της μελλοντικής ευτυχίας. Δεν είναι όμως αυτό το δικό μας τραγούδι της ευτυχίας.

Γιατί ο άνθρωπος που είναι μόνιμα ερωτευμένος με την Ελευθερία και θέλει να απολαμβάνει τα τρυφερά της χάδια, κάθε φορά σαν να είναι η πρώτη φορά, γνωρίζει πολύ καλά τη χυδαιότητα τους, τη πλάνη τους, τη λαγνεία τους για την

εξουσία, το πόσο αδίστακτοι είναι προκειμένου να πετύχουν το σκοπό τους. Ο άνθρωπος που αγωνίζεται για την απόλαυση της ζωής γνωρίζει και περιμένει πάντα τα χειρότερα από την εξουσία. Συνεπώς ούτε τρομάζει ούτε πέφτει από τα σύννεφα σε κάθε στραβοπάτημα της ή αθέτηση του λόγου της, γιατί πάνω από όλα γνωρίζει ότι δεν υπάρχει χειρότερο πράγμα από το να σε εξουσιάζουν είτε στο όνομα ενός υπέρτατου σκοπού είτε στο όνομα μιας ιερής ιδέας.

Firewater

41

Πρωτοφανές Πλεόνασμα Δυστυχίας

Κείμενο εξωφύλλου του φύλλου 27,
Οκτώβρης-Νοέμβρης 2014

«Όταν χρησιμοποιώ μια λέξη, είπε ο Χάμπτι Ντάμπτι,
σημαίνει ακριβώς ό,τι εγώ την επιλέγω να σημαίνει,
μήτε περισσότερα μήτε λιγότερα.»
«Το ζήτημα, επέμεινε η Αλίκη, είναι αν μπορείς
να κάνεις τις λέξεις να σημαίνουν πολλά διαφορετικά πράγματα.»
«Το ζήτημα, είπε ο Χάμπτι Ντάμπτι,
είναι να ξέρεις ποιος κάνει κουμάντο, αυτό είναι όλο.»
Η Αλίκη στη Χώρα των Θαυμάτων (απόσπασμα)

Η Ανάπτυξη έρχεται...

Οι θυσίες των εργαζομένων δεν πήγαν χαμένες. Η Ελλάδα διεσώθη. Φτάνουμε στο τέρμα του τούνελ. Η Ανάπτυξη έρχεται. Η ύφεση τελειώνει. Για πρώτη φορά έχουμε πρωτογενές πλεόνασμα. Οι θυσίες του ελληνικού λαού απέδωσαν. Χρειαζόμαστε στρατηγικές επενδύσεις. Οι επενδύσεις είναι ευλογία για τον τόπο. Η έξοδος από το ευρώ αποτράπηκε τελευταία στιγμή. Η Οικονομία ανακάμπτει. Η Ανάπτυξη έρχεται.

Το καθεστώς αδυνατεί να ελέγξει τον εξαθλιωμένο πληθυσμό, τους δρόμους και τα στενά της μητρόπολης, τα προάστια και τις υποβαθμισμένες περιοχές. Γι' αυτό χωρίζει το κοινωνικό έδαφος σε περιοχές και παραδίδει τον έλεγχο απευθείας στο κεφάλαιο. Μαύρο και λευκό, μαφιόζικο ή νομιμοφανές. Αυτή είναι η πολλά υποσχόμενη ανάπτυξη και αυτές είναι οι επενδύσεις. Ο Μπέος, ο Μελισσανίδης, ο Μπόμπολας, ο Μαρινάκης είναι οι φορείς της ανάπτυξης, οι νέοι αφέντες και οι περιοχές που τους εκχωρήθηκαν είναι τα ιδιωτικά τους φέουδα. Το

πολιτικό προσωπικό επιστρέφει στον πραγματικό του ρόλο: εκφωνητές βουβών λόγων, αχυράνθρωποι, τσαρλατάνοι, κοστουμαρισμένα τίποτα. Οι καιροί προσφέρονται για μεγάλες αποφάσεις και οι επιχειρηματίες πλέον μιλάνε οι ίδιοι για τους εαυτούς, τις περιοχές, τις επενδύσεις και τους υποτελείς τους. Η γλώσσα που μιλάνε είναι η πραγματική γλώσσα της εξουσίας. Η γλώσσα της βίας. Χωρίς προσχήματα.

...με το Ρόπαλο στο Χέρι

Οι ιδιωτικοί στρατοί των χουλιγκάνων και οι συμμορίες των εργαζομένων της Ελληνικός Χρυσός είναι κύτταρα της νέας κοινωνικής ισορροπίας. Είναι οι υποτελείς που δέρνουν, εκβιάζουν και δολοφονούν τους γείτονες, τους φίλους και τους συγγενείς τους για να διατηρήσουν μια θέση εργασίας, ένα κουμάντο στο δρόμο, ένα μεροκάματο από το σύνδεσμο. Πάντα κατ᾽ εντολή του μεγάλου αφεντικού. Οι γειτονιές πλέον αστυνομεύονται από τους ίδιους τους υποτελείς που γίνονται μπράβοι, ελεεινοί υπηρέτες του κεφαλαίου, ξεφτιλισμένες πόρνες των αφεντικών.

Τώρα που μας υπόσχονται βρώμικο ψωμί...

Το φαΐ που μας υπόσχονται είναι βρώμικο. Μυρίζει ξεφτίλα και υποδούλωση. Μυρίζει το αίμα των φτωχών που δεν μπορούν, που αρνούνται, που περισσεύουν, που απλά δεν συμπεριλαμβάνονται στο νέο κοινωνικό συμβόλαιο. Αυτή είναι η ανάπτυξη που μας τάζουν. Είναι ο πόλεμος μεταξύ των φτωχών. Ο κανιβαλισμός. Και είναι ήδη εδώ.

...να τους φτύσουμε κατάμουτρα το δηλητήριο

Εδώ είμαστε και εμείς. Πρώτα ήρθαν φασίστες να μας χωρίσουν σε φυλές. Τους πολεμήσαμε. Μετά ήρθαν οι ειδικές δυνάμεις των μπάτσων, οι αντιτρομοκρατικάριοι και οι δελτάδες να μας χωρίσουν σε φιλήσυχους και επικίνδυνους. Τους πολεμάμε ακόμη. Τώρα έρχονται τα μεγάλα αφεντικά να τα πάρουν όλα, να μας δώσουν μίζερη επιβίωση και να μας χωρίσουν σε συνεργάσιμους και απόβλητους. Θα τους πολεμήσουμε και αυτούς.

42

Φόροι Ολικής (ΕΝΦΙΑ)λεσης

1. «Εγώ δεν δέχομαι ότι οι έλληνες υπερφορολογούνται»

Γ. Στουρνάρας, πρώην υπουργός οικονομικών και νυν διοικητής της Τράπεζας της Ελλάδας

Την παραπάνω δήλωση έκανε στα ΜΜΕ με εξοργιστικό θράσος το Νοέμβριο του 2013 ένας από τους πολλούς καθεστωτικούς εγκληματίες που ευθύνονται για τη μεθοδικά δρομολογημένη εξαθλίωση της μεγάλης πλειοψηφίας του πληθυσμού τα τελευταία χρόνια στην Ελλάδα.

Λίγο μετά τη δήλωση αυτή, δόθηκε στη δημοσιότητα η Έκθεση του ίδιου του Γραφείου Προϋπολογισμού του Κράτους[1]. Ενδεικτικά και μόνο, ορισμένα από τα συμπεράσματα που προκύπτουν από την Έκθεση αυτή, για τον προσεκτικό αναγνώστη (και ιδιαίτερα εκείνον που ανήκει στο στρατόπεδο του κοινωνικού ανταγωνισμού):

- Οι φορολογικοί συντελεστές στην Ελλάδα είναι υψηλότεροι από το μέσο όρο όλων των χωρών της Ευρωπαϊκής Ένωσης.
- Παρά το γεγονός ότι τα εισοδήματα των κατώτερων κοινωνικών τάξεων έχουν σήμερα συρρικνωθεί κατά 50% σε σύγκριση με το 2010, η φορολογική επιβάρυνση μισθωτών και συνταξιούχων έχει αυξηθεί έως και 700%, ενώ των ελεύθερων επαγγελματιών έως και 900%.
- Ο ΦΠΑ αυξήθηκε 4 φορές από το 2010.
- Οι φόροι στα καύσιμα αυξήθηκαν 3 φορές από τότε.
- Εξαιτίας μίας και μόνο αύξησης που επιβλήθηκε, εκείνης των φορολογικών συντελεστών στο πετρέλαιο θέρμαν-

σης, το μέσο νοικοκυριό επιβαρύνθηκε με αύξηση φόρων έως και 450%.

Γράψαμε «ενδεικτικά», για να μη μιλήσουμε για όλες τις άλλες, αναρίθμητες φορολογικές ανατροπές-επιδρομές που θεσμοθετήθηκαν τα τελευταία χρόνια (το «χαράτσι» από μόνο του αρκεί), διαλύοντας στην κυριολεξία τη ζωή εκατομμυρίων ανθρώπων και οδηγώντας τους στη μετανάστευση, τη φτώχεια, την πείνα, την αυτοκτονία, τον εξευτελισμό από το κράτος-ληστή και τους ποικίλους συνεργάτες του (διεθνείς και εγχώριους τραπεζίτες, επιχειρηματίες και διαπλεκόμενους). Κι όλ᾽ αυτά χωρίς την παραμικρή ανταποδοτικότητα, για την οποία υποτίθεται πληρώνονται οι φόροι: αντίθετα, υγεία -(πάλαι ποτέ) πρόνοια, εκπαίδευση, δημόσια έργα-υποδομές κοινής ωφέλειας (δρόμοι, δημόσιοι χώροι, ύδρευση, άρδευση, βιβλιοθήκες κ.λπ.) πήραν εσκεμμένα την κατιούσα συμπληρώνοντας το σκηνικό της ανθρωπιστικής κρίσης[2].

Αλλά... «να δεις τι σου ᾽χω για μετά»: ψηφίστηκε πρόσφατα από το Γ᾽ Θερινό Τμήμα της Βουλής η τροπολογία που θεσμοθέτησε την επιβολή και του άλλου μεγάλου κόλπου, κανονικού οδοστρωτήρα: του λεγόμενου ΕΝΦΙΑ.

2. ΕΝΦΙΑλωση και των τελευταίων ρανίδων βιοτικού επιπέδου

Ο Ενιαίος Φόρος Ιδιοκτησίας Ακινήτων θεσμοθετήθηκε καταρχάς τον περασμένο Δεκέμβριο, στο πλαίσιο των μνημονιακών «μας» υποχρεώσεων.

Περί τίνος πρόκειται, από τη σκοπιά της ανάλυσης και κριτικής του;

Επίσης ενδεικτικά, παραθέτουμε εδώ ορισμένα καταστατικά στοιχεία του που θα τρόμαζαν, αν δεν είχαν ήδη πανικοβάλλει τον κόσμο, τα εκκαθαριστικά που είδε στον «προσωπικό του λογαριασμό» του taxisnet, σε υποκατηγορία του μενού με την απολύτως οργουελιανή πια ονομασία… «υπηρεσίες προς τον πολίτη»…

Ο νέος φόρος μονιμοποιεί και επιπλέον επεκτείνει στη γη και στα ακίνητα το γνωστό σε όλους/ες «χαράτσι», δηλαδή ένα φόρο που, σύμφωνα με τις δικές τους δικαιολογίες, είχε επιβληθεί – υποτίθεται – έκτακτα για να καλύψει ανάγκες εν καιρώ κρίσης. Επιπλέον, μονιμοποιεί και τον ΦΑΠ με στόχευση κυρίως τη μεσαία περιουσία και εισαγάγει κραυγαλέες φοροελαφρύνσεις για την πολύ μεγάλη περιουσία.

Παγιώνει την υπερφορολόγηση της μικρής και μεσαίας ιδιοκτησίας, αφού οι φόροι που θα εισπράττονται εφεξής από τα ακίνητα θα είναι 6,5 φορές μεγαλύτεροι από τα προ κρίσης επίπεδα (βλ. πίνακα), και μάλιστα με εξωπραγματικές αντικειμενικές αξίες του 2007[3]:

Εισπράξεις κρατικού προϋπολογισμού από φόρους στην περιουσία					
2009	*2010*	*2011*	*2012*	*2013 (εκτ.)*	*2014 (προβλ.)*
526	*487*	*1172*	*2857*	*2784*	*3937*

Πρόκειται για μια βαριά, ξεκάθαρα ταξική φορολογία. Προβλέπει εκπτώσεις στις μεγάλες ιδιοκτησίες (κτίρια άνω των 500 τ.μ.) και απαλλαγή των ιδιοκτησιών που ανήκουν στην εκκλησία ή σε εταιρείες (ΝΠΙΔ) οι οποίες δηλώνουν φιλανθρωπικό, αθλητικό ή πολιτιστικό έργο. Αντίθετα, τα ήδη πτωχευμένα ή υπό διαρκή απειλή πτώχευσης κοινωνικά στρώματα καλούνται να πληρώσουν το μάρμαρο, χωρίς αφορολόγητο για την πρώτη κατοικία, χωρίς κριτήρια για την οικονομική κατάσταση του ιδιοκτήτη, με υψηλούς συντελεστές, χωρίς υπολογισμό της πραγματικής αξίας του ακινήτου (πλασματικές αντικειμενικές αξίες που ίσχυαν προ πολλών ετών – βλ. και παραπάνω στο κείμενο) και χωρίς υπολογισμό του αν αποφέρει εισόδημα ή όχι. Οι δήθεν φοροελαφρύνσεις για τα χαμηλά εισοδήματα αφορούν ελάχιστους, γιατί απαιτούν αυστηρά και σωρευτικά κριτήρια[4].

Ο ΕΝΦΙΑ αποτελεί φόρο που κάνει δυσβάσταχτη την ιδιοκατοίκηση, λειτουργώντας ως ενοίκιο προς το κράτος για το ίδιο σου το σπίτι κι αυτό σε συνθήκες ανεργίας, απλήρωτης εργασίας, μείωσης μισθών και συντάξεων, αυξήσεων στις τιμές των κοινωνικών αγαθών και των προϊόντων, συρρίκνωσης των κοινωνικών παροχών. Τον επιβάλλουν τη στιγμή που ταυτόχρονα μεθοδεύουν την άρση της προστασίας από πλειστηριασμούς τραπεζών της πρώτης κατοικίας και προωθούν την εκποίηση στο 1/3 της αντικειμενικής αξίας, όταν χιλιάδες νοικοκυριά δυσκολεύονται να πληρώνουν τις δόσεις των στεγαστικών δανείων.

Επιπλέον, προσθέτει στους κατ᾽ επάγγελμα μικρούς και μεσαίους αγρότες φορολόγηση και για την κατοχή της γης, μαζί με το φόρο για το εισόδημα που αυτή τους αποφέρει. Μακροπρόθεσμο (;…) αποτέλεσμα θα είναι, λόγω αδυναμίας πληρωμής, να σημειωθεί μαζική πώληση της γης σε μεγαλοκαρχαρίες και ξεκλήρισμα των αγροτών.

Από 6,14 εκατ. φυσικά πρόσωπα θέλουν να εισπράξουν πάνω από 3 δις € από τον ΕΝΦΙΑ. Πρόκειται για αύξηση 800% (!) των φόρων για την ακίνητη περιουσία από το 2010 μέχρι σήμερα. Όλ᾽ αυτά τα λεφτά θα τα αρπάξουν από μας με τη βία των νόμων, των κλητήρων, των δικαστών και των μπάτσων για να τα διοχετεύσουν, βεβαίως-βεβαίως, ξανά στις τράπεζες και στους τοκογλύφους[5].

3. Το βασικότερο ερώτημα: γιατί γίνονται όλ᾽ αυτά;

Οι αναφορές σε όλα τα παραπάνω είναι για ευνόητους λόγους αναγκαίες, όμως ο σκοπός της δημοσίευσής τους σε μια αναρχική εφημερίδα (ή γενικότερα σ᾽ ένα έντυπο στρατευμένο στην πλευρά της κοινωνικής επανάστασης) δεν είναι μόνο αυτού του είδους η πληροφόρηση/κριτική ανάλυση. Αν δεν επισημάνουμε το βαθύτερο, ριζικό φόντο του «κάδρου» μέσα στο οποίο αποτυπώνεται όλη αυτή η απροκάλυπτη λεηλασία, είτε παίζουμε τον ίδιο ρόλο που παίζουν και πολλοί άλλοι, ακόμα

και συστημικοί αναλυτές, που για δικούς τους συμφεροντολογικούς σκοπούς αντιτίθενται στα μέτρα αυτά, είτε δεν θα παράσχουμε τη σωστή οπτική βάσει της οποίας θα πρέπει να οργανώνονται οι αντιστάσεις και να επιλέγονται οι στόχοι.

Τόσο ο ΕΝΦΙΑ και η σύνολη μέχρι στιγμής, άγρια μεροληπτική υπέρ των εχόντων και ισχυρών, φορολογική πολιτική από καταβολής «κρίσης» (αλλά και από πολύ νωρίτερα[6]), όσο και όλα τα υπόλοιπα «μέτρα» που έχουμε υποστεί, βάζουν σ᾽ εφαρμογή τον απώτερο στόχο των κρατούντων για συγκέντρωση του πλούτου στην άρχουσα τάξη (κράτος, εγχώριο και διεθνές κεφάλαιο). Πρόκειται για κεντρική πολιτική επιλογή του κράτους και του κεφαλαίου με στόχο την ανακατανομή του παραγόμενου πλούτου σε βάρος των καταπιεσμένων και σκοπό την αντικατάσταση του παλαιού Παραδείγματος κρατικοοικονομικού μοντέλου μ᾽ ένα άτεγκτο καινούριο νεοφιλελεύθερης κοπής, ακριβώς για να εξασφαλίζει τη συγκέντρωση αυτή για όσο περισσότερο χρονικό διάστημα γίνεται. Και έχουμε όλοι/ες νιώσει στο πετσί μας ότι αυτό λαμβάνει χώρα 5 χρόνια τώρα, μέσα από μια βίαιη, μονομερή, αυταρχική διάλυση των μέχρι πρότινος συμβιβαστικών διευθετήσεων (βλ. «κοινωνικό συμβόλαιο») που αφορούσαν όλες τις πτυχές της κοινωνικής ζωής (εργασία-ανάπαυση, κοινά, χώρος, χρόνος, σώμα, τάξη…) μεταξύ κυρίαρχων και κυριαρχούμενων. Γιατί όμως επιδιώκουν με τόση μανία αυτή τη συγκέντρωση πλούτου, αυτή την ανακατανομή, ρισκάροντας κοινωνικές εκρήξεις ή ενδοεξουσιαστικές ανακατατάξεις που πιθανά να στερήσουν τα προνόμια κάποιων από τις κλίκες τους προκειμένου να τα σφετεριστούν άλλες;

Η απάντηση, εν (πολλή) συντομία λόγω του περιορισμένου χώρου, βρίσκεται στον όρο-κλειδί του κεφαλαιοκρατικού μοντέλου κοινωνικο-οικονομικής οργάνωσης που ονομάζεται…

3α.… «Πρωταρχική Συσσώρευση»

Με όσο γίνεται απλούστερα λόγια: η συσσώρευση του κεφαλαίου (ανεξαρτήτως του τροπισμού που αυτό παίρνει ανάλογα

με τις ανά περιόδους ανάγκες του και τις ιδιαίτερες ιστορικές, κοινωνιολογικές και πολιτισμικές καταβολές κάθε χώρας), προϋποθέτει αναπόδραστα, πάντα και παντού, την υπεραξία, όπερ σημαίνει την εξαγωγή και διαρκή μεγιστοποίηση του κέρδους που βγάζουν οι έχοντες (τα μέσα παραγωγής και τις διευθυντικές θέσεις) από την άγρια εκμετάλλευση της εργασίας μας (ή της ανεργίας μας) και του φυσικού πλούτου (γη, αέρας, θάλασσα, ορυκτά και ό,τι μας προσφέρουν σε διατροφή, ενέργεια, χώρους κ.λπ.). Η υπεραξία αυτή που αρπάζουν αυθαίρετα, προϋποθέτει την απανταχού κυρίαρχη σήμερα κεφαλαιοκρατική παραγωγή, δηλαδή την αντιμετώπιση των πάντων (εργασίας, σχόλης, στέγης, τροφής, γης, αέρα, σώματος, πνεύματος κ.λπ.) ως εμπορευμάτων, που υπάρχουν ή φτιάχνονται για να πωλούνται και να αγοράζονται, με στόχο όχι την ικανοποίηση των ανθρώπινων αναγκών, αλλά την εξαγωγή κέρδους για τους έχοντες αυτούς, δια της αέναης κυκλοφορίας/διάθεσής τους μέσω της αγοράς. Με τη σειρά του, το συγκεκριμένο παραγωγικό μοντέλο, για να ξεκινήσει να λειτουργεί προϋποθέτει την ύπαρξη αρχικών, μεγάλων «μαζών» κεφαλαίου και εργατικής δύναμης στα χέρια των αφεντικών, ώστε να βάλουν εμπρός την κίνηση της κερδοφορίας, αφενός επενδύοντας τα πρώτα με διάφορους τρόπους και μορφές (που μπορεί κάλλιστα να είναι «άυλα», χρηματοπιστωτικά, «τοξικά» ομόλογα, μετοχές, δάνεια κ.ά.), αφετέρου με την αναγκαία εκμετάλλευση της απαραίτητης γι᾽ αυτό εργατικής δύναμης (χεριών, τεχνικών δεξιοτήτων, επινοητικότητας κ.λπ.).

Όταν τώρα τ᾽ αφεντικά λένε πως περνάμε «κρίση», σημαίνει πως, εξαιτίας των δικών τους, ανορθολογικών επιλογών για να εκβιάσουν με κάθε τρόπο το κέρδος (και όχι επειδή εμείς είμαστε «τεμπέληδες» ή οτιδήποτε άλλο), φτάνουν σ᾽ ένα σημείο που το τελευταίο, πολύ απλά δεν βγαίνει, ή δεν βγαίνει στις ποσότητες που επιβάλλει ο κανιβαλικός, αναπόφευκτος ανταγωνισμός μεταξύ τους. Αυτό θέτει σε άμεσο κίνδυνο το σύστημα που αντιπροσωπεύουν και που τους εξασφαλίζει τα πλούτη, τα προνόμια και την κοινωνική τους θέση, διότι αντί

για «ανάπτυξη» (ΑΥΤΟ είναι η «ανάπτυξη»...) καταγράφουν τεράστιες ζημίες, δηλαδή μαζική απώλεια κεφαλαίων, άρα οικονομικής ισχύος (και άρα εξουσίας). Μπροστά σε μια τέτοια κατάσταση έκτακτης ανάγκης, που αναπόφευκτα προκύπτει περιοδικά και επηρεάζει όλο τον πλανήτη σε συνθήκες αλληλεξαρτώμενης, παγκοσμιοποιημένης οικονομίας, εκτός των φασιστικών κινημάτων και άλλων επιλογών σε πολιτικό επίπεδο, σε καθαρά οικονομικό προσφεύγουν επειγόντως και «παραδοσιακά» σε δύο λύσεις: απ' τη μια, μεθοδική, εσκεμμένη και μαζική καταστροφή των κεφαλαίων/υποδομών/εμπορευμάτων που δεν αποφέρουν πια κέρδος (για να καταλάβουμε, τέτοια ήταν σε μεγάλο βαθμό και ο Β' Παγκόσμιος Πόλεμος, αλλά και η σημερινή καταστροφή ανθρώπινων ζωών μέσω της απόλυσης, της διαθεσιμότητας, της διωκόμενης μετανάστευσης). Απ' την άλλη, και για να 'ρθουμε στο προκείμενο: καταναγκαστική, βίαιη απαλλοτρίωση της περιουσίας των υπολοίπων (όλων ημών), προκειμένου κατόπιν να τη ρευστοποιήσουν για να αποκτήσουν ξανά τη χαμένη οικονομική βάση – εφαλτήριο για να επαναλειτουργήσει το σύστημά τους – αυτό είναι η πρωταρχική συσσώρευση. Και γι' αυτό ξεπουλάνε τα πάντα. Γι' αυτό έγινε το ΤΑΙΠΕΔ, γι' αυτό απολύουν υπαλλήλους, γι' αυτό η άγρια φοροληστεία και ο ΕΝΦΙΑ.

Στην προκειμένη περίπτωση του τελευταίου, επιβλήθηκε εξαιτίας μιας ειδικής συνθήκης που οφείλεται στην ιδιαίτερη υφή του πολιτικού κατεστημένου και του καπιταλισμού στην Ελλάδα: σ' ένα κοινωνικοϊστορικό περιβάλλον που δεν ευνόησε ποτέ άλλες παραγωγικές επενδύσεις βασισμένες σε κάποια «υγιή» συνθήκη εξαιτίας της ανέκαθεν εύνοιας στους «ημετέρους» (και δη, για δεκαετίες, στους «εθνικόφρονες» εις βάρος των αριστερών), της αναξιοκρατίας και του πελατειακού συστήματος, οι πολίτες στράφηκαν στην αποταμίευση σε ακίνητα. Αποτέλεσμα, να υπάρχει σήμερα ένα μεγάλο ποσοστό ακίνητης ιδιοκτησίας[7], άρα σωρευμένος πλούτος προς αρπαγή-λεηλασία, χωρίς τον κίνδυνο και το κόστος που συνεπάγο-

νται οι επενδύσεις, οι συναλλαγές, τα ανταλλάγματα, τα ρίσκα, ο ανταγωνισμός, η «αστάθεια του διεθνούς περιβάλλοντος»…

Αυτοί είναι οι λόγοι για τους οποίους καταστρέφουν τη ζωή και το μέλλον μας, αυτοί είναι οι λόγοι για όλα τα μέτρα που έχουν πάρει από καταβολής «κρίσης» και για τον (κάθε) ΕΝΦΙΑ. Συμπέρασμα; δε χωράνε μεσοβέζικες λύσεις: όσο κυριαρχεί αυτό το σύστημα, μπορεί να τη γλιτώσεις τώρα, όχι όμως και την επόμενη φορά (που είναι δεδομένο πως θα ᾽ρθει). Αυτούς και το σύστημά τους πρέπει να τους καταστρέψουμε εκ βάθρων και να χτίσουμε ένα άλλο κόσμο. Το πώς θα γίνει αυτό, ως γνωστόν, είναι τεράστιο ιστορικό – και όχι μόνο – ζήτημα, και δεν είναι θέμα του κειμένου αυτού. Θέμα του κειμένου όμως, μπορεί να είναι τι κάνουμε ως τότε, τι κάνουμε σήμερα, σε σχέση με τον ΕΝΦΙΑ στην προκειμένη περίπτωση.

4. Αντιστάσεις

Χωρίς να χάνουμε από τον ορίζοντά μας το «δάσος», που είναι η κοπιώδης συγκρότηση ενός πλατιού επαναστατικού κινήματος με τις δικές του δομές παιδείας και αλληλεγγύης, όργανα αυτοδιοίκησης (σε δημοτικό, περιφερειακό, επίπεδο επικράτειας), επαναστατικό πρόγραμμα με θέσεις για κάθε τομέα της ανθρώπινης δραστηριότητας, συμμαχίες και οργανωμένους σχηματισμούς αυτοάμυνας, μπορούμε να ρίξουμε από τώρα το σπόρο για το πρώτο του δέντρο, αλλά και για τις άμεσες αντιστάσεις. Ήδη διαμορφώνεται, ξανά, ένα κίνημα από εργατικά σωματεία, συλλόγους και ενώσεις πολιτών, ομάδες επαγγελματιών με συμβουλευτικό ρόλο, για να πολεμήσει στο μέτωπο αυτό. Ένα νέο «Δεν πληρώνω». Το παρακολουθούμε και συμμετέχουμε στις παρεμβάσεις του, στο μέτρο που είναι αυτοοργανωμένες και χωρίς πάτρωνες. Απευθυνόμαστε στους χώρους εργασίας μας (όσοι/ες ακόμα έχουν…), στη γειτονιά μας, και φτιάχνουμε νέες ομαδοποιήσεις που θα ενισχύσουν τις ήδη υπάρχουσες κινήσεις, με τις οποίες ερχόμαστε σε επαφή και κάνουμε δίκτυα. Μπλοκάρουμε εφορίες, τράπεζες, ειρηνοδικεία (αρμόδια για κατασχέσεις λόγω φορολογικών και άλλων

χρεών). Για όσους/ες δεν έχουν την οικονομική δυνατότητα να ορίσουν δικηγόρο προκειμένου για άμεσες νομικές ενέργειες που μπορούν να κάνουν (προσφυγές κατά των εκκαθαριστικών του ΕΝΦΙΑ) ώστε να μπλοκάρουν σε διοικητικά δικαστήρια την απόδοση του φόρου, ο Δικηγορικός Σύλλογος Αθηνών (ΔΣΑ) παρέχει μέσω της ιστοσελίδας του (www.dsa.gr) όλες τις απαραίτητες οδηγίες καθώς και στήριξη (δυστυχώς βέβαια, μόνο για όσους δεν μπορούν να καταβάλουν το ποσό που τους ζητά η Εφορία, χωρίς να διακινδυνεύσουν βασικά αγαθά για την επιβίωσή τους, όπως η στέγαση, η τροφή η θέρμανση κ.ά., καθώς και τις περιπτώσεις όπου το συνολικό ετήσιο εισόδημα του φορολογούμενου δεν αρκεί για να καταβάλει το ποσό αυτό). Δεν πρέπει όμως να ξεχνάμε ποτέ πως οι συσχετισμοί δύναμης είναι αυτοί που καταργούν την αδικία και την εκμετάλλευση, κι αυτοί φαίνονται περισσότερο στη συλλογική, κινηματική άμεση δράση.

Να τους υποχρεώσουμε να τα πάρουν απ᾽ τους πλούσιους. Να κάνουμε το νόμο τους ε(ν)φιάλτη για τους ίδιους, ή αλλιώς…

…ΠΡΩΤΑ ΝΑ ΜΑΣ ΛΟΓΑΡΙΑΣΟΥΝ, ΥΣΤΕΡΑ ΝΑ ΠΛΗΡΩΣΟΥΝ (ΑΥΤΟΙ)

1. Τα στοιχεία εδώ: http://www.tovima.gr/files/1/2014/05/02/ekvouli.pdf
2. Χαρακτηριστικό είναι ότι τα 600 εκατομμύρια ευρώ που φορτώθηκαν οι μισθωτοί το 2011 από τον τότε υπουργό οικονομικών και νυν συγκυβερνήτη Βενιζέλο ως «έκτακτη εισφορά αλληλεγγύης» για τους αυξανόμενους ανέργους, όχι μόνο δεν έφτασαν ποτέ στον ΟΑΕΔ, αλλά και κανείς από τα καθάρματα αυτά δεν έδωσε λόγο για το πού πήγαν, όταν (και) αυτό το σκάνδαλο αποκαλύφθηκε (και δεν είναι βέβαια καθόλου δύσκολο να υποθέσει κανείς ότι πήγαν στις τράπεζες και στους δανειστές, αφού υποστήκαμε άλλο ένα καραμπινάτο εμπαιγμό).
3. Τα στοιχεία από ‘δω: http://taxweb.isol-servers.net/news/news/view/id/1656

4. Μειωμένο φόρο κατά 50% θα πληρώσουν μόνο όσοι έχουν εισοδήματα κάτω από 9.000 ευρώ, με προσαύξηση 1.000 ευρώ για τη σύζυγο και για κάθε προστατευόμενο τέκνο, εφόσον τα σπίτια που έχουν δεν ξεπερνούν τα 150 τ.μ. Οσοι τηρούν τις συγκεκριμένες προϋποθέσεις και είναι τρίτεκνοι, πολύτεκνοι ή άτομα με αναπηρία άνω του 80%, θα έχουν πλήρη απαλλαγή.
5. Τα στοιχεία προέρχονται από τις εξής πηγές:
http://ppo.gr/el/2011-05-31-19-18-12/282-enfia-2014-kritiki-foros-idioktisias-akiniton
http://www.narnet.gr/articles/ενφια-εργαλείο-συντριβής-εργαζόμενων-και-φτωχών-λαϊκών-στρωμάτων
6. Σύμφωνα με μελέτη του ΟΟΣΑ, το 2007 στην Ελλάδα η πραγματική φορολογική επιβάρυνση για τα κέρδη των «εχόντων και κατεχόντων» δεν ξεπερνούσε το 15,9%. Την ίδια στιγμή η πραγματική φορολογική επιβάρυνση της εργασίας ήταν στο 35,1%. Δηλαδή, η ληστρική φορολογία δεν είναι ίδιον των μνημονίων αλλά μακροχρόνιο κατεστημένο: ήδη πριν από την «κρίση», η εργασία πλήρωνε στην Ελλάδα τρεις φορές περισσότερους φόρους από το κεφάλαιο…
7. Όχι πάντως όσο ισχυρίζονται, για να δικαιολογήσουν τα μέτρα αυτά: η Ελλάδα βρίσκεται κάτω από τη μέση (στη 16η θέση), μεταξύ 30 ευρωπαϊκών χωρών, στην ιδιοκατοίκηση. Συγκεκριμένα, οι Έλληνες σε ποσοστό 60% έχουν ιδιόκτητη κατοικία χωρίς να έχουν στεγαστικό δάνειο ή υποθήκη. Ποσοστό 15% κατοικεί σε ιδιόκτητο ακίνητο, το οποίο απέκτησε με στεγαστικό δάνειο και υποθήκη, ενώ συνολικά 75% έχει ιδιόκτητη κατοικία. Τα ποσοστά όμως ιδιοκατοίκησης είναι πολύ μεγαλύτερα στις πρώην ανατολικές χώρες: Ρουμανία, Κροατία, Λιθουανία, Σλοβακία, Ουγγαρία, Νορβηγία, Λεττονία, Βουλγαρία, Εσθονία, Νορβηγία, Τσεχία, αλλά και στην Ισπανία, Ισλανδία, Σλοβενία και Μάλτα (Πηγή: Eurostat)

Ανέστιος

43

Πρωτογενές πλεόνασμα, δημόσιο χρέος και άλλες ιστορίες για παρθένους

Φύλλο 27, Οκτώβρης-Νοέμβρης 2014

Ως κίνημα διατηρούμε μια στάση απέχθειας, δυσανεξίας ή στην καλύτερη περίπτωση πλήξης σε ό,τι έχει να κάνει μ᾽ αυτό που θα λέγαμε «οικονομία». Δεν είναι τυχαίο ότι συζητήσεις σχετικά με το συγκεκριμένο ζήτημα και κείμενα που παίρνουν θέση ξεκάθαρη απέναντι σε συγκεκριμένες του πτυχές, αποτελούν μάλλον εξαίρεση στη δημόσια παρουσία μας.

Σε ένα σύστημα κοινωνικής οργάνωσης ωστόσο, όπως είναι ο καπιταλισμός, που έχει διαχωρίσει την οικονομική σφαίρα ως διακριτή σφαίρα της ανθρώπινης δραστηριότητας και μάλιστα την έχει βάλει στο κέντρο του ενδιαφέροντος και των αξιών του, το να «αηδιάζουμε» κάθε φορά που οφείλουμε να εξετάσουμε ένα οικονομικό ζήτημα, δεν βοηθάει καθόλου την πολιτική μας σκέψη και δράση. Για να μιλήσουμε πιο αυστηρά, το «να μην έχουμε ιδέα από οικονομία» αποτελεί μια τέτοια έλλειψη για την πολιτική μας αντίληψη, όσο έλλειψη αποτελεί για την αντίληψη της φασματικής μας όρασης το να πάσχουμε από δαλτωνισμό, να μην μπορούμε να διακρίνουμε δηλαδή το πράσινο και το κόκκινο χρώμα. Για να κατανοήσετε τι μπορεί να σημαίνει αυτό, δεν έχετε παρά να βγείτε για λίγο στο πάρκο της γειτονιάς σας (αν ζείτε σε γειτονιά με πάρκο) και να φανταστείτε πώς θα ήταν αν μπορούσατε να διακρίνετε μόνο κάποιες αποχρώσεις του γκρι εκεί που τώρα βλέπετε πράσινο ή κόκκινο χρώμα (δεν είναι συχνός ένας τέτοιος βαθμός βαρύτητας του δαλτωνισμού, αλλά αυτό δεν μας αφορά τώρα).

Ειδικά στο πλαίσιο αυτής της κρίσης που βιώνουμε ως εκμεταλλευόμενοι τα τελευταία χρόνια, μια τέτοια στάση συνιστά πραγματικό πρόβλημα. Για παράδειγμα, στο δημόσιο λόγο και στα ΜΜΕ, τους τελευταίους μήνες συζητιέται πολύ το θέμα του «πρωτογενούς πλεονάσματος». Από τον τρόπο που συζητιέται αυτό το θέμα και από το πόση έκταση καταλαμβάνει μια τέτοια συζήτηση, εύκολα μας κάνει να υποψιαστούμε, ότι αποτέλεσε ένα από τα βασικά προπαγανδιστικά εργαλεία της σημερινής κυβέρνησης, σχετικά με την προσπάθειά της να πείσει ότι «η οικονομία βρίσκεται σε καλό δρόμο», ότι «τα δύσκολα περάσανε» και ότι «επιτέλους, η Ελλάδα μπαίνει στο δρόμο της ανάπτυξης».

Κι όλα αυτά σε απόλυτη αντίθεση με ό,τι βιώνουμε καθημερινά κι ό,τι μπορούμε να επιβεβαιώσουμε από την εμπειρία μας. Άρα, αν κάτι οφείλουμε να κάνουμε για να αντιπαλέψουμε αυτή την προπαγάνδα, είναι καταρχάς να αμφισβητήσουμε τις λογικές της προϋποθέσεις. Τι σημαίνει λοιπόν «πρωτογενές πλεόνασμα» και πόσο αληθεύουν αυτά που υποστηρίζει η κυβέρνηση;

α. Τι είναι το πρωτογενές πλεόνασμα και τι εκφράζει;

Στα ακαδημαϊκά εγχειρίδια των δημόσιων οικονομικών, ως «πρωτογενές αποτέλεσμα» (πλεόνασμα ή έλλειμμα) μιας οικονομίας, ορίζεται το αποτέλεσμα που προκύπτει αν αφαιρέσουμε τις κρατικές δαπάνες από τα κρατικά έσοδα στη διάρκεια ενός έτους, χωρίς να υπολογίσουμε δάνεια και τόκους εξυπηρέτησης περασμένων δανείων. Έτσι, αν τα κρατικά έσοδα είναι μεγαλύτερα από τις κρατικές δαπάνες, προκύπτει ένας θετικός αριθμός που λέγεται «πρωτογενές πλεόνασμα». Αν είναι μικρότερα, προκύπτει ένας αρνητικός αριθμός που λέγεται «πρωτογενές έλλειμμα».

Θα ισχυριζόταν κάποιος ότι πρωτογενές έλλειμμα και πλεόνασμα, όπως τα περιγράψαμε, είναι απλά μαθηματικά, και η ίδια η διαδικασία του υπολογισμού τους (είναι) η δουλειά που

αφορά ένα λογιστή, αφού αυτοί ασχολούνται με ισολογισμούς εσόδων-εξόδων. Με λίγα λόγια, θα ισχυριζόταν ότι πρωτογενές έλλειμμα ή πλεόνασμα είναι ένα καθαρά τεχνικό ζήτημα, όχι απλώς στο πεδίο του υπολογισμού του, αλλά πολύ περισσότερο στο πεδίο της διαμόρφωσής του. Θέλεις να μειώσεις το έλλειμμα, κύριε; Μείωσε τις δαπάνες του κράτους (πχ τις δαπάνες για παιδεία, για μισθούς, συντάξεις, κ.λπ.). Ή, ακόμα καλύτερα, αύξησε τα έσοδα του κράτους (π.χ. αύξησε τους φόρους, έλεγξε τη φοροδιαφυγή, κ.λπ.). Αντιλαμβάνεστε ότι τα πράγματα δεν είναι έτσι – ακόμα και σε πείσμα της κυρίαρχης λογικής και προπαγάνδας, που προσπαθεί να μας πείσει για το αντίθετο, ότι δηλαδή αυτό που μας λείπει είναι ένα «νοικοκύρεμα» των δημόσιων οικονομικών, ένας «σοβαρός τεχνοκράτης που θα βάλει τάξη».

Το πρωτογενές πλεόνασμα (ή έλλειμμα), όπως άλλωστε και το δημόσιο χρέος, που στην πραγματικότητα προκύπτει από την άθροιση των πρωτογενών αποτελεσμάτων στην διάρκεια των ετών, αν συνυπολογίσουμε στις κρατικές δαπάνες και τα χρήματα που πάνε για πληρωμή δανείων και τόκων για περασμένα δάνεια, δεν είναι ούτε απλώς μαθηματικά, ούτε απλώς λογιστικά μεγέθη. Ή μάλλον είναι και μαθηματικά και λογιστικά μεγέθη, αλλά μόνο στο πρώτο επίπεδο ανάλυσης.

Στην πραγματικότητα πρόκειται για κοινωνικές σχέσεις, σχέσεις δηλαδή μεταξύ ολόκληρων κοινωνικών ομάδων και μάλιστα ομάδων που έχουν αντίθετα συμφέροντα μεταξύ τους. Τις σχέσεις αυτές τις ρυθμίζει το κράτος και οι διάφοροι θεσμοί του και τις ρυθμίζει με τρόπο ώστε να διατηρεί μια ισορροπία μεταξύ των αντιτιθέμενων αυτών συμφερόντων. Αυτό πάει να πει να διατηρεί την ομαλή κοινωνική αναπαραγωγή, δηλαδή τη δυνατότητα του κεφαλαίου να αποσπά κέρδος από την εκμετάλλευση των εργαζομένων και την κοινωνική «ειρήνη», δηλαδή το συμβιβασμό των εργαζομένων με την κατάσταση της εκμετάλλευσης, ή – για να μην υπερβάλλουμε – να διατηρεί μια κάποια ομαλή κοινωνική αναπαραγωγή.

Εύκολα μπορεί να γίνει κατανοητό ότι κοινωνικές σχέσεις σημαίνουν αλληλεπίδραση, συγκρούσεις, συμβιβασμούς, συνθέσεις, πάλη, εν πάση περιπτώσει σημαίνουν μια κατάσταση δυναμική. Όπως ακριβώς οικογενειακές σχέσεις σημαίνουν αλληλεπίδραση, εκπαίδευση, φροντίδα των παιδιών, αλλά και καβγάδες, επιβολή της ενοχής στα παιδιά, αλλά και ανυπακοή, απόπειρες χειραφέτησης, κ.λπ., αφού – μιλώντας σχηματικά – οικογένεια σημαίνει οργάνωση του κράτους (της εξουσίας) μέσα στους τέσσερις τοίχους ενός σπιτιού.

Ένα παράδειγμα που χρησιμοποιούμε συχνά για να αποδείξουμε αυτό τον ισχυρισμό, ότι δηλαδή το δημόσιο χρέος αποτελεί έκφραση συγκεκριμένων κοινωνικών σχέσεων, είναι η επίδραση που μπορεί να έχει πάνω στο δημόσιο χρέος μια απεργία σ' ένα κλάδο του δημόσιου τομέα, όπως π.χ. αυτή των δασκάλων πριν καμιά δεκαριά χρόνια για ένα μηνιαίο επίδομα 176 ευρώ. Η νικηφόρα έκβαση μιας τέτοιας απεργίας, η απόσπαση δηλαδή από το κράτος, για τον κάθε δάσκαλο και την κάθε δασκάλα, ενός επιπλέον μηνιαίου ποσού της τάξης των 176 ευρώ, είναι λογικό ότι θα προκαλούσε αύξηση στις κρατικές δαπάνες για μισθούς και θα ανάγκαζε το κράτος να βρει μια πηγή χρηματοδότησης αυτού του επιπλέον ποσού. Είτε μέσω αύξησης της φορολογίας, είτε μέσω μείωσης κάποιων άλλων κρατικών δαπανών, είτε μέσω δανεισμού με έκδοση κρατικών ομολόγων. Ωστόσο, αυτή είναι η μία πλευρά του ζητήματος. Η άλλη πλευρά, αρκετά πιο ενδιαφέρουσα, είναι ότι ένα τέτοιο αποτέλεσμα μιας απεργίας, επειδή ακριβώς μιλάμε για κοινωνικές σχέσεις, είναι πιθανό ότι θα ωθούσε κι άλλους κλάδους εργαζομένων του δημόσιου και του ιδιωτικού τομέα σε κινητοποιήσεις, αφού θα ανέβαζε την αυτοπεποίθησή τους. Θα ήταν δηλαδή σαν να σκέφτονταν: «πώς τα κατάφεραν οι δάσκαλοι και οι δασκάλες; άρα μπορούμε κι εμείς να κερδίσουμε μια αύξηση μισθών». Με λίγα λόγια, μιλάμε για μια γενική αύξηση του επιπέδου των απαιτήσεων της τάξης, που θα ανάγκαζε κράτος και κεφάλαιο, ακριβώς για να εξακολουθήσουν

να διατηρήσουν ενός επιπέδου κοινωνική ειρήνη, να υποχωρήσουν προσωρινά στις απαιτήσεις των εκμεταλλευόμενων.

Λοιπόν είτε το πιστεύει κάποιος είτε όχι, τέτοιου τύπου κοινωνικές σχέσεις, τέτοιου τύπου δηλαδή κοινωνικοί ανταγωνισμοί, διαμορφώνουν τα πρωτογενή αποτελέσματα και το δημόσιο χρέος, αλλά και την ίδια την κρίση του δημόσιου χρέους. Κι αν θέλετε να το πάμε παρακάτω, κρίση του δημόσιου χρέους σημαίνει κρίση της δυνατότητας του κράτους να ρυθμίζει ένα σύνολο κοινωνικών σχέσεων που είναι ανταγωνιστικές μεταξύ τους, χονδρικά τις σχέσεις μεταξύ αφεντικών από τη μια πλευρά (όσων δηλαδή εκμεταλλεύονται μισθωτή εργασία) και εργαζομένων, ανέργων κ.λπ. από την άλλη (όσων δηλαδή είμαστε αναγκασμένοι να πουλάμε την εργασία μας για να ζήσουμε). Ας το ξαναγράψουμε αλλιώς για να τονιστεί η σημασία αυτής της θέσης κι από άλλες πλευρές: κρίση δημόσιου χρέους σημαίνει κρίση κοινωνικών σχέσεων κι όχι «διεφθαρμένους πολιτικούς που τα φάγανε όλα», ούτε «γερμανική κατοχή και ανάλγητη Μέρκελ», ούτε «καταναλώνουμε περισσότερο απ᾽ ό,τι παράγουμε», ούτε τόσους άλλους μύθους και ιδεολογήματα, που χρησιμοποιεί η κυρίαρχη ιδεολογία για να κατασκευάσει την πραγματικότητα που ευνοεί τη συνέχιση της κυριαρχίας της. Όλ᾽ αυτά έχουμε προσπαθήσει να τα συζητήσουμε με όσο πιο κατανοητό τρόπο μπορούμε στο βιβλίο «Δημόσιο Χρέος και κοινωνικός ανταγωνισμός», με το οποίο έγινε μια απόπειρα να ανοίξει μια συζήτηση μέσα στο ανταγωνιστικό κίνημα, σχετικά μ᾽ αυτά τα ζητήματα, που ξεσχίζουν την καθημερινότητα μας.

β. Πέτυχαν τ᾽ αφεντικά πρωτογενές πλεόνασμα για το έτος 2013;

Είπαμε προηγουμένως ότι το πρωτογενές πλεόνασμα προκύπτει αν από τα κρατικά έσοδα αφαιρέσουμε τις κρατικές δαπάνες για ένα έτος, χωρίς να συνυπολογίσουμε στις δαπάνες, τα χρήματα που πάνε για δάνεια και τόκους περασμένων δανείων. Υπήρξε τελικά πρωτογενές πλε-

όνασμα, όπως ανακοίνωσε η κυβέρνηση πριν μερικούς μήνες; Ας δούμε τι λέει επ᾽ αυτού, όχι κάποιος τυχαίος, όχι απλά ένας ισχυρός υποστηρικτής της πολιτικής που εφαρμόζεται εδώ και τρία χρόνια στις πλάτες μας, αλλά ένας άνθρωπος που επιχείρησε να εφαρμόσει αυτή την πολιτική όταν δεν υπήρχε καν κρίση, στις αρχές του 2000, με το περίφημο νομοσχέδιο του για το ασφαλιστικό, το οποίο οι εργατικές κινητοποιήσεις μπλόκαραν, πράγμα που του έδωσε το απαραίτητο θράσος για να βγαίνει σήμερα και να μας κουνάει το δάκτυλο: «εγώ σας τα ᾽λεγα». Αυτός λοιπόν ο υπεράνω υποψίας για την υπεράσπιση της πολιτικής που εφαρμόζεται σήμερα από την κυβέρνηση Σαμαρά, τι υποστηρίζει όταν ερωτάται σχετικά;

Το απόσπασμα είναι από μια παλιότερη συνέντευξή του στην εφημερίδα *Ημερησία*:

«Θα παρατηρούσα πως όλ᾽ αυτά δεν είναι άσχετα από τη φιλολογία για το πρωτογενές πλεόνασμα και τα καλά που μπορεί να επιφέρει. Μάλιστα, ο πρωθυπουργός στη ΔΕΘ μας προϊδέασε για ενδεχόμενες παροχές. Έχει βάση αυτή η αισιόδοξη προβολή;

Το πλεόνασμα που λαμβάνεται υπόψη δεν είναι 2,9 αλλά 1,4 δις ευρώ. Για ν᾽ απαντήσει όμως κανείς το ερώτημα, θα έπρεπε να γνωρίζει πόσα δις ευρώ αυξήθηκαν τα ποσά από καθυστέρηση επιστροφής φόρων και ΦΠΑ στις επιχειρήσεις και στα φυσικά πρόσωπα, πόσο θα αυξηθεί το έλλειμμα των ασφαλιστικών ταμείων και του ΕΟΠΠΥ μέσα στο έτος, πόσο περικόπηκε το Πρόγραμμα Δημοσίων Επενδύσεων, δηλαδή η βάση για αυριανή ανάπτυξη, σε σχέση με πέρυσι και με τον προϋπολογισμό του 2013, και να επισημάνει ότι τα έσοδα από τους φόρους ακίνητης περιουσίας για το 2010-2012 ουσιαστικά αφορούν εκείνα τα έτη και όχι το 2013.

Επίσης, θα ήταν σημαντικό να ρωτήσει πώς θα επηρεαστεί το έλλειμμα του 2014 από το γεγονός ότι του χρόνου δε θα πληρωθούν φόροι ακίνητης περιουσίας προηγουμένων ετών,

όπως φέτος για τα έτη 2010-2012. Όλ᾽ αυτά γνωρίζουμε καλά πού βρίσκονται. Δείχνουν ότι υπάρχει πρόβλημα…».

Τί ισχυρίζεται λοιπόν αυτό το ανθρωπάκι; Ότι δεν υπάρχει πρωτογενές πλεόνασμα, επειδή:

1. Έχουν σταματήσει οι δημόσιες επενδύσεις, λόγω της τρομερής ύφεσης της ελληνικής οικονομίας, άρα δεν παράγεται νέος πλούτος, άρα δεν υπάρχουν νέα φορολογικά έσοδα από την πιθανή ανάπτυξη που αυτές θα προκαλούσαν.
2. Ότι δεν αποδίδεται από το κράτος ο ΦΠΑ και η επιστροφή φόρου στις επιχειρήσεις και στα φυσικά πρόσωπα .
3. Ότι δεν έχει συνυπολογιστεί το έλλειμμα του ΕΟΠΠΥ και των ασφαλιστικών ταμείων, που αναμένεται ν᾽ αυξηθεί σημαντικά μέχρι τέλους του έτους.
4. Ότι τα έσοδα από το φόρο ακίνητης περιουσίας που υπολογίστηκαν από τα τσακάλια της κυβερνητικής πολιτικής για το έτος 2013, αφορούν τα προηγούμενα έτη και όχι το τρέχον.
5. Ότι, εν τέλει, δε μιλάμε για 2,9 δις ευρώ που διατυμπανίζει ο Σαμαράς, αλλά για 1,4 δις ευρώ.

Με λίγα λόγια, ότι το πρωτογενές πλεόνασμα που ανακοίνωσε ο Σαμαράς είναι μια λογιστική απάτη, όχι ένα μέγεθος αντιστροφής της παρούσας κατάστασης. Αυτό που οι κυρίαρχοι αποκαλούν ενίοτε «δημιουργική λογιστική»: βάλε λίγο εδώ, βγάλε λίγο από ᾽κει, κ.λπ.. Πολύ απλά δηλαδή, υπάρχει πρωτογενές πλεόνασμα επειδή το ελληνικό κράτος δεν εξυπηρετεί τις δαπάνες του, όχι επειδή αυξήθηκε ο παραγόμενος πλούτος. Επειδή δηλαδή το κράτος δεν πληρώνει τις υπηρεσίες που του προσφέρουν οι ιδιώτες (φαρμακοεταιρίες, διαγνωστικές εξετάσεις, προμήθειες διαφόρων ειδών, κ.λπ.), επειδή χρωστάει εισοδήματα (πχ στην υγεία απλήρωτες εφημερίες γιατρών, νυχτερινά νοσηλευτριών κ.λπ.), επειδή δεν επιστρέφει τους φόρους που οφείλει στις επιχειρήσεις, επειδή κλείνει

νοσοκομεία και σχολεία, κ.λπ. Άρα, μ' αυτή τη λογική, ακόμα μεγαλύτερο πρωτογενές πλεόνασμα θα υπήρχε αν το κράτος δεν πλήρωνε ούτε μία δραχμή σε μισθούς-συντάξεις κ.λπ. Εκεί να δείτε χαρές και πανηγύρια για την κυβέρνηση.

Ωστόσο, είπαμε ότι πέρα από την πλάκα, το ζήτημα έχει μια κρισιμότητα, επειδή η κυρίαρχη ιδεολογία κατασκευάζει συναίνεση και ενισχύει κοινωνικές συμμαχίες στη βάση τέτοιων θέσεων. Ας μην το βγάζουμε από το μυαλό μας αυτό το πράγμα. Ας έχουμε επίσης στο μυαλό μας, κάτι που δεν το συζητήσαμε εδώ, και γενικά δεν έχει συζητηθεί αρκετά. Ότι δηλαδή η σημερινή κρίση δεν είναι απλώς κρίση δημόσιου χρέους: είναι συνολικότερη κρίση όλων των κοινωνικών καπιταλιστικών σχέσεων. Ή αλλιώς: ότι η κρίση δημόσιου χρέους που βιώνουμε, είναι μόνο μία έκφραση της συνολικής κρίσης του καπιταλισμού. Όχι μόνο στην Ελλάδα, αλλά διεθνώς. Πράγμα που βάζει νέα ζητήματα στην κουβέντα. Όχι όμως σ' αυτό το κείμενο.

Hobo

ΜΕΡΟΣ ΕΚΤΟ

Άνοιξη του 2015

«Δεν είπαμε ποτέ ότι θα σκίσουμε το μνημόνιο»
Γιάννης Μπαλάφας
μεγαλοστέλεχος του ΣΥΡΙΖΑ και αντιπρόεδρος της βουλής

Η ακροδεξιά κυβέρνηση καταρρέει εν μέσω κοινωνικής απαξίωσης. Ο καπιταλισμός επιστρατεύει την επόμενη εφεδρεία του και ο ΣΥΡΙΖΑ σχηματίζει κυβέρνηση μαζί με ένα μικρό ακροδεξιό κόμμα. Μόλις έξι μήνες μετά η νέα κυβέρνηση υπογράφει το τρίτο μνημόνιο…

44

Η Ελπίδα δεν εκλέγεται...

Κείμενο εξωφύλλου του φύλλου 28, Φλεβάρης-Μάρτης 2015

«… όποιος ψηφίσει και δεν προετοιμάσει την κοινωνική επανάσταση είναι για μας βλαβερός, αλλά το ίδιο βλαβερός είναι και όποιος απόσχει από τις εκλογές και δεν προετοιμάσει την κοινωνική επανάσταση…»

Ντουρούτι, Ισπανία 1936

Η παραπάνω αποστροφή του αναρχικού αγωνιστή μπορεί να ειπώθηκε πριν από 80 χρόνια, αλλά στην Ελλάδα του μετεκλογικού πολιτικού σκηνικού αποκτά ξανά βαρύνουσα σημασία: όποιος λοιπόν, δια μιας ψήφου και μόνο, εναποθέτει (ή, καλύτερα στην περίπτωσή μας, αναθέτει…) τις ελπίδες του στην αριστερή διαχείριση του συστήματος χωρίς να αγωνίζεται καθημερινά για να το ανατρέψει, αργά ή γρήγορα θα διαψευστεί οικτρά. Η Αριστερά, σε όλες τις εκφάνσεις της, είχε πάντα ειλικρινείς ανθρώπους στις τάξεις της, και «απλούς» αγωνιστές με ήθος που παρασάγγας απέχει από τα αποβράσματα που, προς το παρόν, καλώς και ευτυχώς ξεκουμπίστηκαν. Όμως πολύ σπάνια ήταν αυτοί, που χαρακτήρισαν τη φυσιογνωμία της: τόσο στο παρελθόν, όσο και τώρα, οι επιλογές της εκπορεύονται από κάθετες, ιεραρχικές δομές, προσωποπαγείς, προστακτικές και, κυρίως σήμερα, (ταξικά) απομακρυσμένες από τα κοινωνικά στρώματα στο όνομα των οποίων μιλάει. Πόσο μάλλον όταν μιλάμε για τον ΣΥΡΙΖΑ, που όχι μόνο πήρε εντολή από ένα εκλογικό σώμα-χυλό, που είναι πρόθυμος να ρεύσει εντελώς ανάποδα στο πρώτο στραβοπάτημα, αλλά είναι και ο ίδιος ένα παράδοξο κράμα με πολλά συστατικά τυχοδιωκτών, καιροσκόπων και εξουσιομανών του πρώην δικομματισμού.

Ακόμα περισσότερο, όταν όλο αυτό μπολιάζεται με καμένους και ψεκασμένους εθνο-θρησκολάγνους.

Για να επιστρέψουμε όμως στο νόημα του αρχικού μας παραθέματος, το θέμα για μας δεν είναι αν το νέο σχήμα της άρχουσας τάξης θα ευαρεστηθεί να επιστρέψει κάποια ψίχουλα βιοτικού επιπέδου και αξιοπρέπειας σ' ένα απεγνωσμένο, εξευτελισμένο πληθυσμό, παρότι προφανώς αναγνωρίζουμε τη σημασία τους. Το θέμα είναι, αφενός, να μην ξεχνάμε πως ακόμα κι αυτά, στην πραγματικότητα αποσπώνται από την οποιαδήποτε εξουσία με αγώνες, με μάχες, καθημερινά και διαχρονικά, πριν και μετά τις εκλογές – δε μας τα «παραχωρεί ευγενικά» επειδή είναι «αριστερή» και γενναιόδωρη. Αφετέρου και κυρίως, ότι το δίλημμα που παραμένει, δεν είναι «ευρώ ή δραχμή», «μνημόνιο-αντιμνημόνιο», «αριστερή ή ακροδεξιά διαχείριση». Δεν αγνοούμε ότι πρέπει να πάρουμε θέση και απέναντι σ' αυτά, διακρίνοντας και τις διαφορές τους, όμως στην πραγματικότητα η επιλογή είναι ανάμεσα στο σύστημα αυτό και στην καταστροφή του – η επιλογή ήταν και είναι: καπιταλισμός ή επανάσταση. Δηλαδή, για να μη μεγαληγορούμε, είτε εφησυχαζόμαστε αυταπατώμενοι πως, ένα διαχρονικά και απανταχού, απάνθρωπο σύνολο καταπιεστικών σχέσεων και θεσμών (που εκ φύσεως κυοφορεί διαρκώς και παγκοσμίως κρίσεις σαν αυτή που μας γονάτισε), θα το «εξανθρωπίσει» ο κάθε Αλέξης και το επιτελείο του ή θα «προετοιμάσουμε την κοινωνική επανάσταση», δηλαδή ένα ριζικό κοινωνικό μετασχηματισμό που θα στείλει στον αγύριστο κόμματα, κυβερνήσεις, εργοδότες, διευθυντές, πρωινά μισθωτά ξυπνήματα, νυχτερινές άνεργες αγωνίες, κέρδη και χρέη, για να τα αντικαταστήσει με τοπικές, περιφερειακές και κλαδικές ομοσπονδίες σωμάτων πολιτών, εργαζομένων, κατοίκων, που θα αποφασίζουν με ίση ελευθερία και μέσω ανακλητών συμβουλίων εκπροσώπων για τη φύση και τον τρόπο ικανοποίησης των αναγκών τους, για την ένταση της εργασίας- προσφοράς τους, για τις απολαύσεις και τις υποχρεώσεις τους.

Άλλωστε, όπως σοφά λέει ο ποιητής, «τα καλύτερα ταξίδια είναι αυτά που ακόμα δεν κάναμε». Στη δική μας χείρα είναι, και όχι σ' εκείνη της… Αριστεράς του Κυρίου, που ως τέτοια εξακολουθεί πάντα να προϋποθέτει Κύριους και δούλους.

Υ.Γ. Γκεσταπίτες, το ότι βγήκατε τρίτο κόμμα, μας εμπνέει παραπάνω να σας τσακίζουμε όπου σας βρίσκουμε, εσάς και τα λοιπά Μπαλτακοειδή βοθρολύματα της «μεγάλης δεξιάς παράταξης».

45

Editorial του τεύχους 28

Φλεβάρης-Μάρτης 2015

Η φιέστα της πιο απολίτικης εκλογικής διαδικασίας στην Ελλάδα της μεταπολίτευσης έλαβε τέλος. Η «ελπίδα νίκησε το φόβο», κι όλοι, απ᾽ την *Αυγή* μέχρι το *Βήμα*, απ᾽ τον κατακρεουργημένο οικονομικά εργάτη ως τη Γιάννα Αγγελοπούλου, αισιοδοξούν που «για πρώτη φορά Αριστερά».

Οι πρώτες εξαγγελίες της νέας κυβέρνησης καλλιεργούν μεγάλες προσδοκίες για όσους βίωσαν το άδικο στο πετσί τους τα τελευταία χρόνια. Οι απολυμένοι δημόσιοι υπάλληλοι θα επαναπροσληφθούν, οι φυλακές τύπου Γ᾽ θα καταργηθούν, τα παιδιά των μεταναστών θα πάρουν την ελληνική ιθαγένεια, οι κατασχέσεις πρώτης κατοικίας θα σταματήσουν. Όλα αυτά, βέβαια, δίχως να έχει κανείς υπόψιν του ποιο ακριβώς θα είναι το αντιστάθμισμα ώστε να συνεχιστεί η κερδοφορία του κεφαλαίου, η βιωσιμότητα των ελληνικών τραπεζών και του κράτους. Διότι αυτό ακριβώς είναι η κυβέρνηση ΣΥΡΙΖΑ-ΑΝΕΛ: ένας νέος διαχειριστής του κράτους, ένας νέος ρυθμιστής του ελληνικού καπιταλισμού.

Ας υποθέσουμε, λοιπόν, πως η κυβέρνηση θα καταφέρει να εξασφαλίσει κούρεμα του χρέους και κάλυψη των αναγκών της σε δανεικό χρήμα, πράγμα δύσκολο έως απίθανο με τις υπάρχουσες συνθήκες στην Ευρωζώνη. Στόχος της σ᾽ αυτή την περίπτωση θα είναι κυρίως η στήριξη των μικρών αφεντικών, της λεγόμενης «ραχοκοκαλιάς της ελληνικής οικονομίας», που σήμερα μαραζώνει απ᾽ την έλλειψη ρευστότητας και καταναλωτικής ζήτησης. Παράλληλα, θα προσπαθήσει να υφάνει ένα δίχτυ προστατευτισμού, πιστό στο κεϋνσιανό μοντέλο, που θα θέσει και πάλι, όπως το 1983, αλλά με πολύ δυσμενέστερες συνθήκες

σήμερα, το κράτος ως κυρίαρχο πατερούλη κάθε κλάδου της οικονομικής λειτουργίας. Αυτό σημαίνει την απόπειρα (επαν) εκκίνησης ενός κύκλου που έχει ήδη κλείσει, καθώς οι καταναλωτές αδυνατούν (διεθνώς) ν' απορροφήσουν την ολοένα και μεγαλύτερη προσφορά προϊόντων και υπηρεσιών. Δηλώνει το ψευδές όραμα δημιουργίας μιας μικρής καπιταλιστικής όασης, τη στιγμή που το παγκόσμιο οικονομικοπολιτικό σύστημα βρίσκεται, προς το παρόν, σε αδιέξοδο και πανικό.

Το κλίμα που διαφαίνεται πως θα επιδιώξει να καλλιεργήσει η «αριστερή» κυβέρνηση είναι το εξής: «δεν αξίζει πια ν' αγωνιστείς για κάτι, αφού εμείς αγωνιζόμαστε για σένα». Οι βασικοί πυλώνες της καπιταλιστικής συνθήκης μένουν, φυσικά, στο απυρόβλητο. Οι σχέσεις εκμετάλλευσης, ο καθορισμός της οικονομικής (και όχι μόνο) ζωής απ' τους νόμους της προσφοράς και της ζήτησης, η αλλοτρίωση που προκύπτει απ΄ την ανθρώπινη εργασία, η ιδιοκτησία κι ο φετιχισμός του καταναλωτισμού, μέσω της δημιουργίας ψευδεπίγραφων αναγκών, αποτελούν ζητήματα που μένουν πάντα εκτός των προεκλογικών ή μετεκλογικών εξαγγελιών, εκτός της ατζέντας της δημόσιας συζήτησης, που καθορίζεται, ως επί το πλείστον, απ' τα κυρίαρχα ΜΜΕ. Είναι ζητήματα στα οποία μόνο ένα πολύμορφο αντικαπιταλιστικό κίνημα μπορεί να απαντήσει, κατανοώντας την πραγματικότητα και προτάσσοντας τη ριζική της μεταστροφή.

Η κυβέρνηση είναι βέβαιο πως θα αξιοποιήσει ένα βασικό όπλο του καπιταλισμού (και της θεσμικής αριστεράς), ώστε να εξουδετερώσει τα ριζοσπαστικά κινήματα: την αφομοίωση, δηλαδή την επανανοηματοδότηση και επιφανειακή υιοθέτηση προταγμάτων τους, όπως η αυτοοργάνωση, η αλληλεγγύη, η αντιιεραρχία, ο αντιφασισμός. Η καταστολή των κοινωνικών αντιστάσεων είναι πιθανό να λάβει διαφορετική μορφή, αυτή του περιορισμού τους σε ακίνδυνους διεκδικητικούς αγώνες, μέσω της δημιουργίας ή/και αναγέννησης διόδων θεσμικής έκφρασης των διαμαρτυριών.

Λαμβάνοντας υπόψιν τα παραπάνω, θεωρούμε πως οι αντιθεσμικές πολιτικές ομάδες, οι συνελεύσεις γειτονιών, τα σωματεία βάσης εργαζομένων, όλα τα πολιτικά μορφώματα που συντέθηκαν τα προηγούμενα χρόνια και προτάσσουν τη ρήξη με την καπιταλιστική βαρβαρότητα, δε θα πρέπει να περιμένουν τίποτε, ούτε για μία ημέρα. Αντιθέτως, θα πρέπει να επανεξετάσουν τις μεθόδους και τις επιμέρους στοχεύσεις τους, απαντώντας ριζοσπαστικά στην απόπειρα ενσωμάτωσης τους και υιοθετώντας μια στρατηγική ευρείας διάχυσης των προταγμάτων τους, μέσω της εφαρμογής τους, όχι σε ένα μακρινό παράδεισο, αλλά στο εδώ και στο τώρα.

Τα έδρανα της Βουλής κι οι άμβωνες των τηλεοπτικών παραθύρων δε γεννούν καμία ελπίδα για όσους/ες αντιλαμβάνονται πως ο αγώνας για την ατομική και κοινωνική απελευθέρωση δεν κερδίζεται με ψηφοδέλτια στις κάλπες, ούτε περνάει μέσα από γραφειοκρατικούς μηχανισμούς διαχείρισης της εξουσίας. Το αντικαπιταλιστικό κίνημα δε θ' αποτελέσει την αντιπολίτευση της «αριστερής» διακυβέρνησης, αλλά την έμπρακτη αντιπρόταση για ένα κόσμο ισότητας, ελευθερίας, κοινωνικής αλληλεγγύης.

Άπατρις – Σ.Ο. Ιωαννίνων

46

26 Γενάρη: Ένα Ψυχογράφημα των Μαζών την Επόμενη Μέρα

Κείμενο στο σαλόνι του φύλλου 28,
Φλεβάρης-Μάρτης 2015

«Η Κόλαση είναι άδεια και όλοι οι Διάβολοι είναι εδώ»
Ουίλιαμ Σέξπιρ

Οι Νέοι Διαχειριστές

Από το βράδυ της 25ης Γενάρη, όλα τα ΜΜΕ ανεξαρτήτως μιλάνε για την πρώτη κυβέρνηση της αριστεράς στην ιστορία της χώρας. Μετά από μια σειρά κωλοτούμπες, οι μεγάλοι δημοσιογραφικοί όμιλοι εν τέλει πανηγύρισαν μαζί με τους νικητές την αλλαγή σελίδας. Πίσω από τα χαμόγελα και την μαζική ψευδαίσθηση ενός σημαντικού κομματιού του πληθυσμού, η πραγματικότητα είναι αμείλικτη – αμέσως μετά την νίκη των συριζαίων εμφανίζεται στο προσκήνιο η απέραντη κενότητα του ανύπαρκτου πολιτικού σχεδίου της νέας εξουσίας. Πλούσιοι και φτωχοί, εφοπλιστές και ναυτεργάτες, μπάτσοι και διαδηλωτές, ευρωπαϊστές και αντιευρωπαϊστές, δανειστές και χρεοκοπημένη κοινωνία, όλοι θα δουν τις αντικρουόμενες επιθυμίες και τα αντιθετικά συμφέροντά τους να ικανοποιούνται, αφού οι συριζαίοι για να βγουν στην εξουσία, υποσχέθηκαν ότι θα ικανοποιήσουν όλα ανεξαιρέτως τα κοινωνικά κομμάτια. Ταυτόχρονα η νέα κυβέρνηση θα συγκρουστεί με το ντόπιο και το ευρωπαϊκό κεφάλαιο ικανοποιώντας τις απαιτήσεις της χρεοκοπημένης κοινωνίας, προεξοφλώντας όμως ότι δεν θα έρθει σε καμιά ουσιαστική ρήξη και ότι εν τέλει θα βρεθεί λύση. Ο τρόπος με τον οποίο θα γίνουν όλα αυτά είναι (και θα παραμείνει) άγνωστος για τον πληθυσμό και δεν ειπώθηκε ποτέ και

σε κανένα σημείο των τελευταίων ετών, απλά και μόνο γιατί δεν τον ξέρουν ούτε οι ίδιοι οι συριζαίοι. Αντ᾽ αυτού περιφέρονταν στα κανάλια λέγοντας μαλακίες από το πρωί μέχρι το βράδυ, από τις οποίες κανείς σώφρων άνθρωπος δεν μπορεί να συμπεράνει ότι υπήρχε οποιοδήποτε σχέδιο. Ανεξαρτήτως λοιπόν εάν θα ευημερεύσει στην εξουσία, η νέα αριστερή κυβέρνηση δεν βγήκε βάσει των πολιτικών προτάσεων της, αλλά μιας ψυχολογικού τύπου επικοινωνιακής επίθεσης βασισμένης στο ότι τα πράγματα δεν μπορούν να γίνουν χειρότερα. Με λίγα λόγια το επιχείρημα τους προς τα κατώτερα κοινωνικά κομμάτια ήταν «κλείστε τα μάτια και θα φτιάξουν όλα». Και ένα μεγάλο κομμάτι της κοινωνίας το έκανε, αρνούμενο πεισματικά να δει την πραγματικότητα.

Η Ευρωπαϊκή Ένωση

Βασικό επιχείρημα για την υπογραφή και επέκταση των μνημονίων και ό,τι αυτά συνεπάγονταν, είναι η άρρηκτη σχέση της Ελλάδας με την ΕΕ και η υποχρέωση της χώρας να ακολουθεί τα γενικότερα ευρωπαϊκά οικονομικά σχέδια. Με την ανάληψη της εξουσίας από τον ΣΥΡΙΖΑ, δύο τινά μπορεί να συμβούν: ή θα ακολουθηθεί η ίδια πολιτική με κάπως λιγότερη ένταση στα πλαίσια της παραγωγικής ανασυγκρότησης ή θα αλλάξει προς πιο φιλολαϊκά μέτρα, που μετά θα πρέπει να εφαρμοστούν και στις υπόλοιπες χώρες (τουλάχιστον) του Νότου. Και στις δύο περιπτώσεις η ευρωπαϊκή οικονομία είναι κερδισμένη: στην πρώτη περίπτωση τα πράγματα συνεχίζουν ως έχουν, ενώ στην δεύτερη επανεκκινούν την οικονομία των κρατών του Νότου με τον πληθυσμό τους φτωχοποιημένο και την κατάσταση ομαλοποιημένη. Επίσης η ΕΕ είναι ικανοποιημένη και για ένα δεύτερο ρόλο. Δεν αμφισβητήθηκε πουθενά ως νομοτελειακή συνθήκη, δε θίχτηκαν οι κεντρικές γραμμές της ανθρωποφαγικής οικονομικής πολιτικής της, δεν αναφέρθηκε πουθενά ο αποικιοκρατικός ρόλος της. Η υποτιθέμενη νίκη του λαού, της κοινωνίας κ.λπ. εκφράζεται μεν σε πρώτο χρόνο από την επικράτηση του ΣΥΡΙΖΑ, σε δεύτερο χρόνο όμως δεν αναφέρο-

νται πουθενά τα βαθύτερα αίτια της διάλυσης του κοινωνικού ιστού, τονίζοντας μονομερώς την ευθύνη στην κακή διαχείριση από την ακροδεξιά. Το μεγάλο κέντρο εξουσίας παραμένει ίδιο, αυτό που αλλάζει είναι το πολιτικό προσωπικό, το οποίο με την σειρά του μπορεί να ξαναλλάξει κατά το δοκούν.

Το Βαθύ Κράτος

Οι εκλογές δεν είναι τίποτα περισσότερο από την αλλαγή του πολιτικού προσωπικού. Το κράτος, το βαθύ κράτος, ο στρατός, οι μπάτσοι και τα μέσα ενημέρωσης δεν εκλέγονται, είναι ο καθεστωτικός μηχανισμός που καλούνται να διαχειριστούν οι συριζαίοι από εδώ και πέρα. Τα πρώτα δείγματα γραφής είναι τα αναμενόμενα: υπόσχεση για μισθολογικές αυξήσεις στους μπάτσους και τους στρατιωτικούς στους οποίους κάθε σώφρων κρατιστής αναγνωρίζει την κοινωνική υπεραξία τους και υπόσχεση για μη διάλυση αλλά ενσωμάτωση των παρακρατικών σωμάτων. Τα δείγματα γραφής και από την άλλη πλευρά είναι σαφή: οι μπάτσοι ψήφισαν πάλι, κατά πλειοψηφία, τους ναζί στις εκλογές. Το βαθύ κράτος στην Ελλάδα έχει μεγάλες ρίζες, οι οποίες γιγαντώθηκαν το τελευταίο διάστημα. Οι ναζιστές και οι ναζιστές μπάτσοι, οι κυπατζήδες και οι νέοι ολιγάρχες με τους ιδιωτικούς στρατούς, οι μπαλτάκοι και το Δίκτυο 21 αποτελούν σάρκα από τη σάρκα του νεοελληνικού κράτους και δεν είναι εύκολα διαχειρίσιμοι. Οι συριζαίοι είχαν ένα βασικό δίλημμα τα τελευταία χρόνια. Είτε να κυβερνήσουν αποδίδοντας υποτυπώδη κοινωνική δικαιοσύνη με την στήριξη της αγωνιζόμενης κοινωνίας, είτε να αγκιστρωθούν σε ένα κομμάτι του κεφαλαίου και να ελπίζουν στην δική του στήριξη για την διαχείριση ή την αντιμετώπιση του πολύμορφου παρακράτους. Επέλεξαν το δεύτερο. Όπως είπε και ο νέος πρωθυπουργός, στην κεντρική προεκλογική ομιλία του, προσπαθώντας να θίξει όσο γίνεται μικρότερα και πιο κατάπτυστα κοινωνικά κομμάτια: «οι μοναδικοί που πρέπει να φοβούνται, είναι οι λαθρέμποροι και οι φοροφυγάδες». Οι συριζαίοι προτείνουν την εθνική και ταξική συμφιλίωση και η επιλογή

της ρήξης είναι πλέον στην άλλη πλευρά. Στο βάθος, η Δημοκρατία της Βαϊμάρης και οι δεξιές πλατείες της Ουκρανίας δείχνουν μια πιθανή κακή εξέλιξη των πραγμάτων.

Το Πολιτικό Ζήτημα

Η νίκη του ΣΥΡΙΖΑ πρέπει να αξιολογηθεί σε όλες τις παραμέτρους της. Οι συριζαίοι διεξήγαγαν μια προεκλογική εκστρατεία με σχεδόν αποκλειστικά οικονομικούς όρους. Η αλληλεγγύη, ο αντιρατσισμός, η δημοκρατία, η αξιοπρέπεια, ο αγώνας, η αριστερά και άλλες λέξεις που βρίσκονται μόνιμα στην αριστερή φρασεολογία τα τελευταία εκατό χρόνια πέρασαν σε δεύτερη μοίρα προκειμένου να αναδειχθεί το υπέρτατο επιχείρημα: στις 26 του μήνα, βασικός μισθός 751 ευρώ. Ο εξευτελισμός της πολιτικής από ένα «αριστερό» κόμμα δεν μπορεί παρά να έχει συνέπειες. Έχει να κάνει με τους όρους με τους οποίους μιλάμε όλοι. Όποιες διαδικασίες υπήρχαν στη βάση της κοινωνίας που σκόπευαν να αποδομήσουν το υπάρχον μοντέλο κοινωνικής οργάνωσης, όποια παραγωγή συλλογικού φαντασιακού είχε γεννηθεί, κονιορτοποιήθηκαν από την ψευδή επιστροφή στην καπιταλιστική κανονικότητα – και αυτό είναι τεράστιο πρόβλημα. Η λογική αλληλουχία σύμφωνα με την οποία παρότι το οικονομικό ζήτημα αποτελεί το βασικό αίτιο και κατά την διαδικασία ανάπτυξης των κινημάτων εμφανίζονται συνολικότερες ρήξεις και αμφισβητήσεις αντιστράφηκε ως εξής: μετά την ήττα των συνολικότερων αγώνων, ήρθε η υπόσχεση για ομαλότητα και οικονομική αποκατάσταση. Η υποτιθέμενη ταξική συνεργασία που ευαγγελίζονται οι αριστεροί διαχειριστές πατάει πάνω σε αυτούς τους όρους, έρχεται δηλαδή να διαχειριστεί την ήττα της αγωνιζόμενης κοινωνίας και μέσω αυτής της ήττας να περάσει (εάν περάσει) στην παραγωγική ανασυγκρότηση. Ταυτόχρονα η ελαστικοποίηση της εργασίας, η μαύρη εργασία, οι άθλιοι μισθοί και οι άθλιες εργασιακές συνθήκες έχουν επιβληθεί στο σύνολο του κοινωνικού σώματος και δεν αλλάζουν εύκολα με νόμους και διατάγματα. Εν τέλει αυτό που συνέβη δεν είναι η αριστερή μετατόπιση

ενός κομματιού του πληθυσμού αλλά η δεξιά μετατόπιση ενός ρεφορμιστικού αριστερού κόμματος. Η νέα κυβέρνηση συνεπώς όχι μόνο δεν πήρε την εξουσία επειδή άρθρωσε αριστερό λόγο, αντιθέτως την πήρε επειδή μίλησε με όρους ακραία καπιταλιστικούς. Τόσα είναι τα λεφτά, βγάλτε μας και τα παίρνετε. Τελεία.

Το Κοινωνικό Ζήτημα

Για να λυθεί ένα πρόβλημα πρέπει να γνωρίζουμε τις αιτίες που το δημιούργησαν. Η εθνική αφήγηση του προβλήματος της κρίσης θέλει την αιτία του προβλήματος να βρίσκεται στην υποτέλεια της χώρας. Η ταξική αφήγηση με την σειρά της εξέφραζε την ίδια την ύπαρξη του καπιταλισμού σαν αίτιο της κρίσης αφού θεωρεί ότι οι κρίσεις αποτελούν δομικό συστατικό του. Η αφήγηση με την οποία κατάφερε ο ΣΥΡΙΖΑ να κερδίσει τις εκλογές είναι χαρακτηριστική και των προθέσεων του. Το επίκεντρο του προβλήματος είναι η διαφθορά και η διαπλοκή, η κακή χρήση των κρατικών εργαλείων. Η ακραία λαϊκίστικη αφήγηση των συριζαίων δεν είναι εθνική περισσότερο από όσο χρειάζεται για να συγκυβερνήσει με τον Καμμένο, δεν έχει καμία ταξική αναφορά, δεν θίγει ούτε κατ' ελάχιστο τον ίδια την ύπαρξη του καπιταλισμού, έρχεται από τα χρόνια των παχιών αγελάδων, τότε που νεοδημοκράτες και πασόκοι αλληλοκατηγορούνταν για το ποιος είναι πιο διεφθαρμένος και είναι ακραία αντιδραστική.

Ο Νέος Συσχετισμός Δυνάμεων

Η αλλαγή στο πολιτικό προσωπικό που διαχειρίζεται την καπιταλιστική κρίση, ούτε μπορεί να οδηγήσει σε επανάπαυση, ούτε μπορεί να κριθεί σαν αμελητέα. Οι προσδοκίες και τα αιτήματα των αγωνιζόμενων κοινωνικών κομματιών, αυτών που τα τελευταία χρόνια αντιμετώπιζαν μονίμως τα ρόπαλα των ματατζήδων και των δελτάδων και τα πολεμικά διαγγέλματα των καναλιών, μπορούν να βγουν δυναμικά στο προσκήνιο. Ανεξαρτήτως τι θα κάνουν οι συριζαίοι σε επίπεδο εξουσίας, πρέπει να δούμε τι θα κάνουμε εμείς. Ο χώρος

που έχουμε δεν είναι πλέον ο ίδιος, ο αντικαπιταλιστικός αγώνας, ο αντιφασιστικός αγώνας, οι πολιτικοί κρατούμενοι, το ζήτημα της αυτοοργάνωσης είναι όλα πεδία που πρέπει να βγουν στο προσκήνιο. Το επαναστατικό κίνημα δεν ηττήθηκε πολιτικά τα τελευταία χρόνια, υπέστη στρατιωτικού τύπου καταστολή από το κράτος, το βαθύ κράτος και μια γκρούπα φασιστών που εξουσίαζαν και πολιτεύονταν αποκλειστικά και μόνο χαϊδεύοντας το ακροδεξιό ακροατήριο. Η αλλαγή του επιπέδου δημόσιου λόγου από την τρομοκρατία των ακροδεξιών εμπόρων της Τάξης πρέπει να επιδιωχθεί, να μιλήσουμε για όλα και να δράσουμε συνολικά. Η ιδιορρυθμία της εποχής και οι αντιφάσεις που γεννάει η καπιταλιστική κρίση πρέπει να αξιολογούνται ανάλογα. Ταυτόχρονα ούτε ο χρόνος που έχουμε είναι πλέον ο ίδιος. Είναι η ώρα να ξαναδιεκδικήσουμε τον δρόμο από τους μπάτσους, τώρα που η καταστολή δεν διαφημίζεται σαν η απόλυτη κοινωνική πρόνοια. Τα στρατόπεδα συγκέντρωσης και οι φυλακές τύπου Γ' πρέπει να ξηλωθούν. Τα χρυσαυγίτικα γραφεία πρέπει να κλείσουν με κάθε τρόπο. Πολιτικές και στεγαστικές καταλήψεις και αυτοοργανωμένα εγχειρήματα μπορούν να δημιουργηθούν και ζωτικός χώρος στην μητρόπολη μπορεί και πρέπει να κερδηθεί. Δεν βρισκόμαστε στον κήπο του Επίκουρου, βρισκόμαστε στην κόλαση του πραγματικού, ο εκφασισμός της καθημερινότητας ήρθε με τη βία και αναγκαστικά με τη βία θα φύγει. Σε τελική ανάλυση εάν δεν βάλουμε εμείς τις ερωτήσεις θα τις βάλουν οι φασίστες και δεν πρέπει να έχουμε καμιά αυταπάτη για το ποιες απαντήσεις θα δώσουν οι νέοι κυβερνώντες.

Βαγιάν

47

Editorial του φύλλου 29

Μάης 2015

Βρισκόμαστε ακόμα μέσα στο πρώτο τρίμηνο ζωής τούτης εδώ της «ελπιδοφόρας» κυβέρνησης της αριστεράς και της ψεκασμένης χριστιανοδημοκρατίας και αν υπάρχει κάτι που με τίποτα δεν μπορούμε να υποστηρίξουμε εναντίον τους είναι ότι θα μας προσφέρουν πλήξη...

Τα μεγάλα έργα της αλλαγής δεν άργησαν να εμφανιστούν στον τόπο. Άνευ ουσίας βέβαια στην αρχή, αλλά σαν τα εισαγωγικά τρικ ενός μάγου σε παράσταση, κινήσεις εντυπωσιασμού ξεπήδησαν από τα χέρια των υπουργών για να ακουστεί το ζεστό χειροκρότημα του φιλοθεάμονος κοινού. Τα κάγκελα μπροστά από τη Βουλή έπεσαν και τα ΜΑΤ λιγόστεψαν τις εμφανίσεις τους, οι γραβάτες εξαφανίστηκαν από τους λαιμούς και δόθηκαν για πρώτη φορά πολιτικοί όρκοι, οι γλώσσες πήραν φωτιά και τα social media πυρκαγιά. Μας είπαν ότι οι φόροι και τα χαράτσια θα μειωθούν, ότι θα πληρώσουν οι πλούσιοι, ότι το μνημόνιο τέλειωσε, ότι ο βασικός μισθός θα επανέλθει σε προηγούμενα επίπεδα, ότι άπαντες θα έχουν ασφάλιση και άλλα πολλά ωραία (ως προεκλογικά).

Όμως υπάρχει ένα σημαντικό πρόβλημα: η ελπίδα δεν τυπώνει ευρώ. Και τα λεφτά του μνημονίου τελείωναν μαζί με τον Φλεβάρη. Γι' αυτό οι διαπραγματευτές μπήκαν στις οικονομικές θέσεις των αεροπλάνων και ταξίδεψαν στον κόσμο, για να εξηγήσουν στους διαχειριστές του ευρωπαϊκού και του παγκόσμιου κεφαλαίου ότι η κατάσταση στην Ελλάδα άλλαξε. Η αξιοπρέπεια του Έλληνα φτάνει στα ύψη και τα media σιγοντάρουν: «δυναμικός ο Βαρουφάκης», «απομόνωση του Σόι-

μπλε και της Μέρκελ», «συμφωνία γέφυρα» και τα λοιπά. Ο «λαός» στις πλατείες πάλι ενάντια στη λιτότητα, αλλά μαζί με την κυβέρνηση αυτή τη φορά, αναθέτει τις ελπίδες του στους ρεφορμιστές και τραγουδάει «πότε θα φλεβαρίσει».

Στις 20 του μήνα λοιπόν «φλεβαρίζει» και γεννάται συμφωνία τετράμηνης παράτασης: «*Οι ελληνικές αρχές επαναδιατυπώνουν την κατηγορηματική δέσμευσή τους για την τήρηση των οικονομικών τους υποχρεώσεων προς όλους τους πιστωτές τους στο ακέραιο και εγκαίρως. (...)Οι ελληνικές αρχές δεσμεύονται να απόσχουν από οποιαδήποτε κατάργηση των μέτρων και από μονομερείς αλλαγές στις πολιτικές και διαρθρωτικές μεταρρυθμίσεις που θα επηρέαζαν αρνητικά τους δημοσιονομικούς στόχους, την οικονομική ανάκαμψη ή την χρηματοοικονομική σταθερότητα, όπως αξιολογείται από τους θεσμούς.*»

«Το κράτος έχει συνέχεια», θα μας πουν, και θα συνεχίσουν με όλα τα κλισέ της εποχής: «στροφή στο ρεαλισμό», «δημιουργική ασάφεια» κ.λπ. μέχρι να αρχίσει να εμφανίζεται από το θολό τοπίο η πραγματικότητα. Με διάφορες μορφές. Με την τρόικα να γίνεται «θεσμοί», με την εκκένωση καταλήψεων, με τις αλλαγές στον κατώτατο μισθό και τον ΕΝΦΙΑ να πηγαίνουν για το 2016, με τους «αναρχικούς που θέλουν πόλεμο» του Πανούση, με την ασφάλιση να μην επεκτείνεται σε ανέργους, με τα ΜΑΤ να επιτίθενται σε διαδηλωτές που υπερασπίζονται το περιβάλλον και τη ζωή τους στις Σκουριές Χαλκιδικής, με τις ιδιωτικοποιήσεις να συνεχίζονται και με τους απεργούς πείνας να μπαίνουν στα νοσοκομεία και έναν από αυτούς να φτάνει στην εντατική!

Η ζωή κατά τα άλλα συνεχίζεται σαν να μην πέρασε μια μέρα. Μια «νέα Μανωλάδα» εμφανίστηκε λίγα χιλιόμετρα πιο μακριά, στην Χαλανδρίτσα Αχαΐας, όπου πτηνοτρόφος εκμεταλλευόταν σε συνθήκες δουλείας 9 ρουμάνους μετανάστες και φύλαγε στο χρηματοκιβώτιό του 1,6 εκατομμύρια ευρώ! Χρυσαυγίτες αποφυλακίζονται και «τρομοκράτες» προφυλακί-

ζονται, τα πεντάμηνα «κοινωφελή» προγράμματα εξαθλίωσης ανανεώνονται, μπάτσοι επιτίθενται στο ΒΟΞ στα Εξάρχεια, οι μαθητικές και στρατιωτικές παρελάσεις συνεχίζονται αναβαθμισμένες με λαϊκά πανηγύρια, τις Κυριακές ακόμα ανοιχτά τα μαγαζιά, κρατούμενοι αυτοκτονούν στις φυλακές και μετανάστες είτε πεθαίνουν είτε κάνουν απεργία πείνας στα στρατόπεδα συγκέντρωσης. Δεν πρόλαβε ακόμα η κυβέρνηση να αλλάξει το τοπίο θα μας πούνε. Πρόλαβε όμως να βάλει Πρόεδρο της Δημοκρατίας τον Πάκη (και μείναμε όλοι «Παυλόπουλοι») γιατί, άκουσον, κατάφερε όταν ήταν υπουργός να φέρει ευθύνη για τη δολοφονία... μόνο του Αλέξη Γρηγορόπουλου και όχι άλλων δεκαπεντάχρονων ή μη νεολαίων.

Θα μπορούσαμε να γελάμε με πολλά από αυτά, με τις δηλώσεις του Καμμένου και του Πανούση, με την κατάντια κάποιων αριστερών που κάνουν αντιπολίτευση στον εαυτό τους ή με τις ατάκες στελεχών για «περίεργα» κέντρα πίσω από τις καταλήψεις αλληλεγγύης στους απεργούς πείνας. Θα μπορούσαμε, αν η πραγματικότητα μπροστά μας δεν ήταν τόσο αμείλικτη, που να επιβάλλει τώρα ό,τι επιβάλλει πάντα: αντίσταση και αξιοπρέπεια, αυτοοργάνωση και αλληλεγγύη, αγώνα και συνείδηση.

Άπατρις Σ.Ο. Πάτρας

48

Το Χρέος και πώς να το αποκτήσετε

Φύλλο 29, Μάης 2015

Η έννοια της συλλογικής ευθύνης ως τρόπος επωμισμού του χρέους

Είναι λίγα τα πράγματα για τα οποία η ανθρωπότητα, στη σύγχρονη εποχή, αποδέχεται και επιβάλλει τη συλλογική ευθύνη, ανεξαρτήτως προσωπικής θέσης ή υπόστασης. Μια έννοια που παρουσιάζεται από τους θεωρητικούς της ηθικής ή των πολιτικών επιστημών ως ένα τερατούργημα οριστικά καμένο στις στάχτες του Β' Παγκόσμιου Πολέμου, που όμως παραδόξως παραμένει εν ζωή, είτε σε συνθήκες κοινωνικού κανιβαλισμού (πχ στις εμφύλιες συρράξεις της Κεντρικής Αφρικής), είτε, σε παγκόσμιο επίπεδο, μόνο σε ένα τμήμα των ανθρώπινων δραστηριοτήτων: στην οικονομική σφαίρα, και ειδικότερα σε αυτήν της ιδιοκτησίας. Το χρέος (το δημόσιο, αλλά και το ιδιωτικό), αποτελεί ακριβώς αυτήν την οικονομική έκφραση της συλλογικής ευθύνης: την αποδοχή της λογικής ότι μια ομάδα ανθρώπων, είναι εσαεί υπεύθυνη για την εκπλήρωση μιας συμφωνίας, η οποία συνάφθηκε από κάποιους άλλους, σε μια άλλη εποχή (προφανώς χωρίς την σύμφωνη γνώμη τους ή και ενάντια σε αυτήν, ενδεχομένως και πριν γεννηθούν), κάτω από άλλες συνθήκες και ενδεχομένως κάτω από έκτακτο καθεστώς και από την οποία οι ίδιοι ενδεχομένως να μην είχαν κανένα ωφέλημα, είτε επίσης, για την αποζημίωση μιας ομάδας ανθρώπων οι πρόγονοι των οποίων, βλάφτηκαν από τους προγόνους τους, χωρίς οι ίδιοι να έχουν κάποια ευθύνη ή ωφέλεια από αυτό.

Η φύση του χρέους ως μηχανισμός διαχείρισης της εργατικής δύναμης

Το χρέος με αυτήν την μορφή, είναι κληροδότημα άλλων εποχών, στις οποίες κυριαρχούσαν οι προκαπιταλιστικές σχέσεις. Στην πραγματικότητα, από την απαρχή της ιστορίας, το χρέος δεν αποτελεί μηχανισμό ανταπόδοσης ή επιστροφής μιας συμμετοχής σε δαπάνη ή ακόμα και σε δυνητική πρόσοδο, αλλά είναι κατά κύριο λόγο ένας τρόπος δέσμευσης [εξασφάλισης] της εργατικής δύναμης: «**securing of a labour force**»[1]. Εκτός από την αρχαία Αθήνα[2], μια πιο πρόσφατη ιστορική περίπτωση είναι η φεουδαρχική σχέση φεουδάρχη-υποτελή στην πρώιμη βιομηχανική εποχή: στην Μ. Βρετανία του 18 αιώνα, τα παιδιά που οι γονείς τους έστελναν για δουλειά στο ορυχείο, μετά από έναν χρόνο και μία ημέρα εργασίας, σε μια ειδική τελετή, έπαιρναν την αμοιβή τους για την εργασία τους παρουσία μαρτύρων και υποχρεώνονταν πλέον να δουλεύουν για όλη την ζωή τους στο ορυχείο, χωρίς την δυνατότητα να απεμπλακούν: ένα ιδιότυπο καθεστώς δουλείας. Η αμφισβήτηση αυτής της υποχρέωσης και η εφαρμογή «ελεύθερων» (όσο ελεύθερη μπορεί να είναι μια σχέση εργοδότη-εργαζόμενου) σχέσεων εργασίας, με την αμοιβαία αποδοχή των όρων εργασίας, υπήρξε κομβική στιγμή για την μετάβαση από την εποχή της δουλοπαροικίας στην βιομηχανική εποχή στην Μεγάλη Βρετανία.

Όμως το χρέος, και στην σύγχρονη εποχή, πέρα από την ιστορική μορφή του ως μηχανισμός αναπαραγωγής της δουλοπαροικίας (πχ σε μεγάλη κλίμακα στην Υποσαχάρια Αφρική, στη Νότια Αμερική αλλά και στον «Δυτικό Κόσμο» μέσω του trafficking) έχει και την διευρυμένη εφαρμογή του μέσω της σύγχρονης Αποικιοκρατίας, είτε στις πρώην Αποικιοκρατούμενες χώρες, είτε στις λεγόμενες «Αποικίες χρέους»: Χώρες ή Κοινότητες, η υποχρέωση των οποίων να αποδίδουν τοκοχρεολύσια, τις βάζει σε προφανή αδυναμία να διαθέσουν στον εαυτό τους το αποτέλεσμα της εργατικής τους

δύναμης ή να αναπτύξουν τις απαιτούμενες υποδομές για να έχει η χρήση της εργατικής τους δύναμης επαρκή απόδοση, και διατηρούνται έτσι σε ένα ιδιότυπο, εσαεί ανακυκλούμενο καθεστώς δουλοπαροικίας. Ο μηχανισμός αυτός, πέραν από την εκμετάλλευση της δεσμευμένης παραγωγικής δυνατότητας του «οφειλέτη» από τον «πιστωτή», επιτρέπει αφενός τη συνεχή αύξηση του συγκριτικού πλεονεκτήματος τόσο της παραγωγικής όσο και της αγοραστικής ικανότητας του δεύτερου συγκριτικά με τον πρώτο. Η φράση-κλειδί στη συγκεκριμένη διαδικασία είναι η δέσμευση μιας εργατικής/παραγωγικής δύναμης. Η δέσμευση αυτή μπορεί να αποσκοπεί είτε στην υποχρεωτική μέχρι εξάντλησης χρήση της (όπως πχ στην αρχαιότητα η από χρέους εκδούλευση ή η σύγχρονη εμπορία παιδιών για εργασία ή σεξουαλική εκμετάλλευση), είτε στον προσανατολισμό της προς συγκεκριμένες κατευθύνσεις προς το συμφέρον του πιστωτή (πχ εξόρυξη ορυκτών και υδρογονανθράκων στην Νιγηρία) είτε τέλος, και αυτό είναι το πιο ενδιαφέρον, στην αδρανοποίηση της, ώστε να αυξηθεί η αξία της παραγωγής κάπου αλλού.

Η περίπτωση της σύγχρονης Ελλάδας είναι χαρακτηριστική: Η διαδικασία αιχμαλωσίας του χρέους, δημιουργεί αφενός αδυναμία εκκίνησης μιας τοπικής παραγωγής που να καλύπτει τις ανάγκες των κατοίκων, και αφετέρου αδυναμία των κατοίκων να έχουν πρόσβαση σε αγαθά τα οποία χρειάζονται. Έτσι, δημιουργείται μια ειδική σχέση δανειστή/δανειζόμενου, όπου ο δανειζόμενος υποχρεούται να δανείζεται για να αγοράσει τα αγαθά τα οποία του διαθέτει ο δανειστής, ο οποίος με αυτόν τον τρόπο εξασφαλίζει σταθερότητα στην διάθεση των αγαθών που παράγει (και άρα και σταθερή παραγωγή και εργασία) και εξασφαλίζει ότι ο κύκλος δε θα σπάσει ποτέ, αφού με την υποχρέωση της αποπληρωμής του χρέους να αυξάνεται και με τη δυνατότητά του πιστωτή να ορίζει τους κανόνες του παιχνιδιού, ο δανειζόμενος ποτέ δεν θα μπορέσει να αναπτυχθεί επαρκώς για να αντικαταστήσει την παραγωγή του πιστωτή με δική του.

Εν προκειμένω, χρήματα των ευρωπαίων φορολογούμενων, δόθηκαν ως δάνειο στην Ελλάδα για να προμηθευτεί γερμανικά προϊόντα, κατέληξαν στις τσέπες γερμανικών εταιρειών και διασφάλισαν την παραγωγή σε γερμανικές εταιρείες. Η αποπληρωμή των δανείων μέσω άλλων δανείων και τα μέτρα λιτότητας στην Ελλάδα, διασφαλίζουν ότι: (α) τα λεφτά των ευρωπαίων φορολογούμενων καταλήγουν στις σωστές τσέπες αφού πρώτα ξεπλυθούν στην Ελλάδα, (β) η παραγωγή στην Γερμανία και δεν θα διακοπεί αλλά και θα διατεθεί αφού εξασφαλίζεται το απαιτούμενο κεφάλαιο και υποχρεώνεται ο δανειζόμενος να αγοράσει από εκεί που θα του υποδείξει ο πιστωτής βάσει κατάλληλων όρων δανεισμού και σχετικού νομικού πλέγματος που του επιβάλλεται, (γ) διασφαλίζεται η αδυναμία να δημιουργηθεί ανταγωνιστική παραγωγή στην Ελλάδα με την αδρανοποίηση της παραγωγικής ισχύος και την ταυτόχρονη απομύζηση των πόρων (χαρακτηριστικό παράδειγμα η δραματική μείωση της μεταλλουργικής παραγωγής στην Ελλάδα και η αντίστοιχη γιγαντιαία αύξηση της εξαγωγής πρώτων υλών για τη μεταλλουργία από την Ελλάδα, παράλληλα με την ένταση της κρίσης χρέους).

Ο ίδιος μηχανισμός υπονοείται επίσης, για παράδειγμα, στο χρέος από πολεμικές αποζημιώσεις: Όποιος πρέπει να καταβάλλει τις αποζημιώσεις, δουλεύει για να φέρει στο λήπτη την πρόσοδο που του αποστέρησε, για να επανορθώσει τις υποδομές που του κατέστρεψε και για να αντικαταστήσει την εργατική/παραγωγική δύναμη που του αφαίρεσε. Δεν είναι τυχαίο ότι ακριβώς επειδή η συγκεκριμένη διαδικασία είναι εξόχως κυριαρχική, η αμφισβήτηση του χρέους σε επίπεδο κοινωνικής ομάδας συνεπάγεται αυτόματα την αμφισβήτηση των πολιτειακών θεσμών και κανόνων, δηλαδή της κυριαρχίας και των θεμελιακών αξιών της: η αμφισβήτηση του χρέους σε κοινωνικό επίπεδο, συνοδεύεται συστηματικά και από την αμφισβήτηση της ιδιοκτησίας και των προνομίων γενικότερα.

Η αυτονόμηση του χρέους: γιατί οι κεντρικές τράπεζες δεν υπόκεινται σε κρατικό έλεγχο;

Η από παλιά γνωστή εγγενής αυτή αδυναμία του μηχανισμού του χρέους (ότι δηλαδή εάν οι **υπόχρεοι** αρνηθούν το χρέος, πιθανότατα θα αρνηθούν και όλη την δομή που το υποστηρίζει) οδήγησε στην εισαγωγή του «τρίτου μέρους»: ο πιστωτής ή ο διαχειριστής του χρέους από πλευράς πιστωτή δεν είναι πλέον ένας εξουσιαστικός θεσμός ο οποίος έχει σχέση με τους υπόχρεους και ο οποίος έχει κάποια σχέση προστασίας απέναντί τους (ένα κράτος π.χ. που υποχρεούται να έχει ηθικούς κανόνες, ή ένας ηγεμόνας που έχει την υποχρέωση προστασίας των υπηκόων του[3]), αλλά ένας αυτόνομος οργανισμός ή φορέας που δεν έχει καμία ηθική υποχρέωση απέναντί τους. Έτσι, επιχειρείται ο διαχωρισμός του εκμεταλλευτή που παρήγαγε τις συνθήκες για να γίνει το χρέος αναγκαίο, από τον φορέα που παρήγαγε το ίδιο το χρέος ώστε, αν τα πράγματα «πάνε στραβά» να μειωθεί ο κίνδυνος του πρώτου. Στην πραγματικότητα, συνήθως, οι δύο αυτοί είναι οι δύο όψεις του ίδιου νομίσματος: Η τράπεζα που δίνει δάνειο είναι ιδιοκτησίας του τσιφλικά, η ΕΚΤ είναι προϊόν της Ευρωπαϊκής Ένωσης που απαρτίζεται από τα κράτη: Η Τράπεζα όμως, ακόμα και αν είναι η Κεντρική Τράπεζα ενός κράτους, στον σύγχρονο καπιταλισμό οφείλει να είναι αυτόνομη: Δεν ελέγχεται από το κράτος και έτσι δεν υποχρεούται να προωθεί την ευημερία των πολιτών του: Το αντίθετο[4].

Ένα χαρακτηριστικό παράδειγμα αυτής της πραγματικότητας, περιγράφεται στο βιβλίο της Naomi Klein *Το δόγμα του Σοκ*: Η παραίτηση του ANC από τον έλεγχο της Κεντρικής Τράπεζας και η αποδοχή της ανεξαρτησίας της κατά τις διαπραγματεύσεις για την κατάργηση του απαρτχάιντ στην Νότιο Αφρική, οδήγησε σε αποτυχία την προσπάθεια του ANC για κοινωνική πολιτική. Ή, αντίστοιχα, το πρόσφατο παράδειγμα της ΕΚΤ, η οποία έκοψε άνευ προειδοποιήσεως την ρευστότητα στην κυβέρνηση ΣΥΡΙΖΑ.

Η «αποξένωση» βέβαια των άμεσα ενδιαφερόμενων μελών από τη σύμβαση του δανείου, εξυπηρετεί και έναν άλλο σκοπό: τη δόμησή του κατά τέτοιο τρόπο, που να μπορεί να αποτελέσει εμπορικό αγαθό το οποίο με τη σειρά του μπορεί να πουληθεί, παραχωρηθεί ή αποτελέσει εγγύηση για άλλο δάνειο, ώστε να μπορεί να πολλαπλασιαστεί τόσο η κερδοφορία του, όσο και η βασική του λειτουργία, αυτή της *δέσμευσης της παραγωγικής ικανότητας*.

Οι τρεις οπτικές διαχείρισης του χρέους: οικονομική, πολιτική, κοινωνική

Όμως αυτή η λειτουργία του χρέους σκοπίμως αποσιωπάται σήμερα όταν προκρίνονται λογικές διαχείρισής του, γιατί η συζήτηση για το χρέος σε αυτήν την περίπτωση θα έπρεπε να ξεκινήσει από λογικές ανατροπής. Έτσι, όπως συμβαίνει και με κάθε πρόβλημα, αυτοί που το αναγνωρίζουν χωρίζονται σε αυτούς που ενδιαφέρονται απλά να διαχειριστούν τις συνέπειές του ώστε να είναι ανεκτές, σε αυτούς που θεωρώντας το μη επιλύσιμο προσπαθούν να αντιμετωπίσουν κάποιες από τις αβεβαιότητες και να προλάβουν ενδεχόμενο μεγάλο συμβάν (σε μια λογική risk mitigation) και σε αυτούς που θέλουν να το εξαφανίσουν από την ρίζα του, ώστε να οδηγήσουν σε μια εγγενώς ασφαλή κατάσταση. Αυτά τα διαφορετικά σκεπτικά, αντικατοπτρίζονται, εν προκειμένω, σε τρεις διαφορετικές φιλοσοφίες αντιμετώπισης του χρέους.

Η φιλοσοφία της διαχείρισης του προβλήματος από την πλευρά εκείνη που λειτουργεί – και θέλει να λειτουργεί – στο εσωτερικό του χρηματοπιστωτικού συστήματος, είναι εν γένει η λήψη μέτρων που να μην θίγουν την ίδια την φύση του χρηματοπιστωτικού συστήματος, αλλά ούτε και την υφιστάμενη ισορροπία. Αυτό συνίσταται σε μια αναπαραγωγή του χρέους η οποία να δίνει την δυνατότητα – και να διατηρεί υποχρέωση – των υπόχρεων να συνεχίζουν να λειτουργούν ως τέτοιοι, κάτι σαν την αλλαγή ταχύτητας όταν αλλάζει η κλίση του δρόμου. Η φύση του χρέους όμως δεν αλλάζει, ούτε το μέγε-

θός του ενώ ουσιαστικά πρόκειται συνήθως για μια τεχνική αναδιάρθρωσης η οποία, επίσης συνήθως, κρύβεται πίσω από εξειδικευμένες ορολογίες και περίπλοκες χρηματοπιστωτικές κινήσεις (τύπου CDS, PSI κ.λπ.), ώστε η κοινωνία να μην αντιλαμβάνεται τι έγινε μέχρι να είναι πολύ αργά.

Μια δεύτερη φιλοσοφία, είναι η λογική της «πολιτικής» λύσης: εφόσον η αναπαραγωγή του χρέους είναι ένας φαύλος κύκλος, η διακοπή του είναι μια πολιτική επιλογή, μπορεί να γίνει με μια «συμφωνία κυρίων» των εκπρόσωπων της πολιτικής εξουσίας (η οποία, θεωρητικά, είναι ισχυρότερη των οικονομικών συμφερόντων) και θα λειτουργήσει σαν το κόψιμο του γόρδιου δεσμού από το σπαθί του Μεγαλέξανδρου. Στην πραγματικότητα όμως ούτε η πολιτική εξουσία είναι ισχυρότερη του οικονομικού συστήματος, ούτε μπορεί μια μεμονωμένη πολιτική συμφωνία να καταργήσει τους κόμπους που το πολιτικοοικονομικό σύστημα γεννά. Και μπορεί να κόψει τον έναν, αλλά ο συνεπέστατος νόμος της συσσώρευσης θα δημιουργήσει άλλον πολύ σύντομα, οπότε πρόκειται πάλι για έναν φαύλο κύκλο: Μια πολιτική λύση παρεμβαίνει στην ισορροπία του χρηματοπιστωτικού συστήματος που αφορά το χρέος και την αναπροσαρμόζει στιγμιαία, αλλά αφού δεν αμφισβητεί την ίδια την φύση του χρέους, είναι θέμα χρόνου να δημιουργηθεί νέα ανισορροπία κ.ο.κ..

Υπάρχει όμως και ένα τρίτο σκεπτικό: ξαναγυρνώντας στην αρχική περιγραφή του χρέους και αναγνωρίζοντας ως προβληματική την φύση του ως δέσμευση της παραγωγικής δύναμης μιας κοινωνικής ομάδας. Οι συνέπειες αυτής της δέσμευσης καθώς και η λογική της συλλογικής και μη πεπερασμένης χρονικά ευθύνης που το διέπει, οδηγούν στο συμπέρασμα ότι ο μόνος τρόπος για να υπάρξει εγγενώς ασφαλής κατάσταση (intrinsically safe) είναι είτε να μην υπάρχει χρέος είτε να αμφισβητηθεί η διάρκεια ή η κατάσταση των υπόχρεων ως τέτοιων[5].

Ουσιαστικά μια τέτοια φιλοσοφία βρίσκεται πίσω από το σκεπτικό ενός δανείου άλλου τύπου, όπου το παραγόμενο

χρέος δεν είναι η δέσμευση του προϊόντος της εργασίας ή της ίδιας της εργασίας (δηλαδή της παραγωγικής ικανότητας) αλλά η συμμετοχή σε αυτήν, η προσαύξησή της με την προοπτική της προσαύξησης της παραγωγής. Αυτό το σκεπτικό, διέπει και τις τράπεζες αλληλοβοήθειας οι οποίες αναπτύσσονται στον τρίτο κόσμο κυρίως, αλλά όχι μόνο[6]**:** Η κινητοποίηση πόρων, για την μεγέθυνση της ωφέλειας της παραγωγικής δύναμης προς όφελος τόσο του δανειστή όσο και του δανειζόμενου, και όχι για τον έλεγχό της προς όφελος του δανειστή. Και αυτό το σκεπτικό, αναιρεί από την φύση του την παραδοσιακή μορφή του χρέους, γιατί δεν βαρ*ύνει άλλον από τον συμμετέχοντα στην συμφωνία, γίνεται για το κοινό όφελος και άρα δεν είναι προϊόν πίεσης του ενός μέλους προς το άλλο, και, τέλος, δεν αποσκοπεί στην δέσμευση της παραγωγικής ικανότητας του ενός μέρους από το άλλο, αλλά και των δύο σε ένα κοινά επωφελή σκοπό. Αυτή, είναι και μια ενδιαφέρουσα πρόταση σε κινηματικό επίπεδο: η δημιουργία αποθεματικών, οικονομικών πόρων, τα οποία να επιτρέπουν σε όποιον θέλει να δημιουργήσει μια παραγωγική δομή, να απεμπλακεί από τον φαύλο κύκλο του να «δουλεύει για τις τράπεζες» και τελικά, να λειτουργούν τόσο ως υποδομή όσο και πολλαπλασιαστικά στην διαδικασία κατασκευής των δομών αυτών.*

1. *Debt-bondage and the problem of slavery,* Finley 1981: 150-66
2. *Lending and Borrowing in Ancient Athens*, Paul Millett 2002.
3. Ένα ενδιαφέρον τέτοιο παράδειγμα είναι το εβραϊκό παράδειγμα στο μεσαίωνα: καθώς ο δανεισμός με τόκο στην Ευρώπη το μεσαίωνα ήταν απαγορευμένος από την θρησκεία, πολλοί μονάρχες τον είχαν επιτρέψει με νόμο μόνο στους εβραίους – που δεν ήταν υποκείμενοι στην εξουσία της Εκκλησίας – και τους διατηρούσαν υπό ειδικό καθεστώς ομηρίας: Η εβραϊκή κοινότητα δάνειζε υποχρεωτικά και με μηδενικό επιτόκιο στον βασιλιά (χρήματα τα οποία ήταν συνήθως

δανεικά και αγύριστα) και τα μέλη της για να εξασφαλίσουν τα χρήματα αυτά είχαν το ελεύθερο (και κατ᾽ ανάγκην την υποχρέωση, αφού αυτό ήταν εν γένει το μόνο επιτρεπτό επάγγελμα γι᾽ αυτούς) να επιβάλλουν δάνεια με υπέρογκο τόκο στους δανειζόμενους υπηκόους. Όχι άδικα, πολλές σφαγές εβραίων το μεσαίωνα, θεωρούνται καθοδηγούμενες από τους τοπικούς ηγεμόνες αφενός για να διαγραφούν τα χρέη τους με την φυσική εξόντωση των δανειστών, και αφετέρου σαν μια μέθοδος εκτόνωσης της λαϊκής οργής. Το ίδιο έκανε και ο Χίτλερ κάποιους αιώνες μετά.

4. Συνέντευξη Διοικητή Κεντρικής Τράπεζας Κύπρου:

Ερ. *Ο εκάστοτε διοικητής της Κεντρικής Τράπεζας είναι μεν ανεξάρτητος αξιωματούχος, ωστόσο την οικονομική πολιτική χαράσσει ο εκάστοτε εκλεγμένος Πρόεδρος, ο οποίος έχει το τεκμήριο της λαϊκής ετυμηγορίας. Διαφωνείτε;*

Διαφωνώ και εξηγώ γιατί. Η οικονομική πολιτική έχει δύο σκέλη, τη δημοσιονομική και τη νομισματική. Το πρώτο σκέλος αφορά στη δημοσιονομική πολιτική, η οποία χαράσσεται και εφαρμόζεται από την εκάστοτε εκλεγμένη κυβέρνηση με την έγκριση της Βουλής.

Όμως, αυτό δεν ισχύει για το δεύτερο σκέλος – νομισματική πολιτική, γιατί αφορά την Κεντρική Τράπεζα.

Αυτός ο διαχωρισμός πρέπει να γίνεται γιατί είναι πολύ βασικός, στο πλαίσιο της ΕΕ Το ευρωπαϊκό κεκτημένο διασφαλίζει, προστατεύει και κατοχυρώνει το ρόλο και τη λειτουργία των ανεξάρτητων αξιωματούχων και θεσμών, μεταξύ των οποίων είναι και η Κεντρική Τράπεζα κάθε χώρας.

Μάλιστα υπάρχει μια ιδιαιτερότητα με τις Κεντρικές Τράπεζες και τη νομισματική πολιτική γιατί είναι πέραν των ευρωπαϊκών θεσμών.

Ο διοικητής της Κεντρικής και οι ομόλογοι στη ζώνη του ευρώ είναι υποχρεωμένοι να διαμορφώνουν από κοινού τη νομισματική πολιτική της ευρωζώνης, ανεξάρτητα από επιρροές ή παροτρύνσεις από τις αντίστοιχες κυβερνήσεις.

Αυτό είναι στη Συνθήκη του Μάαστριχτ. Για να κάνουν καλά τη δουλειά τους, στο ευρωσύστημα είναι υποχρεωμένοι να μην ζητούν και να μην λαμβάνουν οποιαδήποτε γνώμη από εθνικές κυβερνήσεις. Κι αυτό γιατί υπάρχει ένας κοινός στόχος, που είναι η διασφάλιση των τιμών μέσα στην ευρωζώνη.

Ερ. *Όμως δεν επιτυγχάνετε πάντα τη διασφάλιση των τιμών...*

Έχετε δίκαιο, δεν το επιτυγχάνουμε πάντα και αυτή τη στιγμή δεν είμαστε ικανοποιημένοι με όσα έχουμε πετύχει. Όμως, δεν μπορεί οποιοσδήποτε κυβερνητικός αξιωματούχος της οποιασδήποτε χώρας της ευρωζώνης να επηρεάσει τον τρόπο με τον οποίο θα λάβω μια σωστή απόφαση για την ευρωζώνη, τότε σημαίνει απέτυχα στη δουλειά μου.

Ερ. *Υπάρχει παρέμβαση σ' αυτό το σκέλος της δουλειάς σας;*

Όχι δεν υπάρχει και σπανίζει διεθνώς, ένας κυβερνητικός αξιωματούχος να προβαίνει σε σχόλια για τη νομισματική πολιτική της ευρωζώνης. Αξίζει να αναφέρω πως όταν γίνουν σχόλια, υποδεικνύεται από άλλες χώρες πως στους εκάστοτε διοικητές πως δεν πρέπει να γίνονται, και χαρακτηρίζεται το απαράδεκτο.

5. Ενδιαφέρον παρουσιάζει ένα απόσπασμα από τον Πλούταρχο που έκανε απολογισμό της κατάστασης στα Μέγαρα μετά τον εξοστρακισμό του τυράννου Θεαγένη:

   Όταν οι Μεγαρείς εξοστράκισαν τον τύραννο Θεαγένη, για ένα μικρό χρονικό διάστημα ήταν πειθαρχημένοι στην κυβέρνησή τους. Αλλά αργότερα, όταν οι δημαγωγοί τους μέθυσαν με σχέδια ελευθερίας, όπως αναφέρει ο Πλάτωνας, όλα κατέρρευσαν.

   Μεταξύ άλλων συγκλονιστικών, οι φτωχοί εισέβαλαν στα σπίτια των πλουσίων και επέμεναν να διασκεδάζουν και να κάνουν πλουσιοπάροχα συμπόσια. Και αν δεν γινόταν αυτό που ζητούσαν οι ιδιοκτήτες αντιμετωπίζονταν με βία και προσβολές. Τελικά θεσπίστηκε ένα διάταγμα (δόγμα) με το οποίο

επεστράφησαν από τους δανειστές όλοι οι τόκοι που τυχόν είχαν δοθεί, το οποίο αναφερόταν ως "παλιντοκία".

Ανάλογες περιγραφές από τον Αριστοτέλη (Πολιτικά 1305a24 - 6) και τον Θουκυδίδη (1.126) δείχνουν ότι ο Θεαγένης ήταν ένας δημοφιλής τύραννος ο οποίος ήρθε στην εξουσία στηρίζοντας τους φτωχούς εναντίον των πλουσίων. Σύμφωνα με τον Πλούταρχο, ακόμη και μετά τον εξοστρακισμό του οι φτωχοί ήταν σε θέση να διατηρήσουν ή να ανακτήσει την ηγεμονία τους. Ο εξαναγκασμός των πλούσιων για προσφορά φιλοξενίας στους φτωχούς αποτελεί μια σκόπιμη παραμόρφωση της σχέσης ηγεμόνα-ηγεμονευόμενου, αντιστρέφοντας τον ρόλο εκμεταλλευτή και εκμεταλλευόμενου που αποτέλεσε και τη βάση για το δόγμα που αναθεωρούσε τους όρους των συναλλαγών.

6. Μια αντίστοιχη λογική έχουν και οι «κινηματικές τράπεζες» MAG στην Ιταλία.

Ομάδα Ελευθεριακών Κομμουνιστών

49

Ανακοίνωση της εφημερίδας δρόμου *Άπατρις* σχετικά με το δημοψήφισμα και τις τρέχουσες εξελίξεις

Εισαγωγικό κείμενο στο φύλλο 30 της Άπατρις.
Το κείμενο δημοσιεύτηκε και μοιράστηκε πριν το δημοψήφισμα.
Ιούλης 2015

Μετά τις ατελέσφορες προσπάθειες για συμβιβασμό μεταξύ των δύο προτάσεων μνημονίων (από τη μία της Ευρωπαϊκής Ένωσης και του ΔΝΤ και από την άλλη της ελληνικής συγκυβέρνησης ΣΥΡΙΖΑ- ΑΝΕΛ), η κυβέρνηση επέλεξε τη διεξαγωγή δημοψηφίσματος με το ερώτημα της αποδοχής ή όχι των προτεινόμενων οικονομικών μέτρων από τους δανειστές.

Μέσα από δύο μονολεκτικές απαντήσεις, «ναι» ή «όχι», η κοινωνία καλείται να απαντήσει στο ερώτημα που τίθεται από τα πάνω και όχι ως λαϊκή διεκδίκηση, μέσα σε λίγες μόνο μέρες και με τη στρόφιγγα της ροής του χρήματος να έχει κλείσει αποκλείοντας τους/τις εργαζόμενους/ες από το μεγαλύτερο μέρος των μισθών τους.

Η προσφυγή σε δημοψήφισμα (ακόμη κι αν δεν είναι αρεστή στους δανειστές) δεν αποτελεί θρίαμβο της δημοκρατίας, όπως μπορεί ευθαρσώς να παρουσιάζεται. Τα δημοψηφίσματα στο πλαίσιο της κοινοβουλευτικής δημοκρατίας δεν έχουν καμία σχέση με τις αμεσοδημοκρατικές διαδικασίες, οι οποίες απαιτούν την ισότιμη συμμετοχή, συνδιαμόρφωση και συναπόφαση όλων των εμπλεκομένων, ενώ από αυτά αποκλείονται όσοι δεν έχουν εκλογικά δικαιώματα, όπως οι μετανάστες. Τα δημοψηφίσματα είναι κατασκευές – όπως ακριβώς και οι δημοσκοπήσεις – όπου το ερώτημα πολλές φορές διαμορφώνει αυτόματα την απάντηση.

Όσο για τα επιχειρήματα που ταυτίζουν το δημοψήφισμα με τη δύναμη της θέλησης του λαού, απαντάμε – παραφράζοντας τα λόγια του Μ. Μπούκτσιν – ότι το σύνθημα «δύναμη στο λαό» μπορεί να γίνει πράξη μόνο όταν η εξουσία που ασκείται από τις κοινωνικές ελίτ διαχυθεί εντός του λαού. Κάθε άτομο θα μπορεί τότε να αναλάβει τον έλεγχο της καθημερινής του ζωής. Αν «δύναμη στο λαό» δεν σημαίνει τίποτα περισσότερο από δύναμη στους «ηγέτες» του λαού, τότε ο λαός παραμένει μια άμορφη, ποδηγετούμενη μάζα, τόσο ανίσχυρη μετά το δημοψήφισμα όσο και πριν. Σε τελευταία ανάλυση, ο λαός δεν μπορεί ποτέ να έχει δύναμη έως ότου πάψει να αποτελεί «λαό».

Το ψευδεπίγραφο του διλήμματος μνημόνιο-αντιμνημόνιο έχει πια αποκαλυφθεί και έχει εξελιχθεί σ᾽ ένα δίπολο μεταξύ της εφαρμογής μέτρων που προτείνουν οι ντόπιοι κι οι διεθνείς φορείς της εξουσίας. Έτσι λοιπόν, η κοινωνία δεν καλείται απλά να απαντήσει ένα «ναι» ή ένα «όχι».

Το «ναι» ουσιαστικά σημαίνει περαιτέρω υποταγή στις προσταγές της καπιταλιστικής ελίτ, γι᾽ αυτό άλλωστε και υποστηρίζεται με τόσο πάθος από τους ντόπιους εκπροσώπους της, τις μαριονέτες τους και τους υποτακτικούς τους. Παράλληλα, το «ναι» σημαίνει μια μεγάλη ήττα – όχι μόνο για το ανταγωνιστικό κίνημα, αλλά και για την κοινωνία γενικότερα – καθώς θα έχει επικρατήσει στην κοινωνία ο επιβαλλόμενος από τους κυρίαρχους τρόπος σκέψης, ενώ το ζητούμενο τώρα είναι η πλήρης αποδόμησή του. Αν τελικά το επιτύχουν, θα έχουμε κάνει πολλά βήματα πίσω.

Το «όχι» θα χρησιμοποιηθεί από την εξουσία ως δεύτερο «ναι» στις επιλογές της κυβέρνησης που προσπαθεί να αποσπάσει τη λαϊκή συναίνεση στην οικονομική της πολιτική – μια πολιτική που πόρρω απέχει από το πολυδιαφημισμένο «σκίσιμο του μνημονίου», αλλά αντίθετα επιδεικνύει μια διάθεση «δημιουργικής» συναίνεσης σε προτάσεις για εξοντωτικά για την κοινωνία μέτρα και στόχους, προκειμένου να αποφευχθεί η ευθύνη μιας ουσιαστικής ρήξης με τους θιασώτες της επέλασης του νεοφιλελευθερισμού.

Είτε κανείς επιλέξει να συμμετάσχει στο δημοψήφισμα είτε όχι, τα αγωνιζόμενα κομμάτια της κοινωνίας δεν θα πρέπει να καθοριστούν από τα ψευτοδιλήμματα που θέτει το κράτος και οι φράξιες του ντόπιου και διεθνούς κεφαλαίου εν μέσω της ενδοκαπιταλιστικής σύγκρουσης.

Εμείς επιλέγουμε την όξυνση του κοινωνικο-ταξικού ανταγωνισμού, ενισχύοντας τη θέση των από τα κάτω, μέσα από υφιστάμενες και νέες κινηματικές δομές, όπως οι λαϊκές συνελεύσεις, οι συλλογικότητες του ριζοσπαστικού κινήματος, τα σωματεία βάσης, τα δίκτυα αλληλέγγυας οικονομίας, οι καταλήψεις, τα αυτοδιαχειριζόμενα εγχειρήματα σε κάθε σφαίρα της κοινωνικής ζωής.

Τα αγωνιζόμενα κοινωνικά κομμάτια οφείλουμε, με ψυχραιμία και αποφασιστικότητα:

α) Να στήσουμε αναχώματα στο δεξιό αντιδραστικό θεσμό του νεοφιλελευθερισμού και της συντήρησης, που προσπαθεί να εισβάλλει στους δρόμους και τις πλατείες.

β) Να καταλάβουμε το δημόσιο χώρο, όπου θα δομήσουμε το αντίπαλο δέος απέναντι στην παγίδα του «αριστερού» ή ευρωπαϊκού μνημονίου, χωρίς ν᾽ αφήνουμε σπιθαμή γης στους υπερασπιστές της λεηλασίας των ζωών μας.

γ) Να γυρίσουμε την πλάτη στους χρηματιστές και τους τραπεζίτες της Ευρωπαϊκής Ένωσης, καθώς και στους ντόπιους καπιταλιστές και να εμπνευστούμε από απτά παραδείγματα αυτοοργάνωσης και αγώνα, όπως αυτά των Ζαπατίστας και των Κουρδισσών και Κούρδων αγωνιστών στη Rojava.

Η κρισιμότητα της στιγμής επιβάλλει τη χρήση κάθε μέσου που θα θεωρηθεί απαραίτητο.

ΟΧΙ στην ανάθεση των ζωών μας και στην υποταγή σε κράτος και ντόπιο και διεθνές κεφάλαιο.

ΝΑΙ στους αδιαμεσολάβητους αγώνες για την κοινωνική χειραφέτηση.

Ηράκλειο Κρήτης, 1 Ιουλίου 2015

50

Ζήτω ο Εθνικός Διχασμός

«Σημειώσεις για το λίγο πριν και το λίγο μετά του δημοψηφίσματος...»
Ένθετο αφιέρωμα στο φύλλο 30,
Ιούλης-Αύγουστος 2015

«Κάνε ό,τι θέλεις.
Ο Κόσμος αυτός είναι φανταστικός
και έχει φτιαχτεί από αντιφάσεις»
William Blake

Σημειώσεις για το λίγο πριν και το λίγο μετά του δημοψηφίσματος, τα όρια της νέας εξουσίας, την Ε.Ε, τα κόμματα νέου τύπου και την αστική αντεπανάσταση (Υποσημείωση: Τη στιγμή που διαβάζεις αυτό το κείμενο το νέο «αριστερό» μνημόνιο πιθανότατα είναι ήδη πραγματικότητα...)

I

Η ιστορία είναι γεμάτη συγκρούσεις που προκύπτουν από τις αντιφάσεις των κοινωνικών συστημάτων και αντιφάσεις που προκύπτουν σαν αποτέλεσμα των κοινωνικών συγκρούσεων. Η ανάληψη της εξουσίας από τη ρεφορμιστική αριστερά προκύπτει έτσι σαν μια μεγάλη αντίφαση: ο ΣΥΡΙΖΑ σαν παράγωγο μιας εκπεφρασμένης – πλην ηττημένης – κοινωνικής οργής επιδιώκει την Ομαλότητα, αλλά τα μεγάλα αφεντικά επιδιώκουν τη Σύγκρουση. Σαν αποτέλεσμα, η πραγματικότητα του κοινωνικού πολέμου αποκρυσταλλώνεται: ο ΣΥΡΙΖΑ εξωθήθηκε αρχικά σε ρήξη, παρά τις αγωνιώδεις προσπάθειές του να συμφωνήσει με δυσχερείς όρους – αφού η μόνη επιλογή

που του απέμεινε ήταν ουσιαστικά να παραδώσει την εξουσία – και εν τέλει συνθηκολόγησε ψηφίζοντας νέο μνημόνιο.

II

Η σοσιαλδημοκρατία εξάντλησε τα όριά της σαν οικονομικό μοντέλο όταν τέλειωσαν τα δάνεια – αυτά που πήραν τα κράτη για να αποδώσουν ψευδεπίγραφη κοινωνική δικαιοσύνη και αυτά που πήραν οι προλετάριοι για να βιώσουν την επίπλαστη κοινωνική ανέλιξη. Σήμερα, τριάντα χρόνια μετά, είναι η ώρα της πληρωμής.

III

Η ανάληψη της εξουσίας από τους ρεφορμιστές και η διαμάχη τους – και εντέλει η συντριβή τους – με την ηγεσία της ΕΕ που ακολούθησε, δεν δείχνει τίποτα περισσότερο παρά, για άλλη μια φορά, την αποτυχία του ειρηνικού δρόμου προς έστω και μια υποτυπώδη απόδοση κοινωνικής δικαιοσύνης. Το μεγάλο κεφάλαιο δεν είναι διατεθειμένο να δώσει τίποτα και θα το κάνει μόνο εάν εξαναγκαστεί με τη βία. Η κοινωνική πρόνοια και τα φιλολαϊκά μέτρα όπως εφαρμόστηκαν τις δεκαετίες του ᾿70 και του ᾿80 αποτελούσαν την καθεστωτική αντιπρόταση τόσο στα επαναστατικά και αντάρτικα κινήματα που αμφισβητούσαν την καπιταλιστική εξουσία, όσο και στην ίδια την ύπαρξη του σοβιετικού μοντέλου. Σήμερα χωρίς αυτές τις προϋποθέσεις, η ειρηνική επίλυση του κοινωνικού και ανθρωπιστικού προβλήματος είναι εκτός πραγματικότητας.

IV

Η σύσταση του μετώπου που στήριξε το «ναι» είναι η πολιτική έκφραση του ολοκληρωτισμού των τελευταίων ετών, η αντικομουνιστική στρατηγική και ο επικοινωνιακός τρόμος, το κόμμα της αστικής αντεπανάστασης. Προκειμένου να νικήσει ο εσμός αυτών των υποκειμένων μεταχειρίστηκε όλα τα μέσα, από ειρηνικές συγκεντρώσεις και πορείες έως εργοδοτικούς εκβιασμούς που απειλούσαν ανοιχτά όσους δεν ταχθούν υπέρ του «ναι» με παύση πληρωμών ή ακόμα και απόλυση. Απέναντι

τους δεν πήραν θέση μόνο όσοι ψήφισαν «όχι» αλλά και αυτοί που συγκρούστηκαν μαζί τους στο Σύνταγμα, το Ηράκλειο, τη Βέροια και τα Γιάννενα, αυτοί που τους ξεφτίλισαν στη Θεσσαλονίκη και αυτοί που αποδόμησαν με τα μέσα τους τον τρόμο των κυρίαρχων ΜΜΕ, έστω και εάν για αξιακούς λόγους δεν συμμετείχαν στο δημοψήφισμα.

V

Η κάθοδος των ευρωπαϊστών στο δρόμο δεν είναι πρωτοφανής. Είναι άλλη μια προσπάθεια των πιο συντηρητικών κοινωνικών κομματιών να καταλάβουν το κοινωνικό έδαφος που τους αναλογεί. Η νεοελληνική ιστορία είναι γεμάτη από τέτοια παραδείγματα. Στην δεκαετία του '20 την περίοδο του εθνικού διχασμού, χιλιάδες παπάδες και βασιλόφρονες συγκεντρώθηκαν στο Πεδίο του Άρεως για να καταραστούν από κοινού τον Ε. Βενιζέλο ουρλιάζοντας «ανάθεμα». Κατά την διάρκεια της κατοχής πλήθη αστών μαζεύτηκαν στο Σύνταγμα για να διαδηλώσουν την αντίθεσή τους στην Εαμική αντίσταση, ενώ τα πρόσφατα χρόνια εκατοντάδες χιλιάδες άτομα διαδήλωσαν για το όνομα της Μακεδονίας και υπέρ της αναγραφής θρησκεύματος στις ταυτότητες. Κατ' ουσίαν οι συγκεντρώσεις των ευρωπαϊστών είναι η άλλη έκφραση των ναζιστικών συγκεντρώσεων της Χ.Α προ διετίας και αποτελούν την προσπάθεια του καθεστώτος να πάρει «τον δρόμο» από την αγωνιζόμενη κοινωνία, ή αλλιώς την παραγωγή της αντεπανάστασης στο δημόσιο χώρο. Ταυτόχρονα ναζί και ευρωπαϊστές αλληλοσυμπληρώνονται στα προνομιακά για τον καθένα τους κοινωνικά εδάφη: οι ναζί στις γειτονιές κάνουν δουλειά βάσης και οι ευρωπαϊστές στο Σύνταγμα παρεμβαίνουν στο κεντρικό πολιτικό πεδίο.

VI

Ο μόνος λόγος που οι συγκεντρώσεις των οπαδών του «ναι» δεν μετατράπηκαν σε ανοιχτές πολυπληθείς συγκρούσεις με οπαδούς της κυβέρνησης είναι ότι καμία από τις δύο πλευρές δεν έχει μαχητική πολιτική κουλτούρα – αλλιώς κουλτούρα

«δρόμου». Αυτοί που έχουν – δηλαδή οι αναρχικοί, οι φασίστες και οι σταλινικοί – δεν συμμετείχαν στα μεγάλα πλήθη.

VII

Η κοινωνική πόλωση μέσω του δίπολου ναι/όχι μπορεί να αποδώσει με τη σειρά της και άλλη μια πτυχή του ταξικού πολέμου: οι έχοντες καταθέσεις μικρές ή μεγάλες στο στρατόπεδο του ναι και οι μη έχοντες με το στρατόπεδο του όχι.

VIII

Ο εξευτελισμός της επίσημης σοσιαλδημοκρατίας σχεδόν παντού στον κόσμο δημιούργησε το απαραίτητο έδαφος για την εμφάνιση των κομμάτων νέου τύπου. Ο ΣΥΡΙΖΑ σαν κόμμα νέου τύπου, όπως αντίστοιχα οι Podemos στην Ισπανία, ενσωματώνει συνθήματα και δράσεις του κοινωνικού κινήματος, αντλεί στελέχη από τους κοινωνικούς αγώνες, νομιμοποιεί την ανάθεση και επιδιώκει να αμβλύνει τις ταξικές αντιθέσεις μέσω αποπροσανατολιστικών διοικητικών μεταρρυθμίσεων στα πρότυπα της συμμετοχικής δημοκρατίας. Ειδικά στην Ελλάδα, η ήττα του κοινωνικού κινήματος και των μεγάλων ταραχών της πενταετίας 2008-2013 ήταν ακριβώς αυτή που δημιούργησε το απαραίτητο έδαφος για την γιγάντωση ενός τέτοιου κόμματος. Η διαμάχη ΣΥΡΙΖΑ-ΕΕ είχε και αυτή την πτυχή: το πρώτο κόμμα νέου τύπου που κέρδισε την εξουσία στην Ευρώπη δημιούργησε μια οριακή κατάσταση, ακριβώς γιατί απαιτεί τη διεύρυνση των ορίων της ΕΕ και την ενσωμάτωσή του σαν καπιταλιστική εφεδρεία.

IX

Η επικράτηση του «όχι» μπορεί αρχικά να αποτελεί θετική εξέλιξη, αλλά δεν είναι άμεσα προβλέψιμο πώς θα εξελιχθεί. Ο βαθιά πατριωτικός λόγος, η αποκλειστικά εθνική αφήγηση καθώς και η συμμετοχή των εθνικιστών του Καμμένου και των ναζί της Χ.Α σε αυτή την πλευρά της διαμάχης αποτελούν δομικά στοιχεία της προβληματικής κοινωνικής συγκρότησης που επικράτησε. Ταυτόχρονα η – αρχική τουλάχιστον – ισχυ-

ροποίηση του ΣΥΡΙΖΑ του δίνει την δυνατότητα με την επανοικοδόμηση της εθνικής συνοχής και την απορρόφηση από το κοινωνικό κίνημα της λογικής του εθνικού συμφέροντος, να περάσει όσα νομοθετήματα και μνημόνια ήταν αδύνατο να περάσουν. Οι – κατά δήλωσή τους – συνεχιστές του κράτους ποτέ δεν έκρυψαν την ιδιότητά τους σαν καπιταλιστική εφεδρεία. Το γεγονός ότι νομιμοποιήθηκαν με το δημοψήφισμα σαν πολιτικός φορέας που εκφράζει τα κατώτερα κοινωνικά στρώματα – χωρίς μάλιστα να έχει γίνει καμία αλλαγή στα πεδία της καθημερινότητας (καταστολή, ανθρωπιστική κρίση, περιβάλλον, στρατόπεδα συγκέντρωσης, εκφασισμός κράτους) – μπορεί να αποτελέσει την αρχή ενός νέου κοινωνικού συμβολαίου που θα ενσωματώνει και θα διαιωνίσει σαν κεκτημένο της εξουσίας την ήττα του κοινωνικού κινήματος.

X

Το γεγονός ότι η καθεστωτική προπαγάνδα υπερτονίζει κατά το δοκούν κάποια χαρακτηριστικά και ότι η αριστερή αφήγηση τα αποκρύπτει δεν σημαίνει ότι δεν υπάρχουν. Έτσι δεν έχει αξιολογηθεί ανάλογα ο ρόλος του πολυπληθούς κοινωνικού κομματιού των δημοσίων υπαλλήλων που αποτέλεσε τον μεγάλο όγκο των αντιμνημονιακών ταραχών, καθόρισε με την ύπαρξη του τα όρια και τα αμυντικά χαρακτηριστικά τους και στη συνέχεια βρήκε την πολιτική του έκφραση σαν μεγάλος όγκος των ψηφοφόρων του ΣΥΡΙΖΑ.

XI

Η σύγκρουση ρεφορμιστών-ΕΕ αναπόφευκτα αναγκάζει όλες τις πολιτικές δυνάμεις να πάρουν θέση. Το ναζιστικό και το σταλινικό κόμμα – αμφότερες εξαιρετικά τυχοδιωκτικές πολιτικές δυνάμεις – απέδειξαν για άλλη μια φορά τόσο ξεκάθαρα το ρόλο και τις ιεραρχήσεις τους που μόνο οι ανεγκέφαλοι οπαδοί τους δεν μπορούν να το αντιληφθούν. Οι ναζιστές με δήλωση του αρχηγού τους τάχθηκαν με τους ευρωπαϊστές όταν φάνηκε η προοπτική του ελληνικού Μαϊντάν, και άλλαξαν ξανά στρατόπεδο μετά την ανακήρυξη του δημοψηφί-

σματος, επιστρέφοντας στα γνώριμα νερά του προσχηματικά αντιμνημονιακού εθνικισμού, ενώ οι σταλινικοί μετά από 40 χρόνια που ζητάνε μονότονα έξοδο της Ελλάδας από το ευρώ επέλεξαν την αποχή προκειμένου, πρώτον, να μην απορροφηθούν από τον ΣΥΡΙΖΑ και δεύτερον, να επανεπιβεβαιώσουν τον ρόλο τους σαν αριστερό δεκανίκι του καθεστώτος – όπως όταν καταλάμβαναν την Πάντειο για να μην επεκταθεί η δεκεμβριανή εξέγερση ή όταν υπερασπίστηκαν την βουλή με όλες τους τις δυνάμεις.

XII

Στα ταραγμένα χρόνια της κρίσης εμφανίζονται και διάφορα αξιοσημείωτα φαινόμενα όπως το να παίζουν ρόλο στις ιστορικές εξελίξεις πολιτικά υποπροϊόντα χωρίς γενικά κάποιο άλλο λόγο ύπαρξης πέραν από τα αυτόνομα μικροσυμφέροντά τους. Μια τέτοια περίπτωση συνιστά ο Π. Καμμένος που από τη θέση του υπουργού Άμυνας απείλησε όλες τις κατευθύνσεις με πραξικόπημα, δηλώνοντας την ετοιμότητα του στρατού να καταστείλει εσωτερικές αντιδράσεις. Αξιοσημείωτη είναι επίσης και η εκκωφαντική σιωπή των συριζαίων που ιεραρχούν την πολιτική σκοπιμότητα σαν πιο σημαντική από το γεγονός ότι συγκυβερνούν με φασίστες.

XIII

Η οικονομική δυσλειτουργία όπως και το κλείσιμο των τραπεζών είναι μια στιγμή που αμφισβητείται ξεκάθαρα η Τάξη αυτού του κόσμου – ένα οριακό σημείο. Από πλευράς καταπιεσμένων – θα έπρεπε να – είναι η ώρα και της κοινωνικοποίησης της αυτοοργάνωσης απέναντι στον εν μέρει αυθόρμητο και εν μέρει επιδιωκόμενο από «τα πάνω» κοινωνικό κανιβαλισμό και η στιγμή της πρακτικής εφαρμογής των οποιονδήποτε επαναστατικών σχεδιασμών απέναντι στην επιβολή έκτακτων αστυνομικών ή/και στρατιωτικών μέτρων. Από πλευράς καθεστώτος η δυσλειτουργία της οικονομίας είναι ευκαιρία να επανανοηματοδοτήσει την ίδια την ύπαρξη της – η τράπεζα, το ιερό φετίχ του καπιταλισμού, θα πρέπει να μετατραπεί σε

ιερό φετίχ της κοινωνίας, μοναδική πηγή χρημάτων και κατ᾽ επέκτασης πηγή ζωής στην μητροπολιτική έρημο.

XIV

Η απειλή για χρεοκοπία αποκρύπτει μέρος της κοινωνικής πραγματικότητας. Μετά τον οικονομικό πόλεμο των τελευταίων πέντε ετών ένα σημαντικό κομμάτι του πληθυσμού είναι ήδη χρεοκοπημένο, στο βαθμό που είτε δεν έχει καθόλου έσοδα, είτε έχει χρέη που είναι αδύνατο να ξεπληρώσει, είτε τέλος στερείται οποιασδήποτε ιδιότητας του πολίτη. Στο βαθμό που η ιστορική εμπειρία δείχνει ότι η χρεοκοπία δεν σημαίνει ολική καταστροφή, το καθόλου ολιγάριθμο κοινωνικό κομμάτι που έχει χρεοκοπήσει ήδη δεν θα βιώσει την κατάστασή του να χειροτερεύει.

XV

Η κατάσταση στην Ελλάδα δεν μπορεί να εξεταστεί ούτε μονοδιάστατα σαν σύγκρουση με ταξικά χαρακτηριστικά, ούτε αποκλειστικά σαν ενδοεξουσιαστική διαμάχη. Μπορεί η επικρατούσα εθνική αφήγηση της κρίσης να οριοθετεί το ακίνδυνο έδαφος στο οποίο τοποθετείται το «όχι», η κατάσταση όμως δεν μοιάζει καθόλου με προηγούμενες ελεγχόμενες κρίσεις όπως για παράδειγμα αυτή με την οποία ο Ερντογάν έβγαλε την Τουρκία από το ΔΝΤ και γιγάντωσε την ισχύ της εξουσίας του. Στο βάθος, οι αυξομειώσεις των χρηματιστηριακών δεικτών και η θεωρία του ντόμινο υπενθυμίζουν ότι ο καπιταλισμός ήταν πάντα – και είναι πολύ περισσότερο τώρα – ένα ασταθές και αντιφατικό οικονομικό σύστημα με βάσεις που στηρίζονται περισσότερο στη θεωρία των πιθανοτήτων παρά σε μαθηματικές νομοτέλειες και αριθμητικούς υπολογισμούς.

XVI

Η αντίληψη των ευρωπαϊστών για την αστική δημοκρατία φάνηκε ξεκάθαρα στην προτροπή τους να υπογραφεί οποιαδήποτε συμφωνία ανεξαρτήτως του τι λέει (Σταύρος Θεοδωράκης), στον χαρακτηρισμό του δημοψηφίσματος σαν «πρα-

ξικόπημα» (Βενιζέλος, Σαμαράς) και γενικότερα στην διάθεση τους να εκχωρήσουν οποιαδήποτε πολιτική εξουσία έχουν απευθείας στο οικονομικό και πολιτικό διευθυντήριο της ΕΕ και του ΔΝΤ. Ταυτόχρονα φάνηκε και η αντίληψη της ίδιας της ΕΕ, που επενέβη στο εσωτερικό μιας χώρας δηλώνοντας ξεκάθαρα ότι πράττει ανάλογα με το οικονομικό της συμφέρον και μόνο.

XVII

Η δημιουργία της ΕΕ σαν διακρατική οικονομική ένωση κρατών ποτέ δεν άφησε περιθώρια για αριστερίστικες παρερμηνείες, οι οποίες περισσότερο εμφανίστηκαν για λόγους εσωτερικής συνοχής των ρεφορμιστικών αριστερών κομμάτων παρά πατούσαν σε κάποιο πραγματική βάση – η πολιτική ανυπαρξία του ευρωκομμουνισμού πλέον είναι μία απόδειξη. Σήμερα εάν δεν είναι ακόμα η εποχή για το ξεπέρασμα της αυταπάτης του εφικτού ανθρώπινου καπιταλισμού, είναι σίγουρα η εποχή που το φάντασμα της Ευρωπαϊκής Δημοκρατίας πεθαίνει οριστικά.

XVIII

Το γεγονός ότι ένα σημαντικό κομμάτι της μεγαλοαστικής τάξης εμφανίζεται με κοινή πολιτική τοποθέτηση, την οποία υπερασπίζεται με όλα τα θεμιτά και αθέμιτα μέσα, σηματοδοτεί τη δημιουργία μιας ολιγαρχικής τάξης στα πρότυπα των αντίστοιχων ομάδων συμφερόντων της Ρωσίας, της Ουκρανίας και άλλων πρώην σοβιετικών κρατών. Ο Λάτσης, ο Βαρδινογιάννης, ο Αλαφούζος και ο Μπόμπολας διαθέτουν αεροδρόμια και εθνικές οδούς, ολόκληρα κόμματα και μεμονωμένους βουλευτές, ποδοσφαιρικές ομάδες και ιδιωτικούς στρατούς, εργοστάσια και πλοία. Κυρίως, όμως, διαθέτουν όλα τα ΜΜΕ με τα οποία επιδόθηκαν σε μια απίστευτης χυδαιότητας εκστρατεία τρομοκράτησης του πληθυσμού, βασισμένη σε επαναλαμβανόμενες σκηνές δυστυχίας και μια στοχευμένη προσπάθεια πρόκλησης πανικού ειδικά στους ηλικιωμένους. Ο ρόλος των ΜΜΕ είναι ένα πρώτο δείγμα του πώς σχεδιάζει η ολιγαρχία να ασκήσει πολιτική όσο βαθαίνει η κρίση και μια υπενθύμι-

ση ότι η ύπαρξή τους συνιστά ένα εντατικό κοινωνικό πρόβλημα που πρέπει να λυθεί με οποιονδήποτε τρόπο. Τα πλήθη κόσμου που φώναζαν «αλήτες, ρουφιάνοι, δημοσιογράφοι» στο Σύνταγμα στις μεγάλες συγκεντρώσεις υπέρ του «όχι» και συνολικά η απαξίωση μεγάλου μέρους του πληθυσμού προς τα ΜΜΕ, αποτελούν μια θετική εξέλιξη στο βαθμό που εκτός από την αποδόμηση των φερέφωνων της συγκεκριμένης πολιτικής τοποθέτησης αποδομείται και το βασικό εργαλείο επιβολής της καθεστωτικής εξουσίας.

XIX

Μαζί με τον επικοινωνιακό τρόμο έγινε μεμονωμένη προσπάθεια πρόκλησης τρόμου και στην πραγματική ζωή. Για κάποιες μέρες υπάλληλοι των σούπερ μάρκετ Bazaar και σε κάποιες περιπτώσεις και σε άλλες μεγαλύτερες αλυσίδες είχαν συγκεκριμένη εντολή να αφήνουν μισοάδεια τα ράφια με τα είδη πρώτης ανάγκης προκειμένου να πανικοβληθεί ο κόσμος και εντέλει να ψηφίσει «ναι».

XX

Η ιδιότητα του δημοψηφίσματος σαν αμεσοδημοκρατική διαδικασία είναι προσχηματική. Άμεση δημοκρατία εντός ενός ταξικού συστήματος αποτελούμενου από άτομα με ριζικά διαφορετικό συμφέρον είναι αυτοαναιρούμενη. Επιπροσθέτως, με δεδομένο ότι βρισκόμαστε πλέον σε εποχές που η ταξική διάρθρωση δεν είναι αυστηρά οριοθετημένη (αστοί/προλετάριοι) και αντιθέτως έχουν εμφανιστεί ταυτόχρονα πολυπληθείς ομάδες συμφερόντων, η αρχή της πλειοψηφίας δεν αποτελεί εχέγγυο κοινωνικής δικαιοσύνης – το παράδειγμα στο οποίο δύο λύκοι και ένα πρόβατο ψηφίζουν τι θα φάνε το βράδυ μπορεί να διαφωτίσει την κατάσταση.

XXI

Η επικράτηση του «όχι» είναι ένα ακόμα επεισόδιο ενός κύκλου αγώνων στους οποίους τα υποκείμενα διατηρούν ανέπαφες τις καπιταλιστικές ως προς το σκοπό και ειρηνιστικές

ως προς το μέσο αυταπάτες τους. Σύντομα αυτός ο κύκλος θα κλείσει και θα δώσει τη θέση του σε έναν επόμενο που θα αναφέρεται σε αλλαγή του κοινωνικού συστήματος είτε προς το καλύτερο, είτε προς το χειρότερο. Η κομμούνα της Ροτζάβα και το Ισλαμικό Κράτος αποτελούν τις δύο αντιθετικές όψεις του τέλους των ψευδαισθήσεων.

XXII

Κάθε ιστορικό γεγονός κάθε φορά εξελίσσεται σε ένα συγκεκριμένο ιστορικό πλαίσιο. Η διαμάχη των ρεφορμιστών με την ηγεσία του παγκόσμιου κεφαλαίου συνέβη με φόντο την αδυναμία του καπιταλισμού να επεκταθεί περαιτέρω, και μέσω αυτής της αδυναμίας της δομικής του κρίσης. Την ίδια στιγμή που η νέα εξουσία παραμυθιάζει τις υποτελείς τάξεις για πιθανή λύση του κοινωνικού προβλήματος χωρίς αίματα και επαναστάσεις, το κτήνος τρώει τις σάρκες του στη Συρία, το Ιράκ, την Υεμένη, την Ουκρανία και τη Λιβύη για να ανοικοδομήσει στη συνέχεια πάνω στα πτώματα την καμένη γη.

Πρόσθετες σημειώσεις για τις τελευταίες εξελίξεις – 16 Ιουλίου

XXIII

Η – εκ πρώτης όψης – ακατανόητη επιλογή του ΣΥΡΙΖΑ να πετάξει στα σκουπίδια την – παγκόσμιας εμβέλειας – πολιτική ισχυροποίηση που απέκτησε με το δημοψήφισμα και να προβεί σε ένα επαίσχυντο ιστορικό συμβιβασμό υπαγορεύεται από την ίδια τη φύση αυτού του πολιτικού μορφώματος. Ο ΣΥΡΙΖΑ εμφανίστηκε για να καταλάβει την κενή θέση στο χώρο της κεντροαριστεράς, αξιοποιώντας τα πολιτικά της εργαλεία, την κομματική βάση της, τις διασυνδέσεις της, ακόμα και το στελεχικό δυναμικό της και εν τέλει να αποτελέσει το ρυθμιστή των κοινωνικών ισορροπιών που ουσιαστικά αποτελούν και το λόγο της ίδιας του της ύπαρξης. Η απροθυμία του να

συγκρουστεί με οποιονδήποτε τρόπο με το βαθύ κράτος στην μέχρι τώρα παραμονή του στην εξουσία αρχικά φανερώνει ότι αυτός ο πολιτικός σχηματισμός έφτασε στα όρια του – ενώ η έλλειψη οποιουδήποτε σχεδιασμού για το ενδεχόμενο ρήξης το επιβεβαιώνει πλήρως. Συνεπώς η ουσιαστική ρήξη με την ΕΕ ξεπερνάει την πολιτική φύση αυτού του σχηματισμού, ο οποίος εν τέλει παραδίδεται άνευ όρων.

XXIV

Η αρχικά οριακή κατάσταση που δημιουργήθηκε μετά το δημοψήφισμα αποκάλυψε και το ρόλο που σκοπεύει να διαδραματίσει ο κάθε πολιτικός χώρος. Τη στιγμή της πολιτικής κρίσης τα δεξιά κόμματα τοποθετήθηκαν απροσχημάτιστα με όρους ταξικούς – χωρίς συμφωνία «θα παρέμβουν οι δυνάμεις της αστικής τάξης» κατά δήλωση του νέου αρχηγού της ΝΔ- και η ρεφορμιστική αριστερά με όρους εθνικής συμφιλίωσης.

XXV

Η ψήφιση του τρίτου μνημονίου, χωρίς την έγκριση ούτε του πληθυσμού, ούτε της κεντρικής επιτροπής του ΣΥΡΙΖΑ, ούτε καν του απαραίτητου αριθμού βουλευτών της κυβέρνησης, αποτελεί μια κραυγαλέα κρίση πολιτικής εκπροσώπησης, η οποία και μένει να δούμε με ποιο ακριβώς τρόπο θα ξεπεραστεί. Οι κινήσεις τεχνητής αποσταθεροποίησης, όπως είναι η «αποκάλυψη» – από *Βήμα* και Antenna – της υποτιθέμενης συνομωσίας με την οποία η Αριστερή Πλατφόρμα θα εισέβαλε στο Νομισματοκοπείο, είναι παράγωγα παρακρατικών σχεδιασμών που κινούνται στην κατεύθυνση του ξεπεράσματος αυτού του προβλήματος και της ομαλοποίησης μέσω μιας θεαματικού τύπου στρατηγικής της έντασης. Στην ίδια κατεύθυνση αλλά με δεδομένο ότι αποτελεί μακροχρόνιο σχεδιασμό, είναι και η αναπόφευκτη πλέον άνοδος των νεοναζί.

XXVI

Η Αριστερή Πλατφόρμα αποτελεί με τη σειρά της άλλη μια τυχοδιωκτική πολιτική δύναμη που θα βρεθεί μπροστά στις

αντιφάσεις της. Με δεδομένο ότι δεν θίγει επ᾽ ουδενί την νομοτελειακή οικονομίστικη αφήγηση του κοινωνικού προβλήματος αλλά απλά τοποθετεί αποπροσανατολιστικά τη νομισματική αλλαγή σαν κεντρικό ζήτημα, αργά ή γρήγορα θα βρεθεί μπροστά στα ίδια διλήμματα που συνάντησε και η σημερινή ηγεσία των ρεφορμιστών.

XXVII

Μετά τον ιστορικό συμβιβασμό της ηγεσίας των ρεφορμιστών, έρχεται λογικά και αναπόφευκτα και η πολιτική τους απαξίωση. Ανεξάρτητα από το χρονικό διάστημα στο οποίο θα μείνουν στην εξουσία, οι ρεφορμιστές αδυνατούν πλέον να συναινέσουν στην σύναψη – έστω και βραχυπρόθεσμου – νέου κοινωνικού συμβολαίου και μέσω αυτού στην οικοδόμηση της Ομαλότητας. Ουσιαστικά άλλη μια εφεδρεία του καπιταλισμού καίγεται και μάλιστα σε ελάχιστο χρονικό διάστημα, ανοίγοντας το δρόμο προκειμένου να λάβει χώρα η σύγκρουση των πραγματικών κοινωνικών δυνάμεων και όχι η ψευδής θεαματική αναπαράστασή της.

Βαγιάν

Περιεχόμενα

ΜΕΡΟΣ ΕΚΤΟ

Το βιβλίο «50 κείμενα για την κρίση», μια συλλογή κειμένων που δημοσιεύτηκαν στην εφημερίδα δρόμου Άπατρις το διάστημα 2009-2015, τυπώθηκε στην Αθήνα το Δεκέμβρη του 2015 σε χίλια αντίτυπα από τις Εκδόσεις Άπατρις με έξοδα της αγροτικής κολεκτίβας «Λάδι στα γρανάζια του κινήματος». Κεντρική διάθεση: Εκδόσεις Ισνάφι, Ιωάννινα

Επικοινωνία: apatris.news@gmail.com
http://apatris.info

50 κείμενα για την κρίση

Οι αλλαγές που συνέβησαν στον κοινωνικό ιστό όλο αυτό το διάστημα είναι αδύνατο να περιγραφούν σε λίγες γραμμές. Αδύνατο, επίσης, είναι να περιγραφεί επαρκώς η ένταση και η ύφεση των κοινωνικών παθών, όπως συντελέστηκε κατά τη διάρκεια των αντιμνημονιακών ταραχών μέχρι –και μετά– την ήττα τους ή με την ψυχρολουσία που επιφύλασσε στον πληθυσμό της χώρας η ανάληψη της εξουσίας από την αριστερά, το δημοψήφισμα και εντέλει ο εξευτελισμός της με την υπογραφή του τρίτου μνημονίου. Αυτό, όμως, που είναι δυνατόν να γίνει είναι η συρραφή κειμένων σε ένα βιβλίο, κάτι σαν στιγμιαίες φωτογραφίες των κοινωνικών γεγονότων, που πραγματεύονται τις εκφάνσεις και τις συνέπειες της οικονομικής κρίσης την τελευταία επταετία. Κείμενα, είτε ατομικά –με το ψευδώνυμο του συντάκτη τους–, είτε συλλογικά, άλλες φορές με σωστές και άλλες με λανθασμένες προβλέψεις, με ποιητική διάθεση ή δημοσιογραφικό ύφος, μερικές φορές ιδεοληπτικά ή επηρεασμένα από την ορμή των γεγονότων και άλλες φορές νηφάλια, πάντως καταγεγραμμένα και μοιρασμένα σε χιλιάδες αντίτυπα της *Άπατρις*. Κείμενα που συντάχθηκαν κατά τη διάρκεια των κοινωνικών διεργασιών και, σχεδόν πάντα, στον πυρήνα τους.

ΑΠΑΤΡΙΣ
εφημερίδα δρόμου

ISBN 978-960-9446-14-3